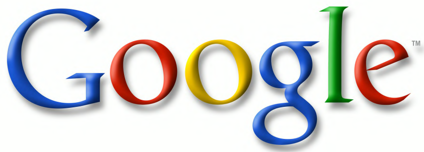
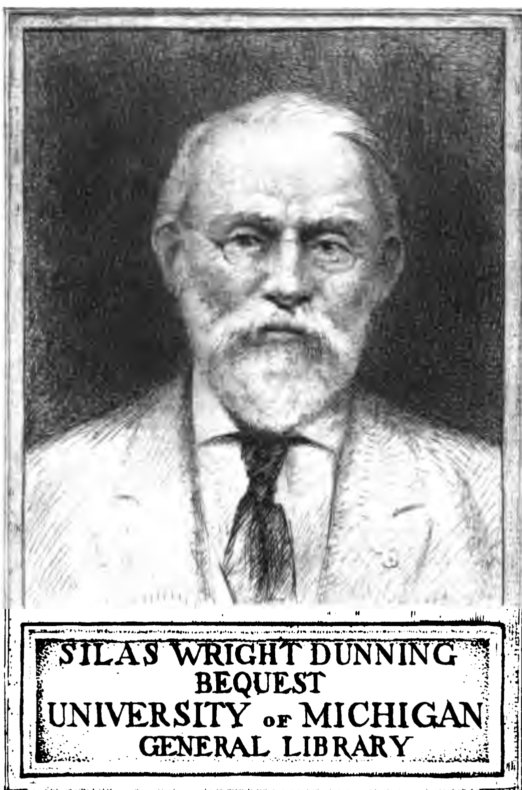
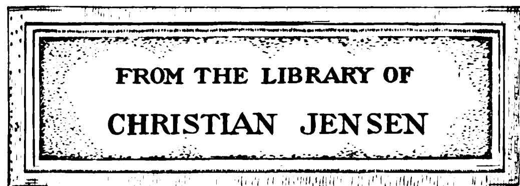

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

Danske Skjæmtesagn,

samlede af Folkemunde

af

Evald Tang Kristensen.

Første Samling.

Pris: 1 Kr. 75 Øre.

Aarhus.
Forfatterens Forlag.
1900.

Jacob Zeuners Bogtrykkeri.

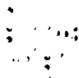
Danske Skjæmtesagn,

samlede af Folkemunde

af

Evald Tang Kristensen.

Første Samling.

Aarhus.
Forfatterens Forlag.
1900.

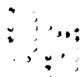
Danske Skjæmtesagn,

samlede af Folkemunde

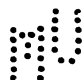
af

Evald Tang Kristensen.

Første Samling.

Aarhus.
Forfatterens Forlag.
1900.

Jacob Zeuners Bogtrykkeri. Aarhus.

Forord.

Forhen har jeg udgivet nogle mindre Samlinger af Folkeminder, der maa komme ind under Begrebet „Skjæmtesagn“, nemlig „Molbo- og Aggerbohistorier“, 1. Samling, „Kuriøse Overhøringer“, 1. og 2. Samling, og „Vore Fædres Kirketjeneste.“ Men disse Samlinger havde alle et vist Særpræg, saa de hver for sig kunde danne som et afsluttet Hele. Den nu fremtrædende Samling skulde give et Billede af alt det øvrige, der kunde komme ind under Begrebet, som Bogens Titel nævner. Jeg bruger med velberaad Hu Ordet „Folkeminder“, da jeg er aldeles sikker paa, at Navnet kan sættes med fuld Ret. Man faar gjøre saa mange Indvendinger derimod, man vil, og de er fra en vis Side gjort med megen Styrke [se saaledes en Artikel i Tidsskriftet „Dania“], men disse Indvendinger har aldrig anfægtet mig synderligt eller rokket mig i min Opfattelse. Der er blevet sagt, at disse Historier *ikke* havde nogen videre Ælde, og derfor ikke fortjente at kaldes Folkeminder i dette Ords rette Betydning, men der kan sagtens siges saadant noget hen i Vejr og Vind og uden nogen videre Forstaaelse af, hvad det egentlig er, der skal drages frem og gjemmes. Jeg har allerede tidligere hævdet, at jeg sætter mere Pris paa, hvad der aabenbarer Folkets *Tro og Aandsliv*, end paa de nøgterne Opfattelser og Meddelelser af stedlige Ting og Begivenheder [i Stedsagnene]. Hvad Skjæmtesagnene angaar, lægger jeg mest Vægt paa det, der ligger *bagved* Skjæmten, nemlig en vis Tanke, eller en vis Livsopfattelse, der, igjennem særlige Billeder, er bleven gjort levende i den mundtlige Fortælling, og netop derved kommer til at indprente sig klarere og fastere i Tilhørernes Bevidsthed, end den ligefremme kolde Fremsættelse af Æmner, Leveregler, Tankeslutninger o. s. v. gjør. Der skal aldrig tages *overfladisk* paa Skjæmtesagnene, som om de blot var fremsatte for at more. Dette gjælder selvfølgelig ikke om *alt*, hvad i denne Bog er fremført, men dog om det væsentlige. Jeg har nemlig ogsaa medtaget noget, der kan give Bidrag til at vise Folkelunet, nemlig lystige Indfald og vittig Tale, men det kan dog ikke nægtes, at heri *umiddelbart* kan gives Bidrag til folkelig Karakteristik og Folkets Maade at fremsætte Gammenstale paa, at afværge grundløse Angreb, at slaa fra sig

naar man angribes, at krybre sine Indfald, at te sig overfor Overordnede, og derved hævde sine menneskelige Rettigheder o. s. fr. Netop fordi jeg ogsaa har haft til Hensigt i denne Samling at fremstille alt sligt, der undertiden er blevet kaldt Bondeanekdoter [et underlig styg og nedsættende Ord], har jeg faaet Lov til at medtage nyere Ting, der strængt taget ikke kan karakteriseres som fuldblodige Folkeminder, men snarere som en Efterklang af disse, og da de falder ret godt i Traad som Mellemled mellem Fortid og Nutid, maatte jeg heller ikke af den Grund lade dem helt ude af Betragtning, men har saadan af og til følt Trang til ogsaa at optegne noget af sligt

Hvad nu den egentlige Kjærne af Skjæmtesagn angaar, der særlig findes fortalt i Bogens 1. Afdeling og til Dels i 2. og 3., da er det min faste Opfattelse, at de er temmelig gamle. Det bedste Bevis herpaa er deres store Udbredelse i alle Folkets Lag og i alle Landets Dele. Der skulde Tid til, at de kunde blive saa udbredte, og hele Folket skulde saa at sige fremtræde digtende i samme Retning og i samme Aand, og dette tyder absolut paa en svunden Periode. Derfor maa jeg bestemt protestere imod, at disse Historier skulde være lavede i Præstegaarde og Borgestuer i attende Aarhundrede, som en afdød Mand saa flot har paastaaet. Nej, de er betydelig ældre. Det kan se ud ved et overfladisk Blik, som nogle af dem er rent stedlige og rent personlige, men ved nærmere Eftersyn viser de sig at være det modsatte. Men den, der sysler med Folkeoverleveringer véd meget vel, at man, særlig de gode Fortællere, netop har haft en udpræget Lyst til at gjøre den Slags Historier individuelle, omspændende saa lille et Omraade som muligt, og fæste dem saa stærkt, som det stod til Fortællerens Raadighed, til enkelte bestemte Personer og Steder. Det er alene for at gjøre Tilhørerne mere interesserede, og er altsaa ligefrem en Skuffelse, dem beredt med velberaad Hu.

Jeg har aldeles ikke medtaget, hvad der kan henregnes til skjæmtende Æventyr, derfor træder det æventyrlige absolut i Baggrunden, men da jeg har brugt Navnet æventyrlig Skjæmt, har jeg dog villet antyde, at der var Stænk af det æventyrlige deri. Grænsen er ikke saa aldeles let at træffe, men jeg haaber dog, at jeg har sat den saa nogenlunde rigtigt. Det vil man bedst kunne bedømme, naar jeg en Gang faar udgivet en Samling af skjæmtende Æventyr. I mine fire Smaabøger: „Fra Vindestue og Kølle", I. og II., „Vindestuens Saga" og „Fra Mindebo" findes der hist og her indstrøet nogle Historier, der bør kaldes æventyrlig Skjæmt og hører ind i denne Bogs Ramme; jeg tog dem med der for at live op og give Afveksling, ret vel vidende, at de ikke ret passede til Titlen: Jyske Folkeæventyr. Men dette maa vel nok være mig tilgivet. Gid nu denne Bogs Indhold maa blive forstaaet og ret opfattet for, hvad det i Virkeligheden er: hovedsagelig Poesi, og dog gode Leveregler i ret klæde-

lig og tilegnelig Form. Atter her maa jeg gjentage, hvad der gjælder for alle mine Samlinger af Skjæmtesagn. Der kan være noget djærvt, maaske drøjt i Udtryksmaaden, noget, der ikke altid passer til en snærpet Tid, men der er dog intet usædeligt, dette er holdt ude, og dermed vil jeg da antyde, at der virkelig findes nogle saadanne Historier i Folkemunde, der endogsaa bærer Præg af Ælde. Men jeg har ikke fundet det nødvendigt eller forsvarligt at lade dem trykke, om end jeg har optegnet dem, og derved gjort det muligt for dem, der vilde sætte sig ind i Folkets sædelige Begreber i Fortid og Nutid, at anstille Undersøgelser og drage Slutninger, særlig med Hensyn til noget af det, der peger hen paa vor Almues Liv udadtil, Sædeligheds-forbrydelser, bolleagtig Raahed, uægte Barnefødsler o. lign. Saadanne Optegnelser henlægges i Manuskript til Opbevaring efter min Død, de er ikke lystelige at gjennemgaa, lige saa lidt som de har været fornøjelige for mig at optegne. I enkelte af Historierne findes stedlige Henførelser, men disse er saa underordnede, at man ligefrem kan lade dem ude af Betragtning. Skjæmtesagn skal overhovedet ikke have noget stedligt Præg. Desuagtet kan i alt Fald den nyere Skjæmt meget godt have en Virkeligheds-Baggrund, og i 4. Afdeling vil man da ogsaa finde nogle af den Slags Historier, hvorimod en slig Baggrund er fuldstændig udelukket i 1. Afdeling.

Bogen er udarbejdet under meget vanskelige Arbejdsforhold for mig, under stor Sygdom og Sorg i Hjemmet, der passede saa grumme daarlig til Æmnet, jeg skulde arbejde med. Derfor maa det undskyldes, at Samlingen ikke er bleven bedre fortalt. Det var nu dens Tur at blive offentgjort, og meget af den var allerede renskrevet for lange Tider siden. Ordningen af Stoffet haaber jeg dog maa være tilfredsstillende. Der staar paa Titelbladet „1ste Samling", og dermed vil jeg antyde, at det er min Agt senere at udgive en Samling, der skal indeholde alt det Stof som danner Mellemleddet mellem de rene Æventyr og de rene Skjæmtesagn og ligesom gaar et Trin nærmere ind imod Æventyrene, end hvad her foreligger. En Del deraf bliver en videre Udformning af denne Samlings 1. Afdeling.

21. Januar 1900.

E. T. K.

I. Æventyrlige Skjæmtesagn.

II. Fra Huslivet.

III. I de forskjellige Livsstillinger.

IV. Blandet Skjæmt af nyere Art.

Efterslæt.

A. Æventyrlige Skjæmtesagn.

1. Jul og Nød.

1. Der var en Mand og en Kone, som havde en tosset Datter. Manden puttede undertiden nogle Penge i en stor Læderpung, som han tog ud af et Skab og bag efter lagde der ind igjen. „Hvorfor gjør du det, Fader?" sagde Pigen en Dag, da han igjen lagde nogle i. Jo, det var godt at have noget gjemt, i Fald der skulde komme Nød til dem, sagde han. Da Konen bagede Kager til Jul, vilde Pigen gaa og spise Kringlerne, eftersom Moderen fik dem af Ovnen, og saa sagde hun til hende: „Det maa du ikke, de skal gjemmes, til Jul kommer." Saa lod Pigen sig ogsaa besige med det. Da det blev første Juledag, vilde Manden og Konen til Kirke, og saa skulde Pigen blive hjemme og passe Huset. Imedens de var borte, kom en rejsende Haandværkssvend ind til hende og vilde bede om lidt. „Hvad hedder du?" siger hun til ham. Ja, han hed Jul. „Naa", siger hun, „saa er det dig, min Moder har bagt Kringler til, da var det godt, du kom." Dermed gaar hun hen og henter alle hendes Moders Kringler og giver ham dem. „Nu skal du have Tak, min Pige", siger han, „du kan tro, det er strængt at rejse saa langt om Vinteren, mine Penge ere slupne op, og jeg har lidt stor Nød." — „Saa er det vel ogsaa dig, som min Fader har gjemt Penge til", siger hun, „da maa du helst faa dem med det samme." Saa gaar hun ind efter Læderpungen og giver Haandværkssvenden alle de Penge, der var i den. Han rejser af med mange Taksigelser, og hun

gik og frydede sig ved at tænke paa, hvor glade hendes Fader og Moder vilde blive ved hende, naar de kom hjem. Da de kom, spurgte de strags, om der havde ingen været der, imens de var borte. „Jo", siger hun nok saa fornøjet, „Jul har været her, og ham har jeg givet alle Kringlerne, der skulde gjemmes til ham, og saa har jeg ogsaa givet ham de Penge, Fader, du havde i Skabet, for han klagede sig saadan over, at han led stor Nød. Saa huskede jeg nok, hvad du selv har sagt mig, at de skulde gjemmes, indtil der kom Nød."

Lærer Lind, Gullestrup.

---

2. Luen til Barnet.

2. Der var en Mand og en Kone, og de havde en Datter, hun var ikke saadan rigtig klog, men taabelig var hun da heller ikke. Saa kommer der en Dag en fremmed Karl gaaende der ind i Gaarden, og saa siger Moderen til hende: „Der kommer nok en Bejler til dig." Naa, han kommer ind, og de byder ham at sidde ned, og Moderen siger til Datteren: „Gaa ned i Kjælderen og tap et Krus Øl til den fremmede Karl!" Naa, hun gaar jo der ned, men saa gaar hun og tænker som saa: „Moder sagde, det var en Bejler til mig, og a vil jo ogsaa nok sige ja, saa vi faar vel hverandre, og saa faar vi vel og nok et Barn, men hvad skal a saa faa til Lue til det?" Saa vidt var hun kommen, da hun havde faaet Tappen af Tønden, men det bliver hun ved at staa og grunde paa og giver ikke Agt paa, at Øllet det løber over hele Gulvet. Naa, da hun nu ikke kommer igjen, saa tænker hendes Moder, hun maa til at hen og se, hvor hun bliver af, og hun gaar ned ad Kjælderen. Da staar Pigen der med Tappen i Haanden, og Øllet det strømmer jo ud af Tønden. Saa raaber hun til hende: „Men hvad staar du her efter? Kruset er jo fuldt for længe siden, og du spilder det gode Øl." — „Ja", siger hun, „a stod og grundede paa, naar nu denher fremmede Karl han bejler til mig, saa vil a jo nok sige ja, og naar vi saa faar hverandre,

faar vi vel ogsaa nok et Barn, men hvad skal a saa faa til en Lue til det?" — „Ja, det maa du nok sige", siger Moderen, „det maa a til at tænke over paa, hvad du skal til at faa til Lue til Barnet." Naa, saa bliver hun ogsaa staaende der. Lidt efter kommer Manden, og da han ser, den fremmede Karl sidder ene derinde, saa siger han jo: hvor hans Kone og Datter var? Ja, det vidste han ikke, de var gaaede fram. Ja, saa skulde Manden jo fram og se efter dem. Han gaar da og kommer ogsaa ned i Kjælderen, hvor de staar begge to baade Konen og Datteren lige alstille, og Øllet det flyder over hele Kjælderen. „Men hvad staar I da her efter begge to?" siger Manden til dem, „og glemmer at sætte Tappen i Tønden, og saa lader I den fremmede Karl sidde ene inde." — „Ja", siger hun Konen, „han vil vist bejle til vor Datter, og hun vil jo og nok sige ja, men naar de saa faar hverandre, saa faar de vel og nok et Barn, og hvad skal hun saa faa til Lue til det?" — „Ja, det véd a saagu ikke", siger Manden, og han begynder at klø sig bag hans Øre, „det maa a til at tænke over'paa", og saa bliver han staaende der ogsaa ved de andre. Den Gang den fremmede Karl han mærkede, at der kom ingen af dem igjen, saa tænkte han ved sig selv: Det var da nogle sære Folk, han maatte nok helst gaa fram og se, hvor de blev af. Saa gaar han jo ogsaa derud og leder omkring saa længe, til han finder dem i Kjælderen og faar den her Ølflod at se, der var, det stod helt blankt i Kjælderen. „Men hvad er der da ved det?" siger han, „hvi staar I her alle tre?" — „Ja", siger Manden, „du vil vel bejle til vor Datter, og hun vil jo og nok sige ja, men naar I saa faar hverandre, saa faar I vel og et Barn, og hvad skal I saa faa til Lue til det?" — „Ja, — a ", siger den fremmede Karl, „det skal I saa mænd ingen Sorg have for, for det har aldrig været min Tanke, te a vilde bejle til hende, a vilde bare bede jer om at faa en Nist Ild til min Pibe, og naar I vil give mig den, saa maa I have Farvel og Tak."

Lærer Lind, Gullestrup.

3. En Kone havde tre Døtre, og saa kom der en Dag

en Frier til den ældste Datter. Moderen bad hende da gaa ud at tappe et Krus Øl til den fremmede Karl, og hun gik, men faldt i Tanker og sad og tænkte paa, at dersom de to nu blev gift, og de fik et Barn, og det blev en Søn, hvad den saa skulde hedde. Den anden syntes, hun blev noget længe borte, og gik da ud for at se, hvor hun blev af. Da sad hun paa Tønden og grundede. „Hvad sidder du dog der efter?“ Ja, hun sad og tænkte paa, at dersom de nu blev gift, og de fik Børn, og det første blev en Søn, hvad han saa skulde hedde. „Ja“, sagde Søsteren, „det er ogsaa sandt, der er virkelig noget at tænke over“, og saa satte hun sig ogsaa og tænkte paa det samme. Den tredje Søster kunde ikke begribe, hvorfor de blev borte begge to, og gik saa derud for at se efter dem. „Hvad sidder I her efter?“ sagde hun. „Ja“, sagde den ældste Søster, „vi sidder og tænker paa, at dersom vi nu bliver gift, og vi faar Børn, og den ældste bliver en Søn, hvad han saa skal hedde.“ Ja, den yngste Søster syntes ogsaa, det trængte til Overvejelse, og hun satte sig ned ved de andre to. Omsider tog det Frieren for lang Tid, og han gik ud for at se, hvor de blev af. Men hvor forundret blev han, da han saa, at Øllet var tappet, og de sad der alle tre og spekulerede. „Hvad sidder I dog her efter?“ spurgte han. „Jo“, svarede den ældste, „vi sidder her alle tre og tænker paa, at dersom vi nu bliver gift, og vi saa faar Børn, og den ældste bliver en Søn, hvad han saa skal hedde.“ Saa satte Frieren sig ogsaa der ude og gav sig til at tænke over, hvad den Søn skulde hedde, som de to skulde have, naar de blev gift, og der sidder de alle fire og spekulerer den Dag i Dag.

Jens Nielsen, Skjellingsted.

4. En Boelsmand havde en Datter, der gjærne vilde giftes, og hun havde gaaet og set mildt til en Karl i Nabolaget, og han havde set mildt til hende, uden at de derfor havde haft videre Snak med hinanden. Saa bestemmer han sig en Dag til at gaa om og fri til hende. Da han nu kommer ind, sidder Datteren og spinder, og Moderen karter. De beder ham

sidde ned, og han sætter sig, men han kan ikke rigtig komme frem med sit Ærende. Da sidder han og ser i deres Ølkrus og vil gjærne have en Taar Øl. Saa siger Konen: „Hans er nok tørstig, gaa hen og tap en Taar Drikke." Pigen gik jo ind i Spisekammeret, hvor Øltønden laa, men bliver siddende der inde. Saa gaar Konen ud til hende. „Hvad Dævlen sidder du der efter. Karlen vil til at gaa." — „A sidder og tænker paa, hvad det første Barn skal hedde." — „Det har du Ret i", siger Konen, „der er noget at tænke paa, men end saa Klæderne til den." Saa havde de begge to noget at tænke paa, og de bliver siddende der inde og studerer paa dether. Saa kommer Manden ind i Stuen og byder den fremmede velkommen. „Har du ikke set noget til vore Kvindfolk?" siger han, „a tykkes, du sidder saa ene her inde." — „Jo, a har", siger han, „men de er gaaet ind ad Kammeret og vilde tæppe noget Øl til mig, for a er saa tørstig, men de er ikke komne tilbage igjen." Saa gaar Manden hen og lupper Døren, og da sidder de nok saa trofast ved hinanden. „Hvad sidder I to Kvindfolk her efter? Karlen er færdig at gaa, og det bliver ikke til noget." — „Ja, vi har siddet og snakket om", siger Moderen, „hvad det første Barn skal hedde, som de faar, og hvor vi skal faa Klæder fra til det." — „Ja, det er sku rigtig", siger Manden, „men hvad siger I saa om en Vugge?" Ja, det var sandt, og saa sætter han sig ved dem, og de bliver siddende der alle tre. Karlen gik, og de kom ikke tilbage, kanske de sidder der endnu, og Pigen, ja, hun blev da heller ikke gift den Gang.

Peder Ladefoged, Ravtrup.

---

3. Hørhovedet.

5. Der var en Gang en Enke, som havde en Gaard og dertil en eneste Datter, som der ellers ikke var stort ved, for hun kunde ikke bestille nogen Verdens Ting. Derfor gik Tiden hen, og hun blev ikke gift, og det var slemt, for hun længtes svært efter det. Baade Moder og Datter var meget nærsynede.

Det maatte nu ikke hedde sig, at Datteren var saadan en folle én, som hun var, og i det Tilfælde, at der skulde slumpe til at komme en Frier, havde Moderen stillet en Rok hen i Krogen mellem Klokken og Bordet med et mægtigt stort Hørhoved paa, for at han skulde komme til at lægge Mærke dertil, og hun havde lagt et stort Stykke Lærred paa Bleg paa Grønningen omme bag Laden. Men Folkene i Gaarden havde ret deres Morskab af de to og fik det Indfald at spille dem et slemt Puds. De tog Rokkehovedet af og satte en stor Gryde fuld af Grød derpaa i dets Sted; dernæst tog de Lærredet bort og skrabte alt det sammen, der altid plejer at ligge omme bag Bøndernes Huse, saa der blev en dygtig stor Dynge, og den laa saadan bag Laden for enhvers Øjne, der gik ind i Gaarden. Saa kom der da ogsaa en Frier. Han blev megen venlig modtagen og godt beværtet. Moderen kunde ikke noksom rose sin Datters Dygtighed. „Her skal du se", sagde hun til ham, idet hun pegede hen paa Bordkrogen, „kan du se, hvad dér staar henne? saadan én kan hun gjøre i Stand hver Morgen, inden Folkene faar deres Davre, og lagde du Mærke til, hvad der laa omme bag Laden?" Jo, det gjorde han da nok, for det var jo nemt at se. „Ja, det har hun gjort altsammen!" Dermed var Frieren færdig. E. A. Thyregod.

6. Der var en Karl, som rejste paa Frieri. Han vilde gjærne have Ord for at være en skrap Karl til at forstaa sine Ting, men vidste godt, at han ikke var god til at hugge og snitte. Førend han rejste, gik han da ned i Huggehuset og fyldte sine Lommer med Spaaner. Saa kom han til Gaarden og kom ind, og der sad Pigen og spandt Blaar. Da krøb der nogle af Spaanerne ud af Lommen. „Aa, der er kommet nogle Spaaner i min Lomme", sagde han, „ja, jeg var inde i Huggehuset, førend jeg gik, at gjøre en Greb og en Slagel, og saa er Spaanerne kommen der." Han spurgte hende nu, hvor mange Hørhoveder hun kunde spinde om Dagen. „Syv", sagde hun. Nu skulde de ind i Stadsstuen, hvor Blaarene laa i en Hob, og da puttede han hemmelig hendes Kistenøgle ind i

Blaarene. Saa red han hjem. En Tid efter kom han tilbage. Da beklagede hun sig over, at hendes Kistenøgle havde været borte, lige siden han var der sidst. L. Frederiksen.

7. En Karl var henne at bejle. Saa sad Pigen og spandt Hør. „Hvor snart kan du spinde den?" sagde han og pegede paa Hørhovedet. „Om et Par Dage kan a snappe den af." Førend han gik, puttede han hans Nøgle oven i Hovedet, og en otte Dage efter kommer han igjen. Saa siger han: om de ikke havde fundet hans Nøgle, for han havde tabt den sidst han var her? Nej, de havde da ikke set noget til den. Saa gik han hen til Hørhovedet, og da sad den der endnu. Saa havde han faaet nok af hende.

4. Negledejen.

8. Der var en Karl, som gjærne vilde have sig en Kjæreste, som saa mange, og der var ogsaa én, han havde Sigt paa, men saa vilde Folk gaa og bilde ham ind, te hun var en slem skidenfærdig én. Han vilde nu gjærne have det undersøgt, og saa kom han i Tanker om at gjøre sig syg. Pigen kommer nu og vil se til ham, da hun hører det, for han skulde jo nok sørge for at faa det i Gang med denher Sygdom, og han fortæller da op for hende, hvordan Doktoren havde sagt til ham: naar han kunde faa noget Negledej at tage ind, saa kunde han komme sig. Strags ser hun til hendes Fingre og siger: „Ja, rigtignok er det otte Dage siden, vi bagede, men a kan ikke vide, om der ikke skulde være noget paa mine Negle endnu." Jo, rigtignok, hun finder ogsaa saa meget, te der blev en god Portion til ham, og faar det skrabt af og giver ham, nu kunde han nok kere sig af det, saafremt det ellers kunde hjælpe. Hun gik saa igjen og var nok saa tilfreds med, te hun kunde saadan være ham til Nytte. Men han sandede det nu godt nok, hvad Folk sagde, han kunde ikke tykke, hun var helt renfærdig, naar hun kunde gaa med Dejen paa Fingrene i saa mange Dage. Saa vilde han da ikke have hende, ihvor det skulde saa

siden gaa ham i Verden. Men en stolt vilde han heller ikke gjærne have, saadan en én var han ogsaa ræd for. Nu var der netop en Mand i Nærheden, der havde to Døtre, og dem havde han ogsaa saa smaat haft Øjnene ved, pæne Piger var det, og godt kunde han lide dem. Saa gaar han nu saadan og smidsker lidt for dem, og de kommer da en Dag begge to og besøger ham. Det var nu efter at han var kert, og ilav de er inde ved ham, faar han en Lime smidt udenfor Døren, saa de skulde over den, naar de gik. Den Gang de nu havde snakket med ham saa længe de tykte, og skulde te'n, saa træder de jo ud af Døren, men den ene hun saa saa højt, te hun traadte paa den og havde nær steglet omkuld, kan ske hun ogsaa var vel fin til at bøje sig efter den, men den anden, der kom bag efter, hun bukkede sig ned og tog Limen op og satte den til Side, hun vilde ikke saadan gaa og træde paa den. Karlen han staar jo og ser paa deres Fagter, og saa bestemmer han sig til at tage den sidste. Hun var ikke stolt, og hende kunde han nok være tjent med. Saadan er det godt at være forsigtig, de unge Piger er ikke saa nemme at slaa Bund i.

Maren Jensdatter, Feldborg.

8. Der var tre Piger, der kunde godt lide én Karl, og han vidste ikke, hvem af dem han skulde tage, det kunde jo ikke gaa an at have dem alle tre. Saa snakkede han med en gammel klog Kone om det. Hun siger til ham, at han skulde prøve at sende Bud til hver af dem for sig, om han kunde ikke faa lidt Regledej hos dem. Saa skulde han nok faa at vide, hvem af dem han skulde tage. Han sender altsaa Bud til den første Pige, at han var meget syg og kunde ikke komme sig, uden hun kunde skaffe ham lidt Regledej. Ja, her var lidt, sagde hun, det var tre Uger siden de havde bagt, saa hun havde ikke saa meget, men noget havde hun da. Saa sender han Bud til den anden om det samme. Ja, det var da fjorten Dage siden de havde bagt, men hun havde da en lille Smule til ham, og det fik han. Saa sender han Bud til den tredje. Ja, de havde bagt i Gaar, men hun havde intet, for det var vasket af. Saa tog han hende.

Astrid Feilberg, Darum.

5. De pludrende Kyllinger.

9. Der var en Møller et Sted, han var Fæstebonde til en Herregaard og sad meget simpelt i det. Det var en Frue, der ejede Gaarden, og han bad hende nok om Henstand med Landgildet, men til sidst skulde han da smides fra Gaarden, nu havde hun sagt, det skulde være Alvor. Møllerens Kone havde altid godt Held med sit Smaakram og havde Kylliuger at skulle ruge ud for Fruen. En Dag, da Mølleren igjen kommer for at bede om Henstand, sagde Fruen: „Ja, kan han lære de Kyllinger at snakke, han har der nede, saa skal han ogsaa faa Udsættelse.“ Mølleren gik da saa meget sørgen hjem og mente, at der nu ingen Raad var for ham. Men da han fik hans Kone fortalt, hvad Forslag Fruen havde gjort ham, sagde hun: „Saa er det ingen Sag, saa meget kan vi sagtens faa dem lært.“ Naa, saa nogle Dage efter sendte Fruen Ladefogden ned til Møllen og skulde høre til det, om de havde faaet Kyllingerne lært at snakke. Konen svarte ham: „Ja, de begynder da hejsen at pludre lidt nu.“ — „Saa —, hvad siger de da?“ — „Ja, de smaa de siger: Skovrideren ligger ved Fruen, Skovrideren ligger ved Fruen, (siges med pibende Stemme) og de store de siger: Kusken gjør og, Kusken gjør og (med grovere Stemme)“. Det kommer Ladefogden saa hjem og fortæller Fruen. „Aa, hvad er det da for noget forbandet Vrøvl“, siger Fruen, „gaa strags ned og hils ham, at han kan vride Halsen om baade paa de store og paa de smaa, og lad ham saa blive siddende i hans Mølle, saa længe han vil.“ Egtved.

11. En Bonde skulde efter Naadigfruens Ordre lægge Kyllinger ud, hvilket han ogsaa nok kunde, sagde han da, men han kunde ikke godt have mindre end tre hundrede Hønseæg at ligge paa, naar han endelig skulde til at ligge. Han fik da ogsaa alle disse Æg med hjem, og da der saa var gaaet en tre Ugers Tid, som der jo hører til at faa ruget Kyllinger ud, kom han en Dag op til Fruen med en Kurv paa Armen, øm og stram var han i Lemmerne af den megen Liggen og hinkede derfor noget. Han var nu færdig med at ligge, sagde han, og

det blev Kokkyllinger næsten alle sammen. „Ja, kom kun du med dem", sagde Fruen. „Ja, jeg vil nok komme med dem, sagde Bonden, „men det værste er, at de siger saadan noget slemt noget, naar de raaber." — „Hvad siger de da?" spurgte Fruen. „Det er saa slemt", sagde Bonden, „at jeg virkelig ikke er for at sige det!" Men Fruen vilde nu endelig vide, hvad de raabte, og Bonden sagde da, at de allesammen raabte: „Fruen ligger i med Bonden!" — „Nej, fy dog", sagde Fruen, „saa maa du gjærne beholde dem alle." Det var netop saadan, Bonden vilde have det, for han havde naturligvis spist Æggene i Stedet for at ligge paa dem. P. Jensen.

6. Skjære og klippe.

10. En Skræddder og hans Kone kom i Ustand om en Frakke. Han sagde, han skar den, og hun sagde, hun klippede den. I Skjænderiet kaldte hun ham en Luseknækker. Det gik saa vidt, at han bandt et Stykke Reb paa hende og put hende i Brønden, men hun vilde ikke give efter og sagde bestandig, at hun klippede. Til sidst lod han hende synke saa dybt, at Vandet gik hende over Hovedet. Da rækkede hun Hænderne over Hovedet og gjorde Tegn med Fingrene. Saa tog han hende op igjen, for nu kunde han se, der var ingen Forbedring. Joh. Pingel, Ellidshøj.

11. En Skrædder, der var et Stykke vigtig Prop ligesom de fleste Skræddere, sidder en Dag og skjærer til. Saa kommer Konen ind og siger: „Hvad er det, du der klipper?" — „Jeg klipper ikke, jeg skjærer, saadan hedder det i vort Sprog." — „Det har a lige kjær, naar en bruger en Sags, saa klipper en da." — „Jammen jeg siger dig jo, Kone, at vi klipper ikke, vi skjærer." — „Ja, a vil ikke lade mig træde af, hvad a kan se for mine Øjne, og det er, at en Sags klipper." Saa bliver han hæftig: „Du skal sige, Kone, te vi skjærer, for saadan er det." — „Nej, I klipper." Saa lægger han hende én ved Hovedet: „Nu siger du strags, vi skjærer." — „Nej, det gjør

a ikke", for eftersom han blev paastaaelig, saa blev hun og. Saa siger han: „Da skal a lære dig til at sige det", og han slæber hende saa ud til en Vanddam, hvor der var stejle Brinker ud, og putter hende der ned i Vandet til Brystet. Nej, hun vilde ikke. Saa kommer hun i til efter Halsen. „A siger ikke imod, hvad a kan se med mine Øjne." Saa putter han hende ned under lukt Laag, og der klippede hun med Fingrene.

Lærer Bisgaard, Mejrup.

---

7. Den, der bar Panden hjem.

12. Der var en Skomager og hans Kone, som kom op at skjændes en Dag, da de sad og spiste deres Middagsmad, om, hvem der skulde tage af Bordet. Da de nu ikke paa nogen Maade kunde komme til Rette om den Ting, blev det en Aftale imellem dem, at den, der snakkede først, skulde dække af Bordet. Saa lod de alt det hele blive staaende og gik hen til deres Arbejde, Skomageren satte sig hen at sy, og Konen gav sig til at spinde. Et Øjeblik efter kom der en Dreng med et Par Støvler, der skulde til Skomager, det var en Herremands, som boede et Stykke derfra, og han kommer da ind og siger: „God Dag! kan a faa jer til at sy noget ved deher Støvler for Herremanden?" siger han. Men Skomageren vilde jo ikke svare, han sidder der og syer og slaar ud til Siderne, mens han nynner: „Hm hm hm hm!" Det bliver nu ikke til andet, og saa gaar Drengen hen til Konen og siger: „A tykkes, din Mand vil ikke svare i Dag, hvad Lag har det?" Men hun vilde jo heller ikke svare. „Ha hi hahahaha!" og hun sad og spandt. Saa gaar Drengen hjem med den Besked. Han siger til Herremanden, at baade Skomageren og hans Kone var hjemme og sad ved deres Arbejde, men de vilde ikke svare ham. Saa skulde Karlen te'n derop. Naa, han kommer ind og siger: „God Dag!" De bliver begge siddende og lader, som om de ikke ser ham. „A er gaaet herop og skulde spørge dig fra Herremanden, om han kunde faa dig til at sy ved de Støvler",

sagde Karlen. Men det var lige som før, heller ikke han fik noget Svar. Skomageren slog ud med Armene: „Hm hm hm!" og Konen lod Foden gaa hurtigt paa Trædebrættet: „Ha hi ha hahaha!" trallede hun. Saa kunde han gaa med den Besked. Ja, saa skulde Tjeneren da derop, der var ikke andet for, for Manden skulde have syet ved hans Støvler. Naa, han kommer ind. „God Dag!" siger han. De svarer ikke. Saa gaar han hen til Skomageren og siger: „Ja, jeg skulde hilse Dem fra Herremanden, te De maatte endelig gjøre ham de Støvler færdige, han skulde bruge dem." Men al den Høflighed hjalp ikke et Gran, det var som før, og han fik intet Svar. Manden brummede, og Konen trallede. Der blev ikke andet for, end han maatte hjem med uforrettet Sag og fortælle Herremanden det. „Ja, saa maa jeg selv te'n", siger Herremanden, og han gjør sig færdig og gaar derop. Men han fik ikke mere ud af dem, end de andre havde faaet. Saa kom han i Tanker om, te der maatte være noget andet ved det, og han gaar da hen og tager Konen om Livet, trækker hende saa op fra Rokken og gjør Tegninger til, ligesom han vilde have hende hen til Sengen med sig. Hun strider jo noget imod, men Herremanden kunde nok faa Magten, og han fik hende da hen til Sengen. Nu skulde de jo til at op i den, men saa løfter Skomageren Haanden saadan ligesom for at true ham og sige: Se til, du lader være! og Konen hun vifter noget med Haanden, som for at vinke ad hendes Mand, at han skulde hen og hjælpe hende. De Bevægelser lod Herremanden, som han slet ikke lagde Mærke til, og han blev ved at hale dygtig i hende for at faa hende op i Sengen, han mente jo, han nok skulde se at faa dem ved Snak. Den Gang det saa var paa det højeste, og han havde hende næsten i Sengen, saa er det hun raaber til Manden: „Men kan du da for Fanden ikke komme og hjælpe mig!" — „Nu skal du dække af Bordet, for du har snakket først", sagde Skomageren saa ligesaa fornøjet, og nu kunde han godt komme til Snak. Han fortalte da Herremanden, hvordan det hele hang sammen fra først til sidst, og da han havde hørt det, sagde han

blot: „Det var da heller ikke mere end rimeligt, at Konen skulde tage af Bordet, naar hun havde sat Maden paa det.“ Men om han fik Løfte paa at faa syet ved hans Støvler, véd a ikke noget om.
Peder Frølund, Skibild.

13. Der var en Mand og en Kone, der boede i et lille Hus tæt ved Landevejen. Saa siger Manden en Dag: „Skal a ikke gaa hen og fange os nogle Aal?“ — „Jo, det kunde være rart nok“, siger Konen. Saa fanger han ogsaa en halv Snes Aal, nogle gode store nogle. Men nu havde de ingen Pande at stege dem i. Der laa en stor Gaard tæt ved, de kaldte Stendetgaard, og saa siger Manden: „Gaa hen til Gaarden og se at laane os en Pande.“ Ja, hun gaar ogsaa og laaner Panden, og de fik saa Aalene stegt. Da det var nu til Side, skulde de have Panden baaret hjem. Saa siger Konen: „Ja, det skal du gjøre, for a har laant den.“ — „Nej det er ikke rigtigt“, sagde Manden, „a fangede Aalene, og du har spist dem med mig. Da kan du ogsaa nok forstaa, at den, der laaner Panden, skal bære den hjem.“ Ja, det hjalp ikke, hvad han sagde, Konen gjorde sig tvære og vilde ikke. Saa siger Manden: „Den, der nu snakker inden Kl. 10 i Aften, skal bære den hjem“, og det blev de enige om. De satte dem saa til deres Aftenarbejde, Manden kartede, og Konen hun spandt, og de paste deres Arbejde hver især. Saa traf det sig, at en fornem Herre kom kjørendes forbi og vilde efter Vejle. Han saa Lys paa deres Vindue, og da han ikke var sikker paa, at Vejen var rigtig, sagde han til Kusken, han skulde gaa ind og spørge, om det var den rette Vej efter Vejle. Ja, han gaar ogsaa ind og byder Godaften. Men ingen svarer. „Vil denher gode Mand ikke sige mig, om det er den rette Vej efter Vejle?“ Nej, han svarer ikke og giver sig til at synge. Saa vender han sig om til Konen og spørger hende, og saa giver hun sig ogsaa til at synge. Altsaa gaar han ud igjen til Herren og siger, han kan ikke forstaa, hvad der gaar af de Folk der inde, og saa fortæller han jo op om, hvordan de sad og sang hver deres Stykke og vilde ikke svare ham. Herren siger saa til Tjeneren: „Gaa

du ind og tal med Folkene." Men ham gik det lige saadan, og da han saa kommer ud igjen, siger Herren: „Naa, hvad sagde de?" — „De sang." — „Det kan jeg ikke forstaa, er de Folk sære i Hovedet. Jeg maa selv derind." Ham gaar det akkurat lige saadan. „Ja, det forstaar jeg ikke." Men saa faar han lige en Tanke. Han gaar hen og tager i Konen, og vil ligesom kjærestes med hende. Saa raaber Manden: „Hør, min gode Herre, Konen er min!" Da fik Konen ogsaa hendes Mæle, idet hun raabte: „Ja, lille Mand, du snakkede først, du skal bære Panden hjem." Niels Hansen Li, Drostrup.

8. Sladrende Kvindfolk.

14. To Mænd havde gjort Væddemaal med hinanden om, hvorvidt Kvindfolkene vilde sladre, den ene sagde, at de vilde ikke, og den anden, at de vilde. Saa siger den første, at han nu vilde gjøre et Forsøg, men Kvindfolkene maatte jo ikke vide af, at Væddemaalet var gjort. Han gjorde sig saa syg næste Morgen og sagde til hans Kone, at der fløj en Krage fra ham, da han for lidt siden var omme bag Laden paa Naturens Vegne, han vidste aldrig, hvad det vilde blive til med ham, og han var saa syg. Hans Kone gaar nu over til den anden Mands Kone og fortæller, at der var fløjet to Krager fra ham i Morges, da han var ude i naturlig Forretning, og det var da en sørgelig Ting. Nabokonen følger med tilbage for at se til ham, og da hun kommer hjem igjen, fortæller hun for hendes Mand, at det var rent galt med Nabomanden, for der var fløjet tre Krager fra ham i Morges, da han var ude at forrette sit Behov. Lidt efter kommer han selv derover, taler Naboen ud og siger til ham, om han nu vilde betale Væddemaalet, for saadan og saadan var det gaaet til; han havde bildt hans Kone ind, at han var syg, og at der var fløjet en Krage fra ham, og det havde Konen jo bragt videre. Saa raaber Naboen: „Aa, saa skulde Pokker da ogsaa have de Kvindfolk, de vil jo baade lyve ag sladre, hun fortalte mig, at der var fløjet tre Krager fra dig." Kirsten Marie Pedersdatter, Hornslet.

9. „Her gaar den hen!"

15. To Gavtyve kommer en Dag ind til en Gjæstgiver. I det samme slaar den ene en høj Latter op og siger: „Det var da underligt, at han ikke vilde paatage sig det." — „Det er ikke saa underligt", siger den anden, „det kan man slet ikke gjøre." Da Værten nu hører denne Samtale, bliver han nysgjerrig og vil have at vide, hvad det var. „Ja", siger de, „det var én henne paa Torvet, der vilde vædde med en anden paa, at han ikke kunde sidde en Klokketime foran Klokken og sige til Perpendikkelen hele Tiden: Her gaar 'en hen, der gaar 'en hen. Den ene af dem mente, at det kunde lade sig gjøre, men den anden ikke." Værten mente, at det var en grumme let Sag, det var han slet ikke bange for at tage sig paa, og saa kom det til et Væddemaal mellem ham og de to. De væddede om en Frokost eller Betaling for den. Værten faar Frokosten paa Bordet, og de sætter dem at spise, og han sætter sig foran Stueuhret for at gjøre Forsøget. Han sidder nu der og siger: „Her gaar den hen, og der gaar den hen", imedens de andre spiser og drikker, hvad de har Lyst til, og endelig putter de Sølvtøjet i Lommerne, der findes paa Bordet. „Nu gaar vi, Farvel!" siger de. Men han tænker: „I skal ikke narre mig", og bliver ved at sige: „Her gaar 'en hen, og der gaar 'en hen." Strags efter at de er gaaede, kommer hans Kone ind og siger: „Hør, betalte de to Herrer den Frokost, de fik?" — „Her gaar 'en hen, og der gaar 'en hen." — „Ji, hvordan er det fat, hvad betyder det?" — „Her gaar 'en hen, og der gaar 'en hen." — „Er du syg, lille Mand? Nikke spring hen og hent Doktoren." Han boede straas overfor, saa det var nemt gjort, og han kommer da. „Hvad er der i Vejen?" spørger han. „Aa, jeg er saa bange, det er ilde fat, jeg kan ikke faa et Ord af min Mand, han sidder der hele Tiden med Fingeren og siger: Her gaar 'en hen, og der gaar 'en hen." — „Det var et mærkeligt Tilfælde", siger Doktoren, idet han ser paa Værten, „hvordan har De det?" Men han bliver ved. Doktoren vil nu føle hans Puls, og Værten rækker ham godt nok den venstre Haand.

„Ja, det er godt nok, men galt er det alligevel, vi maa have ham i Seng." Men de maa tage ham med Magt, og Doktoren tager under den ene Arm, og Konen under den anden, og Rikke skyder bag paa, og de trækker saa af med ham. I det samme slaar Klokken, og saa raaber han: „Nu har jeg vundet mit Væddemaal!" Skjøndt han nu fortalte, hvordan det forholdt sig, maatte han lige godt i Seng og lad sig kurere paa, for de gik ud fra, at dersom han kunde indgaa et saadant Væddemaal, og lade Tyvene gaa med Sølvtøjet, maatte han have været en Smule gal i Forvejen. C. A. Thyregod.

Har for nogle Aar siden staaet i „Illustreret Familie-Journal", men er af mig opiegnet mange Aar før.

---

10. Sandhed er ilde hørt.

16. Der var en fattig Mand, der gik og tiggede, og saa kom han en Aften til en By, hvor han gik fra Sted til Sted og kunde ikke faa Hus. Endelig kommer han ind til en Kone, og hun siger: „Hvordan er det, du gaar saa sildig om Hus?" — „Det kan a sige dig", svarer han, „det kommer af, te a siger ikke andet end Sandhed, og saa kan a ikke faa Hus." — „Ja, naar du siger ikke andet, saa kan du blive her, for a holder meget af Sandhed." Naa ja, saa var det godt, og han siger saa til hende: „Skjellevind, hvor skal a sætte min Pose ind?" — „Da skulde Fanden og have din Kjæltring! hvad kommer det dig ved, te a er skjeløjet." — „Ja, der kan en høre, a sagde ikke andet end Sandhed, og det kan du ikke taale." — „Ja, det er det samme", siger Kjællingen, „nu kan du ikke blive her." Altsaa maatte han til at gaa igjen og maatte til at lægge sig ved en Halmstak et Sted. Om anden Dagen han kom til Gang igjen, gik han hen til en Høker eller Kromand og drak sig fuld. Da han nu kom ud paa Vejen igjen at gaa, gik han jo og dinglede, og saa blev han vred paa Vorherre og sagde: „Herregud, hvor du har delt dine Gaver uviseligt, somme har du givet saa meget, og mig har du givet saa lidt, a har

ikke andet end Pose og Kjæp, og naar a vil saa snakke med dig om det, saa rager du mig i Vejgrøften."

Maren Mikkelsdatter, Satrup.

11. Den føjelige Kone.

17. Der var to Naboer, den ene kunde aldrig komme til Rette med hans Kone, de skjændtes og sloges daglig, men den anden kunde aldrig blive Uvenner med Konen. Nu traf det en Gang, de var begge to til Ringkjøbing Marked, og da havde den ene Mand om Morgenen været i Klammeri med hans Kone, saa sidder han jo og beklager sig over det til hans Nabo. „Det er sært nok", svarer han og siger, „for min Kone og mig vi kan nu aldrig blive uenige." — „Ja, det kunde I sagt, naar du vilde", siger den anden. „Hvordan skulde a saa bære mig ad? for én Gangs Skyld kunde det være morsomt at prøve det." — „Ja, nu tager a hjem, og du har vel kjøbt nogle Fisk, dem kan du saa sende med mig, og saa forretter a det Bud for dig, te du vil have dem lavet til, til du kommer hjem. Dersom de saa er stegt, kan du sige, du vil have dem kogt, og er de kogt, saa vil du have dem stegt, og saa skal du gjøre dig lidt brøsig til, naar du kommer hjem." Naaja, han fik ogsaa Fiskene med og forretter Ærendet godt nok. Konen svarer og siger: „Talte han saa ikke om, hvordan han vilde have dem lavet til?" — „Nej, han gjorde ikke, men han sagde blot, det skulde være bestemt, a tror nok, han havde faaet en stor Dram." Nu vidste Konen nok, at det kunde gaa ham over en Gang imellem, og saa rettede hun sig efter ham, men til daglig Dags kunde hun faa det med ham omtrent, som hun vilde. Saa for at gjøre ham tilpas saa stegte hun de halve og kogte de halve af Fiskene. Omkring ved Aftenstid kommer Manden saa jagende ind i Gaarden, og det var og, ligesom han var fuld. Nu skulde hun for sidste Gang have set efter, om Fiskene de var og tjenlige, og da hun nu havde et lille Barn, saa sætter hun det paa Bordet, lav hun gaar ud i Kjøk-

kenet. Da hun kommer ind igjen og tager Barnet, har det gjort sig skiden, og der er kommen en Klat til at ligge paa Bordet. Men da Manden kommer i det samme, og hun har travlt, saa hvælver hun lige en Tallerken over den, og sætter Barnet hen et andet Sted paa Bordet. Et lille Gran efter tager hun Barnet igjen, og saa er det al ligesaadan her, og saa bærer hun sig ad med det som forrige Gang. I det samme Øjeblik aabner Manden Døren ind til Stuen og raaber paa, om hun har Fiskene færdig. Ja, hun sætter strags en kogt Helt for ham, men han begynder at bande, at han vilde have en stegt. „Ja, det kan du godt faa", og hun henter en anden, som er stegt, og sætter for ham. „Aa, nu vil a blot have en Sk..", siger han, for han vilde jo gjøre Løjer med det hele. Men hun tog det for Alvor, snapper Tallerkenen fra den ene af Klatterne og siger: „Der har du den." — „Nej, nu har a aldrig kjendt Magen", siger Manden saa. „Da er dér Magen", siger hun og tager den anden Tallerken væk. Saa kunde de ikke blive Uvenner alligevel, for han kunde faa alt, hvad han ønskede.

E. A. Thyregod.

18. Der var en Gang en Mand, der var saa vanskelig, at hans Kone aldrig kunde lave Maden tilpas; naar han fik Kaal, saa sagde han: „Gid det havde endda været Suppe", og naar hun lavede Suppe, saa sagde han: „Gid det havde endda været Kaal", og aldrig var det til Maade for ham. Saa snakkede hun med Nabokonen om det, hvad hun skulde gjøre. Saa siger hun: „Du skal prøve en Dag at faa alle Slags Retter lavet til til ham." Det fik hun ogsaa. Da han kom hjem om Aftenen, kommer hun jo først med Kaal til ham. Saa siger han: „Gid det havde endda været Suppe." — „Ja, da kan du gjærne faa dem", siger hun, og saadan blev hun ved, saa længe han kunde regne noget op. Den Gang han var færdig, siger han: „Nu var a snart ikke bedre værd, end a skulde have en L..." — „Ja, da kan du gjærne faa den", siger hun, og saa lettede hun et Fad, der laa paa Bordet, som Barnet havde staaet og skidt paa, imens hun havde travlt med at lave Mad

til. „Der har du den da", siger hun. Saa har a snart heller aldrig kjendt Magen", siger han. „Ja, da kan a saamænd vise dig Magen til den, lille Mand", og saa lettede hun det andet Fad: „Tag nu det, du har Lyst til." Siden var han altid fornøjet med hendes Mad. Peder Nielsen, Hallundbæk.

19. Der var en Mand, han var saa meget vanskelig, og ihvad Konen lavede til ham, saa var det ikke til Maade. Saa kjøber han en stor Fisk en Gang, han var til Kjøbstad, og kommer hjem med. „Her har a kjøbt mig en Fisk", siger han helt haardt, „kan du lave mig den til?" Ja, det mente hun ja til. Nu gaar hun og snakker med sig selv: „Koger a den, saa skulde a have stegt den, og steger a den, saa skulde a have kogt den, a véd ikke, hvordan a skal gjøre ham den til Maade. A vil stege det halve og koge det andet halve." Saa kommer han ind. „Har du mine Fisk færdig til mig?" — „Ja, a har." Hun kommer ind med det halve, hun havde kogt. „Véd du ikke, a vilde hellere have dem stegt", siger han. „Jammen saa har a kogt det halve og stegt det halve, a véd, a kan aldrig gjøre dig det til Maade", og hun sætter begge Dele paa Bordet for ham. Han sidder nu og puster i Skjæget og véd ikke, hvordan han skal faa det Onde ud. „Hvad vil du nu have mere?" siger hun, for nu vidste hun, hun havde gjort hendes Flid. „Aa, nu vil a have noget Skidt", siger han helt ærgerlig. Hun gik med et lille nyfødt Barn paa Armen, og det havde en Ble under sig. Saa tager hun Bleen, som Barnet nylig havde gjort paa, og lægger den hen for ham. „Der har du det saa", siger hun. Saa kunde han ikke bare sig for at grinne. „Da er det nu det første, du har gjort mig rigtig til Maade", siger han, „for nu har a faaet det, ligesom a vilde have det." Siden den Tid blev han bedre, og nu kunde hun koge og stege, som han vilde. Povl Madsen, Gadbjærg.

20. En Mand holdt gruelig meget af Sild. Saa en Dag, da han var gaaet paa Arbejde, kom der en Mand med Sild, og Konen kjøbte en hel Del af ham. Nu vilde hun da rigtig glæde Manden, naar han kom hjem, og hun gav sig

derfor baade til at salte, røge og stege Sild til ham. Imens hun nu havde travlt hermed, stod den ældste Søster og legede med den lille paa Bordet, og nu gik det hverken værre eller bedre, end at den tabte en bitte Klat paa det. Saa raabte Søsteren, at hun skulde komme ind, thi den lille havde tabt en Klat paa Bordet. „Nej, jeg har ikke Tid, læg en Kop over", raabte Moderen. Det blev gjort, men kort efter gik det lige saadan igjen, og endnu en Kop maatte tages i Brug. Endelig kom Manden da hjem, og Konen sætter da først de saltede Sild frem. Manden blev naturligvis glad og spiste godt, men omsider sagde han: „Havde jeg bare haft en røget Sild." — „Ja, det kan du godt faa", sagde Konen og kom frem med én. Naa, Manden spiste saa nogle af disse, men sagde saa: „Ja, det var nu godt nok, men havde jeg nu bare haft en stegt Sild ovenpaa." — „Ja, det kan du godt faa", sagde Konen og kom frem med de stegte Sild. Nu blev Manden helt forbavset og sagde: „Nej, nu tror jeg snart, jeg kunde faa, hvad det skulde være, om det saa var en L..." — „Ja, det kan du godt" ,og hun tog Koppen af den ene af dem, der stod paa Bordet. „Nej, nu har jeg aldrig kjendt Mage", sagde Manden. „Jo, her er Mage til den", sagde Konen og tog Koppen af den anden. Lærer P. C. Hansen, Langø.

21. En Mand var paa Arbejde langt fra sit Hjem hele Dagen, og derfor kunde han kun faa varm Mad om Aftenen, naar han kom hjem. Men han var ikke god at gjøre tilpas. Naar Konen f. Ex. satte et Fad Grød for ham, sagde han: „Det er dog kjedeligt, skal jeg have Grød i Aften, jeg troede, du havde kogt Vælling." Da saa Konen næste Aften kom med Vælling, sagde Manden: „Aa, i Aften havde jeg da saadan en Lyst til Kaal." Og naar saa Konen mødte med Kaal næste Dag, saa skulde det have været Ærter, og saa fremdeles. Hun fandt sig taalmodig i det en fjorten Dages Tid, men saa en Aften, da Manden skulde have Suppe, siger han jo: „Det var dog kjedeligt, i Aften troede jeg saa sikkert, at jeg skulde haft Grød." — „Det kan du ogsaa faa, vor Faer", svarede hun

nok saa mildt og satte et Fad Grød for ham. „Ja, Vælling havde dog været mere kjærkommen for mig i Aften.“ — „Det kan du ogsaa godt faa, vor Faer“, og hun kommer strags med et Fad Vælling. Men da Manden havde set Vællingen, saa syntes han bedre om Ærter og saa om Kaal og saa om flere andre Retter, men han havde aldrig saa snart nævnet, hvad han syntes bedst om, før Konen sagde: „Det kan du ogsaa faa, vor Faer“, og hentede strags det forlangte. Da nu hele det lange Bord var fuldt af alle de Retter, Manden havde nævnt, saa slog Samvittigheden ham endelig, og han sagde: „Ja, dersom jeg nu ikke var fornøjet med det, saa fortjente jeg at faa det bare Skidt.“ — „Det kan du ogsaa faa, vor Faer“, sagde Konen nok saa mildt og kom med en Tallerken fuld af det værste Snavs og satte lige for Næsen af ham. Hun har jo vel sagtens nok tænkt i Forvejen, at der kunde blive Brug for det. Nu rejste Manden sig op og bad sin Kone om Forladelse, og siden den Tid klagede han aldrig paa Kosten. Anton Nielsen.

---

12. Konen raader alle Vegne.

2½. Der var en Gang en Karl, der blev gift som saa mange andre. Saa en Tid efter Brylluppet kommer han tilligemed hans Kone hen til hans Svigerfader for at aflægge et lille Besøg. Her kommer Svigersøn og Svigerfader til at tale sammen ene to, og den gamle spørger, hvordan Svigersønnen synes om hans Datter. „Aa“, svarer han, „det er saa som saa, jeg synes, at hun fører Ordet lidt vel meget, saa hun kjører baade med mig og os alle sammen.“ — „Ja“, sagde Svigerfaderen, „det er saamænd den gamle Historie, Konen fører Ordet alle Vegne, det skal du komme til at sande, hvor du kommer hen i Verden.“ — „Det kan dog være, at du tog fejl“, mente Svigersønnen. „Nej“, siger den gamle, „men nu vil jeg give dig Heste og Vogn og saa en Snes Æg, og saa kan du kjøre, hvorhen du vil; og alle Vegne, hvor Konen regjerer, giver du Manden et Æg, men hvor Manden regjerer, giver

du ham en af Hestene, og du skal se, at det varer aldrig saa længe, for du kommer hjem med Hestene, men har foræret alle Æggene bort." Svigersønnen kjører nu rundt omkring, men han maa sande det gamle Ord, at Konen førte Kommandoen alle Vegne, og han var allerede kommen af med over den halve Snes Æg, da han en Dag træffer paa en rigtig myndig Mand. Han raabte, saa Huset rystede, Folkene sprang, saa den ene var færdig at falde over den anden, og Konen saa ud saa myg og stille, at man fik Indtrykket af, at hendes højeste Lov var Mandens Vilje. Naa, den unge Mand, der kjørte omkring for at træffe en Mand, der virkelig var Herre i sit Hus og over sin Kone med, blev ikke lidt glad, da han nu endelig traf en saadan Mand, og han fortalte saa, hvad Ærende han kjørte i, og at han med Fornøjelse afstod hvilken af de brune, Manden ønskede. Denne takkede og gik ud i Gaarden og valgte den nærmer. Konen, der var gaaet med, syntes rigtignok bedre om den fjærmer, men det lod Manden, som han ikke hørte, og Mutter maatte tie. Nu maatte den unge Mand kjøre Enspænder, og han sidder nu i hans egne Tanker en Tid og tænker paa, at regjerede Konen hjemme hos ham, saa var det dog ikke saadan alle Vegne, og han lovede ved sig selv, at han vilde tage Exempel efter den myndige Mand, der nys havde faaet den nærmer, da han pludselig opdager en Mand, der i stærkt Trav kommer ridende efter ham. Da han kommer nærmere, ser han, at det var Manden, han nys havde været hos. Han rider hen paa Siden af Kjøretøjet og siger: „Hør, skal vi ikke bytte Hest, jeg tror nok alligevel, jeg vil have den fjærmer — min Kone synes bedst om den." Nu mærkede Manden, der rejste omkring, hvad Klokken var slaaet, og han udbrød: „Nej, hør, min gode Mand, kom nu med min Hest igjen, for nu mærker jeg nok, at du regjerer ikke mer end alle os andre, og vær saa god, der har du et Æg, men pas endelig paa, at det ikke gaar itu, for saa risikerer du virkelig at faa Skjænd af Madammen, naar du kommer hjem." Saa maatte Manden traske ene hjem uden at faa Hesten med, men den unge Mand opgav fra den

Stund Regimentet, idet han nu var bleven klar over, at han ikke var større Pjalt end alle andre. L. P. Lavrsen.

---

13. Bitte Pers Død.

23. Bette Pie å bette Maaren di wa gywt samel. Så bløw Pie syg, å så sku Maaren te Præjsten å ha beed få ham. „Gu gu gu Daw, Fåe (hulkende).“ — „Tak, lelle Maaren, hwa hwådan æ et, hon grære såen.“ — „Jno ino ino æ Pie bløwen da så da så syg, a trowe a trowe a trowe slæ it, han løwe (stadig hulkende).“ — „Så komme Maaren wol å vel ha beed få ham.“ — „Jja ija ija, dæssem Fåe vel.“ — „Jåww, lelle Maaren, dæ ska nåk blyw beed.“ — „Jo so so sowal, Fåe.“ Hon komme hjæm, å Pie han blywe jo længe jo renge. Hon mot te å te Præjsten ijæn å ha beed få ham anden Gang. „Gu gu gu gu Daw, Fåe.“ — „Tak, lelle Maaren, hwådan æ et bløwen mæ Pie?“ — „Jno ino ino æ han bløwen møj renge; a trowe a trowe a trowe slæ it han løwe.“ Så spuur Præjsten hend a, om hon vild så it ha beed få ham ijæn. „Jja ija ija de vel a jo gåt, dæssem dæssem dæssem Fåe vel.“— „Jåww, lelle Maaren, dæ ska så mænd nåk blyw beed få ham.“ — „Jo so so sowal, Fåe.“ Hon komme jo hjæm te Pie, å han blywwe jo længe jo renge, så hon mo te Præjsten ijæn dænd treddi Gang. „Gu gu gu gu gu Daw, Fåe (endnu mere hulkende).“ — „Gudaw, Maaren, hwådan stor et sæ mæ Pie?“ —„Jno ino ino æ han bløwwen dasse dasse dasse dasse renng, a trowe trowe trowe slæ it han løwe.“ — „Så vel Maaren wol ha beed få ham jæn Gang te.“ — „Jja ija ija ija ija de vild a gjaan, dæssem dæssem dæssem Fåe vel.“— „Jåww, lelle Maaren, dæ ska så mænd nåk blyw beed få ham.“ — „Jo so so so sowal, Fåe.“ Pie han bløw jo længe jo renge, å så døø han da, saa de bløw Søndde ijæn, å hwa hon it haa græet sææ, så græe hon no. Så komme hon te Præjsten ijæn. „Gu gu gu gu gu gu Daw, Fåe.“ — „Hwådan stoer e sæ mæ Pie, lelle Maaren?“—„Jno ino ino ino ino ino æ Pie

dø." — „Æ han no dø! hwiddi vel I så ha ham jooret, lelle Maaren?" — „Hwiddi hwiddi hwiddi hwiddi hwiddi Fåe vel." Ja, så bestæmt di no Dawen, han sku joores. Så sæje Præjsten te hend: „Hon vel wal ha let songen øwe ham." — „Ija ija ija ija ija de vild a gjaan, a ka ka ka ka ka gåt Toonen, mæn a ka it Swallmen." — „Mæn dænd ka jæ så mænd, bette Maaren, så ska jæ nåk sønng dænd." Så komme Dawen jo, da han ska joores, å så ve Grawen dææ sønge Præjsten jo da en Sallm. Så gik han hæn, imæn han sønge, å sæje te Maaren:

„Dæ stoer en ong Kåel, bette Maaren ska ha,
mæ Støwler å Sporer di klare.

Så tow Maaren åsse te å sønng:

„Ja, vel gjorde Herren, som tog ham,
langt bedre gjorde Præsten, som begrov ham;
et Skarn han var i Live,
det Bind' skal enhver ham give;
nu putter vi ham ned under Bakket,
hans Py.. war en Kwåtter få stakket."

Margrete Jensdatter, Mejlby.

---

14. De skjævmundede Folk.

24. Der var en Karl, der hed Bitte-Niels, og en Pige, der hed Bitte-Mette. Hans Mund sad saadan (i det samme sætter Fortælleren Nedremunden om til venstre), og hendes Mund sad saadan (Nedremunden trækkes til højre). Hendes Moders Mund sad saadan (Nedremunden sættes frem foran Overmunden), og hendes Faders sad saadan (Overmunden ud foran Nedermunden). Saa falder det Niels ind, han vil hen at bejle til Mette, og han kommer da ind og siger: „God Dag, bitte Mette." (Nedremunden til venstre, og Munden sættes, som den skal, til hver af de følgende Replikker). „Tak, bitte Niels. Hvad mon du vil i Dag?" — „A vil snakke med dig." — „Hvad om?" — „Om du vilde ikke have mig." — „Ja, det véd a snart

ikke, a kan snakke med min Moder om det. — Moder!" — „Hvad er det?" siger Moderen. „Bitte Niels er her." — „Hvad vil han i Dag?" — „Han vilde snakke med mig, om a vilde have ham." — „Ja — a, det véd a ikke, vi kan jo snakke med din Fader om det. Faaer!" raaber Moderen. „Hvad er der ved det?" — „Bitte Niels er her og vil snakke med Mette" — „Hvad vil han snakke med hende om?" — „Han vil spørge, om hun ikke vil have ham." — „Ji saa —, da er det vel saa bedst, de faar hverandre." Naa, saa var det jo afgjort, og saa skulde han blive der Natten over. De kom saa i Sengen hveren saa nær som den gamle Kone, hun skulde blive oppe og slukke Lyset. Men de var nu ikke vant til at have Lys tændt, de plejede at se ved Lysbillinger om Aftenen. Saa kunde hun ikke puste det ud, Vinden drev opad og helt forbi Lyset, naar hun holdt det til Munden. Saa siger hun: „Mette, du kommer til at hjælpe mig, a kan ikke slukke Lyset." Ja, det skulde hun da nok, og hun springer op af Sengen og holder det til Munden, men holder det ogsaa lige for, og kan da ikke faa det ud. „Hvad er det?" siger den gamle Mand henne i Sengen, „kan I ikke slukke Lyset, da skal a snart slukke det", og han springer op og kommer til at blæse ogsaa. Men da han jo blæste ned ad, var det lige nær. „Ja, da lad mig komme til det", siger Niels der henne i Sengen, „a har set, de har slukt Lys saa tit", og han kommer og begynder ogsaa at puste, men blæser til venstre og faar heller ikke Lyset slukket. Saa var de nu enige om, at der var noget fejlt ved det med Lyset, enten var det forhegset eller saadan, og Manden beslutter sig da til at hente Præsten. Han har allerede Stovlerne paa og vil til at afsted, men saa kommer Mette i Tanker om, hvordan det skal være. „Hold, nu véd a, hvordan en skal bære sig ad", og saa slaar hun lige ned paa Lyset, og saa gik det ud.

Den, der fortæller Historien, gjør det samme, idet han slaar ned paa Lyset i Stuen og slukker det. Det vigtigste ved denne Historie er at fortælle den ordentlig. Den fortællende maa efterligne de forskjellige Mundstillinger og idelig skifte dermed, hvilket baade ser morsomt ud og lyder fornøjeligt, naar han er Opgaven voksen.

E. A. Thyregod.

25. Der var et Par gamle Folk, der havde en Datter, og det var saadan nogle sære Folk i deres Snak. Naar Manden sagde noget, gik det saadan (Underlæben sættes op over Overlæben og Overlæben under Underlæben skiftevis), og Konen satte hendes Mund saadan (hun vrider med Munden til Siderne skiftevis). Men Datteren satte Munden saadan (Underlæben op over Overlæbeu). Saa var der en Karl, der hed Jens, og hans Mund var heller ikke rigtig, for han satte den saadan (Overlæben ned over Underlæben), han kom en Aften og vilde bejle til Ane. Da han kommer ind, saa siger han: „God Aften!" (Overlæben ned over Underlæben), „a kommer nu ellers i saadant et løjerligt Ærende i Aften. Kan du gjætte, hvad det er, Ane? Da her nu ikke er andre end dine Forældre, saa kan a lige saa godt sige det rent ud .... A har godt kunnet lide dig, Ane, dn har altid været saadan en rar Pige." Saa siger Ane (Underlæben op over Overlæben): „Det samme kan a sige om dig, Jens, det kommer an paa mine Forældre." (hun ser nu til Siden, ligesom hun ser paa Moderen): „Hvad siger du til det, Moder?" — „Aa, vi skal jo have hende gift en Gang (Munden vrides til Siderne skiftevis), „a bryder mig ikke om det. Hvad siger du, Faaer?" — (han flytter skiftevis Overlæbe og Underlæbe op) „A véd snart ikke (skiftes), hvad a skal sige (skiftes), men du kan jo (skiftes) blive her i Nat (skiftes), du har jo (skiftes) langt hjem." — „Ja, a har ogsaa noget langt, a vilde jo helst blive, dersom a kunde." — „Jo, det kan du godt, saa kan vi endda betænke os paa det, og tage en Bestemmelse inden i Morgen." (der skiftes stadig med Over- og Underlæbe). Nu havde de to Senge, saa de godt kunde huse ham, og da de havde siddet og snakket lidt, og Karlen han havde faaet noget at leve af, saa skulde de jo til at i Seng. Men saa skulde Lyset slukkes. Ane begynder med at puste til det: „Pyy!" (Underlæben op). Nej, det vilde ikke gaa ud. „Nu kan du prøve det, Jens, a kan ikke faa Held til det." Han puster saa: „Fy—y!" (Overlæben ned). Nej, det vilde ikke ud. „A kan heller ikke komme af Sted med det." —

„Saa kan a gjøre det", siger den gamle Kone (hun vrider skiftevis med Munden) pu fu! Nej, det kan ikke hjælpe." — „Ja, saa skal a jo", siger Manden (skiftevis Over- og Underlæbe op), „pu fu! Nej, a kan heller ikke." Saa vil Pigen prøve det igjen, og saa Niels og saa Moderen og saa Faderen, og det er lige nær. De staar der og rykkes om det. De sætter saa Lyset for ved dem og véd aldrig, hvad de skal. Endelig siger den gamle Kone: „Saa kan a da slukke det med mit grønne Skjørt", og nu tager hun det og slaar til Lyset, saa det slukkes.

Jens Kjær, Robstrup.

Det gjælder om at have tilstrækkelig Bevægelighed i Mundddelene og stadig at kunne skifte efter de forskjellige Talendes Repliker.

26. Der var en Gang fire skjævmundede Folk. Konen hun satte hendes Mund saadan (med Nederlæben ud), og Manden han satte den saadan (Nederlæben til venstre), og Pigen hun satte hendes saadan (Overlæben ud). Karlen, der hed Jens, var ikke fra det samme Sted, som de andre tre, og saa kom han i Tanker om, han vilde hen at bejle til den Pige, hun kunde ret være hans Ganding. Da han kommer der, var hun ene inde. Saa kaldte hun paa Moderen: „Mower! kom end, dær æ fræmmed!" — „Håld bi! a skal lig ha æ Høns lot end." Saa kommer hun: „Nå, Jæns! æ do kommen hær øwer i Daw?" — „Ja, a æ kommen hær øwer å vild ha Ann te mi Kowen, mi Mower æ dø, å mi Fåer æ en gammel Mand." — „Ann! tål te di Fåer å sæj, dær æ fræmmed!" — „Fåer! kom end, dær æ fræmmed!" — „Håld bi, a skuld lig ha æ Høns lot end." — „Go Awten, Jæns! æ do kommen hær øwer i Daw?" — „Ja, a æ kommen hær øwer å vild ha Ann te mi Kowen, mi Mower æ dø, å mi Fåer æ en gammel Mand." — „Ann! vel do ha ham?" — „Ja, a vel." — „Så skal do åw leg ve ham i Næt." — „De vel a åw." — „Hwæm skal så slok æ Lys, de skal a wal sajt", siger Konen, „a mo te å prøww ed. Piyw piyw piyw! de ka a et slok, de ska do te, Fåer!" — „Hyw hyw hyw! de ka a et slok, de ska do te, Jæns?" — „Fyf fyf fyf! de kan a et slok, de ska do te, Ann!" — „Py py

py! de kan a et slok, mæn a véd da en Rå, a ka ta mi Mowers Skywt å slå ed ud mæj." Saa gik hun hen og hentede det, og saa fik de Lyset slukt. Johanne Steensen, Nygaard.

Man skal jo selv stille sin Mund i de forskjellige Stillinger, ligesom man stadig i Historien skal efterligne de forskjellige Personers Udtale med sin egen Mund.

---

15. Syner i Spejlet.

27. Der var en meget gammel Mand, der vilde gaa til Paven i Rom for at faa at vide, hvorfor han var bleven saa gammel. Saa gik han. Paa Vejen mødte han en Pige, der var saa bred og saa buget. „Hvor skal du hen?" sagde Pigen. „Jeg skal til Paven i Rom for at høre, hvorfor jeg er bleven saa gammel." — „Saa tror jeg, jeg gaar med for at høre, hvorfor jeg er bleven saa bred og buget." Saa gik de da. Da de kom til Paven, sagde den gamle Mand: „Hvorfor monstro er jeg bleven saa gammel?" Saa viste Paven ham et Spejl og spurgte ham, hvad han saa i det. „Jeg ser en Tyv, som hænger i en Galge." — „Ja, saadan skulde du have gjort i dine unge Dage", sagde Paven, „saa var du ikke bleven saa gammel." Saa kom Pigen med hendes Spørgsmaal. „Ja, hvad ser du i Spejlet?" — „Jeg ser en Hare, som skjuler sig mellem Træerne for Hundene." — „Ja, saadan skulde du ogsaa have skjult dig for de unge Karle, saa var du ikke bleven saa bred og buget." cand. theol. Læssøe.

28. Den gamle Mand saa i Spejlet en Galge og en Vanddam. Saa sagde den kloge Mand, at der var baade Reb og Vand til, saa dersom han tykte, han var bleven for gammel, kunde han jo enten hænge sig eller drukne sig.

Peder A. Bjerregaard, Brandstrup.

29. En Pige var bleven saa tyk. Undervejs kom hun til en Mand saa gammel og graa og til en Mand saa sort. De kom alle tre til en klog Mand. Pigen saa i et Spejl. „Hvad ser du?" — „En Hare, der er bange for Hunde." —

„Du skulde have været bange for Mandfolk.“ Den graa Mand saa en Tyv hænge i Galgen. „Du skulde have stjaalet i Tide, saa var du ikke bleven saa gammel og graa.“ Dermed standser Fortælleren, og saa siger Tilhørerne: „Den sorte Mand, hvad ham?“ Fortælleren svarer nu: „Ham skal du slikke (i Enden), til han bliver hvid.“ A. C. Povlsen, Skyum.

---

16. De læspe Piger.

30. Der var en Kone, der havde tre Døtre, og de kunde ikke snakke retten. Nu vidste Moderen, at der vilde komme en Bejler, og saa skulde den ældste sidde og spinde, den anden skulde karte, og den yngste skulde sidde og plukke en Gaas. „Nu skal I passe paa, te I ingen Ting siger, naar Bejleren kommer“, sagde Moderen, „for saa kan han jo høre, hvor galt I snakker.“ Saa kom han og sad og snakkede lidt med Moderen. Da siger den ældste: „Noda, no bast mi To.“ Den anden føjede til: „Sæt en Kuud o.“ Men den yngste hun tog ved Munden med to Fingre og klemte den sammen og sagde: „Stal a stjære æ Fit å æ Goes?“ I det samme giver Bejleren sig til at grinne ad dem, og da den ældste mærkede det, sagde hun: „Mower såå, vi mot et sak, å vi sakker endda ålld tej.“ Moderen skammede sig saadan og rendte ud ad. Saa siger den ældste igjen: „No lævver Mower ad æ Tow.“ — „Ja“, siger Frieren, „løber jer Moder ad æ Skov, saa løb I med, for I er ikke bedre værd.“ Dermed tog han hans Lue og hans Kjæp, og saa gik han.

Lærer Jørgen Jensens Børn, Fonnesbæk.

31. En Karl vilde hen at bejle et Sted, hvor der var tre Døtre. De vilde saa gjærne snakke, men kunde ikke rigtig nogen af dem, og derfor havde Forældrene forbudt dem at snakke, naar der kom Bejlere. Det havde de jo ondt ved. Da han nu kommer ind, var den ene sat til at spinde, og den anden skulde sy, og den tredje skulde gjøre en Gaas i Stand i Kjøkkenet. Bejleren sad nu og talte med Manden, og allerbedst

begynder hun, der spandt: „Mower, mi To bat.“ Da kunde den anden heller ikke holde sig, for nu var hun jo ræd, Frieren skulde tage Søsteren, og saa siger hun: „Kåst æ Kuud o.“ Da den der ude i Kjøkkenet hørte det, tænkte hun: „Det er paa høje Tid, du nu lader høre fra dig“, og saa linder hun lige Døren og raaber ind: „Mower, skal a skjær æ K.. å æ Goes?“ Moderen bliver ærgerlig og raaber: „Hår a et få, I sku hålld jer Sjebder-Sjabder i.“ Da Bejleren havde hørt det, rejste han. Lærer Bisgaard, Mejrup.

82. Dæ wa i Gang i Kåel, som wyl ur a frij te trej rig Pigge; men han ku'nt bestæm sæ te, haffer en jæn åw dom de sku wææ, få han west, te di ha en lille Skawonk åll; men no wyl han jo da go hæn å si sæ få, fæn han bejle te nowe åw dom. Da han få kam dæhen, traf han Moweren te dom, å ga sæ i Snak mæ hen. Hun ku jo nok mærk, ha han wyl, å få gik hun ud, å sa te åll trej Dådere, te dæ wa i Kåel inn å wyl bejel te dom; mæn næ han no kam herud, mot di ent snak, hwe sku pas set, dæ jænn åw dom sku wowmw, dæ nån sku re op, å den trerri sku spelt. Da hon få ha sawe dom Beskini om de, gik hun en å hente Kåli ur te dom, få han ku si dom. Di stu få å i lille Kuen å so po Arbejere, å få i de saam go Law sprenge dær i Troe i Wøwi. „Dæ bast i To“, saa få hen, dæ ret op. „Køt en Kuud o“, swårt hen, dæ wowe, å let ætte saa få dæ trerri: „Mowe saa, te I mot ent sak, å få sakke I da ilywalli.“ No ku Kåli jo nok hoor, te dæ wa ingen ow dom, dæ ku snak regti, å få wyl han engen ow dom hå te Kuen, få tow han å sa Farrewal å gek si Wæj. Frederik Poulsen, Brundby.

83. Et Sted nede i Jylland var der en Mand, som havde tre Døtre. Rige var de, og ret kjønne var de, men ingen af dem kunde snakke rigtig, for den ældste kunde ikke udtale r, og de to andre ikke n. De vilde gjærne nok giftes, og der manglede just heller ikke paa Friere, men saa snart de hørte, hvordan Pigerne sad og pludrede, saa drog de af igjen, og der blev ingen Forlovelse af. Endelig gav Faderen sine

Døtre det Paalæg, at naar der nu atter mældte sig en Frier, saa skulde de alle tre sidde og tie bomstille, han skulde nok alene besørge Samtalen. Det lovede de ham bestemt. Det varede nu ikke længe, inden der atter kom en Frier. Rig og stadselig saa han ud, og nu gjaldt det jo om at beholde ham. Da han havde faaet al Ting set efter baade ude og inde, blev han bænket i Dagligstuen, hvor Pigerne sad og spandt Blaar, og skulde nu der gjøres rigtig til Gode. De skulde jo sidde og vise ham, hvor flittige de var. Mens nu han og Faderen sad ved Bordet og snakkede og fik sig et ordentligt Skub nnder Vesten, træffer det sig saa uheldigt, at den ældste Datters Traad slap ind, og hun siger da til den Søster, der sad næst ved: „Æ Tåj bast.“ Denne vilde nu give hende det gode Raad at knytte Enderne sammen og siger saa: „Kyt Kuud o.“ Men da nu den yngste af Pigerne hørte de andre to snakke, vilde hun advare dem og sagde: „Fåe såå, vi måt it sak, å så sakke vi endda alld tej.“ Nu kunde Frieren jo høre, hvilket Snakketøj Pigerne havde, og kunde deraf skjønne, hvorfor de hidtil aldrig havde sagt et Ord. Han drog af Gaarden uden at fri, og Pigerne blev kjønt siddende.

Marie Povlsen, Lervad Mark.

34. Der var en Mand, der havde tre Døtre, den ene hun havde saadan en forfærdelig bred Finger, den anden havde saadan en lang Nederlæbe, og den tredje havde den Svaghed, at hun havde en forfærdelig bred Fod. Hende med den brede Fod hun skulde træde Rokken, og den anden tvinde Traaden, og den tredje bløde Fingeren i Munden og saa bløde Traaden. De sad nemlig og spandt Blaar. Saa skulde de til at giftes ligesom andre, men de kunde heller ikke snakke ret, og saa sagde Moderen til dem, at de maatte slet ikke snakke, naar deres Friere kom. De kom saa ogsaa, og Pigerne sad og spandt. Saa siger den første: „Toen gik over.“ Dertil svarede den anden: „Kjøt æ Kuud po“, og saa sagde den tredje: „Mower hå fåbojen wos, vi måt et sat, å vi satter endda.“ Da Frierene hørte det, blev de kjede af dem og gik deres Vej. Saa blev de ikke gift nogle af dem.

Jensine Hansen, Madum Sø.

35. En Kone havde tre Døtre, som ikke kunde snakke rigtig. Hun havde da sagt til dem, at naar der kom nogen Frier, saa skulde de tie stille, hun skulde nok snakke med dem. En Dag kom der tre Friere, og Moderen havde da meget travlt med at tale med dem. Pigerne sad og vandt Garn, og saa hændte det, at Traaden gik i Stykker for den ældste. Hun sagde da: „Der bast en Taad.“ Saa siger den næste: „Saa Kutken paa.“ Da udbrød den tredje: „Moer sae, vi maa ed sadde, saa sadde vi alle te.“ Da Frierne hørte dem snakke saadan, forlod de strags Huset. R. Kristensen, V.-Skjerninge.

36. Der var en Enke, som havde tre Døtre, og de kunde ikke tale forstaaelig. Saa kom der en Dag en Mandsperson udenfor, og Moderen mente, at det var en Frier til hendes Døtre. „Nu maa I tie stille, mens han er her, for ellers kan han jo høre, at I ikke kan tale rigtig.“ De spandt alle tre paa Rok, da han kom ind, og da han havde siddet lidt, sagde den første: „Der bast Taaen.“ Den anden svarede: „Kyt en Kyde paa.“ Den tredje tilføjede: „Moer sae, vi mot et sak, og saa sakker vi alle begge tee.“ Da Manden hørte den Tale, vilde han ikke have nogen af dem og gik sin Vej.

Jens Nielsen, Skjellingsted.

37. Dæ war en Kuen, dæ haj trej Dættrer, så sku dæ kom Bejlere te dem jen Da. Så haj Mowaren fåbøjen dem, di måt it snak, få di wa så tysk i Snakken. Så sad di å spand den Gång, han kam, så sæje den jenn: „No sap e To.“ Så søø den åen: „Så Kuu epo.“ Så søø den triddi: „Mowe søø, e måt it sak, sakker endda ollsammel.“ K. M. Rasmussen, Linde.

38. Der var en Gang tre Piger, og de var saa slemme til at stamme. Saa havde deres Moder sagt til dem, te naar der kom en Bejler, saa maatte de endelig sidde stille og spinde, men frem for alt ingen Ting sige. Der kommer da ogsaa en Dag en Karl, imens de sidder og spinder allerbedst. Saa gaar den ene hendes Traad i Stykker, og hun siger da: „No bast æ To.“ Men den anden svarer hende og siger: „Køt æ Kuud o.“ Saa siger den tredje: „Mower såå, vi mot et sat, aa saa satter vi ålld tej.“ Saa havde Bejleren faaet nok af dem. Lærer Lind.

39. Der var en Karl, han skulde ud at bejle. Saa var der en Gaard, han vilde gaa til, og der havde de tre Døtre; men de kunde ikke snakke retten nogen af dem. Saa sagde deres Moder til dem, de maatte ikke snakke, naar han kom, for saa var hun ræd, han vilde ingen af dem have. Den Gang han kommer nu dertil, saa sætter han sig for Bordenden, og da sad Pigerne og spede alle tre. Saa siger den første: „No smut mi To.“ — „Slå Knud o! slå Knud o!“ sagde den anden, men saa siger den tredje: „Mower såå, vi mot et sak, å I sakker endda ålld de, I sak kan.“ Den Gang Karlen hørte det, vilde han ikke have nogen af dem. Jens Larsen.

---

17. Bejleren til Datteren.

40. En Mand havde to Døtre. Den ene var bleven velhavende gift og havde det rigtig godt. Den anden var saadan en ringe Pige og kunde aldrig blive færdig med Arbejdet, hun gik og slaskede ude i Bryggerset fra Morgen til Aften. Forældrene vilde jo gjærne have hende gift ogsaa, men ingen vilde have hende, da hun var saadant et sært Fjog. En Dag sagde Faderen til hende, at han var snakket op med en dygtig Karl, hvis Forældre var noget velhavende, og ham kunde hun blive godt gift med. Det var nu ellers en trofkyldig Karl, og han kunde godt ligne noget efter Maren. Nu vidste Forældrene jo, hvad Dag han skulde komme og bejle, og de vilde da have hende pudset og i Klæderne, men hun vilde nu det, hun vilde, og var ikke til at snakke for. „Du skal ikke gjøre ret meget i Bryggerset i Dag“, siger hendes Fader, „men ind at have dig hædet, det kunde være, den fremmede Karl vilde komme og snakke med dig.“ Men Maren vilde være færdig. Da Karlen saa kommer, har Konen lidt trångt (travlt) med at faa lidt pudset op der inde og med at rette an for ham, hun er ved at stege en Gaas, men Faderen skal sidde inde og holde ham ved Snak imens. Endelig kommer Maren da i lidt Klæder, men hun har ikke faaet Haaret sat, og det hænger runden om hende. Saa

siger Moderen til hende, om hun vil nu gaa ind og vende Bordet om og saa lægge Dugen paa. Saa gaar hun ogsaa ind og vender Benene op og Bladet ned, gaar saa hen og tager en Særk, der ligger ved Siden af Dugen paa Dragkisten, og skal til at brede den, men kan jo ikke. Saa raaber hun lige saa højt, hun kan, indtil Moderen, om Dugen havde Ærmer, og hun kunde ikke saa den til at stilles paa de Ben. Moderen hvissede paa hende og kommer saa ind og faar Bordet snoet om og faar Dugen lagt paa. „Kan du gaa ud og se efter Gaasen", siger hun. Da var det lige saa galt. Hun raaber lige saa højt, hun kan, om hun skal skjære K..ten af Gaasen. Det var jo galt, ihvordan hun bar sig til. Saa maatte Moderen derud. Nu kommer Karlen til Bordet og skal have Spise, og Maren kommer ind og skal til at snakke op med Karlen. Saa kommer hun rendende ligesaa stærkt hun kan, og da hun var lidt skjeløjet, og det andet Øje ogsaa var lidt galt, saa render hun lige hen og slaar til Ølkruset, saa Øllet det overflyder Gulvet, og Smørkoppet falder ogsaa ned, og saa siger hun: „Kist, Kat!" saa begge Hold ligger der i mange Skaar. De havde jo en hvid Kat, og saa tog hun fejl af den og det hvide Ølkrus. Moderen kommer saa ind og faar Skaarene samlet op, og Øllet tørret op. Nu havde Karlen tabt Lysten til Pigen og vilde ikke vel have blevet at spise, for nok var han trøstyldig, men kunde da nok mærke, det var galt, dether kunde ikke blive til noget, han kunde jo sagt faa en lige saa god som Maren. Han blev der da at spise, men saa var han jo hjemfærdig og vilde have Bæstet trukket frem, for han var jo ridende. Saa sagde Moderen, hun skulde pænt følge ham til Dørs og sige Farvel til ham. Hun gjør det nu ogsaa, men hun var nu ikke saa meget gavsom, og da Moderen siger til hende, hun skal spørge ham, hvitter han kommer igjen, og Bæstet, lige idet han sætter sig op, slaar et stort Prut, saa kommer hun ind og fortæller Moderen, te han havde sagt, han kom igjen paa Tirsdag. De fik hende ikke gift den Gang, og hun er kanske ikke gift endnu.

Marie Pedersen, N.-Bissing.

18. Dødslængselen.

41. Der var en Gang en Kone, som var saa utilfreds med Livet, at hun altid gik og ønskede, at Døden skulde komme og gjøre Ende paa hendes Elendighed. Nu troede Konen, at hvis Døden nogen Sinde viste sig for et Menneske, da vilde den kun vise sig i Skikkelse af en plukket Hane. Det vidste Manden, og han besluttede da at kurere hende for hendes mærkværdige Griller. En Dag, da hun skabte sig mere end almindelig og havde lagt sig i Sengen, og den ene Gang efter den anden raabt paa Døden, slap Manden deres Hane, som han havde plukket alle Fjerene af, ind til hende. Den spankede med underlige Gebærder hen imod Sengen, medens den udstødte nogle besynderlige Lyd. Konen gav sig til at skrige i vilden Sky og raabte paa Manden. Da han viste sig i Døren, sagde Konen til Hanen, idet hun pegede paa Manden: „Tag hellere ham der!" — „Nej", sagde Manden, „den skal ingen af os tage, men nu skal du staa op og lave en Suppe paa vor Hane, thi den skal ikke leve uden Fjer paa Kroppen." Det var Konen villig til, men fra den Dag af hørte man aldrig, at hans Kone kaldte paa Døden.
M. Møller, Sir.

42. En Kone paastod, at hun holdt saa meget af sin Mand, at hun kunde dø for ham, om saa skulde være. Saa vilde han da nok have det Spil afprøvet. Derfor kom han en Aften hjem og sagde til Konen, at Døden havde ladet ham vide, at den og den Nat vilde den afhente ham. Men hvis hun vilde lægge sig i Sengen i hans Kammer, saa vilde han lægge sig i hendes, saa tog den nok hende og sparede ham. Dertil var hun ogsaa villig. De skulde gaa i Seng uden Lys, for at Døden intet skulde mærke. Da Aftenen kom, strøede Manden Korn omkring paa Kammergulvet, hvor Konen skulde ligge, og satte en Hane derind. Konen putter Hovedet under Dynen, og han gik ind i den anden Seng. Saa begyndte Hanen at komme hen over Gulvet og pikke efter Kornet, og det gik trip trap. Men Konen blev bange og begyndte at bede for sig og

sagde: „Lille Død, min Mand ligger inde i det andet Kammer, jeg er kun hans Kone.“ Jens Madsen.

43. Der var en gammel Kone, der gik om og tiggede. Saa var hun baade sulten og forfrossen og bad til, hun kunde snart dø. Da kommer der en gammel Mand til hende, og han tog hende med sig hjem, og i hans Stue var der baade Lys og Varme. Saa fik hun noget at æde ogsaa. Der var saa mange Lys, som stod og brændte, og de brændte saa blank saa nær som ét, det var nær ved at gaa ud. Saa spurgte hun om, hvi alle de Lys stod der og brændte. Jo, der var et Lys for hvert Menneske, sagde han, og naar det brændte ud, saa skulde Mennesket dø. Saa spurgte hun om, hvis det var, der var saa nær udbrændt. Ja, det var hendes, sagde han, og naar det var fortæret, saa levede hun ikke længere. Saa siger hun endda: „Der kunde vel ikke have blevet Raad til, en kunde have faaet lagt et Stykke til det?“ Ane Knudsdatter, Skibild.

---

19. Ønsket for Natlejet.

44. I den Tid Vorherre og Sankt Peder de gik omkring her paa Jorden, da var Sankt Peder en Gang kommen ud at gaa paa egen Haand, og saa kom han til et Sted, hvor han forlangte Kvarter om Natten. De var flinke nok imod ham, og da han saa vilde gaa om Morgenen, vilde han give Konen et Ønske for det. Hvad hun var ved den Tid næste Morgen, naar Solen begyndte at lade sig se, det skulde hun have Lov til at blive ved med til Aften. Saa traf det saadan, at hun var ved at maale Lærred, lige idet Solen pippede frem, og saa blev hun ved med det til Aften, da den gik ned. Det var ikke saa lille en Dynge Lærred, hun der fik, og saa vilde hun fortælle hendes Nabokone, hvor god den Mand havde været imod hende, for det de havde huset ham, han havde givet hende et Ønske, og nu havde hun faaet saadan en Masse Lærred. Da siger Nabokonen: „Dersom det skulde træffe, han kommer tiere, kan du saa ikke lade ham komme ind til mig?“

— „Jo", siger hun, „dersom det skulde hænde, saa skal a nok sige det til ham." Saa træffer det ogsaa, han kommer der en Tid efter, og Konen siger, om han vilde ikke gaa ind og losere ved Nabokonen, for hun havde bedt hende om at sige til ham, om han ikke kunde komme til dem, naar han kom til Egnen igjen. Jo, den Tjeneste kunde han godt gjøre dem, og saa kom han derom og laa der. Han blev ogsaa godt nok beværtet, og om Morgenen, da han vilde gaa, vilde han jo give hende et Ønske ligesom Nabokonen, og det skulde være da paa samme Vilkaar. Hun var jo glad ved det, men saa træffer det sig, hun skulde ud paa Naturens Vegne, inden hun vilde til at maale Lærred, for ikke at løbe efter det siden, men saa træffer det sig, imens hun sidder der, at da løber Solen op, og saa blev hun siddende der i den Forretning, lige til det blev Aften.

Kristen Søndermark, Lyngby.

45. Der var to Koner i en By, den ene kaldte de Karen Sparnøje, og hun var saa overhaands gjerrig, den anden hed Ane Ruthaand, og hun var lige det modsatte. En Dag kom der en gammel Mand til Byen, og han var inde hos de her to Koner og gav dem et Ønske hver, men det var da paa den Maade, at det første, de kom til at tage fat paa om Morgenen, det skulde de blive ved med hele Dagen. Saa næste Morgen vilde den gjerrige til at tælle hendes Penge for at faa nogle flere af dem, men før hun begyndte, vilde hun lige gaa til Døren for at pisse, for at hun kunde sidde i Ro med Pengene, naar hun kom til det, og hun gik saa udenfor, men der blev hun saa siddende, til der kom tre Møller i Gang ved det. Den anden spekulerede ogsaa paa, hvad hun skulde tage fat paa, og da hun kun havde en lille Krumme Hør paa hendes Hørhoved, og kun et lille bitte Stykke Lærred, saa gav hun sig til at maale Lærred, og der blev hun saa ved at maale, til der blev en hel Stak udenfor af Lærred.

Maren Sørensdatter, Egaa.

---

20. De tre Ønsker.

46. Lav Vorherre og Sant Peder gik paa Jorden, kom de en Dag ind til nogle fattige Folk. De var sultne, og Folkene gav dem noget til Føden, og det var det sidste, de havde. Lav de saa var bespist, sagde Vorherre, at han vilde give dem tre Ønsker, for det de havde været saa flinke ved dem. Konen blev glad over det, og hun ønskede strags, at hun kunde faa en Gaffel til deres umage Kniv. Derover blev Manden ærgerlig og sagde: „Da gid den Gaffel sad i dit Laar.“ Det var saa det andet Ønske, og nu var der kun ét tilbage. De maatte tilsidst til at ønske, at den Gaffel maatte komme ud igjen, og saa var det ovre. Maren Fausbøl, Branderup Mølle.

47. En Mand og hans Kone havde faaet det saadan, at de kunde faa tre Ønsker opfyldt, Manden kunde gjøre et Ønske, og Konen to. Konen havde længe ønsket sig en ny Sukkerskaal, og nu ønskede hun sig en saadan, men Manden blev vred over det, da han syntes, det var en taabelig Ting at ønske sig, naar man kunde faa, hvad man vilde, og gav sig til at skjænde paa Konen, og tilsidst sagde han: „Jeg vilde ønske, den sad i din R..“, og saa sad den der. Men der kunde Konen ikke godt have den til at sidde, og saa maatte hun bruge hendes sidste Ønske for at faa den derfra igjen. Saa havde de ingen Ting for deres Ønsker alligevel. Mikkel Sørensen.

48. Der var en Kone, der gik ned til Bækken efter Vand i hendes Kande. En Dag kommer der en Fisk i den, og saa siger den, naar den maatte komme af, saa vilde den give hende tre Ønsker. Det var hun godt fornøjet med, og saa ønskede hun først, te hendes Kande kunde løbe æfor ved hende hjem. Dernæst vilde hun ønske, at alt det, hun slog paa, det vilde gaa i Stykker, og endelig, at alt det, hun rykkede i, det maatte blive langt. Nu skulde hun til at hjem ad, og saa gav hendes Kande sig til at rende æfor ved hende. Det bliver hun saa forgrinnet af, te hun slog ned paa hendes Knæ, men saa gik de i Stykker. Nu blev hun saa elendig af Pine i de Knæer, og saa kommer hun til at tage ved hendes Næse og rykker den

nu lige saa lang, te den naar helt om til hendes R... Saadan blev de Ønsker opfyldt. Ane Knudsdatter, Skibild.

49. Der var en Kone, som en Dag fik fat i en Guldfisk i Brøndspanden, da hun trak Vand op. Som hun nu faar Øje paa den, begynder den at tale og beder hende da saa mindelig om at komme i Vandet igjen, saa skulde hun faa tre Ønsker opfyldt, ihvad det end var, hun ønskede. Det, syntes Konen, var grumme rart, og da hun havde megen Møje baade med at faa sit Vand hentet og sit Brænde kløvet og med at faa sit Hør til at slaa til til det Linned, hun vilde lave, saa ønskede hun først, at hendes Vandkrukke selv kunde gaa efter Vand, og derpaa, i det hun tænkte paa sit Brænde, at alt, hvad hun slog paa, maatte gaa i Stykker, og endelig, for at hun kunde faa sit Hør trukket noget længere, at alt, hvad hun traf i, maatte blive længere. Næppe var disse Ønsker udtalt, før hendes Krukke tog afsted hjemefter det bedste den kunde. Det kan nok være, at Konen ikke tænkte paa disse Ønsker eller deres Opfyldelse, for da hun saa, at Krukken begyndte at løbe, blev hun saa forundret, at hun, ligesom Koner saa tit gjør, slog sig ned paa Laaret; men da gik det i Stykker, og hun faldt om og kunde ingen Steder komme. Her laa hun saa og græd over sin Vanskjæbne, men som hun nu gav sig til at snyde sin Næse, kløede hendes Bag, og da hun flyttede Haanden efter dette, traf hun Næsen saa lang, at den naaede helt der om. Saa havde hun faaet alle sine Ønsker opfyldt.

R. P. Randløv, Taaning.

50. En Kone gik til Dammen for at hente Vand i en trebenet Lerkande. Da den var bleven fuld af Vand, tog hun den op, og da var der en lille Fisk i den. „Aa, det var da dejligt", siger hun, „der kan a faa saadan en god Steg til min Onden." — „Aa nej, lad mig blive fri, saa maa du faa tre Ønsker", siger Fisken. „Hvad, kan du snakke?" Ja, den kunde. „Ja, saa vil a ønske, te min Kande kan løbe æfor ved mig hjem, og saa, te alt det, a rykker paa, maa blive langt, og alt det a slaar paa, skal gaa i Stykker." Sagen var, at hun havde,

saadan noget kort Hør, der var snart ikke til at spinde, og saa var det saa besværligt for hende at faa det Træ i Stykker, hun skulde brænde; derfor blev hendes Ønsker, som de blev. Nu satte hun Kanden til Gang, og den trippede nok saa pænt foran hende. Det blev hun saa forgrinuet af, at hun slog ned paa hendes Laar, men saa gik de i Stykker. Nu blev hun saa elendig af Pine i de Ben og begyndte at græde, men saa blev hendes Næse snattet, og da hun nu tager ved den for at snyde den og saa vil tørre det af paa det bageste af hendes Skjørt, som hun var vant til, fulgte Næsen med og blev saa lang, at den kunde naa helt derom. Paa den Maade var alle hendes Ønsker gaaede i Opfyldelse, hendes Kande var løben sin Vej fra hende, og hun laa der som en Vanskabning med brudne Ben.

Lærer Visgaard, Mejrup.

51. Der boede en Gang en gammel Kone oppe paa en høj Bakke. Smaa Sorger havde hun nok af ligesom alle vi andre; men især var der én Sorg, der trykkede hende allerhaardest, og det var, at hun havde saa daarligt Bentøj, og alt det Vand, hun brugte i hendes lille Husholdning, skulde hun daglig hente neden for Bakken. Naar man har daarlige Ben at gaa paa, og man skal bære Byrder opad, er det temmelig anstrængende. Derfor var denne Bæren Vand Konens største Skræk. En Dag, da hun tog ned til Kilden med sin segs Potters Lerkrukke for at fylde den med Vand, sprang der en lille Fisk i Krukken. „Herregud!" udbrød Konen, „der kan jeg faa mig et Maaltid Mad i dig, bitte Fisk, naar jeg kommer hjem, Gudskelov for dig. Ihvor strængt det kan være at komme op og hjem, var det dog godt, jeg kom herned idag." — „Aa, kjære gamle", bad nu Fisken, „lad mig komme ned i Kilden igjen, saa vil jeg give dig tre Ønsker." — „Ja, har du Fiskehale og dog Mands Talegave, og dine Ord er andet end bare Vand, saa skal du faa Lov at stikke til Bunds, hvor du kom fra, og jeg vil være fornøjet, blot du opfylder det ene Ønske", sagde Konen. „Tre jeg dig giver, alle de opfyldt bliver, ønsk nu, Mo'rlil, kun, hvad du vil." — „Mit første Ønske er da,

lille Fisk, at du vil give min Vandkrukke Befaling til, at den selv skal hente Vand til mig her, uden at jeg behøver at gaa med, naar jeg blot siger: Gaa, Krukke! hent Vand og kom igjen. Dernæst har jeg slemt Brænde at kløve, og jeg vil da ønske for det andet, at hvad jeg herefter slaar paa, maa gaa i Stykker. Endelig har jeg nogle slemme Blaar at spinde, og saa skal mit tredje Ønske være, at alt hvad jeg saa rykker i, maa blive langt."—„Ved min Fiskeære, alt dig givet være." Med disse Ord dukkede Fisken under, imens Konen fyldte Krukken paa ny. Saa vilde hun nu prøve, hvor stor Magt hun havde over den. „Gaa nu, Krukke!" raabte hun, og strags begyndte den at hoppe opad. Hun humpede bag efter, det bedste hun kunde, og ved at se paa den underlige Hoppen af Vandkrukken kom hun til at le saa hjærtelig, at hun slog med sin flade Haand ned mod sit Laar for at give Glæden mere Eftertryk. Men saa slog hun sit Laar i Stykker. Nu græd den arme Kone i Sorg og Smærte. Hun vilde pudse sin Næse, men saa tog hun et temmeligt langt og fast Tag i den, og før hun vidste af det, havde hun drejet og rykket den om paa sin Bagdel. Saadan døde hun. Den lille Fisk var forgjort af hendes Moder, og nu havde den hævnet sig. Fra det Øjeblik, Konen var død, var den lille Fisk igjen Menneske.

C. Sørensen Thomaskjær.

Denne Form ser ikke ud til at være helt ægte. Jeg antager, at Opskriveren har ej alene pyntet ved, hvad han har hørt, men endog selv lavet en hel Del om derved, saa Traditionen er bleven forvansket i høj Grad. De indlagte Vers og den mærkelige Slutning ser mest mistænkelige ud.

---

21. Den døve Mand.

52. Der boede en Mand i Trelde By, og den samme Mand havde tre Døtre, der gik hjemme ved ham. Han havde en lille Gaard og et Par Heste, og de var omtrent lige saa stille som Døtrene. En Dag følges hele Besætningen ad ud i Skoven efter et Læs Brænde, og da de havde faaet det læsset

paa, saa flyer Manden en af Pigerne Tømmen, hun kunde kjøre hjem med Træet, og saa vilde han selv stikke lige til. Da han havde gaaet et lille Stykke, kommer han i Tanker om, te han manglede et Stykke Træ til et Øgsesskaft, og saa vil han have det med. Da han har faaet fat i det og kommer ud paa Vejen, ser han tre pæne Rejsende komme imod sig. Nu var det hans Skik, da han var døv, at gaa og smaasnakke med sig selv meget af Tiden, og saa gik han lige saadan den Gang. „Hvad mon de vil sige til mig, de tre Herrer? de vil da vist spørge mig ad, hvad a vil have det Stykke Træ til, a gaar her med. Saa vil a da sige, det er til et Øgsesskaft. Og saa vil de vel spørge om, hvor langt det skal være, saa siger a: efter den Knast. Saa spørger de nok igjen, om det er min Befordring, der kjører, for de vil sagtens have mine Bæster til at sætte dem over Sundet her nede. Det siger a nej til, det kan a ikke have med at gjøre. Saa vil de vel spørge, om a ikke har en Baad, a kan sætte dem over paa. Det vil a svare til, te a kan heller ikke have med det at bestille, og saa vil de vel spørge om Vejen. Den viser a dem, og endelig vil de vel sige Farvel og Tak." Naa, saa kommer de hen til ham og hilser og siger: „God Dag, Fatter." — „Et Øgsesskaft", siger han. Saa kunde de jo høre, der var ikke ret nogen Enighed om deres Ting, og saa føjer de til: „Ja, gid den sad i jer R..." Han siger da: „Efter den Knast." — „Er det jer Døtre, der kjører henne?" spørger de. „Ja, saa mænd er det saa", siger han igjen, „men den ene er noget smal, den var til Hest i Gaar." — „Er det jer gamle Kone, der gaar ved Siden af Vognen?" — „Nej, saa mænd kan a ikke", siger han, „det er der ingen Raad til, for hun er læk, a har ikke været ... hende i 15 Aar." — „Ja, I er tosset, Faer, I skulde hænges." — „Ja, his oppe imellem de to Høje." — „Og kys os saa i vor R.. til Afsked." — „Tak, Tak, saa mange Tak", siger han, og saa skiltes de med det.

Jens Pedersen, Hodsager.

53. Der var en Mand, som havde to kjønne Døtre og to kjønne Heste, men han var saa forskrækkelig døv. Saa kjørte han en Dag ud ad Skoven efter et Læs Træ og havde Pigerne med sig, de skulde hjælpe ham at læsse Træet paa Vognen. Som han nu staar og hugger Grenene af et Stykke Træ, ser han, der kommer to Karle gaaende hen imod dem. Saa tænker han ved sig selv: „Nu snakker de nok til mig, og saa er det da slemt, a staar her og er døv, a vilde ikke godt, de skulde mærke det. Men a kan jo godt tænke mig til, hvad de vil sige. Først spørger de om, hvad a vil have det til, a staar her og hugger paa. Saa svarer a. Til et Øgseskaft. Saa vil de nok spørge om, hvor langt det skal være, og dertil svarer a: Til den Knop. Saa tænker a, de vil sige: Det er to kjønne Bæster, du har, og saa vil a fortælle dem, te de havde Føl i Fjor og er i Føl i Aar baade to. Dernæst vil de nok spørge, om de kan komme over Aaen i den Baad, og saa svarer a, te den er ikke til at bruge, for den er læk i begge Ender. Saa vil de sagtens spørge om, hvor Vejen løber, og dertil svarer a: His oppe imellem hin' to Høje!" Saa kommer de rejsende. „God Dag, Mand!" siger de. „Til et Øgseskaft!" svarer han. „Stop det i jeres R . .!" siger de. „Til den Knop!" — „Hukken et Par kjønne Døtre I har." — „Ja, de havde Føl i Fjor, og de er i Føl i Aar baade to." — „Er jer Kone hjemme?" — „Hun er ikke til at bruge, for hun er læk i begge Ender." — „Er du gal, Mand? du skulde hænges!" siger de „His oppe imellem hin' to Høje!" Niels Meldgaard, Ørre.

54. Der var en gammel Mand, der havde saadan et Sted til et Par Bæster, og saa havde han et Par vogsne Døtre. De skulde hjælpe ham med Markarbejdet, for han var bleven saa gammel, at han ikke ret vel kunde tumle det hele, og en Karl kunde han ikke evne ai holde. Saa skulde han ud at plove en Dag sildig paa Efteraaret, og Døtrene skulde med. De havde den Gang deher gammeldags Muldskjæl af Træ, og saa havde de en Plovstav til at gaa og pirre Mulden af Muldskjælen med, for det der var mange Sener, og det vilde idelig

sætte sig for Ploven. Den Gang de kommer nu ud i Marken, saa havde han glemt at faa Plovskjæppen med sig. Saa stod der saadan en stor Hyldbusk der i Nærheden, og han siger da til en af Tøserne: „Har du ikke en Kniv ved dig?" Nej, hun havde ingen. „Har du heller ingen?" siger han til den anden. Jo, hun havde da en bitte Stump, men skidt var den. Naa, saa gaar han hen og vrider en Hyldgren af og vil tælle den noget til med denher Pjalt Kniv, men den var nu ikke saa nemt tællet til, der er gjærne nogle slemme Knotter paa deher Hyldtingester. Som han nu staar der og vil tælle den Gren til, saa kommer der tre Personer gaaende henne paa Vejen, kanske det var Haandværkssvende, og de vilde komme lige der forbi. Nu var Manden ikke saa lidt tunghør, og det vilde han ikke godt lade sig mærke med. Saa staar han og gjør sig Forestilling om, hvad de vil nu sige til ham, og hvad han skal svare dem til det. „Først vil de jo nok spørge mig om, hvad a vil have det til, a staar og tæller paa, og saa siger a, det skal være til en Plovskjæp. Saa spørger de nok om, hvor den skal tælles af efter. Saa siger a: Efter denher Knot. Saa siger de nok igjen: Det er et Par rare Føløg, du har, og saa siger a: Ja, den ene har staallen sig til at faa Hest, og den anden har nys faaet Føl. Naaja, saa siger de: Er det din Baad, der staar her nede i Søen? for de vil vel sagtens gjærne sættes over til den anden Side, og saa siger a til det: Ja, den har staaet der nede i syv Aar, og den holder hverken for Regn eller Vand. Endelig vil de saa spørge om, hvor Vejen den gaar, og dertil svarer a: Oppe mellem hin' to Høje." Naa, saa kommer de hen til ham, og de hilser og siger: „God Dag!" Han svarer: „Til en Plovstav." — „Du er jo gal, Mand." — „Efter denher Knot." — „Det er to kjønne Døtre, du har." — „Ja, den ene har staallen sig til Hest, og den anden har faaet Føl." — „Var det din Kone, vi kom forbi derhenne ved Stedet?"—„Ja, hun har staaet der nu i syv Aar, og hun holder hverken for Regn eller Vand."—„Du var ikke bedre værd,

end du skulde hænges, Mand." — „Ja, opp' imell' hin' to Høje."

Niels Nielsen Rask, Mundelstrup.

55. En Færgemand var meget tunghør. Saa stod han en Dag inde i hans Have og var ved at hugge et Øgseskaft op. Da kommer der tre Karlsfolk ned ad Vejen, og han faar dem at se. „Ja, nu vil de jo færges over", siger han til sig selv, „men nu skal de ikke faa at vide, te a er tunghør. Nu vil de først spørge mig efter, hvad dether skal være til. Saa siger a, det skal være et Øgseskaft. Saa spørger de om, hvor langt det skal være. Saa siger a: Der til Knotten. Saa vil de sige: Kan du færge os over? og saa siger a: Nej, det kan a ikke, for Færgen ligger inde i min Gaard og er revnet i den ene Ende. Dernæst vil de sige: Kan du saa ikke ride os over paa dine Øg? og dertil svarer a: Nej, det kan a ikke, for de er i Fol alle tre. Endelig vil de da sige: Hvor gaar Vejen derover? og saa svarer a: Lige imellem de to Høje derovre. Saa kom de tre Karle ind i Haven. „God Dag", siger de. „Det skal være et Øgseskaft." — „Aa, da gid det sad lige midt i jert Liv." — „Der til Knotten." — „Er jer Kone hjemme i Dag? — „Nej, den ligger inde i Gaarden og er revnet i den ene Ende." — „Er jer Dætterer hjemme?"—„Nej, de er i Føl alle tre." — „I var ikke for god at hænges op, Mand." — „His ovre imellem de to Høje."

Mogens Larsen, Lerbjærg.

56. Per Døve stod en Dag og huggede paa et Stykke Træ, da han saa Herremanden komme gaaende lige hen efter ham. Han havde som saa mange andre den Vane at gaa og snakke med sig selv, og saa begyndte han: „Der kommer nu vor Herremand, ja saa mænd gjør han saa. Nu vil han naturligvis vide, hvad det er, at jeg laver, og saa siger jeg, det skal være til et Øgseskaft. Saa spørger han vel ogsaa efter, hvordan mine brune Øg de har det, og saa siger jeg, som sandt er, at de er saa godt som i Fol begge to. Han vil vel ogsaa nok spørge om, hvordan min Baad har det. Ak ja, hun er saa mænd aaben i begge Ender, jeg har maattet stoppe hende med Blaar, og jeg har da heller ikke været paa hende et helt

Aar. Naa, og saa spørger han vel ogsaa efter, hvor den Vej gaar hen, saa siger jeg, den gaar ud mellem de to Banker." Imens nu Per har staaet og tænkt sig alt det, er Herremanden naaet hen til ham, og deres Samtale begynder. „God Dag, Per!" siger Herremanden. „Øgseskaft", svarer Per. „Hvordan har dine Døtre det? — „Aa, Tak", siger Per, „de er i Fol begge to." — „Hvordan har din Kone det?" — „Hun er saamænd aaben i begge Ender, jeg har maattet stoppe hende med Blaar, og jeg har da heller ikke været . . . hende et helt Aar." — „Gid du var hængt." — „Meget rigtigt, ude mellem de to Banker."

Dines Sørensen, Tingerup.

Fortalt af en Kone paa Tudse Næs.

57. En Skovfoged, der var tunghør, stod og huggede paa et Stykke Træ, han havde taget i Skoven. Da saa han i det samme den nye Forvalter komme gaaende nede paa Vejen og lige imod sig. Nu vil han ikke vedgaa, at han er tunghør, og saa siger han til sig selv: „Nu vil han spørge dig om, hvad du vil have det Stykke Træ til. Saa kan du svare: Til et Øgseskaft. Saa vil han spørge, hvor du har hugget det? Da siger a: Oppe i det høje Træ. Saa siger han nok: Det er for langt, men saa siger a: Ja, a vil ogsaa hugge det af efter Knotten der. Saa vil han nok laane min Baad til at komme over Søen paa, og saa svarer a ham, te den er split i den ene Ende, og a har nys været ved at bege den. Saa vil han nok laane mit Øg at ride omkring Søen paa, men saa siger a, te det har lige faaet Føl og kan ikke godt taale det. Saa spørger han mig nok: Hvor gaar da den nærmeste Vej? og saa svarer a: Her forbi bag om Havegjærdet." Naa, saa kommer Forvalteren, og Talen imellem dem faldt saadan: „God Dag!" — „Øgseskaft." — „Hvor sidder din Forstand?" — „Der oppe i det høje Træ." — „Du var ikke bedre værd, end at man skulde hugge Hovedet af dig." — „Ja, det skal hugges af efter Knotten." — „Hvorledes er det med din Kone?" — „Hun ligger og er split i den store Ende, og a har nys beget hende." — „Hvordan er det med din Datter?" — „Aa, Mæren fik Føl

for et Øjeblik siden, og hun kan ikke godt taale at ride paa." — „Aa, rejs du til Helvede med alt dit Sludder." — „Ja, der bag om Gjærdet, der gaar den nærmeste Vej."

Simon Gade, Skjærup.

58. En Mand kom kjørende gjennem en Skov, og saa kom han til en gammel døv Mand, der stod og huggede paa et Stykke Træ. Han vilde nu ikke lade sig forstaa med, te han var døv, og saa havde han udtænkt, hvordan Samtalen vilde falde. „Først vil han spørge om, hvad det er til, a staar her og hugger. Saa svarer a: Det er til et Øgseskaft. Saa vil han spørge: Hvordan har dine Plage det? og dertil svarer a: De er i Fol begge to. Dernæst spørger han: Hvordan lever dit gamle Øg? Saa siger a: Hendes Ende er ude. Endelig siger han: Hvor gaar den Vej hen? og saa svarer a: His oppe imellem hine to Høje." Altsaa kommer Manden nu og siger: „Gud hjælp dig!" — „Til et Øgseskaft." — „Hvordan lever dine Døtre?" — „De er i Fol begge to." — „Hvordan lever din gamle Kone?" — „Hendes Ende er ude." — „Du skulde hænges." — „His oppe imellem hine to Høje."

Niels Kristian Jensen, Fredbjærg.

59. Der var en Mand, som var saa døv, men det vilde han ikke være ved. Nu var hans Øgseskaft gaaet i Stykker, og saa stod han og var ved at lave sig et nyt. Da kom der to Karle gaaende. Saa tænkte han: „Nu vil de nok spørge mig om, hvad det skal være til, saa vil a svare: „Det skal være til et Øgseskaft. Saa vil de nok spørge om, hvor langt det skal være, og a vil da sige: Til den Knop. Saa vil de nok laane min Baad at sejle over Søen paa, og saa svarer a, te den er aaben i begge Ender, den duer ikke til at sejle paa. Saa vil de vel nok laane mine to Øg at ride paa, naar de hører, at Baaden er utæt, men saa vil a sige: De er i Føl begge to, de duer ikke til at ride paa. Endelig vil de vel saa spørge mig om, hvad Vej de skal gaa, og saa vil a sige: His oppe imellem de to Høje." Naa, saa kommer de. „God Dag, Mand", siger de. Han svarer: „Til et Øgseskaft." De siger

igjen: „Aa, stik den i din R …“ — „Ja, til æ Knop.“ — „Hvordan har din Kone det?“ siger de, for det kunde de nok have Lyst til at vide, naar hun havde saadan en Mand. „Aa, hun er aaben i begge Ender, hun duer ikke til at sejle paa.“ — „End dine Døtre da?“ — „Ja, de er i Føl begge to, de duer ikke til at ride paa.“ — „I er vel gal, Mand, I skulde hænges.“ — „Ja, his oppe imellem de to Høje.“

Mette Marie Jensdatter, Sundby.

60. En døv Mand sad i en Vejgrøft og tællede paa et Stykke Træ, som han vilde have til et Øgseskaft. Saa kom der to gaaende hen ad Vejen, og Manden tænker nu ved sig selv: „Naar de kommer hen til mig, saa vil de nok spørge om, hvad jeg vil bruge det Stykke Træ til. Jeg vil da svare: Til et Øgseskaft. Derefter vil de nok spørge mig, hvor langt det skal være. Jeg vil da svare: Til Knotten. Saa spørger de mig nok om, hvor Vejen er, og jeg vil svare: His oppe imellem hine to Høje. Derefter tænker jeg, de siger: Det er to smukke Heste, du har. Saa vil jeg svare dem, den ene er med Føl, den anden har folet. Saa spørger de mig nok, om jeg ikke kan sætte dem over Fjorden. Jeg svarer da: Min Baad ligger bag min Lade, og jeg har ikke været paa den i tre Aar.“ Da de to nu kom hen til Manden, sagde de: „God Dag, Mand.“ — „Til et Øgseskaft“, svarede han. „Du er jo gal.“ — „Til Knotten“, føjede han til. „Den Mand fortjener at blive hængt.“ — His oppe imellem hine to Høje“, sagde Manden. „Det er to smukke Døtre, du har.“ — „Ja, den ene har folet, den anden skal fole.“ — „Det er ogsaa en pæn Kone, du har.“ — „Den ligger bag min Lade, og jeg har ikke været … den i tre Aar.“

P. K. Overgaard.

61. Der var en Dreng, som havde den Bestilling at gaa ind til Aarhus med Faaremælk og sælge for hans Forældre. Saa, som han gaar hen ad Vejen, kommer der to fine Herrer spaserende hen imod ham. Nu var det saadan, at Drengen var meget døv, og det vilde han jo ikke godt lade sig mærke med. Saa tykte han, det var saa flovt, dersom de Herrer vilde snakke

til ham, at de skulde mærke, te han var døv, og derfor siger han til sig selv: „Naar de nu kommer, vil de nok allerførst spørge mig om, hvad det er, du der gaar med, saa vil a svare, te det er Faaremælk. Saa vil de sagtens sige: Hvad koster Potten? og dertil vil a jo sige: Otte Skilling. Saa vil de nok sige, te det er for meget, for det plejer de jo allesammen at sige til mig paa Aarhus Torv, og saa vil a svare: Det faar a hvert Sted." Naa saa kommer de og siger allerførst: „God Dag!" — „Faaremælk", siger Drengen. „Hvad siger du, din slemme Knævver?" — „Otte Skilling Potten", siger han. „Du er en næsvis Knægt", siger de, „du skulde have én ved dit Hoved!" — „Det faar a hvert Sted", siger Drengen og gaar hans Vej med den Fortrøstning, te de havde da ikke mærket, han var døv.

Jens Tøgersen, Haft.

62. I Stenbjærgskov boede der for en halv Snes Aar siden en gammel Kone, som hed Ane Kirstine Lund, og hun var døv. Nu var det da en Dag, hun havde været til Bys efter Mælk. Lav hun siden gik hjem, kom der en Mand til hende paa Vejen. Saa tænkte hun ved sig selv: „Nu spørger han dig vist, hvor du har været." Lav Manden nu kom til hende, saa sagde hun: „God Dag!" — „God Dag!" svarede han, og spurgte saa i det samme: „Hvad har I i Potten?" — „Per Ingemand", svarede hun, for hun mente jo, han spurgte om, hvor hun havde været.

J. A. Jørgensen.

---

22. Den rædde Mand.

63. En Mand var til Marked i Skaane, og der stjal han en Hat. Siden den Tid havde han ingen Ro paa sig nogne Steder, ikke en Gang hjemme, for han var ræd for at blive opdaget. Han var endogsaa bange for at være alene, og Konen skulde følge ham, hvor han gik. En Aften fik hun ham listet med ud i den friske Luft. Da de kom udenfor, forefaldt følgende Samtale imellem dem. Konen: „Nu kommer æ Maane." Manden (hviskende): „Kommer de fra Skaane?" Konen: „Det

er da en dejlig klar Nat." Manden (angst): „Lyser de om en Hat?" Dermed løb han ind det bedste, han kunde.

Ane Nielsen, Torning.

64. En Vinter, der var saadan et Isløg, og Øresund var helt tillagt, gik en Mand over til Skaane for at stjæle en Hat. Saa kommer der en anden Mand bag efter og indhenter ham med raske Skridt. Saa raabte han: „Klart skinner Maanen." Tyven var noget tunghør, og han svarede: „Kommer der en Mand fra Skaane?" — „Jeg siger: klart skinner Maanen i Nat." — „Lyser han om en Hat?" Og saa tog Pokker ved ham ad Sjælland til. Testrup Højskole.

65. En Hattetyv fulgtes med en Jyde paa Landevejen. Der forefaldt nu følgende Samtale. Jyden: „Se, hvor klar skinner æ Maane."—„Kommer de fra Skaane?"—„A trower, du er gal, det er jo Nat."—„Snakker de om en Hat?" H. Br.

---

23. De tre Gabe.

66. Der sad en gammel enlig Kone i et Hus, og hun havde en enlig Ko. Nu havde tre Karle lagt over til, at de vilde stjæle den fra hende en Aften. Men saa skulde de jo se efter, naar hun var i Seng, for inden vilde de ikke gjøre noget. Hun havde ingen Klokke og vidste ikke, naar det var Sengetid, men saa havde hun den Skik, te naar hun kom til at gabe, saa skulde hun da snart i hendes Seng. Idet hun nu gabte, sagde hun: „A—av ka—av, kommen er den første." I det Øjeblik hun sagde det, var der en af Tyvene ved Vinduet og se, om hun ikke nu var i Seng. Da gabte hun anden Gang og sagde: „A—av ka—av, kommen er den anden." Den af Sted igjen hen til de andre og siger: „Jo, hun har da vist set mig, for saadan og saadan sagde hun." De bej en lidt igjen, og saa skulde den tredje da hen til Vinduet og se, om hun vilde da ikke i Seng i Aften. Da han kommer til Vinduet, gaber hun atter og siger: „A—av ka—av, kommen er den tredje, du skal følge mig til Sengs." Han rendte jo i en Fart hen til de andre og

bandede paa, te han vilde ikke følge hende i Seng, og han sagde, te her var ikke noget at bie efter, for nu havde hun set dem hveren. Ja, saa rendte de og opgav helt Tyveriet og fik ingen Ro, men Konen gik rolig i hendes Seng.

Jens Kr. Justesens Kone, Nørum.

24. Aand og Aande.

67. En Mand stjal en Gang en And, som i daglig Tale kaldes en Åånd, men han havde kun lille Fornøjelse ud af det, for han gik i en bestandig Angst for at blive opdaget, og Samvittigheden lod ham aldrig have Ro. Tilsidst bestemte han sig til at rejse til en fremmed Egn for at faa Arbejde, for der, tænkte han, vidste ingen, hvad han havde bedrevet. Han rejser ogsaa langt hen og faar Tjeneste. Men den første Dag, han var ude paa Arbejde med nogle andre Karle, kom en af dem en Gang til at sige saadan, som man saa tit siger, naar man vil hvile sig lidt: „Så, la wos no ta wor Åånd!" Da Manden hørte det, løb han strags hans Vej, for han tænkte, te Karlen sigtede til den Åånd, han havde taget. Akkurat lige saadan gik det i den næste Egn, han kom i, og overalt hvor han kom paa Arbejde, var der stadig Folk, som vilde tage „djer Åånd", og paa den Maade kom til at minde ham om hans Tyveri.

Ane Nielsen, Torning.

25. Pandekagen.

68. En Tysker, en Fynbo og en Jyde havde i et Værtshus faaet en Pandekage ind paa Bordet, og saa blev de enige om, at den skulde have den, der kunde sige Navnet tydeligst paa Dansk. Men det var jo Meningen da, at Tyskeren skulde ikke have den. Saa skal han begynde, og han siger „Fankak!" Det var nu ikke saa meget godt, og Fynboen skal da til at prøve det, han siger: „Pankag'!" Nu stod Jyden for Tur, og idet han tog om den med begge Hænder, siger han: „Pandekååg!"

og sluger den med det samme, saa vis var han i hans Sag. De andre to blev nu vrede paa ham for det, og de syntes ikke, det var gaaet rigtig til. Det var om Aftenen, og de skulde overnatte paa Stedet, men da der var knap Plads i Værtshuset, skulde de ligge alle tre i én Seng. Saa enes Tyskeren og Fynboen om, for at faa sig hævnet paa Jyden, at de vilde trække Dynen af ham om Natten. Det syntes de bedst kunde ske, naar han laa i Midten, for saa kunde de trække hver i sin Side. Da de var nu kommen i Sengen, begynder Tyskeren at rykke i Dynen. „Av!" raaber Fynboen, „du trækker Dynen af mig!" og saa trækker han løs til den anden Side. Tyskeren begynder da at raabe, at han mistede Dynen. Saa lægger Jyden sig om paa den anden Side og siger: „Da hår a mi Sjæl Dyyn nåk, hwa Fanden fejler I endda! kan I et leg stell."

C. A. Thyregod.

69. Der var en Gang en Jyde, en Fynbo og en Sjællænder, der blev enige om, at den, der kunde give en Æggekage det korteste Navn, skulde have den. Saa sagde Sjællænderen: „Flæskeæggekage." Fynboen sagde: „Æggekage." Men Jyden sagde: „A vel sæj Kååg, så ær æ Kååg min!"

Verninge ved Odense. Jeanne Jensen, Morrison, Illinois.

70. En Svensker, en Sjællænder og en Jyde mødtes i en stor Kjøbstad. Sultne var de alle tre, men havde kun faa Penge at kjøbe ind for. Saa blev de enige om at ville have en Flæskpandekage og dele den, men ingen var lige godt for at betale. Endelig blev Aftalen saadan, at den, der kunde sige Pandekage med det korteste Navn, den skulde være fri, medens de andre to skulde gjøre Redeligheden. Saa gik de da ind og bestilte denher Pandekage, og imens de nu sad ag spiste den, skulde Svenskeren til at begynde. „Ja, jag kaller den en Flæskeæggepandekage", siger han. Sjællænderen mente, at Svenskeren ikke vilde vinde, nu vilde han gjøre Forsøget. „Og jeg kalder den da en Æggepandekage", siger han. Men Jyden lo lidt smørret i Skjægget og siger: „Der er ingen å jer, der vinder, for a kalder 'en en Æggekååg."

Lærer Pedersen, Nes.

71. Tre Skomagersvende: en Jyde, en Kjøbenhavner og en Tysker, havde slaaet Følge og kom en Dag til en Kro. Der vilde de have noget at spise, men der var kun én Æggekage at faa, og det var for lidt til tre. De blev saa enige om, at den, der kunde hurtigst sige Navnet paa den, skulde have den. Saa sagde Tyskeren: „Fankuk", Kjøbenhavneren sagde: „Pandekage", men Jyden sagde: „Kååg, æ tåer dæ", og saa slog han Næven ned i den og tog den med det samme.

72. Tre Rejsende deler en Pandekage. Tyskeren sagde: „Fankukken", Sjællænderen: „Pandekage", Jyden: „Kååg! a tåer en!"

---

26. De korteste Trænavne.

73. Fanden kom en Gang til Præstens Dreng ude paa Marken og giver sig i Snak med ham. Omsider kommer de til at slaa et Væddemaal om, hvem der kunde sige tre Slags Træ snarest. „Naa ja, saa skal du sige det først", siger Drengen til Djævelen. Han siger tre af de stærkeste Slags Træ: „Eg, Bøg, Esk, kan du nu sige tre Slags snarere?" — „Det kan a let: El, Pil, Vii!" Saa vandt Drengen det, de havde sat om, og det var to af Præstens røde Stude, som Fanden havde paastaaet, at han havde Raadighed over lige saavel som Præsten selv. Men nu blev han da fri for at tage dem.

74. Efter en andens Fortælling var det to Folk, der havde væddet med hinanden. Den ene siger: „Eg, Bøg, Esk", og den anden: „Sille, Pille, Vii."

75. Tre Personer væddede med hinanden om, hvem af dem der kunde sige tre Trænavne hurtigst. Den ene sagde: „El, Bøg, Birk", den anden: „Birk, El, Torn", og den tredje: „Sille, Pille, Vii." Saa havde han vundet.

76. To Mænd skulde se, hvem der hurtigst kunde sige tre Træsorters Navne. Den første sagde: „Birk, El, Towen

(Torn)." Den anden: „Sille, Pille, Vii", men kom bag efter og tilføjede da: „Ja, ſkii!" De ſkulde begynde paa én Gang.

Carl Bjerregaard, Pandum.

27. Opremsning af Bynavne.

77. Paa Korsvejen ved Ørslev laa der en Gang en Poſe med Guldpenge, og den, der kunde nævne tre Byer med de korteſte Stavelſer, ſkulde have Poſen. Da mødes to Koner paa Korsvejen. Den ene ſagde: „Slavelſe, Bavelſe, Roskilde". Den anden: „Hammer, Ring, Kjøng, giv mig Poſen." Saa fik hun den.

F. L. Grundtvig.

78. To ſjællandſke Kjællinger mødtes paa en Vej og fandt en Poſe. Efter at have twiſtedes om, hvem der ſkulde have den, enedes de om, at den, der hurtigſt kunde ſige tre ſjællandſke Byer, ſkulde have den. A.: „Slavelſe, Bavelſe, Roskildeby." B.: „Hammer, Ring, Kjøng, tag mig Poſen." H. B. R.

79. To Drenge væddede om, hvem der førſt kunde ſige tre Bynavne. Den førſte ſagde: „Avelſe, Bavelſe, Spravelſe." Men den anden ſagde: „Hammer, Ring, Kjøng", og vandt Væddemaalet.

P. Chr. Hanſen.

80. Ti Bynavne at nævne hurtigſt: „Orup, Borup, Høm og Gimle, Gjedderød, Hvideley og Valsby, Hammer, Ring og Kjøng."

H. B. R.

81. Drengeſpøg. Kun du nævne mig ni Sogne i et Aandedræt? Svar: „Hyrup, Sjørup, Satrup, Hy, Vi, Vanderup, Handved, Bov og Kvas."

Aleth H.

82. Otte Byer nævnes med følgende Remſe: Aabøl, Gabøl, Ruſtrup, Bæk, Møjbøl, Rojbøl, Sturshøl, Terp. B. R.

28. Fra Skabelſen.

83. En Gang i en Nordveſtſtorm blæſte der en Mønnetørv af Futrup Lade, og den groede ſaa til der ude i Fjor-

den saa stærkt, at Øen Mors dannede sig deraf. Saa skulde Øen jo befolkes, og saa siger St. Peder til Vorherre, om han ikke maatte have Lov til at skabe Morsøboerne. Jo, det maatte han da gjærne. Saa gav han ham et Stykke Ler, og det skulde netop slaa til at lave en Morsingbo af. Han lavede først Hovedet, men det blev for stort. „Saa slaar Leret ikke til.“ — „Aa“, siger St. Peder, „det gjør ikke noget, for saa kan jeg gjøre Halsen des smallere.“ Derefter dannede han saa Overkroppen. „Den gjorde du for stor.“—„Ja, saa kan jeg gjøre ham lidt smallere i Lænderne.“ Da han saa havde lavet Nederdelen, blev den ogsaa vel stor. Men det rettede han ved at lave Laar og Ben lidt tyndere igjen. Paa den Maade fik han det lige til at slaa til. Følgen deraf blev jo, at Morsingboerne fik ikke den rigtige Skabelon. L. N. Bertelsen.

84. Vorherre og Sankt Peder kom gaaende over Lillestranden, og saa kom de først til Gaarslev Sogn. Nu skulde de til at hjælpes ad med at skabe Gaarsleverne. Sankt Peder begyndte og skabte først Hovedet. Saa sagde Vorherre: „De blev lovlig lange i Hovedet.“ — „Ja, saa gjør vi Halsen lidt kortere.“ Derefter skulde Sankt Peder til at tage fat paa Armene, og da de var lavede, sagde Vorherre: „De blev lovlig lange.“ — „Saa faar vi at gjøre Livet lidt kortere“, sagde Sankt Peder. Nu skulde han til Laarene, men de blev ogsaa for lange, og saa maatte Vorherre til at gjøre Benene lidt kortere. Paa den Maade blev Gaarsleverne til, og man kan kjende dem fra alle andre Mennesker, for de har alle et stort Hoved, en kort Hals, lange Arme, et kort Bryst, lange Laar og korte Underben.

Efter en andens Fortælling gjorde Sankt Peder dem for langhalsede, og da Vorherre bebrejdede ham det, saa tog Sankt Peder og dunkede dem paa Hovedet for at faa Halsen trykket lidt sammen. Det lykkedes ogsaa, men de blev tillige hulbrystede, saa de maa have faaet for meget. Lærer Pedersen, Pjedsted.

29. Her maa fløjtes.

85. Nogle Røvere havde fanget en Karl, og han var hos dem en Tid. En af Røverne var bange for at blive hængt, og en Dag vilde saa Røveren have Karlen til at hænge ham op for Løjer, for at han kunde have en Fornemmelse af, hvordan det gik til. Karlen skulde saa først hænge sig i en Løkke, og naar han saa vilde ned igjen, skulde han give det aftalte Tegn: at pisse. Han blev saa hængt op og gav Tegnet. Bag efter skulde Karlen hænge Røveren. Han vilde give det Tegn: at fløjte, og saa blev han hejst op. Han spidsede nok Munden, men det blev ikke til mere. Saa sagde Karlen: „Her hjælper ingen Mulespidsen, her maa fløjtes." J. Jeppesen, Staby.

86. Andre fortæller, at han til sidst sagde: „Det hjælper ikke, du skjæver Mule, du skal fløjte." Lærer Bisgaard.

---

30. Tyve og Røvere.

87. To Tyskere gik hen til en Herregaard og vilde stjæle der ved højlys Dag. De spekulerede nu paa, hvordan de skulde stille det an. Den ene stillede sig saa an ved Rendestenen og gav sig til at mede i den. Derved sankede han Folkene sammen omkring sig, mens den anden gik ind ad ét Vindue og stjal. Ham, der medede, han stod og sagde: „Bit æpaa, bit æpaa, biter den ikke paa for mig, saa biter den for min Kammerat." Da Folkene endelig kom igjen, efter at Tyskerne var stukne af, saa de, at de var blevne bestjaalne.

Niels Madsen, Bratten.

88. Der var en sjællandsk Bonde, der var kjørt ind til Kjøbenhavn og havde solgt en Hoben Korn, saa han havde faaet mange Penge i Lommen. Det var der et Asen i Kjøbenhavn, der havde set, og den holdt sig efter ham paa Hjemvejen, og lister sig til Gaarden, hvor den staar og kiger ind ad Vinduerne for at lægge Mærke til, hvor han gjemte Pengene. Manden kommer ind og tager hans Penge op for at ville tælle

dem. Da har han alle Børnene om sig, og de siger til ham baade den og den: „Aa, Faaer! giv mig en Skilling!" — „Nej, dem faar I ikke, dem skal Bussemanden have." Saa stryger han Pengene i Pungen og rækker den ud af Vinduet for ligesom at gjøre Børnene det begribeligt med Bussemanden, der skulde have dem. Der staar jo Spidsbuben uden for Vinduet og griber Pengene med det samme med begge Hænder, og afsted lod han tage. Dem kom han nemt til. P. Skræder, Tvis.

89. Der var nogle Røvere, der gik omkring om Dagen for at se dem for, hvor der var noget, de kunde stjæle om Natten. Saa kommer de ogsaa til et Sted, hvor der var et fedt Svin, som stod paa Sti, og da de fik det at se, sagde de: „Hun var værd at tage." Folkene hørte nok, hvad de fremmede Folk sagde, men brød dem ikke mere om det end det samme, for de vilde have Soen slagtet den samme Dag. Da de havde faaet den af med Livet og skoldet og gjort i Stand, lagde de den ind paa deres Storstuebord til næste Dag. Ud ad Aften bliver en gammel Aftægtskone syg, der var i Gaarden, og hun døer da samme Nat. Saa tager de Soen væk og lægger et andet Sted hen, for de vilde have Liget lagt paa Straa der paa Bordet. Kort efter kom Røverne og vilde tage Soen. De saa dem jo godt for, som de plejede, og da de ikke fandt den i Svinehuset, men saa noget hvidt ligge paa Storstuebordet, troede de, det var den, og tog Liget ud ad et Vindue, trimlede det sammen og hæflede af med det. Saa siger den, der bar, til den anden: „A tykkes, hun er saa let." — „Det er der ikke Fare ved", svarer den anden, „der er Sul nok for Pengene." Nu bliver de ved at hjaske af, til de kommer ud til Markleddet, der vilde de til at hvile dem, og saa med det samme se, hvad de havde fanget. Da var det denne her gamle Kjælling, og de bliver jo saa arrige ved at gjøre denne Opdagelse, at de smider hende og blot tager det med dem, som hun var svøbt ind i. Om Morgenen, da Folkene i Gaarden kom op, var den døde Kjælling henne, og de kunde aldrig begribe, hvor hun var bleven af. De vil finde ud af det paa én Maade og paa en

anden Maade, og tilsidst kommer de til den Beslutning at tro, om Fanden havde ikke taget hende, siden hun blev saa ren og bar væk. Den Tro blev de i, til hun fandtes oppe ved Leddet, og saa var de lige nær, de kunde jo ikke paa nogen Maade begribe, hvant hun var kommen der. Saa blev hnn lagt paa Straa i hendes gamle Plads og siden begravet.

Trine Rostrup, Hule.

90. Der var en Mand, der havde et sort Svin. Det blev borte for ham, og han troede, det var stjaalet. Det var det ogsaa; Naboen havde taget det. Manden havde sit Mærke i det ene Øre af Svinet, og da nu Naboen havde slagtet det, lod han det hele Hoved koge og bad den anden som Gjæst. Da han nu saa sit Mærke i Øret, sagde han: „Hvad! det er jo altsaa dig, der har stjaalet mit Svin.“ Men Naboen rakte hen og skar Øret af med de Ord: „Er det da raa?“ puttede det i Munden og sagde: „Nej, det er dog kogt.“

Niels Johansen, Kirke-Værløse.

---

31. Tyven ræder en anden.

91. Der var en Præst, der kom Bud til en Aften, han skulde hen at berette en syg. Saa havde han glemt hans Bog i Kirken, og han sender da Bud ned i Folkestuen til hans Karl, om han kunde gaa op og hente ham Bogen. Saa siger Karlen: „Det tør a ikke“, men saa havde de en lam Skrædder at sy, og han sad jo med Benene op under sig paa Bordet, han siger: „A turde nok, men a kan ikke godt gaa.“ — „Da vil a bære dig“, siger Karlen, „naar du vil saa følge med.“ Ja, da vilde han det. I samme Godlag da var der tre Gavtyve, som vilde stjæle et Par fede Veder fra Præsten, og de havde gjort den Aftale, at de to skulde gaa ind i Præstegaardens Faarehus og tage dem, men den tredje skulde vente efter dem oppe i Vaabenhuset. Da nu Karlen han kommer med denher Skrædder paa Ryggen og lukker Døren op, saa stikker Tyven Hovedet frem og siger: „Er han fed?“ for han troede jo, det var

de andre, der kom med Veden. Saa smider Karlen ham ind til ham og siger: „Nu kan du tage ham, a véd Pokker ikke, enten han er fed eller mager“, og saa løber han tilbage, alt hvad han kan. Men han er ikke kommen hjem, før Skrædderen allerede er der, saa det viste sig, at ihvor ringe han var til Bens, saa kunde han dog løbe stærkere end Karlen, og siden har de altid sagt, te Krevl kunde faa Ben, naar én blev forskrækket.
Niels Kr. Mosgaard, Trælund.

92. Der var en Gang to Karle, der vilde ud at stjæle fede Gjeldvæddere. De vilde hver gaa sin Gang og saa mødes i Kirken, for der tykte de, der var ingen, der kom. Den, der kom først, skulde saa bie, til den anden ogsaa kom, saadan var Aftalen. Den ene faar da ogsaa fat paa en Vædder, og han kommer til Kirken og stiller sig an der i Skrivehuset. Den samme Aften vilde Præsten have en Bog hentet, der laa oppe paa Alteret, men der var ingen, der turde hente den. Endelig var der en Krevling, der sagde, te naar de vilde bære ham til Kirken, saa kunde han hente den. En Karl kommer saa bærende med denher Krevling, og da han kommer til Døren, lukker Tyven op og spørger: „Er han fed?“ for han troede jo, det var hans Kammerat, der ogsaa kom med en Vædder. Men Karlen smider Krevlingen, som ikke saa sært kunde være, og render, men nu fik Krevlingen Ben, og han kom først hjem til Præstegaarden. Lige efter kommer den anden Tyv med Vædderen, og saa kommer de to til at snakke om, hvem det var, der først havde været der, og de blev snart som noget ræd for dem selv. Men der var ingen, der turde komme til Kirken siden om Aftenen, for de troede, det var ilde fat der, saadan kom det da til Ords. Men Tyvene kunde siden stjæle saa meget, som de vilde.
Otto Skibilds Husholderske Karen Pedersdatter, Sneptrup Huse.

93. Der var en Gang nogle, der gik hen for at stjæle Faar. Men saa vidste de ikke, hvor de skulde faa dem slagtet og gjort i Stand. Saa finder de paa at gjøre det i Vaabenhuset. Imidlertid vilde Præsten op efter en Bog, han havde glemt paa Alteret, men han var saa ringe gaaende, og han be-

der da Karlen, om han vil ikke gjøre ham den Tjeneste at bære ham op i Kirken, for han skal have en Bog der. Det bejaer Karlen nu strags, og han kommer af Sted. Da de kommer til Vaabenhusdøren, siger ham, der staar der inde og venter paa den anden: „Er han fed?“ Saa hugger Karlen Præsten af sig og siger: „Der har I ham nu, hvad enten han er fed eller mager“, og saa rendte de begge to.

94. To Tyve vilde hen at stjæle. Nu havde en Mand netop slagtet en Gris, og saa skulde den ene gaa hen og stjæle den, men den anden skulde stjæle Kaalene, de skulde have til Flæsket, og det blev Aftalen, at de skulde mødes i Vaabenhuset ved Kirken. I Formidlertid skikker Præsten Bud til Degnen, om han vilde ikke gaa op i Kirken efter Alterbogen, for den havde han glemt. Men det var han ikke for, uden Præsten vilde ikke med ham. Men Præsten var saa skidt til Gangs, han vilde ikke, uden Degnen vilde ikke bære ham. Saa faar han ham ogsaa paa Ryggen og kommer af Sted med ham. Da de kommer nu til Kirkedøren, var den ene af Tyvene allerede kommen, det var ham med Kaalene, og han troede jo, det var hans Kammerat, der kom med Grisen. Saa rækker han Hovedet saadan ud af Døren og siger: „Er han fed?“ Degnen tror, det er et Spøgelse, og saa raaber han, idet han smider Præsten af sig: „Der har du ham, enten han er fed eller mager!“ og saa sætter han af hjemad. Men han kunde ikke en Gang løbe saa stærkt som Præsten, og han klagede sig endda, han var saa skidt til Bens. Niels Josef, Risgaarde.

95. Tre Tyve vilde ud til Klokkerholm at stjæle Beder. Den samme Aften skulde Præsten have sin Bog hentet i Kirken, og saa skulde Karlen og Røgteren hente den. Men da Røgteren var ringe gangende, kom han paa Ryggen af Karlen. De to Tyve stod paa Kirkegaarden og ventede paa den tredje, da Karlen kom med Røgteren. Saa troede de, at det var ham, der kom med Beden, og sagde: „Er han fed?“ Karlen blev forskrækket og smed Røgteren med de Ord: „A véd Fanden,

om han er fed eller mager, nu har I ham der." Nu var Røgteren god nok til at løbe, og han kom først hjem.

Lærer Hjortnæs, Brensted.

96. I en Kro sidder der nogle en Aften og spiller Kort, og saa kommer det i Snak, hvem der turde gaa op i Kirken og ned i Begravelsen og slaa et Søm i en af Kisterne. En lam Skræbder, som sidder paa Bordet, siger, at det tør han, naar én vilde bære ham derop. Samme Aften vilde nogle Tyve stjæle Degnens Beder, og den ene Tyv staar i Vaabenhuset, da den Mand fra Kroen kom med Skræbderen. Saa raaber han: „Er han fed?" for han troede jo, det var hans Kammerat, der kom med en Bede. „Det véd a", saa bandede han, „ikke, her har du ham, som han er", og i det samme smed han ham. Men Skræbderen kom hjem før Karlen.

J. Kornerup, Egaa.

97. Dæn gammel Pe Åwwerlåå han fåtålld mæ jæn Gang jæn a hans Bedrøwter. Da a wa Kušt i Ulstrup Præjsstgor, da wa wi jæn Awten en hejl Dejl fåsammelt i en Gåd, som lo Nååbo mæ Præjslgoen, di kalðt en Fransgoen. Så komme wi te å werrisser om, hwæm dæ tur go åp i Kjærken. Mæn de wa dær engen dæ tower. Mæn så wa dær en Skredder, dæ wa lam, han wild ta sæ ed æpo, nær dæ wa jæn, dæ wild bæær ham dæråp. Så sæjer a: „De wel a gjør." Dæn samm Awten wa dæ tåw, dæ hå lå bjæ Law å skuld stæll tåw Beder, å dæm wild di møes mæ i Wavenhuse. Så wa dæn jænn kommen mæ hans å sto å wendt æpo dæn åån, mæn han ku et kom a Stæj mæ å fo hans stållen, få dænd sku tåes dæær, som di wa fåsammelt. Da han et kam, å dæn åån sto å wendt æpo ham, så kamm a mæ Skredderen po Nakken, såen fåtålld Pe Åwwerlåå mæ, få han wist et bæjer, end de wa sæ sjæl, han fåtålld omm. Så roover han te mæ, da a kamm mæ Skredderen: „Æ han fejed?" få han mjænt jo, de wa dæn åån, dæ kamm mæ hans Beed. A bløw så fåskrækked, te a smed Skredderen o-mæ end æ Daren å sæjer: „Dæær æ han, ændten han så æ fejed hælde mawer", å dæærmæ stak a o de bæjst a kund. Mæn do ka

trow, Skredderen han ku rænnd, dænd Gang han kam åp ijæn, han to nåwwer ållerhælweste Spreng po di bette stakke Vejen. A kam føst hjæm, mæn de war åsse åldt de; han fåtålld e såen, te han wist et bæjer. Jens Korregaard, Havbro.

98. Et Par Karle her fra Nørre Jylland rejste til Sønderjylland for at faa Tjeneste. De havde bestemt kun at være der om Sommeren, men blev der alligevel om Vinteren ogsaa. Da det blev hen ad, blev det alligevel noget smaat med Fortjenesten, og de tykte ikke ret, de kunde holde Jul, som de gjærne vilde. Saa siger den ene til den anden: „Nu har a fundet paa Raad. Der boer en meget rig Mand tæt ved Præstegaarden, han har nogle gode Faar og nogle gode Kaal. Lad os bjærge nogle af dem.“ Den ene skal saa gaa ind i Haven og tage en Sækfuld Hvidkaal, og den anden skal gaa hen og tage en rigtig fed Bede Nu havde de i Gaarden en stor Vindehund, og den hed: Er du her? Men den mente han nok, han skulde komme til Rette med. Ham, der skal ind i Faarestien, han leder dygtig omkring for at finde en rigtig fed én. Det Spektakkel, han gjør, kan høres ind. Manden vaagner ved det, og kalder paa hans Søn, han skal gaa ud at se efter, hvad der er ved det. „Er du ræd, kan du jo tage Hunden med.“ Sønnen gaar hen i Døren og raaber: „Er du her?“ Den anden i Faarestien hører det og troer, at det er hans Kammerat, der raaber, hvorfor han svarer: „Ja!“ Nu troede Sønnen, det var Hunden, der svarte og havde lært at snakke, og saa gaar han ind til Faderen og siger, te Hunden er forhegset. Faderen skammer ham ud og gaar selv til Døren. „Er du her?“ raaber han. „Ja“, svarer den anden, „a har jo sagt det.“ Nu blev Manden selv ræd, og han skynder sig tilbage og befaler Sønnen at hente Præsten, for Hunden var bleven forhegset og kunde snakke. Han maatte endelig skynde sig at komme. Men Præsten var i Seng. Da Karlen nu kommer og kalder paa ham, vil Præsten ikke rejse sig, og skjøndt han anmoder ham om at følge med og se til deres Hund, der var kommen til at snakke, vil han ikke følge med ham. Men Kar-

len gjør kort Proces, tager ham af Sengen og bærer ham paa Ryggen hjem. Imidlertid gaar den første Karl omkring i Haven og samler Kaal. Da han ser, der kommer en Person med en Børren paa Ryggen, troer han, at det er hans Kammerat, der kommer med Beden, og da han er lige ud for ham, siger han: „Er han fed?" Sønnen svarer ham i største Angst: „Ja, hvad enten han er fed eller mager, saa har du ham her", og smider Præsten over paa ham, idet han løber ind ad, alt det han kan. Præsten løb tilbage til Hjemmet, og de to Gavtyve kunde nu uforstyrret fortsætte deres Arbejde. De tog, hvilke Sager de vilde have, og saa holdt de sig en rigtig glædelig Jul.

Mads Graversen, Svendsgaard, Fabjærg.

99. To Karle blev enige om at stjæle til Præstens. Den ene skulde stjæle Æbler, og den anden Præstens Beder. Han havde en Hund, der hed: Tag-flere, og da Pigen kom ud og kaldte paa Hunden: „Tag-flere!" troede Karlen i Træet, at det var hans Kammerat, der raabte, at han skulde tage flere, og han svarede, at han skulde tage nok, han skulde nok selv passe, hvor mange han vilde tage. Pigen blev opmærksom paa det og sagde til Præsten, at det var nok ikke rigtigt i Haven. Saa skulde Præsten ud til Spøgelset, men hans Alterbog laa i Kirken, og den turde ingen vove sig til at hente uden en gammel Kjælling, som en Karl skulde bære paa Ryggen. Karlen, der havde taget Æbler, var kommen og troede, at det var ham med Beden — — o. s. v.

Nik. Chr.

100. Der var to Mænd, der skulde følges ad ud at stjæle. Den ene han vidste, hvor der var to Skjæpper Hasselnødder, og den anden vidste, hvor der var en god fed Bædder, og saa skulde hver gaa sin Vej hen at stjæle det, de vidste af at sige, og de gjorde den Aftale, at den, der kom først, skulde sætte sig hen paa Kirkegaarden og vente paa den anden. Nu var der en Kro ved den ene Side af Kirkegaarden, og en stor Landsby ved den anden Side. I samme Godlag kom der en Mand, han skulde over til Kroen og hente sig en Flaske Brændevin. Saa vilde han gaa over Kirkegaarden, for det det var

nærere. Da var denher Tyv med Nødderne kommen og sad og knækkede dem. Den anden hørte noget, der knaslede og puslede, og han ser og ser og faar saa Øje paa Manden, hvorover han bliver saa forskrækket, te han havde nær daanet, men han beslutter sig da til at rende hen til Kroen og fortæller der, te den Slemme sad omme paa Kirkegaarden og knækkede Hasselnødder. De blev forskrækket allesammen der inde saa nær som en gammel Mand, der var halt, han kunde ikke gaa og skulde bæres fra det ene Sted til det andet. Han sagde, at han vilde da ogsaa gjærne om at se den Slemme, han vilde give én fem Rigsdaler for at bære sig derom. Saa var der en fremmed Mand, han sagde, han kunde godt gjøre det for æ fem Daler. Saa faar han ham paa Nakken og gaar der om og kommer ind. Da sidder Tyven der endnu og raaber: „Er han fed?“ Saa bliver de saa forskrækkede. Den halte Mand springer af Ryggen paa den anden, han troede jo, det var ham, den Slemme mente, og troede, at Manden var underkjøbt til at bære ham derover til den Slemme. Ellers kunde han ikke gaa, men den Aften kunde han rende. Tyven, der troede, at det var den anden Tyv, blev forundret, og slentrede af hjem med Nødderne og lod den anden komme, naar han vilde.

Mariane Jakobsen, Hammerum.

101. Tæt op til Kirken paa en Gaardmands Mark groede der nogle Hasselbuske, og da Nødderne var modne, var der én, der stjal af dem om Natten. Saa vilde et Par af Gaardens Karle fange Tyven og stille sig i Skjul bag Kirkemuren, men fik snart andet at tænke paa end at staa der, for pludselig saa de en sort Skikkelse sidde paa en Gravsten og knække Nødder. De skyndte sig nu hjem ad, det bedste de kunde, da de var overbevist om, at det var et Spøgelse eller ogsaa den Slemme selv. Men saa var det netop Tyven, der havde været henne at stjæle Nødder og gjorde Regning paa, at han der kunde sidde i Ro og knække dem.

Karl Kr. Jensen.

102. I Stepping ved Haderslev levede for 70 Aar siden en Skrædder, som var paa Sognet og gik paa Om-

gang. Der var en Gang Sygdom i den Gaard, hvor han just opholdt sig, og efter kloge Folks Formening kunde Sygdommen hæves, naar man kunde faa lidt Kirkebly og lidt Jord af en frisk Grav, der blev hentet ved Midnatstid i en bælgmørk Nat. Ingen havde Mod til at gaa efter det, og Skrædderen beklagede, at han ikke kunde gaa formedelst sin Svaghed, da han ellers nok havde Mod. Endelig tilbød Avlskarlen, at han vilde bære ham paa sin Ryg derop. Paa Kirkegaarden var et Stykke Jord, hvor Degnen græssede nogle Faar, og det traf sig just, at samme Nat var der kommet Tyve paa Kirkegaarden for at stjæle Faarene, der var i udmærket Stand. Da Karl og Skrædder kom til Kirken, stod just den ene Tyv og holdt paa nogle Faar, mens den anden var gaaet hen for at hente en Bede, der endnu manglede. Da det var saa mørkt, saa de intet til Tyven, og han mærkede noget, der puslede i Mørket, saa troede han, det var Kammeraten. Endelig skimtede han, at han havde noget paa Ryggen, og saa siger han: „Har du ham paa Ryggen, maa han ikke være ret fed." Karlen troede, det var den skinbarlige Djævel, der vilde straffe hans Dumdristighed, og kastede Skrædderen hen til ham med de Ord: „Ja, der har du ham, enten han er fed eller mager", og løb saa, alt hvad han kunde, og lod Skrædderen i Stikken. Denne kom imidlertid hjem før Karlen og blev nu ikke længer forsørget af Sognet, da han kunde saadan løbe. Tyven blev ikke mindre forskrækket. Han troede, det var Djævelen, der vilde straffe hans Tyveri, slap Faarene og løb sin Vej Den anden Tyv mærkede Uraad og fulgte bag efter, saa Degnen slap bedst fra det ved at beholde sine Faar. Cand. theol. Fauerschou.

103. To Tyve var komne overens om at stjæle nogle Beder, som var tøjrede i Nærheden af en Kirke. Den ene skulde vente i Vaabenhuset, medens den anden søgte at faa fat i Bederne. Imidlertid havde deres Ejermand mærket, at der var Ugler i Mosen, og da han var dygtig stærk, gik han løs paa Tyven, overvandt ham og slæbte ham hen til Vaabenhuset. Den anden, som troede, det var hans Kammerat, der kom med

en Bede, spurgte, om den var dygtig fed. Han fik til Svar: „Ja, enten den er fed eller ikke, saa bær du den her.“ Dermed smed han ham i Nakken paa Kammeraten. Bedernes Ejer smækkede saa Døren i for de to Tyve og lod dem staa til om Morgenen. Nik. Chr.

---

32. Mandens egen Ko.

104. En Mand kommer en Aften sildig til et Sted og vil forlange Losi. Men først gaar han saa ind i Mandens Kostald og trækker én af hans Køer ud og trækker om foran Stuedøren, og saa gaar han ind og foregiver, at han vil til Marked med denher Ko, men det er bleven for silde for ham. Ja, den Mand vilde ogsaa til Marked, saa han kunde godt blive, og saa kunde de følges ad om Morgenen. Men Markedet var langt henne, og saa skulde de af Sted i Dagningen. Den fremmede Mand spørger saa, om han maa sætte Koen om i Enggaarden, og det faar han Lov til. Næste Morgen rejser de af. Da de kommer til Marked, er det bleven lyst. Saa siger Manden, der havde givet Natteleje: „Hvad Fanden! den Ko ligner saa bestemt en af mine Køer.“ — „Naa, gjør den det, ja, saa er det ogsaa bedst, du faar den, saa har du lige et Par.“ Det tykte han godt nok om. „Du faar den for en billig Pris, for a har den just ikke for dyr.“ Handelen bliver saa sluttet, og Kjæltringen rejser af. Hen paa Dagen kommer der en stor Dreng ridende til Markedet, og det var netop Manden, han skulde tale med. Da han træffer ham, saa siger han: „Husbond! den ene Ko er henne, vi kan ingen Steder finde den.“ — „Saa er det vel min egen Ko, a har kjøbt“, siger Manden, „saa skulde Fanden og have den Kjæltring.“ Ja, han ledte jo efter ham, men Skjælmen var ikke til at finde, og den Skade han havde, den havde han. Lærer Sønderby, Rind.

---

33. Præsten paa Soen.

105. En Præst og en Degn boede nær ved en Kirke, som det sædvanlig er Tilfældet. Saa en Aften kom en Mand kjørende fra Kjøbstaden og hørte, der var saadant Spektakel i Kirken. Han troede da, det var Spøgeri, og kjørte ind til Degnen og fortalte ham, hvordan han havde hørt Spøgeriet saa grangivelig, og det kunde ikke fejle, der maatte være galt fat. Det var bedst, han kjørte ned til Præsten og fik ham derop, at det kunde blive manet væk. Degnen springer ogsaa om til Præsten, og saa fulgtes de ad. Præsten fik en Bog i hans Haand, og Degnen fik én, og de skyndte dem saa alt hvad de kunde. Da de kom nær til Kirken, kunde de ogsaa høre Spøgeriet, men da de saa kom til Kirkedøren, turde den ene ikke gaa først, og den anden turde heller ikke. Endelig bliver de ens om, te de skulde gaa lige Side ind ad Døren, men Præsten skulde være paa venstre Side, for Degnen skulde lukke Døren op. Ligesom de saa linner Døren, kommer der en So farende ud imellem Benene paa Præsten og render af Sted med ham paa Ryggen. „Farvel, Per Degn!" raaber han, „mig fik han, hils min Kone og mine Børn". Kirkedøren havde staaet aaben, og saa var Svinet gaaet derind, men havde faaet Døren vrædt for, saa det kunde ikke komme ud igjen. Det var altsaa Spøgeriet, de havde hørt. Lærer Jensen, Nygaard.

34. Præsten paa Tyren.

106. Der var en Gang en Møller, han var saa ilde holden med, at Præsten vilde gaa til hans Kone, og han vidste da aldrig, hvordan han skulde bære sig ad med ham. For i gamle Dage har Folk været som noget ræbde for Præsten, ham turde de ikke godt fornærme. Han snakkede da med hans Karl om det, hvordan han skulde bære sig ad, og sagde, om han kunde ikke kjende ham noget Raad til det. Jo, det kunde han gjærne. Han skulde nu bilde hans Kone ind, te han vilde

ad By et Par Dage, og nærenstid han var saa kommen et Stykke hen, saa skulde han komme igjen saadan ved Aftenstider, og saa vilde de trække Hesten ind ad Bagdøren, for de havde en Bagdør paa Stalden saadan, at de kunde ikke se, naar han kom til Gaarden. Paa æ Sted Manden var reden af Gaarden, saa fik Konen Bud om efter Præsten, og han kommer saa ridende om til Møllen, og Karlen tager hans Hest og sætter den ind. Den Gang det nu begynder at blive mørkt, saa kommer Manden tilbage, og de faar Hesten ind ad Bagdøren og sætter den i Stalden og fortærer nogle Meldmader, Manden havde med, og saa en Pægl. Da det nu var til Side, lagde Karlen Præstens Saddel paa en stor rød Tyr, de havde, og saa gik han nu og passede paa ved Sovekammervinduerne, den Gang som det var bleven retten mørkt. Da han nu saa, te Præsten var af Klæderne og vilde til og i Seng, saa render han ind og siger: „Nu kommer Manden hjem“. Saa siger Præsten til ham, om han kunde være gesvindt til at skaffe ham hans Hest. Ja, det skulde han nok, og han ud og faar Tyren for Døren. Præsten ud i en Fart, og han springer op paa Dyret og faar ikke at se, hvad det er for en én. Naa, Tyren sætter jo af med ham hen over en Bro, og den var jo ikke ridevant, saa den springer over Vejgroben, og Præsten falder af. Tyren han braalld, og da Præsten ikke vidste andet, end det var dem, der var efter ham, saa rendte han hjem saa stærkt han kunde og kom aldrig mere tilbage til Møllen, hverken efter hans Hest eller hans Saddel. Tyge Pedersen, Sneftrup Huse.

---

35. Rædehistorier.

107. En Mand havde en Kone, hun kunde ikke vel spise andet end Lammeindmader, saa han døjede med at skaffe nok af dem til hende hver Dag, og han skulde jo idelig ud for at faa fat paa nogle af den Slags. En Dag kommer han om ved en Karl, der havde hængt sig, og nu kom han i Tanker om, te det kunde maaske gaa an at tage Indmaden af ham.

Det gjør han saa og kommer hjem til Konen med det. Saa gaar han igjen og siger til hende, te dersom han ikke kom hjem til Aften, saa maatte hun ingen lukke ind. Da det blev Aften, kom der én og bankede paa Døren, og hun lukkede op, for hun huskede ikke paa det, Manden havde sagt. Der kommer én ind, og han siger: „Jeg tilspørger dig, hvor har du min Lever og Lunge, min Hjærte og Tunge?" — „Hwa—a", siger hun stille. Han spørger igjen om det noget grovere, og til sidst siger han helt hul og hvas: „Hvem har taget min Lever og Lunge, min Hjærte og Tunge?" — „Det har du!" (Dermed gjøres et Udfald mod de Lyttende.)

Peder Kristian Jepsen, Lime.

108. Der var en Mand, som havde en Kone, der var saa forfærdelig syg. Nogle andre Folk havde sagt til ham, at det eneste hun kunde faa at komme sig efter, var en død Mands Lever og Lunge. Han gik da og tænkte meget paa det, og da han en Dag kommer forbi en Galge, hvori der hang en død Mand, tog han og skar hans Lever og Lunge ud og gik hjem med og fik stegt til Konen. Hun spiste det og vidste ikke, hvad det var. Første Nat efter viste der sig en hvid Skikkelse henne ved Døren og sagde: „Hvor er min Lever, og hvor er min Lunge?" Det sagde den tre Gange, og saa forsvandt den. Konen syntes, det var underligt, men vidste jo ikke, hvad det havde at betyde. Næste Nat kom Spøgelset atter og sagde det samme tre Gange, og imidlertid kom det nærmere hen til Sengen. Tredje Nat kom Spøgelset lige op til Sengen og sagde med en forfærdelig Røst tre Gange efter hinanden: „Hvor er min Lever og min Lunge?" og til sidst sagde den: „Den har du tæjen!" og greb hende ned paa Maven (i det samme gjør Fortælleren et Udfald mod en af de lyttende Tilhørere).

Frøken Astrid Feilberg.

109. Der var en Mand og en Kone, som ejede et lille Sted. Manden var meget gjerrig, og Konen havde en ustyrlig Lyst til Kjødsuppe. En Dag sagde Konen: „Hør, Mand, gaa ud og hent mig noget Kjød til Suppe", og Manden, som var

vant til at lystre, drog af Sted. Paa Vejen mødte han en Rytter, og han slog baade Mand og Hest ihjel og tog Kjødet med hjem. Suppen spiste Konen med stor Appetit. Manden vilde intet have. Om Natten kom en Skikkelse inden for Stuedøren og sagde: „Hvor er min dejlige Lever og Lunge, hvor er mit kjærlige Hjærte og Tunge?“ Næste Nat kom Skikkelsen indenfor Sovekammerdøren og gjentog Ordene. Tredje Nat kom Skikkelsen helt hen til Sengen og gjentog: „Hvor er min dejlige Lever og Lunge, hvor er mit kjærlige Hjærte og Tunge?“ bøjede sig derpaa ned over Sengen og raabte med et højt Brøl: „Det er i dig!“ Jens Kjeldsen, Tirstrup.

110. Der var et Par Folk, og Konen vàr urimelig akkurat og ordentlig med sine Sager. De havde en Karl og en Pige. En Dag slagtede de, og da de havde faaet Kreaturet hængt op, skulde Pigen ned til Dammen for at skylle Tarme. Da hun havde skyllet dem allesammen, tog Vandet én bort fra hende, og hun blev nu harm i Hu. Det var heller ikke sært, for da hun kom ind og fortalte Konen, hvordan det var gaaet, blev hun jo rent tummelumsk og befalede Pigen at skaffe den igjen, ihvad hun saa skulde gjøre derfor. „Hvad skal jeg nu gjøre?“ tænkte Pigen. Der var netop i de Dage bleven hængt en Mand, og fra ham kunde det jo ikke skade at tage en Tarm. Saa løb hun da op til Galgen, rev en Tarm af Manden, gik hjem og skyllede den og lagde den til de andre, idet hun sagde til Konen, at nu havde hun fundet den Tarm, der havde været borte. Om Aftenen, som Konen og Pigen sidder inde i Stuen og skjærer Pølsemad, og Manden og Karlen tæller Pølsepinde, kommer der én til Vinduet og banker paa og raaber tre Gange med en bøs Stemme: „Tag mig min Tarm!“—„Hvad er det?“ siger Manden, „det vil jeg ud at se efter“, han kunde jo ikke forstaa, hvad det var; de havde ingen Ting mærket, da han og Karlen nylig havde været ude at give Hestene. Men der var ingen Ting. Han gaar ind, men lidt efter begynder det igjen. Saa siger Manden til Konen: „Nu faar du at gaa ud og se efter, det er en skrækkelig Allarm.“ Hun mærkede

heller intet. Lidt efter kommer det igjen, og saa maa Karlen afsted. Fjerde Gung, det kom, maa Pigen gaa, og da saa hun en Skikkelse, der sagde med en frygtelig hul Stemme: „Tag mig min Tarm!“ — „Aa, jeg har sku ingen Tarm“, svarer Pigen. „Ja, saa tager jeg ogsaa dig!“ (Ved disse sidste Ord griber Fortælleren, som for at efterligne Spøgelset, Tilhørerne omkring Livet).

H. A. Bering, Tyholm.

Jeg har hørt den Ændring, at den hængte Mand raabte paa hvert Sted, hans Tarm havde været, først ved Galgen, saa ved Dammen, saa i Gaarden og til sidst inde i Stuen, hvor Folkene sad. I Ty har jeg hørt saadan fortælle, at da Pigen kom ud, sagde den hængte: „Tag mig min Tarm!“ hvortil hun svarede: „Hvor er din Tarm?“—„Den sidder i dig!“ (Saa kommer jo Udfaldet mod Tilhørerne).

111. Der var en fattig Mand, der havde Kone og fire smaa Børn. En Dag blev Konen meget syg og vilde gjærne have Kjødsuppe. Manden vidste ikke, hvad han skulde gjøre. Han gik da ud i Skoven i sørgelige Tanker. Da saa han et dødt Menneske, der hang i et Træ. Ham tog han ned, gik hjem dermed og kogte Suppe paa noget af Kjødet. Konen og Børnene fik nu noget deraf, og hun spurgte, om han vilde ikke have noget med, men det sagde han nej til. Da de var gaaede i Seng, kom der noget og bankede paa Døren. Da rejste det ældste af Børnene sig og lukkede op, men der var intet. Det kom igjen og bankede. Da rejste det næstældste Barn sig og lukkede op, men der var heller ingen den Gang. Saadan blev det ved endnu to Gange til. Det yngste Barn fandt heller intet, men da Manden selv sprang op og aabnede Døren, sagde Spøgelset: „Av, min Kallun, det er dig, som jeg vil have!“ Manden forsvandt fra den Tid af og var og blev borte.

Nik. Christensen.

112. Der var en Kone, hun var saa bange for at være ene om Aftenen. Naar der blot var én ved hende, sagde hun, saa var hun lige kjær, enten den var levende eller død. Saa skulde hendes Mand væk en Aften, og han gaar da hen paa Kirkegaarden og graver et Lig op, og det bærer han hjem og sætter sønden Kakelen, og saa siger han, at nu havde han skaffet

hende én, der kunde ro hende. Som hun nu sidder der i Mørke, saa gaar hun hen og skruer hans store Taa af og sidder og leger med den. Saa bliver det ved Tiden, Kokken begynder at gale. Da siger den Døde: „Nu galer Hanen den røde, til Jorden skal alle de døde". Lidt efter siger han igjen: „Nu galer Hanen den hvide, jeg kan ikke længere bie". Konen hun blev ved at sidde og trimle. Saa siger han: „Nu galer Hanen den sorte, nu lukker de Himmelens Porte". Hun blev ved at sidde. Saa siger han lige med ét: „Nu galer Hanen den graa, tag mig min store Taa!" og saa fløj han hen imod hende og snappede den. Hun fik en ordentlig Forskrækkelse og brød sig ikke om at faa saadan én til at ro sig om Aftenen.

Mette Marie Jensdatter, Sundby.

113. En Mand havde faaet Vane paa at gaa i By om Aftenen, og han var sjælden hjemme. Hans Kone klagede derfor over, at Tiden faldt hende lang, naar hun saadan skulde sidde alene. Manden lovede da, at han skulde skaffe hende én, der kunde holde hende med Selskab. Næste Morgen gaar han hen og skjærer en Tyv ned af Galgen, sætter ham ved Bordenden og siger til sin Kone, at her var en Mand, hun kunde snakke med. Konen blev glad og begyndte strags at spørge den fremmede ud: Hvor han var fra, hvad han hed o. s. v., men han svarede jo intet. Saa tænkte Konen, at han maaske var sulten, og hun sætter derfor paa Bordet for ham, men idet hun tog hendes Kjødmadsfad ned af Hylden, faldt der et stort Ben af Fadet og slog den store Taa af Tyven, og saa raabte han: „Ta mæ mi Tål" (Disse sidste Ord brøles i en bøs Tone, idet man griber Barnet eller Tilhøreren i Armen, hvorved denne bliver meget forskrækket). A. C. Poulsen.

Fortalt af Inger Marie Nielsdatter i Skyum.

114. Der var en gammel Kone, hvis Mand var død for mange Aar siden, hun sad en Nytaarsaften og varmede sig ved Ovnen. Da kom hendes Mands store Taa ind ad Døren til hende og dansede underlig om paa Gulvet. Konen tog den endelig op i hendes Skjød, og det var besynderligt, saa rask

Tiden nu skred for hende. Anden Dags Aften kom hendes Mand ind til hende og forlangte sin Taa. Den fik han, og nu sad de to Ægtefolk og snakkede længe sammen, men da Klokken slog tolv, forføjede han sig bort og sagde:

„Nu maa jeg ej længer blive hos dig,
ti Himmeriges Klokker de ringer efter mig.“

Nik. Christensen.

115. Der var et Par Ægtefolk, der levede saa sølle med hinanden, for den ene kunde ikke lide den anden. Manden hed Tule, og saa døde han. En Aften kom han og bankede paa Døren og sagde: „Luk op, lille Kone, Tule staar for Døren!“ men hun turde ikke lukke op. Paa æ anden Aften kom han igjen og bankede paa med de samme Ord, men hun turde ikke lukke op. Saa gik hun ned til Præsten og snakkede med ham om det. Han sagde, at hun skulde lukke op og faa at vide, hvad han vilde. Han kom da den tredje Aften igjen og bankede paa. „Luk op, lille Kone, Tule staar for Døren.“ Saa lukkede hun op, men da hun fik at se, hvordan han saa ud, sagde hun: „Hvi er din' Arm' saa lang'?“ Han svarede: „For de er et Par Helvedes Stang'.“ — „Hvi er din' Øwn saa røø?“ — „For de er et Par Helvedes Gløø.“ — „Hvi er din' Tænd saa hviid?“—„For dem skal a brug' te å bid dæj mæ.“

Andst Herred. Jens Madsen.

116. En af Krampeslag meget plaget Kone fik det Raad at skjære Leveren ud af en Tyv, der hang i Galgen, stege den og spise den. Hun gjorde det ogsaa, men om Aftenen, hun sad og spandt, bankede det paa Vinduet, og hun saa en høj, hvid Skikkelse staa derude. Han sagde: „Hvor er mit Hoved?“ — „Det véd ikke jeg.“ — „Det sidder i Helved til en gloende Kugle, uuja!“—„Aaja!“ siger Konen. „Hvor er mine Ben?“ — „Det véd ikke jeg.“ — „De sidder i Helved til et Par gloende Stager, uuja.“ — „Aaja“, siger Konen. „Hvor er min Arm?“ — „Det véd ikke jeg.“ — „De sidder i Helved til et Par gloende Greber (Møggreber), uuja.“— „Aaja“, siger hun. „Hvor er min Lever?“ — „Det véd ikke jeg.“ — „Den sid-

der i dig." (Dette siges med en tordnende Stemme især Ordet dig, som om man vil spise den, der hører efter). Saa aad han hende.

A. Drewsen, Kjøbenhavn.

117. Der var en Mand, som skulde til Kjøbstaden for at kjøbe noget til sin Kone, der var saa syg. Han vidste en Tyv, der hængte i en Galge, og til ham gik han da hen og tog Hjærtet ud af ham og gik hjem med det og stegte det til sin Kone, som og fortærede det. Men saa kom der en Aften noget og bankede paa Døren, og Konen gik ud og lukkede op, saa paa Skikkelsen og sagde: „Jeg mener, jeres Hænder er saa store, Fa'rlil." — „Ja", svarede han, „det har før været et Par Hænder, men nu er det et Par Fandens Grabber." — „Aa, gid Jeppe var hjemme, at han kunde vogte mig for Kyse", sagde Konen. „Jeg mener, jeres Arme er saa store, Fa'rlil", sagde Konen videre. „Ja, før har det været et Par Arme, men nu er det et Par Fandens Karme." — „Aa, gid Jeppe var hjemme, at han dog kunde vogte mig for Kyse. Jeg mener, jeres Ben er saa store, Fa'rlil." — „Ja, før har det været et Par Ben, men nu er det et Par Fandens Støtter", svarede han. „Aa, gid Jeppe var hjemme, at han dog kunde vogte mig for Kyse! Jeg mener, jeres Øjne er saa store, Fa'rlil." —„Ja, det har før været et Par Øjne, men nu er det et Par Fandens Glugger."—„Aa, gid at Jeppe var hjemme, at han kunde vogte mig for Kyse." Saa siger han: „Hvor der er Fare for Hjærtet, for nu river jeg dit Hjærte fra dig!" og saa rev han efter hende for at faa sit Hjærte igjen som hun havde ædt.

Seminarist P. Olsen.

118. Der var en Mand, der døde fra sin Kone, men han gjæstede hende en Gang om Natten. Hun blev forskrækket og sagde: „Hvorfor er dine Øjne saa røde?" — „Fordi det er Helvedes Gløder." — „Hvorfor er dine Ben saa lange?" — „Fordi det er Helvedes Brandstange." — „Hvorfor er dine Negle saa lange?" — „Fordi jeg vil gjøre dig bange." Saa rev han hende ihjel.

Nik. Christensen.

Nogle af de sidste Variationer har en noget alvorligere Karakter, men maa alligevel fuldt ud betegnes som Rædehistorier. Oprindelig har de vel slet ikke været dette, der er sandsynligvis endogsaa et meget gammelt mythologisk Grundlag, og der er jo adskilligt, der minder om Gjenfærd, Ligslugeri osv.

---

36. Grisestegens Behandling.

119. En Smaamand ude fra Sjælland gik omkring i Kjøbenhavn og solgte Æg og Smør, og saa havde han nu et Sted, han gik ind og fik en Bid Brød og en Dram, der ude paa Vesterbro, naar han fik afhandlet. En Dag han kommer der, sad der mange store Herrer inde i et andet Værelse, men han sad jo i det yderste Kabinet. De sad nu og havde Kommers for, og da de nu havde lagt Mærke til den sjællandske Bonde, saa siger de til Værten, om han kunde ikke faa den Bonde ind, de kunde faa noget Spil af ham. Ja, det vidste han ikke, for det var saadan en kjøn, skikkelig Mand, og han holdt sig al Tid uden for Klammeri og Sjov. Men han kommer da derind. Nu vilde de jo have ham til Avrigant. Saa beder de ham om at spise ved dem, og der kommer en Gaasesteg ind. Den skulde han skjære for, og han griber Kniv og Gaffel og jager i Stegen. Saa siger de til ham: Ligesom han nu behandlede Stegen, saadan skulde han selv behandles. „Saa er det sku ogsaa paa en fejl Fason, jeg begynder", siger han, og saa smider han Kniv og Gaffel og snurrer Gaasen om og sætter Fingeren ind i R . . en af den, og tager den ud igjen og suger paa den. Vilde de nu gjøre saadan ved ham, saa kunde de. Men de var godt fornojet og vilde ikke have mere ud af ham. Saa kunde han gaa i Fred.

Iver Bundgaard, Havbjærg.

120. Der var en sjællandsk Bonde, der kjørte ind til Kjøbenhavn med et Læs Tørv. Da han nu havde faaet Tørvene solgt, var han bleven sulten, og saa kom han i Tanker om, at han vilde ind et Sted og have sig noget at spise. Det lykkedes ikke bedre for ham, end han træffede at komme ind paa

en Klub. Da han nu kommer ud i Kjøkkenet, ser han Kokkepigen staa og stege saadan noget fedt noget. Deriblandt var en Grisesteg og en Gaasesteg, og deher Sager tykte jo den sjællandske Bonde kunde være godt at faa noget af. Saa siger han til Pigen: „Kan jeg faa en Portion Steg?“ — for de siger „jeg“ til dem selv der ovre paa Sjælland, det er aldrig saa fattig en Bonde. Pigen siger: „Nej, det kan du ikke.“ — „Hvorfor ikke det?“ siger han, „mine Penge kan være lige saa gode som en anden sine.“ — „Ja, rigtig nok, men du er ikke af den Stand, te jeg kan give Spise ud til dig, de er meget finere, de Folk, der spiser her. Du kommer til at henvende dig til et Spisekvarter, der kan du faa Mad, som passer for dig.“ Bonden siger jo, han kunde vel ogsaa faa noget her. Imidlertid kommer Værten ud i Kjøkkenet, og han staar og hører paa Samtalen, og saa siger han til Bonden: „Hør, bi lidt!“ og gaar ind til Gjæsterne og siger: „Der er en sjællandsk Bonde her ude, der vil have noget at spise med. Hvad synes De? kan De have ham til Bords med?“ — „Ja,“ siger de, „lad ham komme ind“. De syntes jo, at den Fyr vilde de have Løjer af. Manden gaar ud igjen og siger til ham: „Ja, værsgod saa og gaa op i Stuen“. Han kommer ind, men er jo ikke saa poleret og saa høflig af sig. De andre saa' til hinanden og lo, og de tænkte: „Ja, ham skal vi nok faa vore Løjer med.“ Strags kommer Grisestegen ind, og de bliver sat til Sæde hver én, og Bonden faar ogsaa sit Sæde. Nu skulde de til at doblere om, hvem der skulde skjære den for, og de faar det da indrettet saadan, at det træffer paa Bonden, og han skal til at tage fat. Saa siger de: „Hør du nu, du Bonde, lige saadan som du nu bærer dig ad med Grisen, lige saadan bærer vi os ad med dig.“ — „Skal Ordene gjælde?“ siger han. „Ja vist“. Saa tager han ved Terrinen, snurrer Bagenden af Grisen om imod sig selv, jager Fingeren derind og drejer den et Par Gange om der, putter den saa ind i Munden og suger den af. „Nu, gode Herrer, kan I jo gjøre lige saadan ved mig“. Nej, det var der ingen, der vilde, og

nu kunde han være ved dem uden at blive skoleret. Maden blev spist med god Appetit, og Bonden fik sig en god Aftensmad og tog saa hjem. Kirsten Dalgaard, Aamose.

121. Prinsen gik en Dag en længere Tur uden for Byen og kom paa Tilbagevejen tillige med sin Ledsager ind i et Værtshus, hvor der var sat en stegt Gris ind paa Bordet, som et Selskab havde bestilt. De satte sig til Bords og belavede sig paa at spise, men Værten sagde, at de ikke maatte røre den, og truede dem med, at hvad de gjorde ved Stegen, vilde han gjøre ved dem. Ledsageren tog da fat i Grisens Hale og stak Pegefingeren ind under den, saa Fedtet løb ned ad Fingeren, stak den derpaa i Munden og slikkede den. „Nu kan De, Hr. Vært, gjøre det samme ved mig, om De har Lyst til det". Det havde Værten ikke, og Prinsen lo.

Jens Nielsen, Ringkjøbing.

---

37. De kogte Æg.

122. Der var en Bissekræmmer, der rejste omkring og solgte Alenkram. Saa kom han flere Gange til en Gaard, som der boede eu Enkekone i, og der logerede han om Natten. Endelig kom han til at kjærestes med hende. Nu var det jo saa meget om at gjøre for hende at være god ved ham, og endelig bliver hun opmærksom paa, hvad hans Livret var, det var kogte Æg. Han bliver ved at gaa der i længere Tid, og han faar kogte Æg at spise der hver Gang; men Konen skriver det stadig op, hvor mange Æg han spiser. Endelig kommer han til at kjærestes med en ung Pige et andet Sted, og det var bedre hans Handel, der kan han faa en stor Gaard med en ung Pige. Saa bliver han gift der, og det bliver saa meget herlig. Men da Enkekonen faar det at vide, saa lægger hun Sag an imod ham, og de kommer for Retten flere Gange, men han kan ikke forsvare sig, og det gaar ham rent imod. Der bliver jo læst op for ham i Dommen: Saa mange Æg har han ædt hos hende, og saa mange Kyllinger kunde der

have blevet af de Æg, og saa mange Æg kunde de Kyllinger have gjort igjen, og saa fremdeles, det bliver da den forfærdeligste Regning, og han kan jo ikke klare det paa nogen Maade, hele Gaarden vil springe for ham. Saa en Dag, som han skal møde for Retten i Holstebro, gaar han og røgter hans Høveder, og da kommer hans Hjordedreng hen til ham. Saa siger Drengen: „Hvad er der ved det med jer, Faaer?“ a tykkes, I er saa bekymret.“ — „Aa, det kan ikke hjælpe, a siger dig det, min Dreng, det kan du hverken have ondt eller godt af“. — „Ja, I kan da sagt sige mig det, a kan da intet Onde have af det, og a kan da endelig heller intet Gode have af det, men a er jo noget nysgjerrig“. — Ja, a kan saamænd gjærne sige dig det, for det er den Proces, a skal ud og høre til, a er jo nødt til at tabe, og saa mister a hele Gaarden, den kan vel ikke en Gang slaa til“. — Da skal I ikke være harmet over det, Faaer! saa kan a gaa i jer Plads“. — „Ja, min Farlil! hvad kan det hjælpe, du gaar, kan du saa vinde?“ — „Kan a ikke skam, kan a, men naar I taber Gaarden, kan det ikke gaa galere, og saa kan I jo lige saa godt lade mig komme te'n. I kan blot give mig et skriftligt Bevis paa, te I er syg, og saa gaa ad Sengen i Dag“. Ja, det kunde han gjærne faa, det kunde jo ikke gaa galere end at vælte. Saa rejser Drengen af. Da han kommer ud til Byen, siger Byfogden til ham, hvad han var for en Karl. „A er Kræmmerens Dreng, og a skulde møde for ham; for han er bleven syg“. Ja, det kunde ikke hjælpe, han mødte, saa kunde de sætte det op, til Kræmmeren kerte sig. „Nej, det behøves ikke, for a har Fuldmagt i min Lomme til at gjøre det af“. Han viser dem Sedlen fra hans Husbonde, og den var jo god nok. „Ja, saa skal vi til at have Sagen for“, siger Byfogden, „men først skal du til at besvare nogle Spørgsmaal, te vi kan høre, om du er klog“. — „Ja, det har a lige kjær“, siger Drengen, „men a vilde gjærne, om I vilde være noget snar.“ — „Har du Hastværk, du Dreng!“ siger Byfogden og bliver noget gal. „Ja, a har saa, men jag nu endelig med

det, om a skal have nogle Spørgsmaal, for a skal til at hjem". — „Vil du holde Kjæft, du Dreng! skal du jage paa Dommeren! For det første, kan du sige mig, hvor meget er jeg værd?" — „Ja hvad, det er vel ingen stor Sum", siger Drengen, „er I ni og tyve Penge værd, saa er det da ikke mere". — „Hvordan kan du komme i Tanker om", siger Dommeren, „at jeg er kun de faa Penge værd?" — „Jo", siger han, „for Judas han solgte sin Herre og Mester for tredive Penge, og I maa da endelig ikke blive mere værd end han. Men det var det, a vilde saa gjærne bede jer om, at være noget snar med det, a skulde stræbe og hjem, vor Faaer er syg". — „Har jeg ikke sagt dig, du skulde holde Mund!" Saa tager Dommeren en Skuffe ud, der er fuld af Penge. „Kan du saa sige mig, hvor meget er den Skuffe værd med Indhold?" — „Ja hvad", siger Drengen, „den er ikke svar meget værd. Tre Dages mild Regn sidst i Maj Maaned det er da mere værd. Men det var det, det gjældte om, a kunde blive færdig snart, vi skulde have den Sag for, te a kunde komme hjem". Saa bliver Byfogden da saa edderstentegal og siger: „Hvad Satan er der da ved det med dig, du Dreng! som du jager!" — „A skal sige jer, a skulde hjem, vor Faaer ligger syg". — „Hvad skal du da hjem efter da, siden det haster saa haardt?" — „A skulde hjem og have en Tønde kogte Ærter saaet inden Aften, og det er snart mørkt." — „Nu kan du gjærne gaa, du Dreng, for du er jo ikke klog. Gaa kun nu hjem, min Dreng!" — „A tykte, Dommeren snakkede om, a var ikke klog, hvad var der i Vejen for det?" — „Du er jo ikke klog, siden du siger, at du skulde hjem og saa en Tønde kogte Ærter". — „Skulde det være taabeligt at saa kogte Ærter?" siger Drengen. „Ja", siger Byfogden, „det skal kaldes taabeligt, for naar du saar dem, saa tror du vel, de kan gro?" — „Nej, det er ikke for det, a tror det, men a vilde prøve det". — „Ja, det er Bevis nok paa, at du er ikke rigtig klog". — „Det forstaar a ikke", siger Drengen, „skal a dømmes fra Forstanden for det, saa tykkes a, a kunde lige saa vel dømme jer fra Forstanden,

siden I tror, der kan blive Kyllinger af kogte Æg". — „Kyllinger af kogte Æg!" siger Byfogden, „var Æggene kogte, som Kræmmeren spiste?" — „Ja, naturligvis, hvert Æg var kogt." — „Aa, saa kan du jo gaa hjem, min Dreng, og sige, hans Sag er vunden, saa er alle de Historier, vi har haft om den Sag, kun Lapperi". — „Ja, er a saa færdig og maa gaa?" siger Drengen. — „Ja vist maa du". Han kommer hjem og fortæller Kræmmeren, at Sagen er vunden, hvorover han bliver saa glad, at han vil have Drengen til at blive der og være som hans Søn. Siden fik han saa Datteren og Kræmmerens Gaard, som han selv havde vundet. Ole Uglkjær.

123. Der var en Dreng i Aalborg, der gik og tiggede. Saa kommer han et Sted ind, de sad og aad kogte Æg, og der giver de ham segs kogte Æg paa den Maade, at naar han blev rig, saa skulde han betale dem igjen, der var Marked i Byen, og saa kunde han sagtens sælge dem. Ja, saa gaar han hen og sælger dem alle segs, dernæst kjøber han atter Æg og fik kogt og solgt paa Markedet. Saadan blev han ved at handle den Dag, og siden blev han ved med Handelen, saa stærkt han kunde. Saa varer det i ti Aar, og nu var han bleven en stor Studepranger. Manden i det Hus, hvor han var inde, lod ham nu stævne for Retten, da han en Gang kom gjennem Aalborg med en stor Drift Stude. Hans Fordring lød paa, at han skulde betale, hvad der kunde være blevet ud af de Æg i ti Aar, det maatte jo da kunne blive adskillige tusinde Høns. Saa er der en bekjendt Mand, der siger: „Naar du vil give mig tredive Daler, saa vil jeg tage din Sag." Han møder da i Retten i Stedet for Studeprangeren. Saa siger han: Nu maatte de gaa op paa hans Loft og maale fem Skjæpper Rug op og saa' det i hans bedste Jord, naar han havde det gjødet og pløjet. Den Afgrøde, der blev, maatte de saa' igjen og saadan gjøre i fem Aar, men saa skulde de selv betale denne Rettergang. Ja, den Akkord var de jo glade ved, de troede egentlig, de kunde have drevet Manden helt fra Gaarden. Den anden Mand kommer op paa Loftet og faar Kornet

maalt op. Derefter saaer han det, hvor han vilde, i Mandens Brakjord, og bag efter saaer han selv et Stykke ved Siden af. Den fremmede Mand kom tit derom for at se, hvordan det stod, men det løb slet ikke op, og det ved Siden af stod kjønt. Endelig kommer han i Tanker om at spørge, hvordan det kunde være. Det kom paa, det var kogt. „Ja, hvorfor kogte du det?" — „Jo, Æggene var ogsaa kogte, han fik af dig."

Jens Povlsen, Tværmose.

---

38. Grisens Salg.

124. Der var en Mand, der skulde betale Skat, men han havde ingen Penge. Saa havde han en Gris, den vilde han tage til Aalborg og sælge. Da han kommer ind i Byen med hans Gris, møder han en Herre, der vil gaa paa Tinget. Saa spørger den ad, hvad han vilde have for hans Gris. Ja, den vilde han have fem Rigsdaler for. „Ja, du véd vel, hvor jeg boer?" siger Herren. Jo, det vidste han godt. „Der har du saa fem Rigsdaler, nu kan du levere den hjemme hos mig." Da Manden nu gaar og vil derhen, møder han nok en Herre, der vil til Ting. Saa spørger han ham ogsaa ad, hvad han vil have for Grisen. „Fem Rigsdaler." — „Der har du dem, du véd vel, hvor jeg boer, gaa saa hen og levér den." Saa tykte han endda, det var galt, han havde solgt Grisen til to, og nu vidste han ikke, hvad for et Sted han skulde gaa med den. Han beslutter da at trække den hen paa Gjæstgivergaarden, og der sælger han den til Gjæstgiveren. Da de to Herrer gik hjem fra Tinget, siger den ene til den anden: „Følg med mig hjem, jeg har Grisesteg." Den anden siger: „Ja, det har jeg ogsaa i Dag." — „Følg nu med mig og spis af min Steg", siger den første. Da de kommer hjem til ham, spørger han, om Grisen er stegt. „Grisen? hvad for en Gris?" Ja, han havde da kjøbt en Gris paa Gaden, og han løber ud i Kjøkkenet og spørger, om der ikke har været en Mand med en Gris. Nej, det kjendte de ikke til. Saa siger den anden: „Følg

nu med mig, saa spiser vi af min Steg." Det gik jo lige saadan kort at sige. „Nu vil vi dog have Grisesteg", sagde de til hinanden, „lad os saa gaa ind paa Gjæstgivergaarden." De kommer derind og kræver ind, jo de havde en Gris næsten stegt, om de vil opholde dem et Øjeblik. Grisen kom ind, og de ser strags, at den kunde være omtrent af Størrelse med den, de havde kjøbt. Saa kommer de nærmere til at tale sammen om det og faar ud af det, at de maatte have handlet begge med den samme Mand. Saa taler de til Gjæstgiveren og faar da Sandsynlighed for, at det var til ham, han virkelig havde solgt Grisen. De bliver nu enige om at stævne ham for Retten, og endskjøndt de ikke var ret visse paa, hvor han var fra, fik de det dog udstuderet. Dagen, som Manden skulde møde for Retten, kommer han til en Prokurator uden for Byen, og han siger: „Hvad vil du give mig for at hjælpe dig i den Sag i Dag?" Ja, de kom til Rette om, at han skulde give ham segs Skjæpper Rug. „Saa skal du skynde dig hen i Retten og vente, til jeg kommer. Det vil nok vare noget, og faar du en Lussing, skal du taale den, men ihvad de snakker til dig, skal du blot fløjte, du maa aldrig sige et Ord." Saa gaar Manden derhen med den Fortrøstning. Klagen bliver læst op for ham, han havde først solgt en Gris og faaet fem Rigsdaler for, og bag efter solgt den samme til en anden Mand, Grisen skulde han have leveret hvert Sted, men i Stedet for havde han solgt den til en tredje. Det stod han jo tavs og hørte paa, og saa blev han spurgt ud, men hver Gang Politimesteren spurgte, om han havde gjort det, fløjtede han. Saa bliver han jo arrig og giver ham en Lussing. I det samme kommer Prokuratoren derind og staar og ser paa nogle Papirer. Saa nævnede han den By, Manden var fra, og siger, om de vilde slaa paa den taabelige én der fra den By, nu skulde de have ham paa Byens Fattigvæsen for deres Skyld. Da Klagerne hører det, bliver de gode og beder Manden venligt om at gaa hjem. Da han saa gik, løb Prokuratoren efter ham og naaede ham uden for Porten. „Hvilter kommer du saa med de segs Skjæpper

Rug?" siger han. Men han fløjtede jo blot. „Nej, nu skal du ikke fløjte længere, nu maa du godt snakke, og nu vil jeg med dig hjem og have de segs Skjæpper Rug, vi tingede om." Men det var det samme, ihvad Prokuratoren sagde, saa fløjtede han. Saa giver han ham en Lussing til og gaar hans Vej. Altsaa fik han femten Daler og to Lussinger for hans Gris, og saa var Sagen endt med det. Jens Povlsen.

125. Det var en sjællandsk Bonde, der rejser af ind til Kjøbenhavn med en Kalv, han havde fedet og vilde sælge. Der kommer én og forlanger Kalven fal, og Manden sælger den for ti Daler og faar Pengene udbetalt, saa skulde han jo trække den hjem til Manden og levere den. Saa kommer der en Mand imod ham og vilde ogsaa give ham ti Daler for Kalven. De Penge faar han ogsaa i Lommen og trækker med den hen at skulle have den leveret. Saa kommer den tredje og vil kjøbe Kalven. Af ham faar han ogsaa ti Daler, og saa trækker han videre, til han kommer til den fjerde, der ogsaa vil kjøbe den og betaler lige saadan. Enhver paalægger ham jo at levere den, men der var jo ikke mere end én, der kunde faa den, og saa leverer han den til den sidste, for det var saa nær ved hans Hjemmen. Nu havde han da faaet fyrretyve Daler for hans Kalv, og han gaar hjem med dem og tykte, det var herligt. Men saa bliver han jo stævnet af de andre tre, der var blevne snydte. Saa gaar han til en Prokurator og snakker med ham om, hvordan han skulde nu forholde sig, for saadan og saadan havde han baaret sig ad, han vilde love ham de halve af Pengene, hvis han kunde hjælpe ham til Rette, det kunde gaa ham godt. Han siger: „I hvad de siger til dig, skal du sige pyt!" Da han nu gjør det, saa kunde de ingen Færd faa paa ham, de troede, han var taabelig. Da han kom ud, kommer Prokuratoren jo og vil have hans Betaling, men Manden siger pyt til ham ogsaa, og saa fik han ikke mere end de andre.

P. Skrædder, Tvis.

126. Der var en Mand, som solgte en Ko til segs Slagtere, den ene efter den anden, og fik to Rigsdaler paa Haanden,

hver Gang han solgte den. Da nu Tiden kom, at de skulde afhente den, saa betænkte Manden sig ikke længe, men udleverede den til den første, der kom. Men da de andre kom, og han ingen Ko havde til dem, saa blev de meget vrede og lod ham indstævne for Retten. Manden gik hver Dag og tænkte paa, hvorledes han skulde komme ud af det, men da Dagen kom, da han skulde møde, var han helt forstyrret. Han gik nu til Kjøbstaden, hvor Retten skulde sættes, og gik gjennem Gaderne og saa sig om til alle Sider. Da var der en Prokurator, som stod og saa ud af sine Vinduer, og han kunde strags se, at der var noget i Vejen for den Mand, løb saa ud til ham og sagde: „Hvad fejler du, min gode Mand?"—„Det kan ikke hjælpe, jeg siger dig det", svarede Manden, „jeg skal have fat paa én, som kan sno og dreje."—„Det kan jeg", sagde Prokuratoren, og saa fulgte Manden da med ham ind og fortalte ham, hvordan det var gaaet til. Saa sagde Prokuratoren: „Naar de nu tilspørger dig, saa skal du blot sige: Ja, pyt"- „Naa, det er godt", sagde Manden, „men hvad skal du have for din Ulejlighed?"—„Det kan være, til du kommer tilbage, og vi ser, hvordan det er gaaet, saa kan du jo komme ind." Da nu Manden kom op i Tingsalen, spurgte Herredsfogden ham, om han havde solgt Koen saadan, som han var skyldt for. „Ja pyt!" svarede Manden. „Jeg siger: har du solgt Koen til disse segs Mænd og faaet to Rigsdaler paa Haanden hos hver af dem?" — „Ja, pyt!" svarede Manden. Nu blev Herredsfogden vred og raabte endnu højere: „Jeg spørger, om du har solgt Koen saadan, som du er anklaget for?" — „Ja pyt!" svarede Manden. Nu vendte Herredsfogden sig til Anklagerne og sagde: „Jeg kan ingen Ret faa med ham, han er jo vanvittig, og der er ikke andet at gjøre end at lade ham gaa, for hvad han er." Saa kunde han gaa. Da han nu kommer ned ad Gaden, staar Prokuratoren ved Vinduerne og ser ud, for han var bange for, at Manden ikke kom ind. Da han virkelig ogsaa saa, at Manden allerede var gaaet forbi, sprang han ud og raabte: „Hej, vil

du ikke ind?" — „Ja pyt!" svarede Manden og blev ved at fortsætte sin Gang. Søbinge Skole. Peder Nielsen, Galbjærg.

127. En Mand gaar ind til Kjøbenhavn med en Gaas under Armen, som han vil sælge. Saa kommer han til én, der spørger ham, om han vil sælge den Gaas. Han siger ja. „Hvad vil du have for den?" — „Fem Mark." — „Der har du Pengene, men jeg har ikke Tid nu til selv at gaa hjem med den, du maa saa bringe mig den hjem." Ja, det kunde han godt, og da han saa fik at vide, hvor Manden boede, gik han jo derhen ad. Men paa Vejen kommer han til en anden én, der ogsaa spørger ham, om han vil sælge den Gaas. Ja, saa kommer han i Tanker om at sælge den én Gang til. „Hvad skal du have for den?" — „A plejer at faa fem Mark." — „Lad gaa, der har du Pengene, men du maa gaa hjem med den, da jeg ikke selv har Tid." Saa gaar han ind til en Værtshusholder for at faa noget at styrke sig paa, nu kunde han jo evne det. Der lægger han Gaasen paa Bordet. „Hvad koster den Gaas?" siger Værten. „A plejer at faa fem Mark." — „Ja, lad mig saa beholde den", og Manden faar nu tredje Gang Penge for den. Nu rejser han af hjem til hans Kone Kirstine og fortæller hende, hvordan han er kommen afsted og har faaet femten Mark. „Det er en gal Redelighed", siger hun, „du bliver stævnet." Nogle Dage efter kom der virkelig ogsaa en Stævning til ham. Saa gaar han ind til en Prokurator for at tale med ham om Sagen, og han vil da give ham de femten Mark. Prokuratoren giver ham saa det Raad: „Du skal selv møde i Retten første Gang, og saa blot sige Pyt til alt, hvad de siger til dig." Naa, saa kommer Dagen, da han skal frem for Dommeren. „De har nok solgt en Gaas tre Gange", siger han. „Aa pyt!" — „Ja, De skal virkelig ikke sige Pyt til det, i Følge Loven kan De komme paa Vand og Brød for saadan en Bedrift." — „Aa pyt!" — „Naa, det siger De Pyt til, De maa vide, at De har at forholde Dem ordentlig her." — „Aa pyt!" Dommeren bliver nu arrig og raaber: „Jag ham ud, han er jo tosset." Da han nu gaar hen ad Gaden,

møder han der Prokuratoren, der jo vil have de femten Mark, Manden har lovet ham, men han siger blot: „Aa pyt!" og løb sin Vej, og Prokuratoren fik ikke mere ud af det.

Lærer N. Madsen, Katrup.

128. Gunni Kræmmer fra Vaarst solgte en Gris i Aalborg først til Raadmand Wølfert, dernæst til Raadmand Mørk og endelig til Gjæstgiver Brønnæs i Bispensgade. Da han var i Knibe henvendte han sig til Prokurator Sparre, der lærte ham, at han skulde fløjte: „Fy—yt!"

Niels P. Hansen, Lyngby Skov.

---

39. Det glemte Navn.

129. En Bonde holdt en Gang paa Kultorvet med et Læs Tørv, som han da ogsaa fik solgt. Kjøberen gav ham fjorten Mark paa Haanden og sagde: „Jeg hedder Vunderlig, boer i Læderstræde og er Foderalmager. Der er ingen anden Foderalmager i hele Byen, og selv det mindste Barn véd, hvor jeg boer, i Fald du skulde glemme det. Du behøver heller ikke at kjøre ned med det strags, men kan udrette dine andre Byærender først." Foderalmageren forlod nu Bonden, der saa gik i Byen for at udrette sine Ærender, men da han var færdig hermed, havde han glemt, hvad det var for en Mand, der skulde have Tørvene. Som nu Bonden kjørte der og spurgte Folk om, hvem der skulde have hans Tørv, kommer han hen ved Universitetet, hvor han møder en Student. „Hør", siger Bonden til Studenten, „ka Di ette sie mæ, hvor je ska hen med ded Læs Tør?" Nej, det kunde Studenten ikke. „Men", siger han til Bonden, „har du aldrig hørt om den kloge Mand?" Nej, det havde Bonden da ikke. „Det er da mærkeligt", siger Studenten, „han er ellers saa godt bekjendt, og han boer der", siger Studenten og peger hen paa Rektorens Bolig, „han kan nok sige dig, hvor du skal hen med dine Tørv, og jeg skal nok blive ved Vognen, til du kommer tilbage igjen." Bonden takkede for god Besked og gaar ind til den kloge Mand. „Æ ed her, at

den klove Mand boer?" spurgte Bonden, da han kom indenfor. Professoren spørger, om han vil tale med ham og i hvilken Anledning. „Ja", siger Bonden, „je ve ha, a han sku sie me, hvo je ska hen med ded Læs Tør, som staar der ydenfor." Professoren spurgte da om Kjøberens Navn, Forretning og Bopæl, men for hvert Spørgsmaal vidste Bonden kun at svare: „Ded ve je ette." Saa siger Rektoren saadan ved sig selv: „Das ist wunderlich!" — „Jo, rædi", raabte Bonden, „Wunderlig hed han." — „Naa, saadan", siger Rektoren, „saa boer han i Læderstræde og er Foderalmager." — „Ja, pinedød gjør han saa", siger Bonden, „Faavel aa Tak!"

Kristoffer Jensen, Ramsømagle.

Fortælleren tilføjer til Forklaring, at Rektoren ved Universitetet var en Tysker, som var meget streng, og derfor vilde Studenten have Sjov med ham og Bonden.

---

40. Hvordan Ræven fik Navn.

130. To Karle var komne til at følges ad, og den ene af dem var saadan et Doggerhoved. Saa kom de ind i et Kroer, og der fik de dem nogle Drammer og blev noget varme i Hovedet. Da de kom udenfor og vilde gaa hjem ad, kom de i Trætte, og det endte med, at de kom op at slaas. Den tossede Karl maatte bukke under, og anden Dagen var han syg og fortumlet, han havde ondt baade i Bryst og i Mave. Nogle raadede ham saa til at gaa hen til en klog Mand og faa Raad ved ham. Da han kommer nu ind til ham, kan Manden jo godt' høre, hvad det er for en én. Han fortæller jo, hvordan de havde slaannes, og den anden Karl var den stærkeste og laa og burret. „Det kan ikke være andet", siger den kloge Mand, „end du maa være frugtsommelig." Doggerhovedet bliver jo forstyrret over det og véd ikke, hvad han skal. Saa gaar han i længere Tid og spekulerer paa, hvad han skal gjøre ved dether, og han har bestandig ondt i Maven. En Dag var han ude at plove, og det er tæt ved en Skov. Saa faar han

nu saadan en Pine i Maven, og han vil da gaa hen og løse hans Bugser. Han sætter sig saa ned i Grøften, og der river han en stor St.. af sig. I det samme springer der en Ræv op. Han vender sig om og ser paa den. „Hvad?“ siger han, „bi lidt, du! du skal have et Navn, inden du rejser.“ Han troede nemlig, det var Ræven, han nu var bleven forløst med, og som han havde haft ondt af. „Du skal hedde Mikkel, for saadan hed min Bedstefader.“ Siden den Tid er Ræven bleven kaldt Mikkel. Men Karlen rejste sig og var godt tilfreds med, at han var kommen saa godt over det her.

Niels Johannes Lund, Astrup.

---

41. Mærket i Sengen.

131. En Gang skulde Kirken i Nold males, og alt blev oppudset og som ganske nyt. Kun Fandens Billede vilde man ikke male. Men nu var der en Sognefoged, som hed Hans, almindelig kaldet Hans af Nold, han fik sat igjennem, at ogsaa det blev malet. En Nat, da Hans laa og sov, syntes han, at Fanden kom til ham og sagde: „Hør, Hans, du har sat igjennem, at mit Billede blev malet op, jeg er dig derfor meget taknemlig, kom blot med mig, jeg vil vise dig en Skat. Men Hans blev bange og krøb under Dynen, og Fanden listede sig bort med de Ord: „Jeg kommer i Morgen Aften igjen, du kan betænke dig saa længe.“ Den næste Aften kom han saa igjen, men Hans var endnu ikke oplagt til at tale med ham, og han gik bort med de samme Ord som forrige Aften: „Jeg kommer i Morgen Aften igjen, men for sidste Gang, betænk dig inden den Tid.“ Hans var meget underlig stemt derved, men da hans Kone var fornuftig, besluttede han at fortælle hende det hele. Hun blev først vred og sagde: „Du er da ogsaa en tosset én, naar han i Morgen Aften kommer igjen, saa gaa med ham.“ Ja, det skulde han nok. Da Fanden nu atter kom, gik han med ham, og han førte ham ind paa en aaben Plads, viste ham et Sted og sagde til ham: „Grav der, og du vil finde

Skatten." Hans havde nu ingen Spade med, derfor sagde han til Fanden: „Hør, kan du ikke grave den op med dine Regle?" Nej, det kunde Fanden da ikke, men han bad Hans om at mærke sig Stedet, for at han kunde finde det igjen. Her var gode Raad dyre, han havde ingen Ting, som han kunde sætte til Kjendetegn. Endelig troede han at faa et godt Indfald og sagde saa til Fanden: „Jeg skal lige løse Bugser, saa kan det jo tjene som Kjendetegn."—„Ja, saa prægtigt", sagde Fanden. Han gjorde, som han havde sagt, men i det samme sagde hans Kone: „Hans, Hans, hvad er det, du gjør?" Han havde nemlig drømt det hele, og nu ladet det gaa paa sin Kone.

Aabenraa Amt. Stud. K. P. Kristensen.

132. En Rejsende kommer til en Bondegaard og spørger, om der ikke var en Kro i Nærheden, hvor han kunde faa Losi. Jo, siger de, og han kunde vist og blive der, naar han kunde blot være der for Spøgeri. Saa gaar den Rejsende til Kroen, og der var ikke andet end en Pige til Stede, men hun siger lige saadan, at han kunde godt blive, naar han kunde blot være der for Spøgeri. Saa viste hun ham op i anden Etage i et Kammer, og der gaar han til Sengs. Da han havde ligget en lidt, tykte han, der var noget, der talte til ham flere Gange. Han staar ogsaa op og gaar efter Lyden, og da det befaler ham at følge efter, gaar han ogsaa med, indtil de kom til en Stendynge. Der siger Skikkelsen, at der under en Sten er nedgravet en hel Del Kostbarheder, og nu skulde han sætte et Mærke, for at han i Morgen kunde finde dertil og faa Skatten for Dagens Lys. Han havde ikke noget at sætte Mærke med, men er snarraadig nok til at gjøre sit Behov paa Pladsen, det mente han kunde være et godt Mærke nok. Imidlertid vaagner Personen, for det var ikke andet end en Drøm, undtagen det med Mærket, det var gaaet naturlig nok til.

Johannes Kristensen, Gl.-Arnborg.

Her kan mærkes følgende Sige: „A tøt en Tøt å drømt en Drøm, å da a wåwnt, war a lemmerbeskidt", der synes at have Hentydning til denne eller en lignende Historie.

133. En Mand fra Hygum har fortalt, at da han var med i Krigen 48, da kom de til en stor Herregaard i det sydlige Fyen og vilde have Natteleje. Han bad, om han ikke kunde komme i Seng. Ja, han kunde nok paa én Fason, men saa var det i et Kammer, hvor ingen holdt af at ligge, fordi det spøgte der. Han tog lige godt til Takke med Kammeret. Men da han havde sovet noget, kommer der en hvid Dame til ham derinde og gjør Tegn til, at han skulde følge med hende. Han rejste sig og gik bag efter hende ud i Skoven lige tæt ved. Der gjorde hnn Holdt ved et Træ og pegte ned paa Stedet, der skulde ligge en stor Skat begravet under det Træ, og den vilde hun jo have ham til at grave op. Han vidste snart ikke, hvad Mærke han skulde sætte, men saa satte han sig paa Naturens Vegne. Om Morgenen var Mærket i Sengen, for det hele var en Drøm. Niels Skrumsager, Særslev Højskole.

---

42. Mange Tak.

134. Der var en Mand, der nedsatte sig et Sted, og saa gjaldt det nu om for ham at faa noget at bestille. Men han var jo ræd for, han skulde ingen Smedegjæster faa, og der var heller ingen Udsigt til det de første Dage. Endelig kom der da én, som han havde gjort noget Pilleri for. Da det var færdigt, spørger han jo Smeden om, hvad han blev ham skyldig for det. „Aa, det skal a ikke have noget for", siger han. „Ja, saa skal du have saa meget mange Tak." Da Folk hørte det, saa kom de og vilde have ham til at gjøre et og andet for dem, og stadig hed det: „Det skal a ikke have noget for." Nu strømmede der Bestillinger ind i Mængde, og han fik nok at bestille baade til sig selv og en Dreng, og han havde saa meget, han vidste ingen Rede paa det. Men til enhver blev han ved at sige: „Det skal a intet have for." Saa kom Smalhans i Huse, og det første, han fik gjort Kaal paa, det var Smedens Kat. Men det værste af det var, te baade Smeden og

hans Familie rejste æbag efter. Deraf er det Ordsprog kommen: Af mange Tak døde Smedens Kat.

Lærer A. Pedersen, Nes.

135. En ung Smed havde nylig nedsat sig i en Landsby og fik ogsaa meget Arbejde, men de, han arbejdede for, betalte ham ikke, men sagde blot: „Mange Tak!" Da Manden mærkede, hvordan det gik, lukkede han sin Kat ind i et Kammer, og hver Gang han fik Tak for sit Arbejde, lukkede han op til Katten og sagde: „Der har du det!" Efter nogle Dages Forløb var Katten død, og nu fortalte Smeden sine Bymænd, at det, som de havde givet i Smedeløn, kunde ikke en Kat leve af end sige en Smed. Saa skammede de sig til at betale, og det blev siden til et Ordsprog: „Af mange Tak døde Smedens Kat."

Anton Nielsen, Gerslev.

136. Der var en Gang en Smed; naar Folk havde faaet noget lavet hos ham, vilde de give ham Tak for det, men han sagde: „Det gjør ikke noget, det kan I give Katten." Det gik saa en Tid, men en Dag fandt de Katten liggende død, og det var, fordi den ikke havde faaet andet at leve af end Tak. Ja, deraf døde Smedens Kat.

Ane Nielsen, Lisbjærg Terp.

---

43. Bondens Findeløn.

137. En af Prinsesserne var ude paa en Ridetur, og da tabte hun et kostbart Smykke med Diamanter i. Der blev nu udlovet en stor Belønning, for at skaffe det til Veje igjen. Saa fandt en Bondemand det, og han mældte sig og vilde have Audiens. Lakajen hører ham ud om, hvad han vil, og han fortæller ham, at han har fundet dethær Smykke. „Ja", siger Lakajen, „jeg vil skaffe dig ind, naar jeg saa maa faa Halvdelen af Findelønnen." Bonden kommer nu ind til Kongen, der spørger ham om, hvad han vil forlange i Findeløn. Ja, han ønskede to Ørefigener, og dem skal han nu have, men saa forlanger han, at Lakajen skal have den ene, for saadan var Aftalen bleven imellem dem. Naaja, saa gaar han ud og smæk-

ker ham Lussingen, og Lakajen bliver gal. „Ja, er du ikke fornøjet med det halve", siger Bonden, „saa kan du faa det hele." Det hører Kongen, og han kalder ham ind igjen og siger: „Forlang nu en anden Ting." Ja, om han maatte blive omgaannes som Konge i fireogtyve Timer, spise som Kongen og sove i lige saa fin en Seng som han. Det bliver bevilget, og nu blev der jo gjort Stads af ham. Om Morgenen han vil vaske sig, skal en Hofdame staa og holde Haandklædet, det var nemlig Skik hos Kongen. Den Hofdame var adelig, og det var jo for simpelt for hende at staa der og være Tjener for den Bonde, saa fæstede hun Haandklædet med en Naal i Nakken og vendte da Enden til ham, nu kunde han jo tørre sig, om han vilde. Da de fireogtyve Timer var forbi, sagde Kongen: „Forlang noget mere, det var for lidt, du fik." Ja, siger han, om han saa maatte faa den Knap, Haandklædet hang paa. Det lover Kongen ham strags, og saa viser det sig, at det var Hofdamen, han skulde have. Hun bliver jo gal, men saa gaar Kongen ind paa at kjøbe en Herregaard til dem, og saa skal han adles, inden de bliver gift. Det skal nu gaa for sig i Slotskirken. Men i det samme Kongen lægger Haanden paa hans Hoved, slipper der en Lyd fra Manden. Hofdamen bliver nu helt ude af sig selv og siger, at hun ikke vil have ham, de maatte saa gjøre med hende, hvad de vilde. Kongen syntes ogsaa, det var for galt, som han havde baaret sig ad. Men Manden sagde: „Betænk dog en Gang, Deres Majestæt, der skulde en Bonde ud, naar en adelig skulde ind, de to kan ikke forliges der inde." Men Hofdamen blev ved sit, hun vilde ikke have ham. „Det kan ogsaa være det samme", siger han, for nu havde han hævnet sig godt nok paa hende. Han havde nu faaet en Herregaard og var bleven adelig, og saa vilde han sige til hende, te han havde hans Kone hjemme. Og dermed sagde han dem Farvel og Tak. Niels Vig, Ø.-Vandet.

138. En Bonde fra Sjælland kom kjørende op paa Slottet til Kong Frederik den Fjerde for at vise, hvorledes en Ræv og en Gjedde var kommen sammen, saaledes at de ikke

kunde stilles ad. Han bad til Belønning om et Ørefigen under hvert Øre, hvoraf han igjen til Skildvagten gav det ene, hvorfor han blev kastet i Fængsel, men da alting var i sin Orden med Hensyn til Betalingen, frikjendt af Kongen. Herved fattede denne Tanke om, at Bonden maatte være meget klog og vilde desaarsag slaa ham til Ridder. Men som han blev slaaet hertil, lod Bonden én gaa, og da Kongen lod ham høre det, svarede han: „Ja, naar Adelen skal føres ind, skal saa Bonden ikke føres ud?" hvilket Kongen ikke kunde andet end indrømme.

Seminarist P. Olsen, Svendborg Amt.

139. En Mand gik og pløjede sin Jord, der stødte lige ned til Stranden, og faar da at se en forfærdelig stor Torsk ligge paa det Tørre, da det var bleven Lavvande, og Mikkel Ræv mældte sig for at faa den, men den greb om Rævens Hoved og Hals med sin store Flab saa alvorlig, at Mikkel blev kvalt, og da Manden kom der ned, laa de begge døde. Stillingen var saa pudsig, at han tog en Kurv og lagde dem i og løb saa op til Slottet for at vise Kongen det mageløse Syn. Paa Vejen kommer en rig Jøde ham i Møde. Han tilbyder en stor Pengesum, nok 1000 Rdl., for at faa det Syn at se og faa Halvparten af den Belønning, Kongen vilde give for Synet af denne dejlige Ting. Manden kommer nu til Slottet, men maa for at komme ind lade Skildvagten se Kurvens Indhold og love ham Halvparten af Kongens Belønning. Manden kom nu ind til Kongen, der blev saa forundret, at han lovede Bonden at udbede sig en Belønning. „Ja, saa skal jeg kun bede Kongen om at faa 100 Stokkeprygl for det." Kongen indvilgede i det underlige Ønske, men saa føjede Bonden til: „Kongen vil maaske saa kalde Skildvagten ind, for den skal have Halvparten." Han fik da de 50, og Jøden fik de andre 50; men Bonden gik, som han kom. P. Olsen, Svendborg Amt.

140. En Mand gik paa Jagt og kom til en Aa i Nærheden af en Skov. Der skød han en Gjedde, gik ind i Skoven med den og stoppede den i et hult Træ, hvor den ikke kunde løbe fra ham, og hvor han kunde tage den, naar han kom til-

7*

bage. Men saa kom der en Ræv og vilde kradse Gjedden ud. Men Gjedden havde endnu Liv, greb om Foden og holdt den fast, da Gjedden nu var bleven saa tyk, at Ræven ikke kunde trække den ud. Saa kom Jægeren og fangede Ræven.

P. Kristensen, Kvols.

---

44. De skaldhovede.

141. En Mand, der havde været til Marked og set, at der var én, der sad og solgte Meldyppe, kom hjem og fortalte det til sin Kone og føjede til, at saaledes vilde han ogsaa bære sig ad for at tjene Penge. Næste Gang der var Marked, havde han ladet Konen koge en Del Meldyppe, det blev hældt i en Kjærne, og Manden fik det paa Hovedet og skulde saa til at gaa. Da sagde hun: „Herregud, nu maa du da bringe en Markedsgave hjem til mig, jeg har ikke faaet nogen i mange Aar." — „Du skal ikke faa saa meget, som der ligger", sagde Manden og bukkede sig ned efter et Halmstraa. Men herved faldt Kjærnen ned, og den hede Meldyppe skoldede alt Haaret af Hovedet paa ham. Alle de skaldede, der er i Verden, nedstammer fra denne Mand.

Anton Nielsen.

142. En Mand, Rasmus Sult, og hans Kone, Bodil Sult, troede at kunne gjøre en god Handel ved at sælge Vælling til Soldaterne, som laa i Løjt. Rasmus fik nu Vællingen i Kjærnen og fik den paa Ryggen og en Kop med til at maale Vællingen ud med. Da han var gaaet lidt hen, saa raabte Bodil Sult: „Gi int for møjer te."—„Næj, æ skal int gi saa møjer te som dehær Stråi", sagde Rasmus, idet han bøjede sig ned for at tage et Straa op, men nu styrtede Vællingen ud af Kjærnen.

Nis H. Callesen.

---

45. Gaasens Deling.

143. En fattig Student rejste, den Gang han havde faaet Ende paa hans Studeringer, ud i fremmede Lande, og

der oplevede han mange Hændelser. En Aften silbig kom han ind i en vildsom Skov, og der vankede han omkring, til han kom til en Hule, og da der ikke var andet Skjulested for Natten, gik han ind i den. Saa træffer han der en gammel Kone, og hende spurgte han, om han ikke kunde blive der om Natten. Hun raadede ham fra at blive, for hendes Mand og Søn og Datter befattede sig med at være Røvere, og nu vilde de snart komme hjem, saa slog de ham ihjel, for det vilde de gjøre ved enhver fremmed. Han var saa træt, at han alligevel ikke vilde gaa længere, det skulde kom'ne an paa en Prøve, om han skulde miste hans Liv eller ikke. Endelig kommer de hjem, og strags de ser den fremmede, vilde de have ham slaaet ihjel. Studenten siger, at de kunde ikke have nogen Nytte af at slaa ham ihjel, de kunde saa noget mere at svare til, hvis de gjorde det. Da den gamle Røver mærkede, at Studenten var saa uforfærdet, lod han ham sidde og fornærmede ham ikke. Saa skulde de til at spise, og det var en stegt Gaas, som deres Moder satte paa Bordet for dem. Da Studenten saa denher Steg, fik han stor Lyst til at faa en Bid af den, og det forlangte han. Røverne sagde, at dersom han kunde dele Gaasen saadan, at der var nogen Grund i det, saa maatte han spise med. Saa skjærer han Hovedet af Gaasen og flyer Manden med de Ord: „Der har du Hovedet, for du er sagt Manden i Huset og Hovedet for det hele.“ Saa skar han Halsen af og flyede Konen: „Der har du den, for den sidder næst ved Hovedet, Manden er jo Kvindens Hoved, og saa maa hun være Halsen, der sidder næst ved.“ Saa skar han Benene af og flyede Karlen dem: „Der har du dem, for du er sagt den, der skal løbe de andres Svinkeærinder.“ Saa skar han Vingerne af, dem skulde Pigen have, for hun var den, der skulde flyve omkring i Huset fra Morgen til Aften. „Og saa tager a Gaasens Skrog, for a er selv kun et sølle Skrog.“ Røverne fandt sig tilfreds med den Uddeling, den var der Grund i, og saa fik Studenten Lov til baade at spise med, og det ikke det ringeste af Maden, og beholde hans Liv tillige.

Lærer Pedersen, Nes.

46. Bibelfortolkning.

144. En Præst havde præket ved en Bispevisitats, at naar nogen slog os paa det venstre Kindben, skulde vi vende det andet til. En Bondemand gik op og spurgte, om det skulde forstaaes ordret. Ja, sagde Præsten. Bonden gav ham da én paa Siden af Hovedet, og Præsten vendte saa den anden Side til og fik endnu en Lussing. „Men", sagde Præsten, „saa staar der ogsaa, at med det samme Maal der maales til eder, med det samme Maal skal I maale igjen, og det endda paa en god knuget, skubbet og overflødig Maade", og dermed tog han fat paa Bonden og gav sig til at prygle ham dygtigt igjennem. Biskoppen kom springende ved Mandens Skrig og spørger: „Hvad er her paa Færde?" — „Aa", sagde Præsten, „det er blot et vanskeligt Bibelsted, jeg opløser for denne Mand."

Niels Johansen, Kirke-Værløse.

145. En Præst prædikede om, at Menneskene var saa tilbøjelige til at hævne sig og betale ondt med ondt. Men det var en stor Fejl, for der stod i Bibelen, at man skulde, naar man fik et Slag paa det ene Øre, vende det andet til, hvis man vilde være en oprigtig Kristen. En Bonde, der var i Kirken og hørte det, tænkte ved sig selv, om det ogsaa kunde passe. Præstens og Bondens Agre stødte sammen, og det traf sig da, at de just samme Eftermiddag traf hinanden. „Godt", tænkte Bonden, „nu skal jeg dog se, om Præsten mente, hvad han sagde." Han spurgte ham saa, om det virkelig var hans Mening med den Ørefigen. „Ja", sagde Præsten, „det var udtrykkelig Skriftens Ord." Bonden slog da Præsten paa det ene Øre, og helt koldsindig holdt Præsten det andet til. „Ja", sagde Bonden, „nu er jeg fornøjet med den Forklaring." — „Men", sagde Præsten, „der staar paa et andet Sted i Bibelen, at man skal høste syv Fold for én, og nu maa du have den Forklaring med og tage der imod, hvis du er en alvorlig Kristen." Præsten begynder nu at tælle op til Bonden, der skulde tage syv for én, og han maatte jo tage derimod. En Herremand, som boede ikke langt derfra og kjendte dem begge,

kom i samme Øjeblik kjørende forbi. Han blev bange, gjorde Holdt og lod sin Kusk kjøre derhen for at tale dem til Rette. Men han kom strags tilbage igjen med den Besked, at der var aldeles intet i Vejen, da de blot var ved at forklare nogle Sprog i Bibelen for hinanden. „Det var en egen Maade, at forklare Bibelen paa“, sagde Herremanden og kjørte videre.

Fortalt af Peder Rasmussen, Vonge. Nik. Christensen.

---

47. Bønhørelsen.

147. En gammel afskediget Soldat, som fattedes Penge, gik hver Dag ind i en Kirke og op til Alteret og bad: „Gud give mig 100 Daler, de 99 tager jeg ikke imod.“ Dette hørte Degnen, som var rig, og han tænkte ved sig selv: „Det skal dog for Løjers Skyld forsøges.“ Han gik hjem og hentede 99 Daler og lagde dem op paa Alteret. Da kom Soldaten og bad som sædvanlig, men blev i det samme Pengene vaer. Han fik travlt med at putte dem i Lommen, men Degnen, som havde skjult sig bag Alteret, kom frem og raabte forskrækket: „Holdt, der er kun 99 Daler.“ — „Aa, jeg tvivler aldeles ikke paa, at den, der har givet mig Pengene, har talt rigtig“, gjentog Soldaten og skyndte sig bort og lod den betuttede Degn staa tilbage i Kirken, fuld af Ærgrelse over det mislykkede Forsøg.

Anna Ludvigsen.

En bedre Form findes i J. F. IX S. 229. Af Nr. 148 findes en anden Opskr. i J. F. IX S. 341 og af Nr. 150 S. 340.

---

48. „Det mente de af.“

148. En Gang var der en Ladefoged paa en Herregaard i Jylland, som var helt ilde lidt af Godsets Bønder, hvad han da ogsaa godt selv vidste. En Dag, da han red ud for at tilsige Bønderne i en By til Hovarbejde, kom der en meget mørk Mand til ham. Nu blev Fogden lidt bange, som man vel kan tænke sig, og sagde: „Hvem er du?“ — „Jeg er den, man kalder Fanden.“ — „Hvad skal du da her?“ siger Fogden igjen, de

ikke var vel til Pas ved at høre det. „Jeg gaar blot omkring for at erfare, om der skulde være nogen, som har noget at give mig", sagde Fanden, som blev ved at følge efter Ladefogden. Snart kom de da til et Hus. Konen stod uden for Døren og kjæmmede sin Søn. Drengen kunde nu ikke bare sig for at se efter de to, der red forbi. „Fanden skal tage dig, Dreng, hvis du ikke staar stille", sagde Konen halvt vred. „Hør du", sagde Ladefogden til Fanden, „Konen der henne gav dig jo sin Søn nu, skal du ikke hen og tage ham med?" Det sagde han, for han vilde jo gjærne af med sit Følgeskab. „Nej", sagde Fanden, „det var ikke Konens Mening." De fulgtes nu videre ad, indtil de kom til de første Huse i Byen, hvor han skulde hen. Aldrig saa snart fik Bønderne Øje paa ham, før de raabte til hverandre: „Saa gid Fanden tage den Ladefoged, nu kommer han allerede igjen!" Og paa Øjeblikket tog Fanden ham. De senere Ladefogder turde nu af Frygt for Fanden ikke plage Bønderne saa stærkt. Horsens-Egnen. Lucianus Kofod.

149. En Dag gik Fanden og en Godsforvalter ud for at pante Bønderne. De kom da forbi en Kone, som pillede Utøj af sit Barns Hoved, og Barnet græd og skraalte. Da sagde Konen i sin Vrede: „Gid Fanden havde dig, din lede Unge!" Godsforvalteren og hans Følgesvende gik da videre fort, og de kom saa til en fattig Kone, som Forvalteren nu pantede. Da blev hun arrig og sagde: „Gid Fanden havde dig!" Saa tog Fanden Forvalteren. Han blev da vred og spurgte, hvorfor han ikke tog Barnet. „Nej", sagde han, „den første Kone mente intet ondt med sit Ønske, men den anden mente sit af Hjærtens Grund." Nik. Christensen.

---

49. Fanden narret.

150. Der var en Student, der var kommen i Betryk for Penge, som jo gjærne kan hænde. Hvad han har at gjøre, midt om Natten saa gaar han op paa Kirkegaarden for at ville kalde Fanden til sig, han gaar rundt om Kirken tre Gange,

og for hver Gang han kom forbi Vaabenhusdøren, saa fløjtede han gjennem Røglehullet og fremsagde nogle latinske Ord. Da han nu havde gjort det den tredje Gang, saa kom Fanden ud til ham og spurgte, hvad han vilde ham, for han havde travndt og ikke megen Tid at bie. Studenten tilspurgte ham nu, om han ikke kunde laane ham en Skjæppe Sølvpenge, da han var villig til at betale ham dem igjen med Renter, om han forlangede det. Fanden han mente, at det kunde nemt lade sig gjøre, og han var villig til at lade ham have en Topskjæppefuld og var tilfreds med at faa en strøgen Skjæppefuld tilbage om tre Aar, men hvis han ikke kunde det, saa tilhørte han ham. Fanden han mente jo, te naar han først fik Pengene, saa vilde han og hans Kammerater snart sætte dem overstyr, saa Studenten aldrig kunde betale dem igjen. Men han var klogere end som saa, han svarte Fanden og sagde, te han var vel fornøjet med den Aftale, men han bad blot om Forlov til at betale Pengene tilbage, inden de tre Aar var omme, hvis han kunde. Det havde Fanden nu lige kjær, og saa sprang han gesvindt hen for at hente Pengene. Det varede ikke længe, før han kom tilbage med en Skjæppe al topfuld af blanke Specier. Studenten tog rolig imod den, satte den ned paa hans Kappe, som han havde bredt ud paa Jorden, og tog nu hans Kjæp og jog til at stryge Toppen af Skjæppen og leverede saa Resten tilbage til Fanden, der blev saa gal, te han nær var sprungen i Flint, men han kunde jo ikke gjøre Studenten noget, for de havde jo en ren Aftale imellem dem.

Himmerland. Baronesse E. Juel-Wind.

Optegnet i Almuemaalet af Forvalter Tolborf. Der opgives, at Sproget har hjemme mellem Aalborg og Viborg, men da her er saa yderst forskjellige Dialekter, turde jeg ikke tage mig paa at rette ved det. Jeg har sat Skriftsproget i Steden. E. T. K.

---

50. St. Peders Døtre.

151. Da Vorherre og St. Peder vandrede paa Jorden, havde de jo enkelte Steder, hvor de plejede at ligge om Nat-

ten. Hvornaar de nu havde haft det godt et Sted, saa var det gjærne St. Peders Vane, naar den Mand, de havde boet hos, ikke var gift, at sige om Morgenen: „Ja, vi har haft det godt ved dig, vi har rigtig nok ikke noget at give dig for det, men du kan faa min Datter.“ Saadan havde han sagt til mange, men nu havde St. Peder kun én Datter. Omsider kom ogsaa én af de Mænd og fik denher Datter, og han blev gruelig godt tilfreds med hende, det blev saadan en meget god Kone, og det rygtedes jo da rundtenom. Lav nu de andre, som St Peder havde lovet Døtre, hørte det, saa kom de alle og vilde have af St. Peders Døtre. Det var jo galt, for han havde jo ikke flere Døtre, og han vidste ikke, hvad han skulde gjøre. Han vilde ikke gjærne gaa fra sit Ord, og saa klagede han sig jo til Vorherre. „Ja, det har ingen Nød“, sagde Vorherre, „nu Morgen aarle, naar vi gaar, saa skal du kun sige til den første, vi møder: God Morgen, min Datter, saa skal det nok blive til en Pige, enten det har været det før eller ej, og saa kan du blive saadan ved hver Morgen, til du har Tallet fuldt.“ Saa anden Dags Morgen, da Vorherre og St. Peder var komne ud, saa mødte de først en Gaas. „God Morgen, min Datter“, sagde St. Peder, og strags saa stod der en smuk Pige. Om anden Dags Morgen saa mødte de en So. „God Morgen, min Datter“, sagde St. Peder, og strags efter blev den ogsaa til en Pige. Paa tredje Dags Morgen mødte de først en Pige, der var frugtsommelig, og æ Trold han stod just og snakkede for hende, te nu kunde hun jo slaa det Barn ihjel, og saa kunde hun lade sig lokke paa æ ny. Lav St. Peder han saa det, saa blev han saa ravgal, te han tog sit Sværd og hug Hovedet af Djævelen; men der var han saa ivrig, te han varede sig ikke nok, men huggede ogsaa Hovedet af Pigen. Lav han saa det, saa greb han jo Hovedet i en Fart og satte det ved igjen. Saa sagde han: „God Morgen, min Datter!“ og saa var hun levende igjen. Men nu saa St. Peder, at han igjen havde været for ivrig, for nu havde han taget æ Djævels Hoved og sat ved i Stedet for Pigens, men det var jo

nu for silbig at ændre det, det maatte jo blive, som det var. Nu havde han saa Tallet fuldt, og saa fik deher Mænd jo én af St. Peders Døtre hver. Lav der nu var gaaet en Tid, saa vilde han da hen at se, hvordan deher Mænd var tifreds med hans Døtre, og saa rejste han da først hen til ham, der havde faaet hans rigtige Datter. „Naa, hvordan er du tilfreds med din Kone?" Jo, han kunde ikke noksom fortælle, hvor god hun var, og han var saa meget vel tilfreds. „Naaja, det fornøjer mig", sagde St. Peder, og saa blev han der en Dags Tid og rejste saa hen til den anden. „Naa, hvordan er du tilfreds med din Kone?" spurgte han. Ja, Manden var endda helt tilfreds, det var ikke saa ringe en Kone, han havde faaet, men hun var da saa meget stjampe, „hun gaar og gaaser", sagde han, „og kan ikke begribe nogen Ting, jeg tror rigtig, hun er en Gaas." — „Ja, ker dig aldrig om det", sagde St. Peder, „det var hendes Mo'r før hende", og saa blev han der en Dags Tid og rejste saa hen til den tredje Datter. „Naa, hvordan er du saa tilfreds med din Kone?" Ja, han var endda helt godt tilfreds, „men hun er da saa meget griset og skidenfærdig og gaar og snaver i alt Skarn, én skulde snart tro, hun var et Svin." — „Ja, det skal du aldrig bryde dig om, men ellers kan der nok ligge noget i det, du der siger, for det var hendes Moder og æfor ved hende." Saa skulde han jo da hen og se til den fjerde Datter, og han kom der hen, og saa spurgte han jo: „Naa, hvordan er du tilfreds med din Kone?" Ja, det gik jo endda an, „men hun er da saa meget arrig, jeg kan næsten ikke have Fred en Staand ad Gangen, snart er hun Klammeri med den ene og snart med den anden, og jeg tror rigtig, at Djævelens Hoved sidder for hende." — „Ja", sagde Peder, „det kan være, du siger sandt, du véd aldrig af det, men det skal du kun aldrig kere dig om, se kun og føj dig lidt efter hende, saa bliver hun nok bedre med Tiden." Naa, saa rejste St. Peder sin Vej igjen, men fra de fire Døtre af St. Peders, stammer alle vore Kvindfolk ned, og naar én lægger Mærke til det, saa er der ogsaa baade de gode og de stjampede

og de stidensærdige og de arrige Djævle. Den sidste Slags er der flest af, for hun var jo tyk, da hun blev gift, og af en grov yngelsom Slags var hun, saa det er jo intet Under, te der er mest af dem. Ris Callesen.

152. Vorherre og St. Peder kom en Gang til Tveden i Jersl ev Sogn. Der stod Fanden og rykkede i en Pige. Det var nemlig hendes Bryllupsdag, og hun skulde giftes med en rig Gaardmand, men hun havde før været Kjæreste med en fattig Karl, og hun havde en Gang sagt til ham, at Fanden maatte have hende, om hun nogensinde tog nogen anden end ham. St. Peder sagde til Vorherre, om de ikke skulde redde Pigen ud af den Knibe. Vorherre sagde, at han kunde uddrage et Sværd, han altid bar hos sig og hugge Hovedet af Fanden. St. Peder slog da saa rask til, at Hovedet fløj baade af Fanden og af Pigen. Han vilde igjen sætte Hovedet fast paa Pigen, men tog fejl og satte Fandens Hoved paa Pigens Krop. Han vilde gjøre det godt igjen, men Vorherre sagde, at han vilde ikke tøve længere her, og St. Peder maatte da følge ham. Der efter kom de ind til en Gaard, som hedder Bøgenshoved i samme Sogn. Vorherre var træt og vilde sove. Før han lagde sig, sagde han til St. Peder, at han, hvis nogen bankede paa Døren, skulde sige: „Stat stille, min Hustru!“ St. Peder hørte snart, at noget bankede sagte paa, og aabnede Døren, men da han ikke saa andet end en Gaas, glemte han at sige de Ord, han skulde. Noget efter dundrede det stærkere paa. Han aabnede da hurtig Døren og sagde: „Stat stille, min Hustru!“ Men da han saa, at det var et Svin, fortrød han sine Ord og fortalte Vorherre, hvem det var, der havde banket paa Døren. Vorherre sagde, at det var rigtigt nok, som sket var, og han sagde, at de nu havde faaet en Lignelse paa de forskjellige Slags Kvindfolk i Verden. Nogle er saa dejlige og fromme, det er St. Peders Døtre, andre har et smukt Udvortes, men er bare Fanden i Sindet, nogle er som Gjæs, og andre som Svin. Nik. Christensen.

Ved Smed Christen Jensen, Knippelshave, Tolstrup.

51. Slagtningen.

153. „God Dag, god Dag, kjære Søster!" — „God Dag, god Dag, kjære Broder! — „Aa, jeg skammer mig ved at bede dig, for der er slagtet Kyllinger paa Borde og Bænke." — „Hvad skal du bruge alt det Kjød til?" — „Noget skal saltes, og noget skal røges, noget skal koges, og noget skal steges, og noget skal min Datter ha' til Brudegave." — „Skal din Datter giftes?" — „Ja, vel skal hun det." — „Hvem skal hun ha' til Kusine?" — „Svend Baasen fra Glurre." — „Har han noget til bedste?" — „Ja, vel har han det." — „Hvad har han da?" — „Ko, Kalv og Kvie, segs Skjæpper Kjærne, syv Mark og Skillinger, otte Alen Dynevaar. Og vi skal ha' saa mange dejlige Retter: Aal og Kaal og Gaasekjød, ferst Flæsk og Faarekjød, Lever og Lunge og Pølse, Hakkelse og Bakkelse og Brunsteg." — „Hvem skal der komme som fremmede?" — „Jansen og Fransen og lille Monne Veberg, Hansen og Henriksen og Sørensen og Jørgensen, og vil du og din Kone ogsaa komme med, saa skal I være hjærtelig velkommen."

J. Falbe-Hansen.

154. „God Dag, god Dag, kjære Søster!" — „God Dag, god Dag, kjære Broder, jeg skammer mig ved at byde dig Sæde, for jeg har slagtet baade paa Bord og Bænke." — „Men hvad bruger du alt det Kjød til?" — „Noget koger jeg, noget steger jeg, noget salter jeg, noget røger jeg, og noget skal min Datter have i Brudegave." — „Skal din Datter giftes?" — „Véd du ikke det?" — „Hvem skal hun have?" — „Svend Bodsen fra Gulerod." — „Har han noget til Bedste?" — „Ja, saamænd har han saa: Ko, Kalv og Kvie, otte Alen Dynevaar, syv Skjæpper Kjærne, og vi skal have de herligste Retter: Aal, Kaal og Gaasekjød, Fisk, Flæsk og Faarekjød, Hummer, Lummer og Pølse, Hakkels, Bakkels og Brunsteg. Vi skal have saa mange fremmede, saa mange fremmede: Jansen, Frandsen og lille Monnevippe, Jørgensen og Bjørnsen. Vil du og dine smaa Gaaser komme med, skal I være saa hjærtelig velkommen." Ty. P. Jensen, Kværndrup.

155. „Mig synes, det lugter saa fimset i Dag.“—„Fruen har ogsaa slagtet.“ — „Hvad har hun da slagtet?“ — „En hel Høne.“ -- „Ji Gudbevare mig, hvad vil hun med det meget Kjød?“ — „Hendes Datter skal ogsaa giftes i Morgen.“— „Hvem skal hun da ha’?“ — „Hans Markussens Karl her oppe paa Bakken.“—„Har han noget?“—„Tre Mark i rede Penge, en hvid Blaargarns Trøje og en sort publet Hund, atten opredt Senge, Trømmel i Halm.“ — „Ji Gudbevare mig, hvor kommer den Pige til godt Brød.“ Anne Andresen, Snogbæk.

156. Samtale mellem to Koner. A.: „Goddag!“ B.: „Goddag!“ A.: „Jeg synes, her lugter saa snasket.“ B.: „Ja, jeg har slagtet en Høne.“ A.: „Det maa jeg tro.“ B.: „Min Datter skal giftes.“ A.: „Hvem skal hun ha’?“ B.: „Lille Mortens Søn i Smørum.“ A.: „Hvad skal hun ha’ i Medgift?“ B.: „En Ko og en Kalv og en stumprumpet Hund.“

Ingefred Kruse, Greve.

157. „Jeg synes, det lugter.“ — „Jeg har slagtet.“— „Hvad har De da slagtet?“ — „En Høne.“ — „Gudbevares, hvor vil De da hen med saa meget Kjød?“ — „Min Datter skal giftes.“ — „Hvem skal hun da have?“ — „Peder paa Bjærget.“ — „Hvor stor en Medgift skal hun da have?“ — „Tre Alen Dynetøj og tre Daler i rede Penge og en sort Høne.“ — „Gudbevares, da bliver den Karl godt gift.“

Lærer Kristensen, Tirstrup ved Varde.

---

52. Rart og slemt.

158. Per Nielsen kom kjørende hen ad Vejen med en Trillebør, hvorpaa laa en Sæk Korn. Saa møder han en Mand. „God Dag, fremmed Mand.“ — „God Dag, Per Nielsen.“ — „Er Vejen god?“ — „A har ikke smagt den.“ — „Gik Møllen?“ — „A mødte den ikke.“ — „Du er da en løjerlig Karl.“ — „Nej, a er ingen Karl, a er en gift Mand, og det har a været i sytten Aar.“ — „Det var da rart.“ — „Aa, det var ikke saa meget rart endda, for Kjællingen, a fik,

var slemt gammel." — „Det var slemt." — „Aa, ikke saa meget slemt, for hun havde mange Skillinger." — „Det var jo rart." — „Aa, det var ikke saa meget rart, for der var saa mange Smaaskillinger." — „Det var slemt." — „Aa, ikke saa meget slemt endda, for de Smaaskillinger kjøbte a mig jo fire Smaagrise." — „Det var jo rart." — „Aa, ikke saa meget rart endda, for da Grisene blev store og blev slagtede, da bredte vor Moer Fedtet af dem og stak Ild paa Gaarden." — „Det var da slemt." — „Aa, ikke saa meget slemt, for a fik mig en ny Gaard bygt." — „Det var jo rart." — „Aa, ikke saa rart endda, for da vor Moer skulde hen at se den nye Gaard, faldt hun ned ad Trappen og brak Halsen." — „Det var jo slemt." — „Aa, ikke saa slemt endda, for a fik mig en ny Kone, og hun var baade ung og kjøn." — „Det var jo rart." — „Aa, ikke saa rart endda, for hun holdt mere af de unge Karle, end hun holdt af mig (ogsaa: for Degnen kyssede min Kone)." — „Ja, det var jo slemt. Nu maa du have Farvel", og saa kjørte han videre.

K. Jensen, Hammer.

159. To Mænd mødtes paa Landevejen. Saa siger den ene: „Er Vejen god?" — „Den haver man ikke smagt." — „Hukken underlig Knægt du er." — „Jeg er ingen Knægt, for jeg har mig en Kone." —„Det var godt det." — „Det var endda ikke saa godt, det var en gammel Kone." — „Det var ondt det." — „Det var endda ikke saa ondt, for hun havde mange Penge." — „Det var godt det." — „Det var endda ikke saa godt, for der var mange Kobberskillinger imellem." — „Det var ondt det." — „Det var endda ikke saa ondt, for saa kunde jeg gaa runden om i Byen og kjøbe Fedesvin." — „Det var godt det." — „Det var endda ikke saa godt, for den Gang min Kone blyndede Istelen af, da brændte hun Huset af." — „Det var ondt det." — „Det var endda ikke saa ondt, for saa fik jeg mig et nyt Hus igjen." — „Det var godt det."—„Det var endda ikke saa godt, for da min gamle Kone vilde op at se, hvorledes Huset var bygget, saa faldt hun ned og slog hendes Halsben i Stykker." — „Det var ondt det." — Det var

endda ikke saa meget ondt." — „Hvorledes da?" — „For saa fik jeg mig eu ny Kone." — „Det var godt det." — „Det var endda ikke saa meget godt." — „Hvorledes da?" — „For den Gang jeg havde min Kone, kunde jeg gaa runden om i Byen og smyk smaa Tro mæ Plamasier, men nu har de gjort mig til Hanrej, nu maa jeg sidde hjemme og labe Mælk med de andre Katte." „smaa Tro" er uforstaaet. P. Frølund.

160. „Gaar du her i Dag, du Knægt." — „Jeg er ingen Knægt, for jeg har mig en Kone." — „Det var godt." — „Det var endda ikke saa godt." — „Hvorfor var det ikke godt?" — „For hun var gammel." — „Det var ondt." — „Det var ikke endda saa ondt." — „Hvorfor var det ikke ondt?" — „For hun har mange Penge." — „Det var godt." — „Det var ikke endda saa godt." — „Hvorfor var det ikke godt?" — „For der er mange Kobberskillinger iblandt dem." — „Det var ondt." — „Det var ikke endda saa ondt." — „Hvorfor var det ikke ondt?" — „For jeg kunde gaa i Landet og kjøbe Svin for dem." — „Det var godt." — „Det var ikke endda saa godt." — „Hvorfor var det ikke godt?" — „Da den gamle Kjælling slagtede Svinet, brændte hun Huset af." — „Det var ondt." — „Det var ikke endda saa ondt." — „Hvorfor var det ikke ondt?" — „For jeg fik mig et nyt Hus igjen." — „Det var godt." — „Det var ikke endda saa godt." — „Hvorfor var det ikke godt?" — „For da den gamle Kone vilde gaa op at se Bygningen, faldt hun ned og brækkede sit Halsben." — „Det var ondt." — „Det var ikke endda saa ondt." — „Hvorfor var det ikke ondt?" — „For da jeg havde den gamle Kjælling, kunde jeg gaa med Pigerne og sove hos dem om Natten, men nu
maa jeg ligge hjemme den lange Nat
med den brede Hat ved den gamle Kat." P. Lund.

161. „Go Daw." — „Tak få de siist." — „Hå do slagte di Gris?" — „Ja." — „De wa råer." — „Næj, de wa et råer." — „I huren da?" — „Få dæ fild en Bøøst nie å slo mi Kuen ihjæl." — „De wa et råer." — „Jåw, de wa råer." — „Ja, huren da?" — „Jåw, få no hår a fåt mæ en nøj

Kuen ijæn." — „De wa jo råer." — „Næj, de wa et råer." — „I huren da?" — „Næj, få hend vild æ Præjst go te." —„De wa et råer." — „Jåw, de wa råer." — „Næj, huren da?" — „Få så gor a te hans ijæn." Jeppe Jensen, Aakjær.

Der foreligger en hel Del flere Variationer heraf, hvilke jeg dog ikke finder Anledning til at trykke. Se ogsaa min Bog: „Danske Dyrefabler og Kjæderemser." Ogsaa i Sv. Grundtvigs Samlinger findes en Del optegnelser af samme Historier.

---

53. Tøjet til Bugser.

162. „God Daw, Per."—„Walkommen, Per." — „Her har a et Stykke Tøj, kan a faa dig til at lave mig et Par Bugser deraf, Per?" — „Ja, du kan, Per." — „Fåwal, Per." —„Fåwal, Per." — „Hvor naar kan a faa Bugserne, Per?" — Æ Søndag, Per." Søndag gik, og Søndag kom. „God Daw, Per." —„Walkommen, Per." — „Er mine Bugser farre, Per?" — „Nej, de er ikke, Per." — „Hvadfor, Per?" — „For der kunde ikke blive et Par Bugser deraf, Per." — Hvad kan der saa blive, Per?" — „En Jak, Per." — „Fåwal, Per." — „Fåwal, Per." — „Hvornaar kan a faa den, Per?" — „Æ Søndag, Per." Søndag gik, og Søndag kom. „God Daw, Per." —„Walkommen, Per." — „Er min Jak farre, Per?"— „Nej, den er ikke, Per." — „Hvadfor, Per?" — „For der kunde ikke blive en Jak, Per." — „Hvad kan der saa blive, Per?" —. „En Vest, Per." — „Fåwal, Per." — „Fåwal, Per." — „Hvor naar kan a faa den, Per?" — „Æ Søndag, Per." Søndag gik, og Søndag kom. „God Dag, Per." — „Walkommen, Per." —„Er min Vest farre, Per."—„Nej, den er ikke, Per." — „Hvadfor, Per?" — „For der kan ikke blive en Vest deraf, Per." — „Hvad kan der saa blive, Per?" — „Et Par Vanter, Per." — „Fåwal, Per." — „Fåwal, Per." — „Hvornaar kan a faa dem, Per?" — „Æ Søndag, Per." Søndag gik, og Søndag kom. „God Daw, Per." — „Walkommen, Per." — „Er mine Vanter farre, Per?" — „Nej, de

er ikke, Per." — „Hvadfor, Per?" — „For der kan ikke blive et Par Vanter, Per." — „Hvad kan der saa blive, Per?" — „Et Fingerbjærg, Per." — „Fåwal, Per." — „Fåwal, Per." — „Hvornaar kan a faa det, Per?" — „A' Søndag, Per." Søndag gik, og Søndag kom. „God Daw, Per." — „Walkommen, Per." — „Er mit Fingerbjærg farre, Per?" — „Nej, det er ikke, Per." — „Hvadfor, Per?" — „Der kan ikke blive et Fingerbjærg, Per." — „Hvad kan der saa blive, Per?" — „Der kan ingen Ting blive, Per." — „Det var rigtig slemt, Per."

Denne Samtale er meget kjendt over hele Vendsyssel; jeg har hørt den baade i min Hjemegn og her.

J. Grønborg Pedersen, Blegind.

En Del Hovedformer af denne Gruppe Skjæmtesagn kan findes spredt rundt omkring i forskjellige af mine forhen udgivne Bøger, ligesom og i Tidsskriftet „Skattegraveren" og dets Efterslæt. Jeg har selvfølgelig ikke villet optrykke dem igjen, og har da kun taget af det Forraad, der henlaa utrykt. En vitterlig Undtagelse fra denne Regel har jeg gjort i Nr. 66, hvorfor jeg imidlertid her udbeder mig en Undskyldning. Grunden til, at jeg tog dette Nr. med, ligger temmelig nær. En værre Fejl, som jeg først lagde Mærke til under Korrekturerne, er den, at Nr. 24 forhen er trykt i J. F. 13 som Nr. 78.

Vil man altsaa have en helt ud fyldig Oversigt over vore Danske Skjæmtesagn, maa man ty til de nævnte Kilder foruden til enkelte andre. I en lille Samling fra Slagelse-Egnen, udgivet af Arne, findes f. Ex. noget, ligesom og i Sv. Grundtvigs Gl. d. Minder 1—3.

B. Fra det huslige Liv.

---

1. Karl og Pige.

163. Pigerne synger, naar de er
15 Aar: Fra Himlen højt kom vi nu her.
20 —: Mig hjærtelig nu længes.
25 —: Det er forvist paa Tiden snart.
30 —: Min Gud, hvor længe prøver du mig.
35 —: Af Dybsens Nød til dig, o Gud, mit bange Hjærte raaber.
40 —: Fra Verden haver jeg vendt min Hu.

Randlev.

164. Naar Pigerne er atten Aar, synger de: „Min Sjæl, vær lystig, glad og fro", og ser højt, men naar de bliver 25 Aar, saa begynder de at sukke: „Min Gud, hvor længe glemmer du mig", og naar de bliver 30 Aar, saa siger de: „Nu er alt Haab og Trøst forbi."

Karen Marie Rasmussen.

165. Karlen: „Har du ikke Lyst til at faa en Ammeplads?" Pigen: „Nej, en saadan Plads er jeg nok ikke skikket til." Karlen: „Jeg skal villig hjælpe dig til at blive skikket til den."

C. A. Thyregod.

166. Karlen: „Maa jeg kysse dig?" Pigen: „Prøv at gjætte." K.: „Jeg maa ikke." P.: Gjæt igjen." K.: „Jeg maa." P.: „Men hvordan kunde du dog gjætte det?"

Fra Vendsyssel. A. C. Jakobsen, Ørritslev.

167. „Nu véd jeg, hvad Papa tænker paa", sagde den lille Datter, da hun saa sin Fader række sig. „Hvad da?" — „Hvem der havde en stærk Karl til sin Kjæreste." Det var nemlig hendes ældre Søsters Morgensuk. H. Br.

168. Til en Pige indfandt sig tre Friere. I Dag kunde hun intet Valg gjøre, i Morgen skulde de faa Besked. Imidlertid laa de der Natten over og laa i én Seng. De mærkede snart, at Pigen lyttede uden for Døren. Da begyndte han ved Stokken at tale om sine Agre, hans Nabo om sine Skibe, men han ved Væggen mælede: „Hør, Kresten, do på den åån Sii ve æ Stok, læt dæ let, å læ mæ ..... (Slutningen af hans Tale er saaledes, at den ikke kan trykkes). Om Morgenen erkyndigede Pigebarnet sig om, hvorledes de havde ligget i Sengen og valgte ham ved Væggen. H. Br.

Denne Historie er som et Slags Modstykke til Nr. 23. Der holdes man lige til den allersidste Linje i den Tro, at Enkens Sorg er oprigtig, og saa — med ét Slag rives man ud af Troen og Deltagelsen, indrømmende Enken stort Mesterskab i Hykleri, og rosende hende for Dygtigheden i at holde Skinnet vedlige, indtil sidste Sætning aabenbarer det hele i sin Nøgenhed og hendes Glæde over at være skilt ved den i højeste Grad umandige Stakkel. Her vil Pigen inden Giftermaalet være forsikret i saa Henseende.

169. En ung Mand friede til en Pige. Da Pigens Fader havde erfaret den unge Mands Ønske, spurgte han ham: „Har du raset, raser du, eller skal du rase?" Lars Fred.

---

2. Den rædde Pige.

170. En Karl og en Pige er ude at kjøre. Saa siger hun: „A æ så ræj, så ræj." — „Ji hwa æ do da ræj får?" siger han. „Ji får at do ska kys mæ." — „Hwådan kan a de, hwæm skuld så håld ve Hæjjsten?" — „I to de ku a da gjør." — „Næjj, Maren, a æ hæjsen et slekken ætter Katåffelskrælling."

Lærer Thomsens Kone, Møltrup.

171. Jens og Mette sad oppe ved hinanden og kjørte paa et Hølæs. Lige med ét siger hun: „A er ræd." — „Hvad er

du ræd for?" siger han. „A er ræd, du skal kysse mig." — „Det kan a ikke", siger han igjen, „for a skal holde ved Tømmen." — „Den kan a holde ved", siger hun, og da hun saa fik ved den, saa var det godt. Lærer Jørgen Nielsen, Romme.

172. En Karl og en Pige kjørte hjem paa et Hølæs. Med ét siger hun: „A er saa ræd, Per." — „Hvad er du da ræd for?" — A er ræd for, te du skal ...." — „Naa, er du det, men a kan jo ikke komme til det her oppe paa Læsset, a skal holde ved Tømmen." Hun svarede: „A kan holde ved den saa længe", og saa fik de dem vendt til hinanden, og det gik saa meget godt. Dr. P. Heiberg, Viborg.

173. I Værum er det Skik, at Folkene den første Søverdag efter at de har faaet deres Løn faar Lov til at tage til Randers. Saa er der en Karl og en Pige, der saadan følges ad til Randers. Da de gaar gjennem Jebjærg Skov, siger Pigen til Karlen: „A bliver da saa ræd." — „Hvad bliver du ræd for?"—„A er saa ræd, du skal ride (ɔ: rive) mig ned i Grøften."—„Ja, maa a det?" siger Karlen. „Nej, Fanden vælte mig maa du ikke, om du saa vil give mig en Mark." Ja, saa mange Penge havde han ikke. Lidt efter begynder Pigen igjen at snakke om, te hun bliver ræd, og han maa da ikke ride hende i Grøften, om han saa vilde give hende 12 Sk. Dernæst 8 Skilling. „Jammen a har ikke mere end 4 Skilling", siger han. „A kan laane dig de fire", siger hun. Saa kom de til Rette om deres Sager, og de kom jo til Randers og kom hjem igjen, og tjente da sammen til November. Derefter kom Pigen til Langskov at tjene, men Karlen blev i Gaarden, og noget efter blev han Kjæreste med Mandens Datter, og de skulde have Bryllup hen om Foraaret. Den Dag de blev viede og havde været i Kirken og var kommen hjem, da kommer Trine fra Langskov ind i Gaarden og forlanger at snakke med Brudgommen. Bryllupsgjæsterne var allerede blevne satte til Bords, og de beder jo hende komme og spise noget med, men det vilde hun ikke, og saa kommer Brudgommen ogsaa om til hende. De gaar saa ind i et Kammer sammen, og hun bekla-

ger sig over, at han saadan havde slaaet hende fejl. Han siger: „Hvordan kunde du endda gjøre det, Trine, og komme i Dag, du kunde jo have kommet en anden Tid, nu gjør du mig Skam for alle Folks Øjne.“ Ja, det svarte hun ikke noget til. „Hvad kommer du saa efter, hvad vil du have af mig?“—„Ja, a vil have mine fire Skilling, som du laante af mig.“ Det kunde hun godt faa, og saa stilles de paa det. Da han nu er kommen ind til Gjæsterne igjen, saa vilde de have at vide af ham, hvad den Pige vilde. „Hun vilde gratulere mig“, siger han. „Ja vist, du vil nok bilde os noget ind.“ Endelig maa han da til at fortælle det, hvordan den Pige vilde have fire Skilling af ham, for det han havde været ved hende en Dag, de var i Randers sammen. Saa slaar Bruden hendes Hænder sammen og siger: „Fire Skilling! vilde hun have fire Skilling for det? da har Per omme til Nielsens været ved mig over de 200 Gange, og a har aldrig forlangt Hvid eller Øre af ham for det.“

Lærer Vinther, Torrild.

---

3. Mand og Kone.

174. To nygifte spaserede med hinanden i Haven paa deres Bryllupsdag uden rigtig at kunne komme til at tale om noget. Endelig sagde Manden: „Kan du da ikke sige et eneste lille sukkersødt Ord i Dag, det er vor Bryllupsdag?“ Konen saa da nok saa naadelig op til ham og sagde: „Sirup.“

Frederik Hansen.

175. Der var en Enkemand, der vilde hen at fri til en Enke, men han bekjendte for hende, at han havde tre slemme Fejl. For det første vilde han spise ene for sig selv. Hun svarede: Ja, det kunde de godt komme til Rette om, for han kunde jo bie, til hun fik spist. For det andet vilde han ikke ligge ved hende uden én Gang i hver Maaned. Ja, det var ogsaa godt, for hun kunde tage til Takke med en anden én i det Mellemrum. For det tredje var han noget gnaven uden

Aarsag. Ja, hun skulde nok lave det saadan, at han skulde faa Aarsag. Jens Nielsen, Lem.

176. Der var et Par gamle Mennesker, der havde nok af alle Slags, og saa gik de og kom i Tanker om, at de vilde giftes med hinanden. Men de gik og snakkede længe om det, og det blev ikke til noget. Endelig en Dag siger hun til ham: „Hvad bliver det til med os?"—„Ja, a troer, a vil slaa mig for det", sagde han, „for a véd godt, a er slem til at gjøre mig vred uden Aarsag."—„Det skal du ikke klage dig for" siger hun, „du skal nok faa Aarsag, er der ikke andet i Vejen med dig?"—„Jo—o, den Gang min Kone var levende, da plejede a altid at spise for mig selv."—„Ja, det kan vi godt komme til Rette om, for a kan spise først, og er der saa noget til Levns, saa kan du tage det. Er der saa ikke andet i Vejen med dig?"—„Jo—o, a brugte den Skik, mens min Kone var levende, a laa kun én Gang om Aaret ved hende."—„Det skal du ikke kere dig efter", siger hun, „a har to, der er kommen her i flere Aar, a skal nok blive ved at faa dem til at komme." Saa blev det ikke til mere, han slog sig nu helt for det, hun rædde ham jo helt hen. Niels Rask, Mundelstrup.

177. Der var en Mand, der var saa ond og haard ved hans Kone, og hun kunde ingen Ting gjøre ham til Maade. Hun var endda saa god og vilde gjøre alt, hvad han ønskede. Saa siger hun omsider, te han skulde skrive det hver Dag, hvad hun skulde tage sig for. Saa er det en Dag, de var i Besøg, da skal de over et Vand, og der falder han i. Saa hujer han og skriger, hun skal hjælpe ham. „Ja, min kjære Mand, jeg tør ikke, for det er vist ikke paa Seddelen." Hun vilde nu springe saa stærkt, hun kunde, hjem ad og se, om det var paa Seddelen. Han maatte da til at hjælpe sig selv, men havde nær ikke kommet op. Da han kom hjem, rev han Seddelen i Stykker, og siden skrev han aldrig, hvad hun skulde tage sig for, han mærkede jo, det var skidt. Ane Kristensdatter, Dalg.

178. Der var en Kone, som en Dag sad og pillede et Kjødben, og saa kom hun til at gabe for højt over det og fik

Kjæberne af Led. Hun maatte til Doktor, der var intet at se efter, og Manden kjørte hende saa til Frisenborg Doktor. Men det maatte gaa hurtigt, for Konen sad der og gabte hele Tiden. Saa træffer det sig, at der ligger en temmelig stor Sten lige midt i Vejsporet, og idet Hjulet hopper oven over den, giver det et forskrækkeligt Sæt baade i Vogn og i Kone. Men ved dethet lovlige Skump gaar Konens Mund i Lave igjen. „Vend nu om, Anders", udbryder Konen saa, idet hun pikker Manden paa Skulderen, „nu kan du godt kjøre hjem igjen, for nu er min Mund lukket."

179. Ved Siden af 2den jyske Kaserne paa Kristianshavn boede en Værtshusmand, der hed Pedersen. En Skjærsant, der loserede i Byen, kom hver Morgen der forbi, naar han skulde mælde sig paa Kasernen, med en meget stiv Holdning og saa i Land, som om han ejede det halve af Verden. Men med ét saa lægger Værtshusholderen og hans Gjæster Mærke til, at han hængte med Hovedet og trak paa Benene og traadte ikke nær saa haardt i Fortovet, som han plejede. Saa snakkede de om, at han vist maatte være bleven syg. Men en Morgen opklaredes det hele. En lille Kytter til en Hund, de havde til Pedersens, springer ud og hopper og gjør nogle store Krumspring omkring ved ham. Saa vender han sig om og siger: „Aa, du skal ikke være saa kolhøgen, du kan og træffe at blive gift." Nu vidste de, hvad Manden fejlede.

Peder A. Bjerregaard, Brandstrup.

180. En gammel Mand kom trækkende med et Par Kalve, og de var tvære. Han tog det saa rolig, som han kunde, og sagde: „Ja, I sku gywtes, bette Kall." J. Kornerup, Egaa.

181. „Gid de faar Skam, der lider paa hende, Wolle", sagde en Mand til sin Nabo, hans Kone var en Gang kommen til Live efter en Daanelse, og nu turde han ej ret glæde sig over hendes virkelige Død. H. Br.

182. Hans Faaer kund' over hans Mo'er, og hans Mo'er kund' over ham, saa kund' han ingen anden over end æ Kat

saa skuld' den da faa en Fandens Hyp, saa slog han den ihjel med æ Ildklemme. J. M.

183. „Det er aldrig Tilfældet uden med en Kones første Barn", sagde Lægen trøstende til en Mand, der gjorde sig urolige Tanker over, at hans Kone var kommen for tidlig i Barselseng efter Brylluppet.

Ved en lignende Lejlighed spurgte en forstandig Ven Haurum: „Hvor længe har du været gift med din Kone?"—„Fem Maaneder."—„Hvor længe har hun været gift med dig?"—„Fem Maaneder."—„Ser du, fem og fem giver ti, det er jo den ordentlige Tid." H. Br.

184. En Arbejdsmand var slem til at gaa paa Værtshus og sætte det til, han fortjente, saa Konen fik lidt at holde Hus med. I Regelen havde hun dog lidt varmt ai give ham om Aftenen, naar han kom hjem, og det havde hun staaende inde i Kakkelovnen, for at det ikke skulde blive koldt. Men saa var det rent galt i nogle Dage. Manden kom ingen Penge med, og Konen indsaa, at der maatte gjøres noget extra. En Aften, han kommer hjem og spørger, om hun har kogt Aftensmad til ham, har hun stillet sig forved Kakkelovnen med Ryggen mod ham, samler Klæderne op og siger: „Nu er her, hvad a har lavet til dig, nu faar du at tage det, som det er." Lavrsen, Ulfborg.

185. Mand og Kone havde kun tolv Skilling, og saa var de i Beraad med dem selv, om de nu skulde kjøbe Smør eller Brændevin for dem. Brød havde de jo. Da siger Konen: „Aa, det er bedst, vi kjøber Brændevin, for en Dram kan bore Hul for en Meldmad." C. Brøgger, Ravnkilde.

186. Dæ wår en Mand, te dæ wår så slem te å drek sæ fuld. Så en Daw han håj væn i æ By, da håj han å fåt få møj, å han fålder om i en Groev å blywer dæær leggend. Så træffer hans Kuen ham dæær, å hon sæjer: „Å Guj, lelle Fåer, do ver da æk hæjer engen Måår."—„Næjj, mæn de æ jo dænd, a legger hær å lierer om." Rødding-Egnen. Sønderjyll.

187. „Walkommen hjem 1, a hår et sit dæ sin i Guer 2, do goer imælld 3, 4, å besteller et 5, 6; Gu hjælp mæ 7, a mo strææd 8, å so Føen 9, du øe 10, i Måån 11, skal a slå dæ 12, du skal et kryv 13, fræ mi Fædder 14, du gor 15, te Krower 16, å bårre 17, å drekke 18, å sladdere 19, te Dævlen søkkes i dæ 20." Kirsten, Vesterbølle.

Manden kommer fuld hjem, imens Konen lukker Faarene ind i deres Sti og staar og tæller dem, efterhaanden som de kommer ind ad Døren. Som hun tæller, skjælder hun ud over Manden.

188. En Mand havde en meget doven Kone. Om Sommeren bestilte hun ingen Ting, og naar Manden drev paa hende, sagde hun: „Tøw, te di gue Wejterawtener kommer, så ska a spejj." Men naar de kom, og Manden mindede hende om Løftet, sagde hun: „Jet Lyes å tæjj, å jen Kjælling å spejj, de æ mier å taab ej å wejj." Nik. Chr.

Det er Vendsyssel-Maal, og den særegne nd-Lyd er her gjengivet ved j.

189. „Jeg trænger til nogle Skjorter, søde Kone."—„Jeg har selv tit tænkt paa det, bedste Mand."—„Men hvor mange Alen Lærred monstro jeg behøver til en Skjorte?"—„Jeg tænker vist, du kan nære dig med to Alen."—„For Himlens Skyld, Madam, da vil din Mand komme til at se ud som de bornholmske Stueuhre, hvor Perpendikkelen og Lodderne hænger nedenfor." H. Br.

190. En Præst mødte en Dag i Foraarstiden en Husmand, og saa siger han til ham: „Nu kommer det op af Jorden alt hvad der er i den."—„Da var det saamænd ikke godt", svarede Husmanden, „for a har tre Koner i Jorden, og kommer de op alle tre, saa faar a for mange, a har for Resten nok i hende, a har." S. P. Jensen.

191. En Mand, de kaldte æ Pikmand fra Vinde, og som gik omkring og solgte Hvedebrød, havde en udmærket god Kvie, der var ham som en Afgud. Han var Enkemand og noget tunghør, og saa skulde han til at giftes igjen med en ældre Kone. Men den Kvie stod ham stadig i Hovedet, og han

troede, at alle Folk spurgte til den. En Dag, da han kommer ind til Kræn Østergaards i Egeris, spørger han jo som sædvanlig, om de skal have noget Hvedebrød. Manden vilde nu ønske ham til Lykke i Anledning af Forlovelsen, men han troede, det var Kvien, og saa sagde han: „Ja, nu har hun min Salighed gjort mig et godt Spil, nu er hun løben om og sat 9 Uger tilbage.“ Orslev-Kloster.

192. Der var en Mand, som var tre Gange gift. Den første Kone knyttede alting sammen, den anden rimpede alting sammen, men den tredje bestilte ingen Ting. Da sagde Manden: „Gud glæde Knyttesjæl og Rimpesjæl, men Fanden fare i den, der inte gotte gjorde.“ Nik. Christensen.

193. En Mand havde været gift tre Gange, og om hans Koner sagde han saadan: „Gud signe hende, Rimpensjæl, Burren var bedre end Barenhæl.“ Den første rimpede hans Strømper, den anden satte Burrer i Hullerne, men den tredje gjorde ingen Ting ved dem. Fru Olrik, Dalby.

4. Utroskab.

194. Uenigheden mellem et Par Folk var gaaet saa vidt, at Manden havde stillet et Bræt imellem dem i Sengen; de ønskede ventelig begge, at Brættet var borte, og hertil gaves følgende Anledning. Manden nøs. Konen var ej sen med sit: „Gud velsign dig, lille Mand!“ — „Var det dit Alvor, lille Kone?“ — „Ja, det véd den milde Jesus.“ — „Væk saa med Brættet.“ H. Br.

195. En Kone havde fundet ud, at hendes Mand havde ligget hos Pigen, og hun skammede ham ud. „Synes du ikke, du skulde skamme dig?“ sagde hun til ham. „Det bliver min Sag“, svarede Manden. „Men hvis hun nu er frugtsommelig?“—„Det bliver hendes Sag.“—„Men hvis jeg nu ikke vil leve sammen med dig længere.“—„Det bliver din Sag.“

Mikkel Sørensen.

196. En Kone sad og vuggede hendes Barn. Hendes Mand var gaaet af By, og hun havde en anden én, hun havde sat Stævne, men Manden kom uventet hjem, og saa kommer den fremmede. Da synger hun:

„Gak fra Vindeven, min Ven,
kom i Morgen igjen osv.
Hurre bis, lille Båen,
hår a et Låw å fjønng får mi Båen,
hwa a vel, å a kan.“ H. Hages Enke, Hammerum.

Manden, der er kommen ind, spørger jo om, hvad hun synger. Det første er henvendt til Kjæresten, det sidste til Manden.

5. Konen og Karlen.

197. „A vidst sågu et andt, end de wa dæ siel, lille Mand“, sagde Konen, da Manden jog Karlen af Sengen fra hende. „Men kund du da et gjør Fåskjæl po mæ å Kresten?“ —„Å, dær ær jo moj de andt lig.“ H. Br.

198. En Bonde havde den Skik at sidde op hver Morgen for at raabe paa Folkene. Saa gik han i Marken for at flytte Kreaturet, og naar han saa kom hjem igjen, skulde de være oppe, og Davren færdig. Men en Morgen var der ingen Davre paa Bordet, der stod kun en Krukke med Kjærnemælk. Da han baade var sulten og tørstig, drak han det, og saa skulde han jo til at se, hvor vor Moer var. Da han trak Omhænget fra Sengen, laa baade hun og Karlen der og sov. Manden var af den sindige Slags, derfor gjorde han ingen Kvalm af det, men tog sin Le og gik ud i Marken for at slaa. Kort efter vaagnede begge og sadde, men da Kvinden saa, at Krukken var tom, begyndte hun at tudskrige, for saa kunde hun vide, at Manden havde set dem. Søren vidste ingen andre Raad end at løbe hen til den kloge Sidse. Hende fortalte han Sagen og bad, om hun vilde gjøre det godt igjen med Manden, saa skulde vor Moer nok fornøje hende for det. Sidse stampede saa ud i Marken, hvor Manden gik og slog. „God Mor-

gen, I Slaakarle", raabte hun. „Tak, men her er da ingen andre end jeg." — „Hvad er det, du siger, hvem er det, der slaar jævne dig?" — „Jeg tror, du er af Lave, Sidse, du ser nok dobbelt."—„Aa ja, det huskede jeg aldrig paa, jeg har jo drukket Kjærnemælk paa fastende." — „Ja, God Morgen, jeg skulde lidt længere", sagde Sidse og stampede videre. Nu var Manden bleven klog paa, at han havde skyldt sin Kvinde for Uret. Han gik da hjem, og i Gaarden laa Søren over en Vognstang og gav sig, saa man kunde høre ham langt borte. Han sagde, at han havde ligget den hele Nat af tør Mavepine, og den var færdig at tage Livet af ham. Manden var nu helt forsikret om at have set fejl og bad sin Kone om at kræse lidt op for Søren. Men siden vilde han aldrig drikke Kjærnemælk paa fastende. Anton Nielsen.

---

6. Skalle og Aborre.

199. Der var en Kone, der holdt mere af Karlen end af hendes Mand. En Dag skulde de have nogle Smaafisk at spise, og saa delte hun jo ud til Folkene; men Karlen skulde nu have det bedste. Saa siger hun: „Der er nu Skalle Blinkyww, den ska du ha', Fatter, for det er saadan en kjøn Fisk, men æ Karl han skal have Aborre Krøk (Krum) ryg, for det er en grim Fisk." C. A. Thyregod.

200. „Skalle Blinkøjj, den råår Fisk, den skal min Mand ha' med Fjet til, men Aborre Krøkryg, den grimm Fisk, skal vor Karl ha' med Smør til."

201. I et Hus var en Mand, Kone og Karl. De to sidste holdt vel meget af hinanden. En Gang fik de Fisk til Middag. Der var baade Flirer og Aborrer. Dem stak Konen til Karlen og lod Manden beholde Flirerne, men hun vilde ikke, at Manden skulde blive klog paa, at Karlen fik det bedste, og saa sagde hun: „Fliren, dej faver Fisk, dej ska Majen ha', men Aborren, dej Krøkkerøk, dej ska Kålen ha'." Nik. Chr.

202. Der var en Kone, som holdt mere af Karlen end af sin Mand. En Gang de skulde spise Fisk, og hun kom og satte Fadet med dem paa Bordet, da vendte hun Skallen, som er en ringere Fisk end Aborren, om mod Manden og Aborren om mod Karlen, idet hun sagde: „Skalle Blingeryww, mi kjøn Fesk, skal mi Mand ha, men Abårre Kråmrøg, mi gremm Fesk, skal wå Kåel ha'." Dette er Oprindelsen til, at man gjærne giver den første Tilnavnet Blingerøje og den sidste Tilnavnet Krumryg. P. K. Madsen, Staby.

---

7. Konen, der gabede.

203. Der var en Mand og en Kone, der ikke kom saa meget godt ud af det, for Manden var kommen i Tanker om, at Konen var gode Venner med deres Karl, og det hovede han jo ikke svar godt. Naar de sad inde om Aftenen, og Karlen gabte, saa gabte Konen ogsaa, og saa var det, han troede, de havde Miner med hinanden og gjorde Tegn til et og andet. Saa kommer Manden endelig i Tanker om at vil have hende hængt, og en Dag kommer de ud at kjøre, og han kjører med hende ud i Skoven. Der kjører han runden omkring for at udse sig det største Træ at hænge hende i. Da de havde kjørt en lidt, siger Konen: „A troer, du kjører runden om i Skåww lissom Gååb gor om Ståww." Ja, det troede Konen ogsaa, for naar én i Stuen kom til at gabe, saa gabte hun ogsaa altid. Manden sidder jo og hører paa det, og saa bliver han klog paa, te han havde mistænkt dem uden Grund. Nu behøvede han ikke længere at se efter, hvor det største Træ i Skoven var, og saa kjørte han hende hjem igjen, og hun blev da ikke hængt den Gang. Marie Pedersen, N.-Vissing.

204. I en anden lignende Opskrift siger Konen: „No mo jæn rigtignok sannd, te Gååb gor omkring i Stoww, som Mand kjør omkring mæ hans Kuen i Skov."—„Hwa sæjer do, Kuen?" sagde Manden. Hun svarte: „Dæj jænn Aab for dæj aan te å gaab." Saa kom han til at tænke paa, at Gaben var

smitsom, og da sagde han: „Er det saa i sig selv, saa lad os kjøre hjem igjen." De kjørte hjem, og fra den Tid af levede Ægteparret meget lykkeligt sammen. Nik. Chr.

205. Der var en Mand, der var saa angst for, at hans Datter var forelsket i Tjenestekarlen. Saa en Aften kom Karlen til at gabe, og strags derpaa ogsaa Datteren. Da Manden mærkede det, blev han saa gal, for nu troede han, der var noget ved det med dem, at han strags tog Datteren med ud i Skoven, for hun skulde hænges. Der blev han længe ved at traske om fra et Træ til et andet, han kunde ingen finde, endda der var Træer nok, baade smaa og store. Men saa fandt Datteren paa at sige:

„De æ nåk mæ Træ i Skoww
som mæ Gååv i Stoww,
de fæder et få dæ."

Saa fik hun Lov at gaa hjem. Herning. Marie Sandal.

---

8. Tab af Ægtefælle.

206. En Mand mistede sin Kone. Da hun skulde begraves, havde han ingen Raad til at skaffe en Kiste til hende, og de slog derfor et Lagen om hende. Paa Vejen kom de forbi en Tjørnebusk, og tilfældigvis kom en Gren til at slaa gjennem Lagenet, saa hun vaagnede ved det, ti hun var kun skindød. Syv Uger efter døde hun rigtigt. Da de skulde forbi Busken, udbrød Manden: „Aa, for Guds Skyld, kom ikke Busken for nær." Fortalt af P. Skrædder. Jørgen Hansen, Rands.

207. Et Sted var Manden død, og saa vilde de tage ham af Sengen og lægge ham paa Straa. Da siger hans Svigermoder, idet hun tog ved Næsen af ham: „No, bette Niels, no ka vi sågu styyr dæ." Lærer Pedersen, Kjelstrup.

208. En yngre Mand giftede sig med en temmelig gammel Enke, der havde en Gaard. Han ventede, at hun skulde dø, men alligevel overlevede hun ham. Da han laa Lig, lagde

de jo, som Skik var, et Par Kobberskillinger paa hans Øjne. Saa blev han jo klæd hen, og da der var nogle inde for at se Liget, bemærkede de, at der var blevet et Par runde Figurer paa hans Øjenlaag. Saa vendte Enken sig om til ham og sagde: „Ja, nu har du saagu minsæl faaet Briller paa, bitte Faaer.“ Lærer Balling, Lindeballe.

209. Da en Kone var død og skulde begraves, sagde Manden, mens de var ved at synge hende ud, til Børnene, som stod og græd: „I skal Fanden ta mæ holde jer Snovsen inde. Ens Død er en andens Brød, gaar én ud med Pjalt og Klud', kommer en anden ind med Højst og Stud'.“

210. „I Fjor tog han min salig Mand, i Aar tog han Anders i æ Hul, vil han saadan til det med æ Karle, saa skal vi saen have Tak.“ Lene Kristensdatter, Hjarbæk.

211. En gammel Enkemand et Sted i Jylland kom til Præsten og meddelte ham, at han nu atter agtede at gifte sig. Præsten syntes, at Manden var lovlig gammel til at tænke paa Giftermaal, og kom paa en mindre blid Maade med en Del Formaninger. Manden blev helt klejnmodig og svarede stilfærdigt: „Å ja, Hæ Pasto, hoj mi salli Kuen it gon hæn å krepieret, så hoj de hie hælle ålde passieret.“ M. Sørensen.

212. Gravskrift. Her hviler Peder Kristian Jensen og Hustru Ane Marie Madsen. Deres Strid er endt.

Ty. J. D. Jensen.

213. Paa en Gravsten, hvorunder var begravet en Kone og hendes to Børn, stod:

Hustru, din Ende var svær,
I trende i Fryd og Glæde,
mens vi nu græde.

„Vi“ var Manden og de efterlevende Børn.

Kjellerup. Fru Jakobsen.

9. I Barselfærd.

214. Anders Bødkers Kone i Helstrup skulde have Jordemoderen hentet, og det var ved Nattetid. Saa spurgte de

Karlen, der skulde kjøre, om han nu vidste, hvor Jordemoderen boede. Han sagde nej, men han vidste da, hvor der boede en Murer. Hans Mening var vel, at han hos Mureren kunde spørge om Jordemoderen, men det løb jo saa kunstigt.

Jens Hesselbjærg, Helstrup.

215. En Mand i Bræsten skulde en Vinterdag kjøre til Kjærbølling efter en Jordemoder, som boede der, og han kjørte i Slæde. Det gik nu godt nok med at faa hende læsset paa Slæden, og saa kom han jo paa Tilbagevejen. Det gik træls op ad Kjærbølling Bakke, men da han saa kom oven ud, gav han Hestene af Pisken, og nu gik det rask. Men ved det vældige Sæt, det gav, da Hestene sprang til, hoppede eller skred Jordemoderen bag ud af Slæden og blev siddende paa Jorden, og et Øjeblik efter var Befordringen langt henne, saa hun ikke kunde raabe ham op. Da han kom hjem i Gaarden, kom der jo Folk ud for at tage imod hende, og saa siger én af dem: „Du fik hende nok ikke."—„Jo."—„Da er hun ikke med dig." —„Hvad er hun ikke, da har a Vorherredød haft hende."

Lærer Balling, Lindeballe.

216. I Næsborg havde de faaet dem en ny Jordemoder. Den første Søndag hun kom til Kirke, saa hun efter, hvor mange frugtsommelige Kvinder der var i Kirken. Efter Kirketid kom hun til at snakke med en tyk Gaardkone, og hun sagde: „A kan have Brug for dig om en tre Uger." Da de tre Uger var gaaet, kom Karlen fra den Gaard kjørende efter hende, for hans Husbond var bleven skidt tilpas og vilde kopsættes. Jordemoderen troede jo, det var Konen, hun skulde til, og tog hendes Sager med sig. Da hun kom nu ind i Sovekammeret, laa Manden jo i Sengen og var saa indbunden om Hovedet. Jordemoderen spurgte: „Hvordan har I det, Mo'rlil?"—„Det er simpelt", siger han. Hun jager nu hendes ene Haand ind under Dynen, som hun jo var vant til, og siger: „Det skal snart blive godt, Hovedet og den ene Arm er jo allerede kommen."

En Elev paa Silkeborg Seminarium.

217. Det var om Foraaret i Driftens Tid, te en Mand

skulde ud at plove, og da hans Kone var højfrugtsommelig, saa siger han til hende, da han tager te'n: „Nu tager a Vognen med, og hvis du saa bliver syg, saa kan du staa i Døren og vinke ad mig, og saa kan a spænde for Vognen og kjøre med det samme. Saa kommer a snarere med Jordemoderen, naar a har den ude i Marken ved mig."—„Ja, gjør du kuns det", siger Konen. Da han var tagen te'n, kommer Konens Moder, og hun gav et Vink ad Manden for at lade ham vide, at hun var kommen der. Men han troede jo, det var Konen, der vinkede, og saa begyndte han strags at spænde fra Ploven. Da den gamle kom ind, sagde hun: „A vinkede ad din Mand for at lade ham vide, te a er her."—„Det er galt", siger Konen, „for saa gaar han nu hen og spænder fra og kjører efter Jordemoder. Saa maa vi jo hellere gaa ud og vinke ad ham baade to." Det gjør de, og Manden ser det. „Jaja, a skal nok stræbe", siger han, og han kom afsted. Da saa Jordemoderen kommer, var Konen jo ikke syg. Men da hun kunde blive det, hvad Tid det skulde være, overtaler de hende til at blive der Natten over. De sidder og faar nogle Punse, og Manden bliver svirende. Omsider kommer han i Seng, men hen paa Natten bliver han syg og klager sig, for han skal jo kaste op. Da vaagner Jordemoderen, der var falden i Blund, og hun troer, det er Konen, der er bleven syg. „Er det ringe med dig?" siger hun, „nu skal a komme." — „Aajaja." Saa gaar hun hen og jager Haanden under Dynen. „Jaja, giv dig tilfreds, nu bliver det snart godt, nu har a Hovedet og den ene Arm." Kristian Kristensen Norge, Gjøtrup.

218. Degnen i Værum hans Kone skulde gjøre Barsel. Saa kom der Bud efter Jordemoderen. Da Vognen var kjørt, fik han en voldsom Tandpine og smed sig saa af Klæderne og kom i Sengen. Der laa han og jamrede om Kap med Konen, da Jordemoderen kom. Hun gik nu til fejl Seng, stak Haanden ind under Dynen og sagde: „Ja, det værste er ovre, nu er allerede Hovedet og den ene Arm kommen." Roll, Langaa.

10. Forældre og Børn.

219. To Mænd stod og snakkede sagte med hinanden. Saa kommer en Kone til dem og er nysgjerrig nok til at spørge dem, hvad de talte om. Den ene siger saa: „Nu har de fundet paa en Maskine ovre i Amerika til at lave Børn paa, og det stod vi og snakkede om.“—„Nej“, siger hun, „saa holder a mere af den gamle Manér.“ Lærer Dahl, Gimsing.

220. „Jeg kan nu saa godt lide, naar Børn skriger.“— „Hvi saa?“—„Jo, for saa skynder man sig at komme af Vejen med dem.“ H. Br.

221. Et Barn græd af alle Kræfter, og saa sagde Moderen: „Nu gaar jeg hen efter Riset, saa skal du faa noget for din Græden.“ Dertil svarer Barnet: „Ja, saa græder a mere.“

222. Der var en Dreng, der stod og græd. Saa spørger hans Moder ham, om han vilde have det, og om han vilde have det. Nej. „Vil du have noget at drikke?“ Ja, det vilde han da og drak, til det klukkede i ham. Lige med ét tager han Kruset fra Munden og stikker i med at tude paa ny. „Hvad er der nu ved det?“ siger hun. „A vild' int ha' drukket.“ H.P.S.

223. I Paabøl laa en Morgen en Dreng i Sengen og raabte til sin Moder, der kom ind fra Malkningen: „Muer, gi mæ en Meldmad, hæjsen sk..er a i æ Sæng.“ Da hans Fader, der sad i Kakkelovnskrogen, hørte det, sagde han: „Hwa æ et do sæjer, Dræng?“ Hvortil Drengen svarede: „Naa, de æ dænd Teng, Fåer, ær I eund, ja, så sk..er a et i æ Sæng.“ J. P. J. Lund.

224. Store-Jef her i Byen sagde, at han slægtede baade sin Fader og sin Moder efter, for Faderen vilde gjærne tidlig i Seng om Aftenen, og Moderen vilde gjærne sildig op om Morgenen, og hans Moder vilde gjærne have en Puns til hendes Kaffe, og hans Fader vilde gjærne have en Dram til hans Meldmad. Gestrup.

225. „De er ved én Tro ligesom Frits og hans Moder.“ Frits paa Hastrup var Skytte. Han skyldte hans Moder tre

Mark, og hun troede ikke, hun fik dem, det troede han heller ikke, og saa var de jo ved én Tro. Maren Primdal, Navtrup.

226. En lille Pige, som af sin Bedstemoder lærte at bede Fadervor, gav denne et Stød paa Armen, da hun bad: „Giv os i Dag vort daglige Brød", og sagde hviskende: „Sæj Kååg, Oldemo'r." Da samme lille Pige en Gang skulde straffes, sagde hun ved at se Riset: „Å nej, manne Tak, æ pas rigte slet int Hug å, lil Oldemo'r." A. L.

227. En Kone sagde: „I Satans Unger!" Et af Børnene tilføjede: „Hvem er du saa?" H. J. M.

228. En Dreng siger til sin Moder: „Mue, nææ I no døe, hwessom I døe, å I saa komme i Hemmerig, hwessom I komme dæ, vel I så et hælsen mi Fåe, hwessom han æ dæ."

229. „Jeg tror, du slaar dig til Liderlighed", sagde en Fader til sin Søn. „Det gjør ikke saa meget", svarede denne, „for det tager af, men I er falden til Drik, det er værre, for det tager til." H. A. Hansen.

230. I Vestjylland boede en meget gjerrig Mand, der samlede en Masse Penge. Dem gjemte han inde i et Skab, og hver Gang han lagde en blank Daler derind, sagde han: „Vogser og formerer jer." Tiden gik, og Manden døde. Sønnen arvede nu den store Rigdom, men han var ikke som Faderen, han lod Pengene rulle. Hver Gang han tog en Daler ud af Skabet, sagde han: „Fryder og glæder eder, ti nu er eders Befrielsestime kommen." J. Jensen, Refshale.

231. En Mand havde mange Penge og gik jævnlig ind til Kisten for at se og røre ved dem. Han sagde da: „Vogser og formerer jer." Den samme Mands Søn var ikke af den Slags, for da Faderen døde, gik han ind og rørte om mellem de arvede Penge og sagde: „Fryder og glæder eder, ti eders Forløsning stunder til." H. A. Hansen.

232. I Lille-Hillerslev var en Pige død, og saa kom hun til at ligge skikkelig længe, inden de fik hende af Sengen, saa hun var bleven vel stiv. Det var af dejer Alkove-

senge med smalle Sengedøre. Saa gaar hendes Fader op i Sengen bag ved og vil tage ved, for ud skulde hun jo. Han siger da: „Kraadden og stiv har du altid været, og det bliver du ved med, men nu skal a Fanden slaa mig nok bevæge dig."

Morten Overgaard, Kjelstrup.

11. Lusene.

233. „Mowe, a æ swåldten."—„Æ do de, mi Dræng?" —„Mo a fo et Støk Sæjtekååg mæ Wåst o?"—„De sku do fo, mi Dræng."—„Mower, dær æ jo Låpper i æ Wåst."—„Sludder, go Dræng, de æ jo Kommen."—„Kommen, hwår æ di da kommen frå?" E. T. K.

234. „Moder, der er Lus i Osten."—„Snak, Dreng, det er jo Kommen."—„Ja, Gu er de kommen."—„Ti dog, ti."— „Der er over tyve." Chr. Weiss.

235. „Mowe, dær æ Lus i Wellii."—„Å, Slure, Dræng, de æ jo Kommen."—„Jagu æ di kommen, få di æ dæ."

Mikkel Sørensen.

236. Drengen: „Mo'r, Mo'r, der er Lus i Grøden." Moderen: „Å, Sludder, Dreng, det er jo Kommen." Drengen: „Jagu er de kommen." Chr. Weiss.

237. To Børn sad og søbede Kaal af et Fad. Da siger Tøsen: „Moer, Drengen sidder og river sig i Hovedet, og der kom en Lus i Kaalen." M.: „Jeg skal sku lære dig det, din Knægt, kommer du Lus i Kaalen." D.: „Det er slet ikke sandt, det var ikke andet end en Roe." (ɔ: den tørre Skorpe, som danner sig paa et lægt Saar). Anton Nielsen.

12. Huslivet.

238. Ude i Vesteregnen er Folk altid skabede, og i hvert Hus staar der midt i Stuen en Pæl, som de kalder æ Kløpæl. Naar der kommer fremmede, siger de ikke: „Væsgue å kom hæn

å sæt bæ nie", eller: „Bæsgue å kom fræ Daren", saadan som vi gjør, men derimod: „Bæsgue å kom hæn te æ Kløpæl."

Abslev. Mikkel Sørensen.

239. Nogle sad og spillede Kort et Sted, og Konen sad ved hendes Rok og spandt. Saa spørger hun om: Hvem vandt? Ja, det gjorde den og den. „Ja, Fanden skulde da flytte og føre det Kortspil af vort Hus, de sidder her og brænder vort Lys og vinder vore Penge." Saa spandt hun igjen en lidt og spørger atter om: „Hvem vandt?" — „Ja, det gjorde din Mand", siger de. „Der ligger et Stykke Lys i æ Tabelet, naar I faar brændt det, I har, saa kan I ta' det, ilav a gaar fram og laver æ Kaffe." Erik Nielsen, Romme.

240. En Aggerbo var oppe at hente Præsten, der skulde hen at berette hans syge Kone. Da de kommer til Huset, aabner Manden Døren, og der stod Konen indenfor og vendte Røven ud imod dem. Saa tager han ved Halen og rykker til Side med de Ord: „Der er snævre Rumme, a véd ikke, om Faaer kan faa hans Næse herind." Saa kommer de ind, og der sidder Konen, som han skal berette, i Kakkelovnskrogen og spiser Mælk og Grød. Da hun ser Præsten, siger hun: „Naa, er han der, vor Faaer, nu skal a se at komme i Seng, han kan komme i Lag med mig." Saa spørger Præsteu, om hun havde nogen Tro. „Aa, den a har, den er baade hullet og slidt, vor Faaer kjøbte den, sidst han var i Læwig (Aalborg)."

J. Bertelsen, Braa Højskole.

241. En Mand kom paa en Rejse til Harboøre med sin Kone og vilde blive der om Natten hos en Mand, som baade var villig til at huse dem og havde god Sengeplads nok oppe i Storstuen. Da de skal til Sengs, ser den fremmede Mand efter, om der var en Natpotte. Nej, der var ingen, og da han taler til Manden om det, viser det sig, at de ikke har saadan en Tingest. Men man skal hjælpe sig i en snæver Vending, og han kommer da med en Karaffel, som han mente nok kunde tjene. „Ja, det er godt nok, jeg kunde vel bruge den, men min Kone kan da ikke." Nej, det var vist nok, men ogsaa her-

for fandt Manden paa Raad, idet han strags efter kom med en Tragt, naar den blev sat i Karaflen, kunde hun jo ikke ønske sig bedre Natpotte.

242. En Pige kom ind til en Kjøbmand og skulde kjøbe Udstyr. Iblandt andet spurgte han, om hun ikke ogsaa skulde have en Natpotte. Jo, maaske. Da han nu kommer med én, siger hun: „Den kunde jo ogsaa udmærket bruges til Chokolade.“

243. En Kone kom ind til en Kjøbmand i Grenaa og vilde kjøbe en Pispotte. Han spurgte om, hvor stor den skulde være, for saa vilde han lade Krambodsvenden gaa op og hente én i Lageret. Ja, den skulde ikke være saa lille. Hvor stor da? Aa, saadan til en fire, syv Pis. 242—243. E. Kolstrup.

244. En Pige kommer ind til en Kjøbmand og vil kjøbe en vis Ting. Hvad det var for en Ting. Ja, den var da til at pisse i. „Naa, hvor stor skal den være?“—„Ja, lad mig se, den skal være saadan, at min Fader og min Moder og min Søster og min lille Broder og saa mig selv vi kan pisse en god Taar i den.“

245. En svensk Kludekræmmer kom en Dag ind til en Kone, som stod og redte sin Seng. Hun beklagede sig over, at Lopperne var saa slemme ved hende. „Vil Muer gi mig en Skjorte og et godt Stykke Mad, saa skal jeg nok sige Muer, hvad hun skal jøra ved Lopparne.“ Det fik han saa. Saa tog han et lille Pulver op af Lommen og gav hende og sagde: „Dette skal Muer gi Lopparne, saa døer nok Lopparne.“ Konen sagde Tak, og Manden gik. Men da han var gaaet, kom hun i Tanker om, at hun jo ikke havde faaet at vide, hvordan hun skulde bruge Pulveret. Saa løb hun efter ham, raabte og sagde: „Det er sandt, hvordan skal jeg bære mig ad og give Lopperne det Pulver?“ — „Det skal jeg nok sige Muer; Muer skal tage en spids Kniv og vriste Mulen op paa Loppan og gi den Pulveret, saa døer minsæl nok Loppan.“ — „Men saa kan jeg jo lige saa gjærne slaa hende ihjel“, sagde Konen. „Ja, det kan Muer, ligesom Muer selv vil“, sagde han og gik.

Bogø. Lærer Hansen, Faarbrup.

13. Mad og Drikke.

246. Vi kjænnet, vi kjænnet i tow Daww, de fæk vi et nued å, mæn de bløw mossel dænd dejligste Fjæt.

Testrup Højskole.

247. Paa en Gaard levede de lidt tarveligt, og Karlene fik sjælden andet end reven Ost paa Meldmaderne. En Dag, som Karlene sad og spiste Meldmad i Marken, kom Bonden derud, og én af dem gav sig da til at løbe omkring i en Indtægt Korn og lod, som om han søgte efter noget. Da Bonden kom derhen, vilde han have at vide, hvorfor han saadan løb og traadte Sæden ned, om han havde tabt noget? Ja, siger Karlen, hans Ost fløj af hans Meldmad, og han vilde jo nok have fat i det igjen. Siden fik Karlene ikke Riveost paa Meldmaderne i Marken.

Om et andet Sted fortælles, at Øllet var meget daarligt, snart tyndere end Vand. En Dag, da Bonden kom ud at se til Karlene i Marken, saa han én af dem smække sin Bugsesmække ned og pisse paa samme Tid, som han drak af Øldunken. Bonden vilde have at vide, hvorfor han bar sig saadan ad. Jo, Øllet var da saa tyndt, at det løb lige igjennem ham.

Ådslev. Mikkel Sørensen.

248. En Dreng sad i Marken og spiste sin Meldmad. Der var reven Ost paa den, og det vilde blæse hen. Saa smed han Træskoene. „Hvor vil du hen?" siger Husbonden. „A vil rende efter min Ost, for ellers faar a ikke noget af det." Det hjalp, siden fik han ikke reven Ost i Marken.

Kirsten Marie Pedersdatter, Hornslet.

249. En Kone, der vilde spare paa sit Smør, sagde til sine Gjæster: „Tag Fedt, tag Smør, tag hvilket I vil, tag Fedt." Gerslev. Anton Nielsen.

250. Konen raaber ud i Kjøkkenet til Pigen: „Er Kaffen snart varm?" Hun svarer: „Ja, a ka da it hålld mi Fenger i ed."

Fru Møller, Kjellerup.

251. Et Sted fik Folkene saadan noget tyndt Øl, men de lod alligevel til, at de kunde godt lide det, for det var en

farlig Hoben, de brugte, naar de var i Marken, hvert Øjeblik maatte en halvvogsen Knægt, der hed Hans, hjem og hente en Krukkefuld. En Gang kom Manden uforvarende til at se, at han stod saa underlig og tumlede med Ølkrukken udenfor Toftesporten. „Hvad i Herrens Navn er det, du bestiller, Barn?" raabte Manden og gik hen til ham. „Jeg hælder bare Vandet fra!"
Chr. Weiss.

252. I en Præstegaard var deres Øl saa meget tyndt. De andre Folk klagede dem for det, men saa siger Karlen: „Det skal I ikke klage jer for, a finder nok paa Raad." En Dag de sad i Borgestuen og spiste Meldmad, kom Præsten ind til dem. I det samme greb Karlen Kanden og smækkede Bugserne ned. Saa spørger Præsten om, hvad det betyder. Ja, det var han nødt til, for Øllet var saa tyndt, at det løb lige lukt igjennem ham med det samme, og han vilde nødig have det i Bugserne. „Saa vil jeg ogsaa i Lag med Maren Bryggerpige", svarer Præsten, „at hun kan brygge noget bedre Øl for Fremtiden."
Hans Frier, Østerby.

253. En Mand kom ind til en anden Mand og blev beværtet med en Drik Øl. „Naa", siger Værten, „hvad synes du om vort hjemmebryggede Øl?"—„Det kunde vist ikke blive saa galt", fik han til Svar, „naar det blev lagt dobbelt."
Chr. Weiss.

14. Snavset Mad.

254. Et Sted havde Konen lagt noget Dej, og for at det kunde løftnes, havde hun lagt det i Sengefødderne. Lidt efter lagde hun et Barn i den samme Seng, og det laa noget uroligt og sparkede ud i Dejen med Benene. Da hun saa kom for at tage Dejen op og blev opmærksom paa, hvad Barnet havde gjort, tog hun en Kniv og skrabte baade Lagen og Dyne og Barnets Ben af, og det kom hun i det andet Dej.
Fortalt af Kontorist Ring, Struer.

255. En Kone var ved at dejne, og saa havde hun sat

Barnet fra sig i Dejtruget. Saa gjorde det noget i Dejen, og nu skulde hun til at stille det af. „Det er Dej, for det kan a lugte, og det er L . . ., for det kan a smage."

Johanne Nielsdatter Hald, Axelterp.

256. Konen satte Barnet i et Hjørne af Dejtruget, mens hun dejnede. I det samme kommer Manden og vil tage det op, og da har det gjort i den. Nu vil han jo tage det op, som Barnet har efterladt, men han kan ikke gjøre Skjel paa det. Konen bliver arrig og skriger: „Kan du ikke se, din Flab, det er jo L . . ., og det er Dej." Steffen Jensen, Grindsted.

257. Konen, der hidtil har haft snavset Smør og derfor kun faaet en ringe Pris for det, gjorde sig nu Ulejlighed og fik det noget bedre. Som hun nu gik hen for at sælge det, faldt det fra hende i Pladderet, og hun samlede det da op og sagde: „Nu faar det at gaa for det gamle Kjøb."

258. En Mand var en Dag i By, og der sad de og spiste Pølse. Han saa ogsaa, at der var Korender i dem. „Det var da nogle dejlige Pølse", siger han, „hvordan har I faaet dem lavet?"—„Ja, det er nemt gjort", svarer de, „det er bare at give Svinene et Pund Korender i deres Æde, Dagen før de skal slagtes, men de skal jo ogsaa have Gryn den Dag, og saa kommer Pølsen af sig selv." Saa vilde han prøve det, for han stod netop for at skulle slagte ogsaa. Nogle Dage efter kom han derom igjen. „Naa, hvordan gik det?" sagde de. „Ja", siger han, „én kunde jo da æde dem — til Nød."

Povl Jørgensen, Stens.

259. En Kone gik omkring og fik sig noget Pølse i Slagtetiden, for Folk var jo ikke saa nøjeregnende i saadan en Tid med en lille Pølse. Det var mest Smalpølser, hun fik, og naar hun saadan havde gaaet en hel Dag, havde hun for det meste hendes Forklæde helt fuldt. En Aften kommer hun ud fra en Gaard, og ligesom hun saa kommer til Husenden, gaar Forklædebaandet op, og Pølserne falder fra hende. Saa sætter hun sig paa hendes Knæ og vil samle dem op i Forklædet igjen, da hun har faaet det bundet op. Men af og til faar

hun sat i noget andet. Nu vidste hun ikke andre Raad end at smage paa det, hun fik, og bide af det. Saa sagde hun: „Det er Skidt, og det er Pølse." Heldigvis vidste hun, hvor mange Pølser hun havde, og blev ved, til hun havde dem til Hobe. C. A. Thyregod.

260. Det var nu paa den Tid, da de paa Smaastederne havde Koen staaende ved Siden af Kjøkkenet. Moder og Datter boede sammen i et lille Hus, og de var ved at koge Kaal til Middag, for de havde nu Tækkemand. Imidlertid er Koen gaaet løs og kommen ind i Kjøkkenet, og da saa Datteren ser det, bliver hun forskrækket og jager paa Koen for at faa den ud igjen. Men da den nu kommer til at vende sig, saa falder der et Par Klatter ned i Kaalgryden. Saa raaber hun til Moderen: „Mower, Mower, æ Kow hår skidt i æ Kålpåt." Konen svarer: „Å Guj, Bånlel, stræb å rør et om, æ Tækkemand ligger o æ Hus, hør han et, så æbber han mi Salliheb et en Skjæffuld å em." Lærer Madsen, Brande.

261. „Hold Kjæft, Kjælling, Kaffen er tyk."—„Aa, Gud naade mig, saa har den Satans Unge dog skidt i Kjedlen." Chr. Weiss.

262. Degnen havde en Tøvejrsdag Tærsker i sin Lade, som laa ude paa Marken. I Bygningens Østende var en Lejlighed til en Familie. Lidt over Middag ser Tærskeren, at Familiens ældste Datter kom ud til Møgdyngen og øste i Kaffekjedlen, hvorpaa hun bar den ind. Nu hørte han ude paa Loen, at Konen sagde: „Er der mere i Kjedlen, saa kan vi jo give Degnens Tærsker en Kop Kaffe med." Næppe havde han hørt dette, før Tærskeren sprang ud af Lovinduet, løb hjem til Degnekonen og fortalte Sagens Sammenhæng. J. V. Nissen.

263. Et Par Mænd kom ind et Sted og forlangte noget at spise. Ja, hvad de vilde have? Saa ønskede de kogte Æg. Da hun kom med dem, var de pillede, og de saa ikke saa helt renlige ud. Mændene saa noget skjævt til dem, og det mærkede hun. „Skal a endt glåås dem for jer?" sagde hun, men derfor betakkede de sig dog. J. Bærtelsen, Braa.

Kaldes i Han Herred: snubbe dem; her i Brønderslev: smutte dem Det er at overslikke dem med Tungen.

264. En Hestehandler kom til et Sted og vilde være om Natten, og da Folkene kjendte nok ham, var der ikke noget i Vejen. Han laa i Storstuen, men midt om Natten kom det paa ham, at han skulde i stor Forretning, men nu var han kjed af at forstyrre Folkene i deres Søvn. Han saa efter under Sengen og fandt der en stor Gryde, som nok kunde bruges, og saa satte han sig jo paa den. Der var noget i Gryden i Forvejen, og det strit op i Enden paa ham, men da han troede, det var Vand, tog han ikke videre Hensyn dertil og lagde sig igjen. Om Morgenen gjorde han Redelighed for sig og rejste af. Saa varede det en Tid, da kom samme Hestehandler der igjen en Aften og bad om Losi. Konen sagde nej. Det kunde han ikke forstaa, de var jo godt bekjendt med hinanden og var komne godt ud af det. Han spørger hende atter ud om det. men hun svarede, at han kom ikke til at ligge der tiere. „Hvorfor ikke?" siger han. Hun holdt sig noget tilbage og vilde ikke ret ud med det. „Sig du det, Per", det var hendes Mand. „Ja, a kan jo gjærne sige dig det. Du maa vist have noget Udslæt, for der var Bløj paa Lagenet, det sidste du laa her, og det var vi jo kjede af." Prangeren kan ikke forstaa det, men endelig gaar det op for ham. „Hvad var det for en Gryde, der stod under Sengen?" — „Aa, det var en Potte med Blod i, min Kone havde sat der ind, for vi havde slagtet og skulde have sort Pølse Andendagen." Det var altsaa Blod, der havde strit op i Enden af ham og saa havde smittet af paa Lagenet. Det fortæller han saa Folkene, hvordan han der havde gjort Forretning i den Gryde. „Foj for Fanden", siger Per, „a tot sku nok, Pølsen smagte saa l..tet." C. Brøgger.

---

15. Finker. Fisk. Østers.

265. En Mand var i Kjøbenhavn at sælge Tørv, og der blev han et Sted opvartet med Finker. Men dem kastede han

op. Han tager dem i sit Lommetørklæde med hjem og giver Hunden dem. Men den kastede dem ogsaa op. Saa fik han Konen til at brase dem op i Panden med Smør, og saa skal Forvalteren fra Herregaarden, der havde sin Gang der, gjøres til Gode med dem. Som han nu sad og spiste dem, og de bekom ham godt, begynder Manden at fortælle om, hvad Skjæbne de hidtil havde haft, og saa maatte han ogsaa have dem op. Siden kom Forvalteren ikke i Besøg hos den Mand, men saa fik Konen heller ikke flere Børn. Jens Jakobsen, N.-Bissing.

266. Der var en Mand, der havde ingen god Tro til hans Kone, han havde Mening om, at hun var gode Venner med en Forvalter, der boede en lidt derfra og tit kom der til Gaarden. Saa en Dag kjørte han til Aarhus, og da han kom ind i hans Kvartér og vilde have noget til Foden, blev han opvartet med Finker. Men hvordan det nu var, han kom til at brække sig af dem. Nu tog Karo fat, det var en stor Hund, han havde, og den aad dem saa allesammen. Men den brækkede dem ogsaa op igjen, og nu samlede Manden det hele op i et Klæde og tog med sig hjem. Der flyede han Konen dem og bad hende lave dem til næste Morgen. Nu er det saa heldigt, at Forvalteren kommer netop i det samme og besøger dem og saa beder Konen ham til Bords paa de her Finker. Han spiser ogsaa med god Appetit, men da han er færdig, fortæller Manden ham, hvordan det hidtil er gaaet med dem. Saa maa han jo ogsaa have dem op, og han bliver saa vred, at han kom der aldrig mere. Siden fik den Kone ingen Børn, og før havde hun faaet saa mange, saa der maa vel have været noget om, hvad de sagde, at Forvalteren var Fader til dem.

Marie Pedersen, N.-Bissing.

267. Paa et Skib havde de faaet en ny Kokkedreng, og han skulde blandt andet ogsaa lave Fiskefrikadeller, men de var ikke til Pas for Kaptejnen, han ankede over, at Fisken ikke var hakket fint nok. Næste Gang gjorde Fyren sig mere Umage, men de var endnu ikke til Pas. Saa sagde han til sig selv: „Da skal jeg nok faa dem møre“, og saa tyggede han Fisken

rigtig godt, spyttede den ud igjen og rørte det hele godt sammen, som det nu skulde laves, hvorefter Frikadellerne kom paa Panden med dygtig Smør til. Mens de brasede, gjorde han en bitte Vending ud af Kjøkkenet, og da kom Skibshunden listende ind, fik Behag i den dejlige Lugt og ragede Frikadellerne af Panden samt aad dem med god Appetit. Da den sidste var skreden ned, kom Skibsdrengen tilbage og gjættede strags Sammenhængen. Øjeblikkelig greb han fat paa Hunden, og som han kunde bande, klemte saa eftertrykkelig paa den, at den maatte af med det hele. Nu æltede han Fisken godt sammen igjen og kom paany Frikadellerne i Panden med nok en Ladning Smør, hvorpaa de uden videre Uheld blev stegt og baarne frem for den vanskelige Kaptejn. „Denne Gang er de F. tordne mig gode, nu kan jeg tygge dem", og han spiste med stort Velbehag. „Hvordan har du nu baaret dig ad?" Ja, saa skulde Drengen jo til at fortælle, hvordan det var gaaet, og Kaptejnen hørte opmærksom efter, men tilsidst — brp, saa maatte de jo op. De gik dog ikke til Spilde, for Skibshunden var til Rede og aad dem, og saa fik den endelig Lov til at have dem i Fred.

Lærer Bagger, Vellev.

268. En vestjysk Bonde kom til Aarhus for at se, hvordan saadan en stor By var. Han gik ind paa en Gjæstgivergaard og forlangte noget at spise. De gav ham nu en lang Liste, han skulde se paa og saa vælge der imellem. Han lod Fingeren gaa op og ned ad den og sagde, idet han standsede ved et Sted: „Lad mig faa det", for Sagen var, at han slet ikke kunde læse. Det var netop Østers. Saa kom Opvarteren med dem, men han vidste ikke, hvordan de skulde spises. Han lukkede Skallerne op og tog noget af det Snat, der sad, mellem to Fingre og puttede i Munden. Det kvadrede nede i Halsen, og han kom til at kaste op. Han puttede det igjen i Skallerne og lagde dem kjønt paa Tallerkenen. Lidt efter kom en anden pæn Herre ind og forlangte Østers. Dem fik han, og Bonden troede jo, det var de samme, han havde faaet. Nu sad han og smaalo, mens den anden spiste. „Hvad ler du ad?"

siger den pæne Herre. „A tænkte paa, om De kunde stille dem i Dem, for a kunde ikke.“—„Har du haft dem i dig?“—„Ja, a har, og a lagde det i Skallerne igjen.“ Saa maatte den anden ogsaa til at kvabbe. Lærer Madsen, Katrup.

269. En Mand fra Rødding rejste til Kjøbenhavn, og der gik han ind i et Værtshus og forlangte en Portion Mad, men vilde helst have Østers. De havde kun én, og den fik han. Men den vilde ikke blive der, den kom igjen. Han lagde den alstille paa Tallerkenen. Saa kom en anden Herre ind og forlangte ogsaa Spise og Østers. Nej, de beklagede, at de havde ingen, den Mand der havde faaet den sidste. Ja, da maatte han godt faa den, sagde Røddingmanden, han brød sig ikke om den. Den anden Herre spiste den saa. Saa siger Bonden: „Vil den blive der?“ — „Ja, den smagte helt delikat.“ — „Ja, da har a haft den nede én Gang, men a kunde ikke faa den til at blive der.“ Peder Ladefoged, Navtrup.

270. En Bonde var tagen til Kjøbstaden at sælge Tørv og var saa heldig at afhænde dem. Da besluttede han at ville have noget rigtig godt og sjældent at leve af og gaar saa ind paa en Gjæstgivergaard. Nu havde han hørt sige, at Østers skulde være den allerfineste Spise, og saa forlanger han da to Østers. „Jeg tror ikke, vi har flere“, siger Opvarteren. Men saa finder han endda to og kommer med. Bonden havde aldrig set Østers før, og han tager en af dem i Munden og begynder at bide i den, men det kan jo ikke lykkes. Saa vilde han sykke den paa én Gang, for han var jo vis paa, at den var god; men da han faar den lidt ned, bøv! saa kom den jo igjen. Nu var det dog skammeligt at give Penge ud til ingen Nytte, og saa gjør han nok et Forsøg, men det var det samme, den kom igjen. Imidlertid kommer der en anden rejsende ind. Det var en Tysker, og han beder ogsaa om Østers. Tjeneren sagde, at de havde ikke flere. Saa tager Bonden Ordet: „Her er to, dem kan han gjærne faa.“ Ja, det var godt, men da han var lige saa tosset paa Østers som Bonden, saa tog han og sank den ene. Bondemanden sidder og ser paa det, og saa si-

ger han: „Vil den blive der?“—„Ja, saa minsæl vil den blive der.“—„Da har a haft den nede to Gange, og den kom igjen begge Gange.“—„Bøv!“ siger Tyskeren, saa kom den igjen, og han vilde ikke gjøre Forsøget tiere. Sognef. Jens Nielsen, Lem.

16. Ved Bordet.

271. En Jøde sad og spiste Suppe. Saa hoppede Kanariefuglen hen paa Kanten af Tallerkenen og lod noget falde ned i den. „Aak, bevares“, siger han til Konen, „se dog til Fuglen.“—„Aa, den Smule, det er jo ingen Ting“, siger hun. „Naaja, det skulde bare have været mig, der havde gjort det, saa skulde én have hørt et Spektakel.“ Maren Pedersdatter, Kvislel.

272. Simons Kone havde en Kanariefugl, hun holdt saa forfærdelig meget af, men det kunde Simon ikke lide. En Middag satte den sig paa Terrinen og gjorde noget ned i Suppen. „Uu, den forbandede Fugl, det skulde have været mig, saa skulde vi have hørt et Spektakel.“ C. Brøgger, Ravnkilde.

273. Der var et Sted, hvor de havde Haandværksfolk og var da ikke saa faa til Bords om Middagen. Saa skulde de have opvarmede Kaal, som var levnet fra Dagen før, og Manden i Gaarden var jo, som Skik og Brug er, den første, der tog en Skefuld. Men han brændte sig ganske forskrækkeligt, for de var gloende hede. Dog lod han sig ikke mærke det allermindste med det, men sagde lige saa vredt: „Hvad Fanden er det, Kirsten, hvi har du ikke varmet Kaalene ordentlig?“ Da de andre hørte det, troede de jo ogsaa, Kaalene var saa godt som kolde, og faldt dygtig an paa dem, men de brændte dem jo lige saa forsvarlig som han. Det havde Manden nu hans Spil af. C. A. Thyregod.

274. To Mænd sad og spiste af ét Fad Grød, og deres Koner stod og snakkede tæt bag ved dem. Men nu var den ene Mand mere slugsk end den anden, og Grøden slap da først op ved hans Side. Da hans Kone saa det, gaar hun lige hen og giver Fadet et Snur med de Ord: „Det Fad har kostet

mig fire Skilling." Men den anden Kone tager da ved Fadet og idet hun siger: „Da er det Pinedød ogsaa de fire Skilling værd", giver hun Fadet saadant et Snur tilbage igjen, at det kom til at staa paa sin gamle Plads. Lærer Visgaard.

275. En Sjællænder, en Fynbo og en Jyde traf en Gang sammen paa et Værtshus, og de blev da enige om at bestille et stort Fad Suppe, som de saa vilde nyde i Fællesskab. Da Fadet omsider kom ind paa Bordet, var de alle tre svært sultne, og Sjællænderen langede først til Fadet, men brændte sig saa ganske forfærdelig paa den første Skefuld. Naa, han lod som ingen Ting og drejede sig blot om til Vinduet, idet han sagde: „Det er s'mæn et dejligt Vejr i Dag." Lige i det samme brændte Fynboen sig ogsaa paa sin første Skefuld, men han skjulte sin Skade ved at svare Sjællænderen: „Ja, det kan nok hænds." Nu kom Turen til Jyden, ham gik det ikke bedre end de andre, men han slængte nu Skeen fra sig, idet han raabte: „Hur a da bræænd mæ!" Henrik Pedersen, Maribo.

276. En Gang var tre Hesteprangere: en Sjællænder, en Fynbo og en Jyde, kommen ind paa en Gjæstgivergaard, hvor de alle tre vilde spise til Middag. Da Suppen blev sat paa Bordet, langede Sjællænderen strags til, men brændte sig ganske forskrækkelig. Dog bed han Smerten i sig og begyndte at fortælle: „Ja, som jeg siger, Verden er vid . . ." Imidlertid havde Fynboen faaet en stor Skefuld i Munden; han brændte sig ligeledes, men sagde med et Sideblik til Sjællænderen: „Ja, og der er mange Skjælmer i hinne." Nu havde Jyden ogsaa været i Fadet, men saa snart han havde faaet Suppen i Munden, saa smed han Skeen og udbrød: „Av for Skam, hvor jeg brændte mig!" M. Møller, Sir.

277. Der var tre Mænd, der skulde til at spise. Maden var koghed, men det vidste de ikke af. Først tager saa den ene sin Ske og brænder sig, men vil ikke lade sig mærke dermed og siger: „Der er højt til Himlen." Den anden tager nu en Skefuld og brænder sig ligeledes, hvorpaa hun siger: „Ja,

Verden er stor og vid." Endelig tager den tredje sin Ske og brænder sig som de andre. „Ja, det maa jeg bekjende, at der er mange Skjælmer deri."

278. Der var to Kinesere, der kom her til Landet. De bleve budt med til et stort Selskab, hvor de fik Flæsk med Sennep. Den ene Kineser tog saa en hel Skefuld, hvilket bragte ham til at græde. „Hvorfor græder du?" spurgte den anden. „Aa, jeg kommer til at tænke paa min gamle Fader, som faldt i Krigen." Lidt efter bar den anden sig lige saadan ad. „Hvorfor græder du?" spurgte den første. „Aa, jeg græder over, at min Fader ikke faldt tilligemed din i Krigen."

Lærer Andreassen, Ørslev.

279. To Herrer spiste Steg sammen. Den ene sad og listede de afpillede Ben over paa den andens Tallerken, saa da de var færdige, havde den ene Tallerkenen fuld af Ben, og den anden havde slet ingen. Da siger den anden til den første: „Det ser ud, som om De havde spist meget mere end jeg, man kunde næsten tro, De var en Slughals."—„Naa, det kan man, men véd De, hvad man kan se, det er bedre, end hvad man kan tro. Man kan se, at her har ingen Hund siddet og ædt, for den levner ikke Benene."

280. En Del Mænd kom af og til sammen i Selskab. Den ene af dem vilde de andre gjærne have til Bedste, og en Aften, de havde faaet Andesteg, lagde de de afgnavede Andeben hen paa hans Tallerken. Han lod som ingen Ting. Saa siger en af dem til ham: „Du har faaet et godt Maaltid." — „Ja", siger han, „men jeg har dog spist som et Menneske, for jeg har levnet Benene, I andre har spist som Hunde, I har spist baade Kjød og Ben." Saa fik han Lov at være i Fred den Aften.

Chr. Weiss.

281. En Mand, som ikke kjendte Sømandssproget, kom om Bord paa et Skib, just som der skulde holdes Maaltid. Skipperen sagde: „Skaf, skaf!" og Manden tænkte: „Hvad skal jeg skaffe?" Han saa sig omkring og fik endelig Øje paa en stegt Gaas, der stod paa en Hylde, og som Skipperen havde

gjemt for sin egen Mund. „Saa skal jeg nok skaffe noget", tænkte han, kom med Gaasen og satte den saa paa Bordet for Skibsfolkene. Nyord. Lærer Hansen, Faardrup.

---

17. Husbond og Tyende.

282. I Måån er ed Mekkelsdå,
da ræjser dær manne Skjælmer å,
å de ær som en Skik å en Sæwåån,
di ræjser fræ jæn Sow å te en åån.
Lærer Krogh, Hjerk.

283. I Aften er det Mortens Aften,
i Morgen er det Mortens Dag,
saa har jeg min Løn fortjent,
saa kan jeg pik (ɔ: pille) af.
Giftes skal jeg,
men ingen Kjæreste har jeg,
en sølle Sag er det. N. P. Chr.

284. En Ritmester henne paa Søviggaard havde en Karl fra Salling. Da han rejste, skrev han paa hans Skudsmaal:

Du Sallingbomand,
jeg dig ej rose kan,
den Tid jeg dig hafde,
jeg ikke vandt, men tabde,
du kunde dygtig æde,
men vilde nødig svede,
om Sommeren hed
du røgt' Tobak og sked.
Frederik og Niels Horsbøl, Torstrup.

285. Ritmester Halling skrev i en Karls Skudsmaalsbog da han rejste:

Farvel og Tak, du Sallingbomand,
ved dig jeg tabte og ikke vandt,
gjærne vild' du æde,
men nødig vild' du svede,

naar Solen brændte varm og hed,
da røgte du Tobak og sked. Niels Jakobsen.

286. Rødding Præst sendte Mads Mand til en Morsingbo-Præst, som havde skrevet til ham om en Karl. Da han havde haft ham en otte Dages Tid, blev han fornøjet af ham og sendte ham tilbage med et Brev, hvori stod:

Tak skal du hav' for din Sallingbomand osv.

Jens Led, Lem, Salling.

287. En Dreng var rendt af hans Tjeneste, og saa blev hans Fader jo stævnet af Husbonden. Drengen maatte med for Retten for at afgive Forklaring, og saa blev han først spurgt, om Kosten ikke var god nok. „Ja—a", siger Drengen, „det var saa som saa. Først fik vi et selvdødt Faar, det gik endda an, men det smagte jo ikke svar godt. Saa fik vi en kast Kalv, og kort efter døde vor Aftægtskone. Saa sendte min Husbond mig hen efter en Skjæppe Salt, saa vidste a Besked, og saa gik a." Lærer Madsen, Brande.

288. En Karl kommer ind en Morgen og siger til hans Husbond: „I Nat havde a saadan en underlig Drøm, Husbond." —„Naa, hvad drømte du da?"—„A drømte, te min Røv var bleven til en Vejrmølle, og da a vaagnede, saa gik den."

Lærer Søgaard. N.-Nissum.

289. En Dreng var ude med sin Husbond og Gaardens øvrige Folk for at rive Hø. Imidlertid gik han og tjattede med Riven uden at bestille noget, hvorfor ogsaa Manden tilsidst skjændte paa ham og opfordrede ham til at arbejde. „De andre er mig i Vejen, jeg kan ikke komme til", svarede Drengen. Manden lod sig nøje med Svaret, men da Middagen kom, og Folkene var komne til Bords, saa Manden ned til den nederste Bordende og sagde: „Skyd det Fad noget nærmere hen til Drengen, han kan jo ikke komme til." — „Jo, jeg kan godt komme til", svarede Drengen. Anton Nielsen.

290. En Karl, der tjente ved en Mand, han blev sat til at tærske, men han var saa grov doven, og vilde saa helst ligge paa Ryggen i Laden. Men saa for at bilde dem ind, te

han tarsk, tog han to Koluger og slog imod hverandre med, for at det kunde give Skrald ligesom Plejlen. En Dag vilde Manden ud at se til, hvordan det gik ham med æ Tærsken. Det hører Karlen, og saa smider han det, han har i Hænderne, og lægger sig lige saa stille, som om han lurer efter noget. Saa siger Manden: „Naa, hvordan gaar det, Hans?“ — „Hvys, hvys“, siger han. „Hvad er der ved det?“ siger Manden. „Hvys, a lurer efter Møs.“ — „Naa, hvor mange har du saa fanget?“—„Ja, naar a har én til den, a lurer efter, saa har a to.“ Lærer Pedersen, Nissum.

291. Der var en Præst, som havde en doven Avlskarl. Naar han skulde tærske, lagde han sig gjærne ned paa Maven ved Siden af Plejlen paa Logulvet. En Dag kom Præsten listende i Tøflerne, saa at Karlen ikke mærkede ham, før han stak Hovedet ind til ham og spurgte, hvad dét var, Per der bestilte. „A lurer o æ Mus, Fåer“, sagde Karlen, og Præsten syntes da, det var en udmærket Karl, der saadan ogsaa kunde fange Mus, roste ham noget derfor og spurgte helt sagte, hvor mange han havde fanget. Per svarede: „Næer a foer jæn te dæn, a lurer o, så hår a tåw.“—„Det var Ret“, sagde Præsten og listede ganske sagte ud igjen. Marie Sandal.
Fortalt af J. P. Sandal, Tim.

292. En Præst havde et Par Jyder til at tærske. Men da han nu mente, at de ikke slog haardt nok, saa gik han en Dag ind i Loen, mens de var inde at spise Meldmad, og krøb under Halmen. De saa nok, han gik derind, og mærkede godt, at der var noget levende i Halmen. Saa sagde den ene: „No vel a begønnd, imen æ Mad slonter lidt i æ Lyw.“ Saa fik Præsten at føle, hvor haardt hans Tærskere slog, og siden den Tid tvivlede han aldrig paa, at de slog haardt nok. M. E.

293. En Dreng tjente paa en Herregaard, og saa kom han en Dag til Forvalteren og sagde: „Nu har a forskaffet mig mit Navn her i Stalden, her er det“, og saa letter han Halen paa en af Hestene. „A hedder Jens Jensen, Ovstrup, og her staar alle tre Bogstaver.“ Jens Gudesen, Siem.

294. En Dreng tjente hos en Mand, der havde en So, som skulde lægge Grise. Saa blev Drengen sat til om Natten at sidde og passe Soen, at den ikke skulde ligge Grisene ihjel, naar den fik dem. Han havde heller ikke siddet saa grumme længe, inden Soen bekommer sig en Gris, men aldrig saa snart fik den Grisen at se, saa farer den op og snapper den og æder den. Det tog Drengen sig ikke saa nær, for Soen havde jo ikke ligget den ihjel, saa meget mere som det ikke varede længe, inden Grisen kom igjen. Det gik paa samme Maade den Gang, idet Soen aad den, saa snart den fik den at se. Saa ud paa Natten kommer Manden ud og vil se til Drengen og Soen, og i det samme faar Soen nok en Gris, og strags snapper den jo den ligesom de øvrige. Manden begynder nu at huje og skrige over dette her, men Drengen siger: „Du skal bare være ganske rolig, for det gjør slet ingen Ting, den skal snart komme igjen, saadan er den nu kommen ti Gange.“ Lærer Madsen, Brande.

295. Der var en Gaardmand, som var ude at slaa Enge tillige med sin Tjenestekarl, og som de gaar, hører de en stærk Susen i Luften og ser op begge to. Da er det en Flok Stære. Saa siger Karlen: „Det er da en svær Flok Storke.“ —„Storke“, siger Manden, „det er jo Stære.“ —„Ja, dersom du ikke siger, det er Storke, saa lægger jeg mit Tøj, og saa gaar jeg strags.“ Det var Manden ikke videre tjent med nu i den travle Tid, og saa bed han noget paa det og sagde helt langsomt: „Ja, er det Storke, saa er det ogsaa nogle smaa.“ De snakkede nu ikke mere om det, og Karlen blev. Sommeren gik, og Vinteren kom. Da de kom ind i Januar, og det blev dygtig koldt, og de havde ikke stort at bestille, da sidder Karlen en Morgen og venter paa sin Dovre. Manden kom ud af Kjøkkenet med et Fad fuldt af varme Kartofler. „Nu skal vi to have os en rigtig god Frokost af denne Flæskesteg.“ Karlen skulde til at hue til og siger: „Flæskesteg, det er jo Kartofler.“ —„Det kan godt være, men dersom du ikke siger, det er Flæskesteg, saa kan du gaa strags.“ Da han havde betænkt sig lidt, saa siger han: „Ja, er det Flæsk, saa maa det ogsaa være no-

get mager Flæsk", og da han ikke var for at rejse og være arbejdsløs, klemte han paa Kartoflerne. Chr. Weiss.

296. En Karl vilde fæste sig til en Mand, men han havde rigtig nok en Fejl, sagde han, og det var en Sygdom, der kaldtes Julsot. Bonden mente, det gjorde ikke noget, for han havde ogsaa en Sygdom, det var én, der hed Sommergalen. Ja, saa blev de akkorderet til hinanden. Saa hændte det nu en Gang i Høstens Tid, at Karlen skulde ud og kjøre Sæd hjem, og det var meget varmt. Saa lagde han sig i Stakken at drive. Da kom Manden ud og sagde til ham: „Hvorfor bestiller du ikke noget?" Ja, det var den slemme Julsot, der var kommen over ham. Ja, siger Manden, nu kom hans Sygdom ogsaa over ham, og han griber Høtyven og giver sig til at banke løs paa ham. Karlen springer op og giver sig til at brøle, at nu var Sygdommen gaaet over.

J. L. Petersen, Øster-Marie.

297. En Karl gik hen hos en Gaardmand for at fæste sig i hans Tjeneste. De blev ogsaa godt enige om Lønnen, men førend de skiltes ad, sagde Karlen, at han maatte gjøre ham opmærksom paa, at han til visse Tider havde et slemt Tilfælde. „Hvad er det?" spurgte Manden. „Ja", sagde Karlen, „jeg har stundom det Tilfælde, at om Morgenen kan jeg ikke komme op før Kl. 8 eller 9." — „Ja, det er slemt nok", sagde Manden, „men da jeg har fæstet dig, saa faar vi jo se at føje os efter hinanden, og saa skal jeg da ogsaa fortælle min Svaghed. Jeg er nemlig meget for at staa tidlig op, og saa faar jeg somme Tider det Tilfælde at tage Kosteskafter og hvad andet, jeg kan faa fat paa til at slaa løs med rundt omkring og kommer tit til at gjøre det, hvor Folkene ligger og sover. Men da vi har hver saadant et slemt Tilfælde, kommer vi jo til at nøje os dermed." Karlen tænkte nok, det var galt, men mødte dog i Tjenesten, da Tiden kom. De to første Dage var der ikke noget i Vejen, men tredje Dagen fik Karlen sit Tilfælde og siden bestandig hver Morgen. Manden kunde naturligvis ikke godt lide dette, og endelig tog da ogsaa det slemme

Tilfælde ham en Morgen, da han var kommen meget tidlig op, og han begyndte med store Stavre at slaa løs omkring sig alle Vegne og kom da ogsaa tilfældigvis hen i Karlekammeret, fik Dynen af Karlen og begyndte af alle Kræfter at slaa løs paa ham. Men i samme Øjeblik forlod Tilfældet Karlen og har ikke senere indfundet sig. Manden var lige saa heldig med at blive af med sit Tilfælde ved samme Lejlighed, og de kunde da gjensidig takke hinanden for, at de slap med Tilfælde, der ellers kunde have haft skadelige Følger. Hans Mortensen, Næstelsø.

298. En Karl, der tjente paa Hornumgaard, blev sendt op paa en bitte Mølle, de havde, at grutte lidt Korn. Han var ikke videre dreven i Forretningen og satte fulde Sejl, og Følgen var, at Møllen knap efter var løbsk, saa det tog alle fire Vinger. Saa kommer Forvalteren og ser det, og han skjælder ud: „Hvordan Satan er det, du bærer dig ad." Han svarer helt fromt: „Ja, naar Vorherre tager, hvad hans er, saa har vi andre intet." Lærer Thomsen, Møltrup.

299. Dem selv rejste til Kjøbenhavn, som de plejede at gjøre om Sommeren, og saa var der en Jomfru hjemme og passe Sagerne. Saa havde hun en Kjæreste. der vilde komme at besøge hende, og da hun havde været ved at bage Finbrød, saa havde hun taget et af dem fra og gjemt i et Skab, for det vilde hun jo beværte Kjæresten med. Saa var der nu en Pappegøje i Huset, og den havde set, at hun havde gjemt det Fintbrød. Naa, saa kom dem selv hjem, og Pappegøjen sidder oppe paa en Hylde og fortæller dem det — for de Dyr kan jo pludre en bitte Korn — saadan: „Smobrø i æ Skav, Smobrø i æ Skav." Jomfruen hørte det og blev gal paa Pappegøjen, men Herskabet vilde vel ikke gjøre hende noget for det. Paa en Tid, da ingen saa det, snapper hun den og syer to Sting over Røven af den. Den kom jo ikke af med Livet for det, men det var jo ikke rart for den. Da dem selv kom ind, sad den paa sin Plads og sagde: „Jomfru Snærprøv, Jomfru Snærprøv!" Det hørte hun jo, og nu vidste hun aldrig, hvad hun skulde gjøre, for at faa sig hævnet, for undlive den vilde

og turde hun ikke. En Dag da ingen ser det, tager hun den saa og kyler den ud ad Møddinghullet. Lidt efter kommer der en gammel So og lægger sig ved Siden af den. Pappegøjen kunde ikke forstaa, hvad den vilde ligge der for, og sagde til den: „Har du ogsaa sladret om Smaabrød i æ Skab, har du ogsaa sladret om Smaabrød i æ Skab?" J. Povlsen, Rødd.

---

18. Madgjerrige Folk.

300. Et Sted var Manden meget gjerrig paa Maden. Naar de var færdige med at spise, skar han et Kors i Skyvret paa Brødkagen, for at han kunde se, om nogen kom til den. Men Konen og Pigen narrede ham alligevel. De stjal sig til at skjære et Par Meldmader af, og saa skar de atter et Kors.
Mette Katrine Mogensdatter, Kjællinghøl.

301. En Kone var saa nøje, at hun lod Folkene spise deres Nadver i Mørke for at spare paa Lyset. En Dag, Konen stod derinde. siger Forkarlen: „Nu kjørte jeg igjen mod Næse og spildte Grøden paa Gulvet." Saa tændte Konen Lyset, for at de ikke skulde spilde Grøden. Søren Hansen, Giver.

302. En Mand sad og spiste med sine Folk. De spiste og spiste og kunde ikke faa nok. Da de nu havde søbet længe, siger han, at nu var han færdig, og lagde sin Ske. Men de blev ved. „Ja, a troer, a skal have noget mere, for a ser, det gaar med alligevel." Samsø.

303. En Karl sad i Mørke om Aftenen og spiste Mælkebrød, for Konen var gjerrig og vilde spare paa Lys. „Nu er det nok for mørkt", siger hun, „vi maa vel hellere tænde Lyset."—„Aa, nu kan det snart være det samme", siger han, „for nu er a gjennemvaad alligevel." pens. Lærer Jepsen, Brøndum.

304. Der var en karrig Kone, hun havde en lille Hyrdedreng, der passede hendes Køer i Kjæret. Den ene Dag gav hun ham et meget tyndt Lag Smør paa Brødet og den anden Dag en Skive Ost, der var saa tyndt skaaret, at det var fuldt

af Huller. Da nu Drengen kom hjem om Aftenen, saa sagde han: „Aa, Gud ske Lov, vor Moer, nu har jeg faaet mit Syn igjen.“ — „Hvordan da?“ — „Jo“, sagde Drengen, „for i Gaar kunde jeg ikke se Smørret paa mit Brød, og i Dag kunde jeg se syv Kirkesogne gjennem min Ost.“ Nik. Christensen.

305. Der var en Præstekone, der var meget knap ved sine Folk, men det kunde Præsten ikke lide, han havde saa ofte sagt til hende, at hun skulde give dem tilstrækkelig Føde, men det hjalp ikke. En Gang som Folkene sad og spiste deres Meldmad, kom Præsten ud til dem — han kom en Gang imellem — og da sad Avlskarlen og saa saa vist paa sit Brød. „Hvad er der i Vejen?“ sagde Præsten. „Mine Øjne er saa daarlige, at jeg ikke kan se Smørret paa mit Brød.“ Nu fik Præsten travlt med at komme i Lag med hans Kone, og hun fik en Forelæsning. Saa gik der en lille Tid, og Præsten kom igjen ud til dem. „Naa, hvordan gaar det, er dine Øjne bleven bedre?“ — „Ja, nu er jeg bleven saa klarsynet, at jeg kan se Tanderup Kirke gjennem mit Brød.“ N. A. Ammentorp.

306. Jessind var der en Mand, som var så fejt gjerre. No år hans Folk ajltid æ Grør rent aw. „Guj bevares, hvor I ærrer!“ so æ Mand jin Awten te dem. „Ja“, so di, „de kømmer aw, te der er såen en net Piig nejen i æ Far, hend vil vi jo gjern se.“ — „Vi kun“, tejnt æ Mand, å så fik han sæ et Grørfar, hvori æ Trold var awmajlt å æ Bund, å så så han te dem, te di sku tej dem i Ajt for å kom tebunds i æ Far, for der var æ Trold. „Ja“, soo di, „før æ Trold ska ha jen Mundsfuld Grør, så vil vi dow hæller æær em ajlsammel“, å så år di ellivel oll æ Grør aw. J. A. Jørgensen.

307. En Kone var saa nap og vilde ikke vel give hendes Folk noget til Føden. Hun gik op til Kirken hver Aften og bad hendes Aftenbøn. Saa gaar Karlen derop før hende og gjemmer sig inde i Kirken. Da hun havde begyndt, mærkede hun, at der var nogen derinde, og siger: „Hvad mon det være?“ Karlen svarede: „For du giver dine Folk saa lidt at

tære." — „Jeg vil holde dig for min Herre og Gud." — „Ja, ellers river jeg begge dine Øjne ud." Saa blev Konen forskyst og rejste af hjem ad. Men siden var hun flink.

Morten Madsen, Ajstrup.

---

19. Husbond og Tyende ved Bordet.

308. Mand og Karl spiste sammen af ét Grødfad. Der var et Smørhul, og Konen kunde saa nemt lave et Hak om til en Side, hvor Manden skulde sidde, for at han kunde faa mest af Smørret. Men en Dag var Karlen kommen først ind til Bordet og havde sat sig, og saa vendte han Fadet lidt om, saa Hakket kom om for ham. Nu kommer Manden ind og ser det, og saa vender han det lidt om, saa Hakket igjen kom for ham, idet han sagde: „Det Fad gav a fire Mark for i Fjor." Saa siger Karlen: „Det er det ogsaa værd i Aar", og dermed havde han Hakket omme ved sig igjen. Christensen, Hadsten St.

309. En Karl havde været til Mølle for sin Husbond, og da han nu kom hjem igjen, sad Manden og skulde lige til at klemme paa et Fad Grød med Smørhullet ved den ene Side og vendt lige over mod sig. „Ja, du fik vel ikke malet og med dig hjem, siden du kom saa snart, Møllen kunde vel knap dreje." Da tog Karlen i Grødfadet og drejede det langsomt om imod sig med de Ord: „Nej, den kunde ikke mere end lige saa stille som Fadet her, og da jeg kom, saa holdt den op." Nu havde Karlen faaet Hullet vendt om til sig, lige idet han sagde disse Ord. Chr. Weiss.

310. Der boede en gammel Major Ingversen i Viuf. Naar saa Folkene i Gaarden skulde have Kartofler at spise, vilde Kokkepigen have dem til at pille dem allesammen baade til dem selv og tillige dem, der skulde bruges ved Herskabets Bord. Men endelig blev de kjede af det og bestemte, at de ikke vilde pille flere, end de selv spiste. Saa blev Kokkepigen fornærmet, det var jo hende, der nu skulde pille Resten, og hun gik op og forklagede dem til Majoren selv. Da hun kom ind, sagde hun: „Majoren, æ Kåål vel et pill Katofler." Han sva-

rede øjeblikkelig: „Saa kan de, gale mig, æde dem med Mun-
deringen paa.“ Anders Jessen, Almind.

---

20. De forvandlede Bier.

311. I gamle Tider var det Skik, at alle Arnesteder uden Jord skulde yde Præsten en Dags Arbejde. Der var nu en Præst, som var meget gjerrig. Saa skulde de ud at slaa Hø. I gamle Dage havde de det Ord, at de skulde spise op til hvert Maaltid, ellers fik de mindre til hvert Maaltid. Præsten havde en fiffig Avlskarl, han sagde da til Folkene om Morgenen, at de endelig maatte spise deres Davre op. Da det var bestilt, bad han dem sove til Middag og saa spise Middagsmaden op, og saaledes blev de ved at spise og drikke og sove den hele Dag. Da Dagen var til Ende, samlede Karlen en hel Mængde Tørvebasser og fyldte Madkurven med dem. Da det var gjort, gik de hjem. Præsten spurgte ham, hvordan det var gaaet med Arbejdet. Karlen svarede: Rigtig godt, alt Høet var slaaet, og de havde fundet to Bisværme. Herover blev Præsten meget glad, men da Karlen sagde, at han vilde have det halve af Bierne efter Lands Lov og Ret, saa blev Præsten saa meget fortrydelig. Karlen sagde da, at siden han var saa paastaaelig, saa vilde han ønske, at Græsset maatte komme paa Rode igjen, og Bierne kunde blive til Tørvebasser. Præsten gik nu ud i Engen igjen. Der fandt han, at Græsset var kommet til Rode igjen, og da han kom tilbage, saa han til Bierne og fandt, at de var bleven til Tørvebasser. Fra den Tid af sagde Præsten aldrig sin Karl imod. Nik. Christensen.

312. En Præst havde en meget forslagen Avlskarl, der voldte ham meget Hovedbrud, fordi han spillede ham mange Puds. Saaledes skulde Avlskarlen, Pigerne og en hel Del Daglejere en Dag ned og slaa Præstens Storeng, hvilket de skulde gjøre én Dag. De kunde nok skjønne, det vilde blive et strængt Arbejde. og blev meget forundrede, da Avlskarlen sagde, at naar de nu kom derned, vilde de blot slaa en lille Plet til

Meldmadskurven, og saa lade det øvrige staa, han skulde nok tage Følgerne paa sig. De fik saa den lille Plet slaaet og laa og tumlede den hele Formiddag, saa Tiden gik udmærket for dem. Da de havde faaet deres Middagssøvn, bad Avlskarlen dem om at sanke Skarnbasser i Meldmadskurven, indtil den blev fuld. Det gjorde de under megen Latter og Spøg, og saa gik de hjem til Præstegaarden. Avlskarlen traskede op til Præsten og fortalte ham, at de havde slaaet Engen. Imedens han gjorde dette, stod han og svingede med Meldmadskurven, som han havde beholdt i Haanden. Tilsidst lod han, som om han vilde gaa, men saa siger han: „De æ hæjsen sannd, Fåer, a hå glæmt, te vi fand et Swærm Bi nejer i æ Wæng, mæn de mo vi wal nåk sjæl behålld.“ — „Hvor er den?“ spurgte Præsten. „Di æ heje i æ Kårre“, svarede Karlen. „Nej, Engen er min, hvad der er i Engen er mit, altsaa er Bierne ogsaa mine. Det kan paa ingen Maade tillades, at I faar Bierne“, sagde Præsten. „Å jåw, mo vi et?“ sagde Skjælmen. Nej, var Svaret. „Ja, så vel a å ønnsk, at sien Di æ så niww, æ Bier mo bliw te Skannbassere, å atålld de, vi hår slawwen, mo ræjs sæ ijæn.“ — „Hid med Kurven!“ raabte Præsten og rev den fra ham, men da var Bierne blevne til Skarnbasser. Strags rendte Præsten ned i Engen, og da havde alt Græsset rejst sig saa nær som et lille Hjørne.“ Mads Jepsen, Kongsted.

313. En Karl kom til en Præst at tjene som Forkarl den første April, men han var ikke fornøjet med Pladsen, for de fik saadan en ringelig Kost og lidt af den. Foruden ham var der to Karle til og tre Piger. Da det blev i Slætten, skulde de ned i Engen, der var en halv Mil fra Gaarden, og de kjørte der ned. Den Gang de fik Hestene spændt fra, siger Karlen: „Nu er det bedst, vi tager en Meldmad“, og saa fik de den. „Ja, nu er det bedst, vi lægger os og faar en lille Hvile.“ Naa, saa lagde de dem. Da de havde ligget et Stød, var det nær Middag. „Nu maa vi helst faa noget til vor Onden“, og den fik de. „Nu var én et Skarn imod sig selv, vilde én nu ikke lægge sig igjen.“ De blev godt nok enige om

at tage dem en Middagslur nu. Den Gang de havde faaet den, siger Karlen: „Nu er det bedst, vi faar vor Meldmad med det samme.“ Da den var sat til Livs, springer han lige op og tager hans Høle og gaar midt ud i Engen og slaar der en lille trind Kreds runden om sig, og saa siger han: „Nu er det bedst, vi kjører hjem, for saa kan vi komme hjem, til Solen gaar ned.“ Saa siger de andre: de tykte endda, det var slemt, der blev ikke noget slagen, de tænkte jo, det blev galt, naar de kom hjem og havde ikke faaet mere bestilt. Men Karlen sagde: „Det skal I ikke bryde jer om.“ De kjørte saa og kom hjem lige til Solens Nedgang. Karlen spænder fra og sætter Bæsterne hen paa Agrene, og saa finder han en stor Myrebo af ene røde Myrer, og de havde haft en Bikube til at have deres Meldmader i, den jager han lige over Myrerne, og de gik godt nok i den, for der var nogle Brødkrummer i den, som de trak efter. Saa render han hjem og siger til Præsten, om han kunde ikke faa et Lagen, for han havde fundet en Sværm Bi, og vilde kylle over Kuben, for at de ikke skulde komme til at sværme op i Morgen, naar Solen stod op. Ja, det kunde han da godt. Den Gang han kom hjem igjen, og de havde faaet deres Næder, saa siger han, om de ikke nok kunde faa noget mere Mad, for de havde faaet for lidt med i Dag, der var vist ikke mange, der kunde slaa saadan en Plet, som de havde slaaet. Ja, siger Præsten, det skulde han snakke med Fruen om. Men hun sagde nej, deres Folk havde aldrig været vant til at faa mere, og det skulde heller ikke i Skik nu. „Ja“, siger Karlen, „saa vil a ønske, te Engen var uslaaet, og te Bierne, a fandt i Aften, de kunde blive til ene røde Myrer.“ Det grinede jo Præsten ad, men han kunde illige godt ikke sove rigtig den Nat, jævnt ad kom han i Tanker om, hvad Karlen havde sagt og tænkte, om det ogsaa skulde gaa i Opfyldelse, hvad Karlen havde ønsket. Om Morgenen tidlig gik han saa op paa en Høj norden Gaarden og kunde der se ud over Engen. Han kunde da se, Græsset havde rejst sig igjen saa nær som en lille Plet ude paa Midten, og det var ved at rejse sig ogsaa. „Da

skal a hen og have set til Bierne ogsaa", tænkte han, „om de virkelig skulde være blevne til røde Myrer." Han gaar hen og letter Lagenet for at se, og da kommer de rendende ud paa ham, og han blev overpissset. Nu gik han ind og fortalte hans Kone, te Karlens Ønsker var blevne opfyldte, og det var nok bedst, de fik noget mere Mad. Saa gik han ud til Karlen og spurgte ham, om de kunde nu slaa Engen, naar de fik noget mere at spise, og det sagde han ja til. Siden fik de en ordentlig Kost.

Kristian Peder Hansen, Hammerum.

314. Der var en gjerrig Præst, hvis Folk aldrig kunde bestille nok for ham, hvorfor han maatte fæste nye Tjenestefolk hvert Aar. Et Aar, da der var en daarlig Grøde, havde fire Karle slaaet en til Præstegaarden hørende langt fra liggende Eng paa én Dag, og siden holdt han bestemt paa, at Engen blev slaaet af fire Karle i den Tid. I gode Aar var det næsten umuligt, men saa fik Præsten en ny Karl, der forstod at sætte Skræk i ham. En Aften kjørte Karlen tillige med tre andre ud til Engen, for at de i god Tid kunde begynde Arbejdet. Da de var komne derud, sagde Karlen: „Nogen Søvn maa vi da have, lad os sove lidt." Saa sov de til Davretid, og da Davren var fortæret, lagde de sig atter til at sove. Saadan gik det hele Dagen, enten spiste eller sov de. Maden havde de haft nedpakket i en Bikube, og den fyldte Karlen med Skarnbasser, som han tog med hjem efter først at have bundet for Kuben med et Dække. Da de kom hjem, spurgte Præsten, hvad han havde i Kuben, siden der var bunden saa tæt for den. „Det er en Sværm Bier, som jeg fandt i Engen", sagde Karlen. „Sæt den om til de de andre Stader", sagde Præsten. „Maa jeg ikke nok selv beholde Bistadet eller i det mindste dele halvt med jer?" sagde Karlen; men Præsten, der syntes, at Bierne summede saa dejligt, sagde nej, de var funden i hans Eng, og følgelig hørte de ham til. „Jaja da, saa vilde jeg ønske, alle Bierne maa forvandles til Skarnbasser, og Græsset maa være uslaaet i Morgen." Derefter satte han Kuben hen og stoppede Flyvehullet godt til. Næste Morgen, da Præsten

gik ned og aabnede Flyvehullet, fløj den ene Skarnbasse ud efter den anden. Præsten blev hed om Ørene og red strags ud i Engen for at se, om Karlens andet Ønske ogsaa var gaaet i Opfyldelse. Jo, ikke et Skaar var der. Saa blev Præsten bange for Karlen, og siden skjændte han aldrig over, at hans Folk ikke arbejdede nok.

Palle Fløe, Rind.

315. I Nykirke var der en Gang en Præst, der var saa umaadelig gjerrig og aldrig kunde faa Penge nok eller faa nok bestilt. Naar Folkene var paa Marken, var de altid under Opsyn. En Dag var de nede ved Kovtrup Bæk ved Tinnet Krat at slaa Hø. Mens de andre sov, gik han hen og fyldte hans Underbugser med Skovmyrer der ude fra Krattet. Da de kom hjem, spørger Karlen Præsten, om han ikke maatte gaa hjem til hans Moder med en Sværm Bi, han havde fundet. Nej, det kunde der aldrig være Tale om. Saa river han Bugserne af Vognen, og da der var bundet daarligt for dem, flyver de ud, idet Karlen ønsker, at Engen maatte være uslaaet ..... Præsten ind til Konen og fortæller, at det ser galt ud ...

Kr. Hansen Møller, Ringive.

Ogsaa hvad denne Gruppe angaar, maa jeg henvise til andre af mine forhen udgivne Bøger for at finde Sidestykker. Særlig henvises til „Jysk Almueliv", 3dje Afdeling, og „Molbo- og Aggerbohistorier", IV.

C. I forskjellige Livsstillinger.

1. Forskjellige Slags Landsmænd.

316. Per Knakkergaard kom en Dag ned til Sundgaarden, og der sad en Skrædder og syede. Saa spørger han ham, hvor han var fra. Ja, han var fra Mors. „Det er godt at vide", siger Per, „du har saa stort et Hoved." — „Hvor er du fra?" siger Skrædderen. „Ja, fra Ty." — „Ja, det maa a tro, du har saa stor en Næse." Niels Vig, Ø.-Vandet.

317. Vendelboen kjendes paa, at han altid lader Døren staa aaben efter sig, dernæst paa, at han aldrig synger, uden han er fuld, og endelig—og det er nu det sikreste Kjendetegn—paa, at han ordentlig kan sige den Sætning: Tjællingen tjaant mæ e Tjæp. Lærer Thomsen, Møltrup.

318. En Kappelskipper og en Ærøskipper mødte hinanden paa Havet. Saa raabte Kappelskipperen til den anden: „Wovon gekommen?" Han svarte: „Frå Ær."—„Das kann ich wohl begreifen, da du nicht von Himmel gekommen ist. Womit gelaten?" — „Hæjster." — „Potz Tausend! Eile und machen die Loge to, sonst fliegen sie alle nach Himmel." (Han havde jo forstaaet det som Elster og Ær som Erde). Chr. W.

319. En Jyde og en Fynbo rejste ude paa Heden. Saa siger Fynboen helt utaalmodig: „Jylland er jo en Hede, Fyen

er en Have.“ Dertil svarede Jyden: „Ja, det vil a tro, for alle de Fynboer, a har truffet, det er Kaalhoveder.“

320. Den Gang den første Jyde var bleven skabt og slog Øjnene op, kom han med de tre Spørgsmaal: Hvor er Nord? Hvor er min Meldmad? Hvad er æ Klokke? eller: Hvor ska do hen? Ribe-Egn. B. Bang.

321. En Jyde sad i naturlig Forretning, og da han var færdig, saa han sig tilbage. Da kom der to Fynboer gaaende, og de lagde Mærke til, at han saadan saa sig om. Saa spurgte de ham om, hvorfor han gjorde det. Jo, han vilde se efter, om der var nok til to Fynboer. Mads Rand, Kalvhave.

322. To spillede Kegler med hinanden der ovre i Kjøbenhavn. Saa siger den ene: „Jeg kan høre, De er en Jyde. Er det sandt, at Jyden er blind i ni Dage ligesom Kattekillingerne?“ — „Ak ja, men saa ser de til Gjengjæld saa godt, at de kan kjende enhver kjøbenhavnsk Laps og Vindbeutel fra et andet ordentligt Menneske.“ Om han var en Laps? „Ja, og vil De mig noget, saa er jeg til Tjeneste.“ Men han vilde ingen Ting, hvilket var godt for hans Rygstykker.

Uhrmager Fogh, Viborg.

323. En fynsk Bonde var en Gang i Jylland for at kjøbe Heste. Han gik nu og tænkte paa, hvoraf det dog kunde komme, at de jydske Heste var meget bedre end de fynske, og spurgte en jydsk Bonde, som han just var i Handel med, hvad Grunden vel kunde være. „De skal a wal sæjj wos“, sagde Jyden, „de kommer å, te vi gjø dæm sjæl.“ — „Det maa jeg F .... splitte mig tro“, sagde Fynboen, „det maa jeg have probert, naar jeg kommer hjem.“ Han søgte med største Il tilbage til Fyen, og aldrig saa snart var han kommen hjem, førend han sagde til Karlen, at han skulde trække en Hoppe ud. Pigen lagde et Bidsel paa ham, og nu begyndte han at gjøre mange underlige Krumspring, saadan som han havde set Hingstene gjøre det, men Hoppen syntes slet ikke herom, hun slog bag ud og brækkede Mandens ene Ben. Siden har de fynske

Bønder aldrig vovet paa sligt, og af den Grund har de heller aldrig faaet deres Hesterace forbedret. Nik. Christensen.

324. En Svensker og en Vendelbo satte et Vædde paa, hvem der kunde bande den største Ed. Svenskeren skulde begynde, og han sagde: „Tusend fæle Djæfle." Dertil føjede nu Vendelboen strags: „Ja, hele Waren fuld." Saaledes vandt han Væddemaalet. Bogsleo.

325. Naar de svenske Karle kom og spurgte om Arbejde hos de danske Bønder, sagde de: „Slaa og mege, det kan jag inte, men skrabe sammen med Hænderne det kan jag som Jævlen. Jag kan mure, jag kan tømre, jag kan jøre, hvad Herren befåler." Naar der saa blev spurgt dem om, hvor meget de forlangte i Løn, svarede de, at de vilde gaa for, hvad Herren vilde give. Mikkel Sørensen.

326. En Jyde og en Tysker kom til at følges ad hen ad Vejen til Ribe. Saa spørger Tyskeren om, hvad det er for en By. „De æ Riiv", svarer Jyden. „Das ist wahr", sagde Tyskeren. „Hwa sæjer do, ær ed Wåår, næj, de æ Katten ta mæ Riiv."—„Das ist wahr."—„Da skal a åsse komm ætter dæ! blywe do ino ve mæ di Snak om Wåår." De kom op at slaas, og Tyskeren fik Bank. Da Jyden havde givet ham et Livfuld, udbrød Tyskeren: „Ach Gott, ach Gott!" og dertil bemærkede Jyden: „Ja, kalde do de gåt, min Browør, så æ do minshyw wånd te undt." Sml. Sfgr. I, 95. Jens Høeg.

327. En Tysker kom en Gang ind til en gammel Kone i Angel og tiltalte hende paa Tysk, men da hun ikke forstod andet end Anglerdansk, saa faldt der følgende Samtale imellem dem: „Mutter, hat sie keine Butter?" — „Potter, ii næj, æ hæ kun jen, den pisser æ i om æ Nat å koger i om Daw." — „Mutter, hat sie kein Bier?" — „Bier, Lill, nej, law min Mand løwweb, da ho vi Bier."—„Mutter, sie ist rasendtoll." — „Dåld, Lil, næj no it, law æ var ung, da var æ dåld, law æ haj mit Kattuns Formet å Forreklæj." J. A. Jørgensen.

328. Flækken Højer er fra gammel Tid kommen i Ry

som Stedet, hvor de ægte Tevandsknægte er bleven opfundne. De kaldes endnu Høvring Punns. Min Fader fortalte efter sin Fader om en Mand fra denne By, som var paa en Rejse syd paa og af Medrejsende adspurgtes, hvor han havde hjemme. „Jeg er fra Højer", svarede han stolt. „Højer, hvor ligger den By?" — „Højer, Amsterdam og Jerusalem det er de tre berømteste Hovedstæder i Verden", og da han frygtede for, at Tyskerne ikke ret forstod dansk, gjentog han nu paa gebrokkent Hollandsk: „Højer, Amsterdam en Jerusalem dat sejed de tre größten Handelsplaatzen van e Warld." Anna Ludvigsen.

329. En Englænder, en Svensker og en Jyde stod og betragtede et Maleri, der forestillede et Portræt. Saa siger Englænderen saadan hen for sig: „Det er et smukt feace." Svenskeren misforstaar ham og siger: „Inte var det jag, som fes", og Jyden føjer til: „Da war et Døwlen støde mæ, hæller et mæ, dæ fes." Svenskeren føjer da til: „Ka hændse det var Herren selv." Lærer Dahl, Gimsing.

330. I 1808, da Franskmændene var her i Landet, kom en Mand fra Brede Sogn til Præsten og fortalte om den franske Indkvartering og det underlige Sprog, de havde. De kaldte blandt andet Brændevin Ludevig, og naar de vilde holde stille, sagde de arre. „Jeg havde ti Mand", sagde han, „og det første de kom, proppede de Skindet fuldt af Mælk og Kavring. Saa gav jeg dem ti Æg til Æggekage, men dermed var de ej tilfreds. De vilde have tyve, det kaldte de svansig. Men jeg sagde: Nej holdt, her er jeg Mand i Huset, og her raader jeg. Men saa tog de Skaalen med de ti Æg og kjørte dem ned paa Gulvet, saa alt gik i Stykker." Her holdt han inde. „Naa, og hvad blev saa Enden?" sagde Præsten. „Ja, hvad blev Enden, det blev for den Ulykke ved de svansig."
Præsten var min Fader. Anna C. Ludvigsen.

331. Hollænderne holder meget af Ost, ogsaa naar de kommer til fremmede Lande. Nu var saadan en stakkels Mand, der ikke kunde tale et eneste fransk Ord, kommen til Paris en

Gang, og i en Urtebod saa han blandt mange andre gode Sager flere Slags indbydende Ost. Han gik nu ind og forlangte „Käse.“ Franskmanden forstod ham ikke, men kom med den ene Ting efter den anden. Hollænderen rystede bestandig paa Hovedet og blev tilsidst saa utaalmodig, at han vendte sig for at gaa med de Ord: „Ah, leg myn Måås!“—„O!“ raabte Franskmanden, „fromage, fromage!“ og kom saa med det, Hollænderen ønskede. Efter sin Hjemkomst var han ufortrøden i at fortælle sine Bysbørn, hvordan man skal forlange Ost i Frankrig.

Chr. Weiss.

332. I Sverig laver de saadan Puns, at de tager halvt Rom og lige saa meget Sukker og Resten Vand. Det siger man jo for at gjøre Nar ad dem, da der saa slet ingen Vand kommer i.

Lærer Søe, Gudum.

333. De tyske Dagnavne: S. M. D. M. D. F. S. Saa maa da Mennesket dø for Synden. Bagvendt: Saa fik Djævelen Magt, da Mennesket syndede.

334. To Herrer kjører paa en Vogn. Den ene tager en Cigar op, og den anden siger: „A moi.“ Da holder Kusken og siger: „Vil De af?“

Én siger: „Tout a fait.“ En anden tilføjer: „A har aldrig tudt af Fæ, men det har tit tudt af mig.“

Kordtsen.

335. Den Gang Jærnbanen fra Langaa til Randers blev anlagt, havde nogle Tyskere, som arbejdede ved den, deres Kvarter oppe i Grensten. Saa sad de en Aften og fortalte om, at de havde set et dødt Svin komme sejlende ned ad Aaen. De formodede, at det var blevet smidt ud oppe ved Nymølle. Manden sad og hørte efter, og saa ytrede han: „A fåstor missel et tysk.“ Saa vilde de jo gjøre ham det begribeligt. „Der kom et Swøn sæjlend.“ — „De kan a fåsto, få de æ dansk.“

Jens Hesselbjærg, Helstrup.

336. Man spurgte en Nordmand: „Har I saadanne store Bøge oppe i Norge?“—„Nej“, svarede han, „men havde vi dem, saa var de meget større.“

C. Brøgger.

337. En Dreng her fra Danmark havde været oppe i Norge en Tid og kom saa hjem. Saa fortalte han Folk, der var med ham, hvordan han havde svømmet over Elvene deroppe. I det samme kom man forbi et Gadekjær. „Lad os se, Halfdan", siger Tilhørerne, „hvordan du kan svømme." Nej, det holdt han ikke af. Jo, nu skulde han, siger Faderen, der ogsaa var til Stede. „Nej", siger Ledsageren, „Halfdan kan ikke svømme i dansk Vand." E. Brøgger.

338. Da Tyskerne laa i Virring, vilde de have en Mand til at kjøre for dem, og det blev han da klog paa. Saa kom han med en Vogn med Sædesjæl. Tyskerne vilde nu have noget blødere at sidde paa og forlangte ein Kisschen. Da siger Manden til Konen: „Han vil have, du skal kysse ham." Hun slaar ogsaa Armene om hans Hals og byder sig til. „Nein!" han kunde jo skjønne, de forstod det ikke, og saa klappede han paa Enden. „Nej", siger hun, „det andet kunde endda nok gaa an, men der vil a minsæl ikke kysse ham." Eriksen, Sørup.

339. En Gang strandede et stort Skib, og det stødte paa den anden Revle. Det var nu, før der kom Redningsapparater, og Skibet blev snart slaaet i Stykker. Fiskerne stod nede ved Stranden for at gribe Søfolkene, naar de kom i Land, og saadan reddede de ti. De var saa elendige og forkomne, men Liv var der da i dem. De græd og jamrede over, at de saadan havde mistet deres Ejendele, og paa deres Snak kunde man forstaa, at det var Hollændere. Fiskerne fik ogsaa ud af dem, at der havde været én til der ude, og saa blev de staaende for at se, om han kom op. Men der gik en halv Time, og de var lige ved at forlade Pladsen. Da kom en uhyre Bølge, og i den sad en Mand, ligesom man sidder paa en Stol. Han blev skyllet helt op paa Landet, og han var ikke mere forknyt, end at han med det samme sprang op og raabte: „Her kommer F. lyne mig en Dansker." J. Jeppesen, Staby.

340. En Bondepige, som kom til Hovedstaden, blev saa fin paa det, at hun næsten rent glemte sit Maal. Da hun saa

en Dag vilde tage sig for at rejse ud paa Landet, spurgte hun om Vejen til Hanedal. Men ingen Moders Sjæl kunde sige hende Besked derom. Endelig blev hun da kjed af den megen Spørgen og tog sig for at være gemen og bad om at blive vist Vejen til Kokkedal. Nu var der intet i Vejen, de vidste alle godt, hvor den Gaard var. Nik. Chr.

341. En Haandværkssvend havde været uden Lands og kom hjem for at besøge sin gamle Moder. Den gamles Kat kjendte ham strags og sprang op paa Skjødet af ham og begyndte at snurre og gjøre sig gode Venner med ham, men han lod, som om han ikke kjendte den mere, og spurgte sin Moder: „Men hvad er det dog for et underligt Dyr?" I det samme kom Katten til at kaste Kløer i hans Haand, og han udbrød da: „Avs, Kat!" En anden har fortalt Historien saaledes, at da Lømmelen spørger sin Moder, hvad Katten er for et Dyr, saa siger hun: „Men Herre Gud, kjender du ikke en Gang vor gamle Kat mere." Mikkel Sørensen.

2. Konge og Undersaatter.

342. En Konge kjørte omkring i Landet. Saa kom han til en Mand, der stod og arbejdede. „Hvordan kan det være, min gode Mand", siger han, „at dit Haar er graat, og dit Skjæg sort?" — „Jo, det er let nok at forstaa, for det er ogsaa over en Snes Aar ældre." Det Svar syntes Kongen godt om, og saa skulde Manden møde en Dag paa Slottet. Han kom ogsaa derop, og da Kongen kom hen til ham, slog han ham stærkt paa Skulderen og sagde: „Du svarte mig saa ypperlig i Gaar, min gode Mand, derfor kommer jeg i Dag til at gjøre dig til Justitsraad." Manden blev forskrækket og lod en stor én gaa. „Fyfy!" sagde Kongen. Men Manden fattede sig jo strags og sagde: „Ja, jeg skulde ogsaa have Bonden ud, før Justitsraaden kunde træde ind." Marie Nielsen.

343. Krestjan dænd fjaar han udblåwwet jæn Gang en stowwer Beløneng te dænd, dæ ku laww en Øllkannd saa konstig,

te Kongen et ku fåsto å brek å en. Så va dær en Bøøker, dæ hjæt Knud, å han dannet en Kannd å sææud en te Kongen, å dænd va no gåt nåk lawet, få hværken han hælde hans Folk ku fend e, hwodan di sku åvn en. Så skrøw Kongen te Knud Bøøker, å æ Bræw begøndt såen: „Vi Kristian den fjerde.“ De ku Knud å hans Kowen et fåsto, hwårfår han kåldt sæj dænd fjaar, mæn æ Kowen kam ændele i Tanker om-et. Kongen måt jo ha tåw Bøn å så ræjnd han æ Kowen få dænd tredde å sæj sjæl få dænd fjaar. No sku Knud jo så te å swåår ham, å de sku jo væær i såmm Stil. Knud å hans Kowen di håd fiir Bøn, å dejefår begøndt han æ Brøv såen: „Vi Knud Bøøker dænd sjæt..“, å så beskrøw han, hwodan di sku bæ dæm ad å åvn æ Øllkannd, å da di kam ate de, så fæk Knud dænd Beløneng, Kongen håd uddlåwet. Lærer Barsø, Almind.

344. En Bondemand ønskede at tale med Kongen og søgte Foretræde hos ham. Nu havde han hjemme fra lært en Tale, som han vilde holde for ham for at blive bedre antaget. Han slap ind paa Slottet, hvor han gik frem og tilbage paa Gangen uden for Kongens Gemak og ventede paa, at nogen skulde komme og byde ham indenfor; imidlertid gjentog han sin Tale højt og tydelig, den lød saaledes: „Exellence, kjør i Spænd, naadige Herre, kjære Fader!“ Da han havde gaaet saadan nogle Gange frem og tilbage, vilde Kongen se, hvad det kunde være, og i det samme Bondemanden naaer ud for Døren, rev Kongen den op og spurgte barsk: „Hvad vil han?“ Bondemanden glemte helt sin indøvede Tale, kastede sig med foldede Hænder paa Knæ og raabte: „Ji, god Morgen! kjære Herre Jesus dog.“ Chr. Weiss.

345. En Dronning havde hørt saa megen Tale om en Bonde, men aldrig set en saadan. Hun spurgte da en Dag Kongen, om det ikke var muligt, at hun kunde faa en Bonde at se. Jo, det kunde hun da nok. Kongen lod da en Tjener kjøre ud paa Landet efter én. Efter et Par Timers Forløb kom Bondemanden med Kisteklæderne paa naturligvis og blev stillet ind for Dronningen. Men aldrig saa snart hun fik ham

at se, førend hun ganske bestyrtet slog Hænderne sammen og raabte: „Ji, men hvad ser jeg dog, han ligner jo næsten et Menneske, giv ham dog en Tot Hø, den Stakkel.“

Chr. Rasmussen.

346. For nogle Aar siden var Kongen til Marked i Horsens. Som han nu gik omkring imellem Teltene med Stadstøjet paa og al den Mængde Mennesker, der var, kom han tilsidst til et Telt, hvor der var ikke et Menneske ved undtagen Ejermanden. Kongen spurgte ham, hvad han havde at sælge. „Jeg sælger Visdom“, var Svaret. „Da vil jeg kjøbe noget“, siger Kongen, „hvor dyrt det saa siden er.“ — „Betænk Enden og Udfaldet“, siger Manden. Nu traf det sig, at Kongen kom ind til en Skjægskraber, han siger da, at han vilde give den, der kunde tage ham Skjæggene af, uden at der kom en Blodsdraabe, 100 Rdl., men dersom der kom en Draabe, skød han ham, der var Mester for det Stykke Arbejde, paa Stedet. Der var derfor ingen, der havde Mod til det, undtagen Drengen, men han gjorde ogsaa sine Ting saa godt, at der ikke kom den mindste Draabe. „Hvor turde du vove det?“ spurgte Kongen. „Jo“, svarede Drengen, „jeg havde betænkt Enden og Udfaldet. Var det gaaet galt, havde jeg givet Dem et Snit i Halsen og løbet min Vej.“ Hindholm. K. J. J. Rovsthøj, Ut.

---

3. Bønder og Herrer.

347. En Mand fra Gammelby, Visby Sogn, fortalte mig, at han var velkjendt i Marsken. „Ja, Garensbøll (Galmsbøl) fik da Guds Straf omsier, men de var jo int mer som velfortjen, for di vår så øvertrin i Storjarteheḋ, te di saj rigte, te di måt int spyt å æ Gol, men haj Kåp å spyt i. Men saa fånd Vorherre dem omsier.“

Anna Ludvigsen.

348. Ved en Ildebrand hos en Komtesse, kneb det svært for at faa hende selv reddet ud af Branden, og selve Røgteren maatte til at hale i hende. „Véd du, hvad du tager paa?“

siger hun til ham. „Ja, jeg véd nok, at jeg tager paa Raaden, men det er nødvendigt, det er aldeles nødvendigt."

Lærer Christensen, Tavlev.

349. En Smaalænding kom rejsende til Baron Trolles Slot, der laa i Kanten af Skaane, og traf Inspektøren eller Forvalteren. Han vilde nu tale med Herren, men saa sagde han: „Er Djævelskabet hjemme i Dag, kan jeg komme ham i Tale?" -- „Hvem er det, De mener, mener De Trolle?„ — „Ja, det er, for Trolde og Djævelskab mener jeg er ét."

G. B. Johansen, Jelling.

350. En Bonde kom en Dag for silde til Hoveriarbejdet paa Herregaarden. Herremanden spurgte om, hvorfor han kom saa silde. „Ja, jeg skulde have noget at spise først", svarede han. „Aa, Sludder, en Herremand spiser, en Ladefoged faar Mad, men en Bonde æder, din Hund." L Frederiksen.

351. En adelig Frue i Roskilde spurgte en Gang sin Skriftefader, om det kunde være muligt, at de adelige skulde være sammen i Himmerig med Bønder og simple Folk. „Nej", svarede Præsten, „de adelige har rigtig nok en Bænk for sig selv, men den er for det meste saa støvet." Anton Nielsen.

352. „Gid Præsten snart maa dø, og Herremanden evindelig maa leve", sagde en Bonde, der gik paa Marken. I det samme kom Herremanden forbi og hørte, hvad han sagde. Saa spurgte han Bonden, hvi han sagde det. „Jo, nu har vi haft tre Præster, den ene bedre end den anden, og tre Herremænd, den ene værre end den anden, saa det er ikke saa underligt, jeg kunde sige det." L. Andersen, Jelling.

---

4. Præster.

353. En Præst kom ind til en Kjøbmand og vilde tale med ham. Saa er der et ganske ungt Menneske i Butikken, og han siger: „Kan jeg ikke gjøre det ud, for jeg er Herrens Broder?" — „Saa—, er De det, saa er De mere end jeg, for jeg er Herrens Tjener." P. C. Holm, Vejen.

354. En gammel Mand udtalte sig rosende om Præsterne: „De Præster de har nu den Egenskab, at de kan snakke i en hel Stunde (Time) om det, som vi andre kan sige med nogle faa Ord.“ J. M. Jensen.

355. „Hvordan er I fornøjet med jer nye Præst?“ — „Jo—o Tak, det er godt nok, han er især saa meget døwels til at messe.“ Lærer Thomsen, Møltrup.

356. „Gid min Dreng aldrig maa blive Præst, gid han aldrig maa blive det“, sa' Konen. „Hvorfor?“ — „Jo, for saa tænkte jeg, det snarest vilde ske.“ Anton Andreassen.

357. En Mand laa meget syg og troede, at han snart skulde liste af. Der blev da sendt Bud efter Præsten, at han skulde komme og berede ham. Naa, Præsten kommer og bereder ham, det bedste han kan, og saa siger Manden, at han havde haft saa meget en slem Drøm i Nat. „Hvad var det om?“ siger Præsten. Ja, han havde da drømt, at han var i Helvede. „Hvordan saa det da ud der?“ sagde Præsten helt nysgjerrig. Ja, det var da saa meget en prægtig Gaard i alle Maader, og hele „Indgaarden“ var brolagt med Præstepander.
Samsø. Mikkel Sørensen.

358. Kapellanen i Gylling var noget fugtig og vilde gjærne spille Kort. En Aften var han kommen hen til Sognefogden, og de havde lige faaet en Puns og faaet Katekismen paa Bordet, da der kom Bud, at Bysmeden vilde til at himle, om han vilde ikke komme derhen. „Kan det ikke nu være til i Morgen?“ og han fortsatte med Spillet. Men Dagen efter havde han glemt det. En Tid efter kom Kapellanen forbi Smedjen, og da han ser Smeden, kommer han i Tanker om, hvad han havde lovet, og siger: „Goddag, jeg troede, han var død.“ —„Ja, det har a ogsaa været“, sagde Smeden. Hvordan han saa kunde være kommen der igjen? „Ja, først gik a til Himmerig og bankede paa. Da kom Sankt Peder og lukkede op og spurgte mig, hvad a vilde. Ja, a vilde da gjærne ind. Ja, der var ingen Plads for mig, og han smækkede Døren i for

Næsen af mig, og a maatte gaa videre. Saa gik a til Helvede, og der kom gamle Erik og lukkede selv op for mig. Hvad vil du? Ja, a vilde da gjærne ind, for nu har a været ved Sankt Peder, men han sagde, at der var ingen Plads i Himmerig, og a har nu altid ørt, at én skal et af Stederne. Ja, da var her heller ingen Plads. Ja, da tykkes a, der staar en Stol inden for Døren, om a maa ikke sidde paa den? Den var helt gloende. Nej, den er altfor god til dig, der skal Kapellanen i Gylling sidde." M. Balle.

359. En Oberst og en Ritmester turede meget sammen. Endelig dør Obersten, og den anden tager sig det meget nær. Saa bliver han ogsaa syg, og Folk raadede ham til at faa Bud efter Præsten. „Ja", siger han, „dersom den Slags Folk kan gjøre noget, saa er det vel ogsaa paa Tiden." Præsten kom da. „Naa, Hr. Ritmester, hvordan har De det?"—„Det er sku skidt."—„Jammen husk paa, at De ved deres uordentlige Liv har forkortet Deres Dage."—„Saa har jeg til Gjengjæld forlænget Nætterne." — „De maa vel nu snart sige Farvel til denne Verden og samles med Deres gode Ven Obersten." — „Intet skal være mig kjærere."—„Jammen der kan De ikke leve som her, for der gaar det ikke saadan til. De kan ikke saadan ture sammen."—„Ja, dersom De ikke tror det, saa kjender De ikke Obersten rigtig." Lærer Knudsen, S.-Vilstrup.

360. En Præst havde taget Doktorgraden, og da saa en Bondemand, der var meget plaget af Gigt, havde hørt, at Præsten blev tituleret for Doktor, kom han til ham og vilde have et Raad. „Ja, min gode Mand, men jeg er Doktor saadan i det højere." — „Naa, ja saa kan det ikke nytte, for det er i det venstre Ben, jeg har min Skavank." Lærer Juulsen, Ut.

361. Præstens Karl kom og sagde til ham, at der var en Ko, der skulde til Tyr, og han føjede til, at det var saadan en god Tid. Saa siger Præsten: „Naa, kan det blive en god Tid, tag dem saa endelig med alle segs." De havde nemlig segs Køer i Gaarden. Lærer Blikfted, Hillerslev.

362. I Egnen ved Holbæk var en Præst, som man kaldte Lødehundepræsten. Det kom af, at han en Gang vilde kjøbe sig en Hund, og da han nok vidste, at naar man vilde kjøbe Køer, saa kjøbte man gjærne Lødekøer, og saa mente han, at det ogsaa var rigtigt at kjøbe Lødehunde. Han gik nu omkring i Holbæk og spurgte om saadanne. En Gang fik han en Karl, der var noget udspekuleret. Præsten vilde have ham til at tærske, men han havde ikke noget Plejelstøj, og da Præsten spurgte om, hvor saadant kunde kjøbes, svarede Karlen: „Paa Apotheket.“ Dagen efter kjørte Præsten til Holbæk for at kjøbe dette her Plejelstøj. Men paa Apotheket sagde de, at de havde udsolgt, og viste ham til en Guldsmed, hvor han endelig fik rigtig Besked. Hindholm. H. Nielsen, Eskildstrup.

363. En gammel Præst i Svejstrup og saa Baron Rosenkrantz paa Vengegaard kom ofte sammen. En Dag sender Baronen en stor Dreng op til Præsten med en Kurv Æbler. Han kommer jo saa og skal hilse fra Baronen, her var en Kurv Æbler til ham. Præsten tager imod dem og siger, han skal hilse hjemme og sige Tak for dem. Drengen gik med det og fik ingen Drikkepenge. Nogle Dage efter kom han med en Kurv Pærer. Han kommer ind og rækker Kurven frem med et: „Der.“ — „Saaledes skal du ikke sige, min Dreng. Nu skal jeg vise dig, hvorledes du skal bære dig ad, naar du kommer med noget til saadanne Folk som mig. Nu sætter du dig i min Stol med min Kalot paa, og saa kommer jeg ind til dig med Pærerne.“ Naa ja, det sker, og Præsten gaar ud og kommer ind igjen. „Jeg skal hilse fra Baronen, at her er en Kurv Pærer, om Hr. Pastor ikke vil smage dem.“ Drengen tager saa i Lommen, rækker Haanden frem imod Præsten og siger: „Der har du en Mark for det.“

Samme Præst sidder og studerer paa hans Avlsregnskab, da Baronen kommer op til ham og vil besøge ham. „Naa, hvordan staar det saa med Regnskabet?“ siger Baronen. „Aa, det synes jeg endda kan gaa an. Men her støder jeg netop paa en Post, som jeg ikke kan forstaa Her staar, at min Karl

har kjøbt Be-greb for fire Mark. Kan det kjøbes for Penge, og hvorfor skal jeg betale det?"—„Ja, det véd jeg skam heller ikke", sagde Baronen. Det var jo Beg-reb. J. Faarup, Røgind.

364. En stor Dreng stod og grov Tørv ude i Heden, og saa kom Præsten hen til ham og gav sig i Snak med ham, men han gav saadan krøgle Svar. Saa gaar Præsten ind til Degnens og siger: „Hvad er det for en Dreng?"—„Ja, det er en flink Dreng", siger Degnen, „han er en af de flinkeste i Skolen."—„Aa, kald mig paa ham" Saa gaar Degnen ogsaa derud. „Du har nok ikke svaret Præsten ordentlig", siger Degnen. „Ja hvad", siger Drengen, „han spurgte ikke om noget, der var værd at svare paa." — „Ja, lad mig nu se, du gjør dig Flid, for han vil tale noget mere med dig", siger Degnen, „nu kan du følge med hjem." Saa kommer han, og Præsten spørger ud om flere Ting. Drengen svarer godt nok. Iblandt andet siger Præsten: „Hvis Søn er Jesus?" Drengen svarer: „Guds og Maries Søn. Men tillad mig nu at spørge, nu har I spurgt saa meget. Hvis Søn er a?" Det vidste Præsten ikke. „Kan Faaer saa sige mig, hvor meget Røgen vejer af de Tørv, a graver." Nej, det kunde ikke siges. „Jo, det kan a godt finde ud af."—„Hvordan da?" siger Præsten. „Jo, naar a nu vejer Tørvene og saa brænder dem og bag efter vejer Asken, saa kan a nok subtrahere." Ja, det kunde være rimeligt nok, det maatte Præsten tilstaa.

Niels Kristian Graversen, Karsbæk.

365. En Mand i Hygum syd for Grænsen kom til Præsten og vilde mælde ham, at hans Kone havde faaet sig en Lille. „Naa, det er godt", siger Præsten, „hvad Tro har De?" (For Sagen er, at der nede skal det ogsaa skrives ind, hvad Troesbekjendelse Forældrene er af). Manden svarede: „A er af den Tro, det bliver ikke den sidste."

Mejeristen, Stenshøj, Suldrup.

366. En Strandfoged i Husby skulde ned til Præsten og mælde et Barns Fødsel. Men samtidig var der strandet et Skib i hans Strandlen, det vilde han da ogsaa fortælle til

Præsten. Saa kommer han jo ind, og Præsten skal til at føre dethen ind i Protokollen. „Er det en Dreng eller en Pige?“ spørger han. „Det er en Skonnert“, siger Strandfogden, for Skibet stod ham mest i Hovedet. „Stedets Navn?“ — „Det er en Hollænder.“ Villads Risum, Lergrav.

367. En Mand kom ind til Pastor Petersen i Tinglev, mens han sad ved Middagsbordet. „Stop Piben, Per“, sagde Præsten. „Tak, Fatter, men æ vanter en Rønser. Æ maa vel tæjj jer Gaffel, Motter, for jer pas æ en Skid aa, I hær ålti vært en fej gemen Kvinnd.“ Derpaa tog han Gaffelen og kradsede Piben ud dermed til Pastor Petersens store Moro. 367 og 368. Anna Ludvigsen.

368. Til Pastor Petersen i Tinglev kom, da denne just havde Selskab, en Rejsende, som foregav, at han havde været Organist. Da Præsten ejede et Klaver, blev han glad ved at kunne forskaffe Selskabet en Fornøjelse ved at formaa Organisten til at spille for dem. Han indbød ham meget høflig og fremkom med sin Begjæring. Den fremmede gik til Klaveret, berørte nu med én nu med en anden Finger Klaviaturet, men derved blev det. Omsider spurgte Præsten, hvad der var i Vejen. „Ja“, sagde Virtuosen, „naar jeg skal sige Sandheden, saa er jeg kun Organist bagfra.“ Alle udbrød ved Bælgetræderens Ord i Latter, og dette morede maaske den gamle Præst en Del mere, end Organistens Spil vilde have gjort.

369. Min Fader var Præst i Vestervelling, og mens jeg var Dreng, blev jeg der Vidne til følgende. En Dag kom der en Gaardmand ind i Præstegaarden, og da han var velset, bad min Moder ham sætte sig i den Plydses Lænestol og bød ham en Gløb til hans store Merskumspibe, som han sad og bakkede paa, mens hun sad og syede og underholdt sig med ham saa godt, hun kunde. Samtalen drejede sig for Resten om, hvordan man skulde vende en Kalv i Koen, naar den var fejl for Fødsel. Allerbedst som han nu sidder, springer han op fra Stolen og raaber: „Aa, min Rov!“ Gløden var nemlig fal-

den ud af Piben og ned i Stolen og havde der tændt Ild i Plydset, og saa havde han brændt sig dygtig paa Enden. Der sad en Guvernante inde i Stuen hos os og broderede, og hun sad meget bly og med nedslagne Øjne, men da hun hørte Mandens Udraab, slog hun forfærdet Hænderne sammen og sagde: „Aa, min Gud!" Men min Moder, der nu saa Ødelæggelsen, sagde: „Aa, min Stol!" Plantør Fischer, Sønborg.

Fortalt af Tandlæge Bisby, Aarhus.

370. Der var en gammel Husmand her paa Sjælland, som syntes, at Præsten havde det saa svært godt og aldrig havde noget at bestille; kunde man blive Præst, det var rigtig nok noget bedre end at være Arbejdsmand. Nu havde han hørt, at den, der vilde være Præst, skulde gaa til Bispen og snakke med ham om det, og saa en Dag, da Vejret var godt, gav han sig ogsaa paa Vej, og han kom ind til Bispen og fortalte ham, at han vilde gjærne være Præst, og vilde gjærne have et Kald i Stiftet, om der var ét, han kunde faa. Saa vilde Bispen først høre, om han kunde noget, men det var jo lige godt sløjt, for han havde glemt sin Lærdom for længe siden, saa han kunde næsten ikke svare noget til alt det, Bispen spurgte ham om. Men til al sidst saa siger Bispen: „Ja, hør min gode Mand, kan han da ikke i det mindste sige mig, hvad Zebedæi Sønners Fader hed?" Nej, det havde han da aldrig vidst. Ja, saa maatte han lige godt gaa hjem igjen, for ham kunde han ikke bruge. Da Manden saa kommer hjem, spørger hans Kone naturligvis: „Naa, hvordan gik det dig saa i Dag?" — „Ja, det gik rent skidt, for jeg kunde ikke svare paa noget af det, Bispen spurgte om, og saa gjorde han mig et Spørgsmaal til sidst, som var da rent umuligt, for han forlangte, at jeg skulde sige ham, hvad Zebedæi Sønners Fader hed?" — „Ji, men saa er du da ogsaa et rigtigt Fæ, hvis du ikke kunde svare paa det, kunde du dog ikke regne den ud? Sig mig, hvad hed da Per Smeds Sønners Fader?" Ja, det vidste han ikke. „Han hed naturligvis Per Smed", siger hun saa. „Naa, saadan", siger han, „ja—a, det var jo godt, du fik sagt mig det,

Moer", og han af Sted til Bispen paany og kommer ind og siger: „Naa, nu véd jeg, hvad Zebedæi Sønners Fader hed, Hr. Biskop." — „Naa, hvad hed han da?" — „Han hed Per Smed."
Cand. L. P. Sørensen, Kbh.

371. En Præst spørger en Dreng: „Har du den Hellig Aand?" Drengen svarer: „Nej." Saa farer Præsten hen til ham og siger: „Har du ikke den Hellig Aand?" —„Jow, jow, jow", stammer nu Drengen helt forskrækket.
Lærer Balling, Lindeballe.

---

5. Præstens Præken.

372. Der var en Præst i gamle Dage, der skulde gjøre en Rejse, men saa var han nu i en stor Forlegenhed, for han kunde ikke faa nogen til at præke for sig næste Søndag. Han traf da en Bonde, som gik og pløjede paa Marken, og han sagde til ham: „Jeg synes ellers, vor Faer han ser saa gnaven ud." — „Ja, min gode Mand", svarede Præsten, „det har jeg saa mænd ogsaa Grund til, for jeg skulde bort paa Søndag og véd ikke, hvem jeg kan faa til at præke i Steden." — „Ja, dersom vor Faer vilde tage til Takke", sagde Manden, „saa kunde jeg præke for ham, men det er vel ikke stort nok." —„Jo, det er godt nok, naar jeg blot kan stole paa, du kommer." — „Jo, det kan Faer godt", og saa rejste Præsten vel fornøjet af. Næste Søndag gik Bonden og pløjede som sædvanlig, han havde for længe siden glemt, hvad han havde lovet Præsten. Men da han hørte Klokken ringe, saa kom han dog i Tanker om det, og han afsted ad Kirken til i sit Arbejdstøj og med Træsko paa, saa stærkt han kunde. Han kommer saa ind i Kirken og op paa Stolen. Nu var han jo slemt i Knibe, for hvad skulde han sige? Han betænkte sig dog ikke længe og holdt følgende Præken: „Ser I, Folkens, I kan nok forstaa, at dersom alle de Mennesker, der var i Verden, de blev sammenføjet til ét, det var dog et drabelig stort Menneske, og dersom alle de Øgser, der var i Verden, de blev sammenføjede

til én Øgse, det blev dog en drabelig stor Øgse, og dersom alle de Træer, der var i Verden, blev til ét eneste Træ, det blev dog et drabelig stort Træ, og dersom alle de Vande, der var i Verden, de blev sammenføjede til ét Vand, det blev dog et drabelig stort Vand, og dersom saa dette drabelige store Menneske tog den drabelige store Øgse og smak det drabelige store Træ saadan én paa Vælgen, saa det faldt ud i det drabelige store Vand, det gav dog et drabelig stort Rabalder." Og det var al den Præken, de fik den Dag. L. P. Sørensen, Kbh.

373. Dæ wa jen Gång en Præst, han war åp o hans Hus å tæk en Sønda Muen. Så so han, dæ gik så manne Fålk atter æ Kjærk te'n. Så tendt han ve sæ sjæl: „Hwa mon de betye? de skuld da wol ålde væ Sønde i Daw." Så vild han te å sawn ewer, å så begøndt han: „O Mande band vi Limme, o Tiisde trillet vi Simme, o Wonsde revret vi Koel, o Tosde stonget vi Oel, o Frede lattet vi, o Lowerde tækket vi, jow så mi Sæel æ et Synde i Daw." Han nier ow æ Hues å i æ Kjowl å a stæj atter æ Kjærk, de bæst han kunnd.
Efter Husmand Jens Hansen, Remmerslund Mark.
Lærer N. A. Ammentorp, Hedensted.

374. Et Sted var der en Præst, som kom til at se ud af Kirkevinduet en Dag, han stod og prækede. Han standsede og sagde omsider ved sig selv: „Jeg tænkte det nok", og derefter tog han igjen fat paa sin Præken. Da de kom uden for, spurgte en af Bønderne ham, hvorfor han kom til at sige det. „Sagde jeg virkelig det? ja, det skal jeg sige dig, jeg saa gamle Else her ovre komme ud i sin Have for at rykke en Kaalstok op, og saa tænkte jeg: Naar hun nu giver et hurtigt Ryk til, saa gaar hun bag over med Kaalstokken, og det gjorde hun og."
Fortalt af en Vendelbo. Mikkel Sørensen.

375. I Stubberup (?) Sogn paa Møen havde de for mange Aar siden en Præst, som en Dag standsede i sin Præken og stod som henfalden i dybe Tanker. Efter Tjenesten spurgte en Mand ham, hvad han var kommen i Tanker om, siden han saadan standsede. „Det skal jeg saa mænd sige dig",

svarede Præsten, „jeg kom til at tænke paa, hvordan jeg skulde faa Vandet ledet ud af mit Møddinghul.“

En Gang skulde én begraves, men Præsten havde glemt det og var gaaet til Strandauktion. Først da Kirkeklokken begyndte at ringe, huskede han paa, at der skulde være Begravelse; han smed en Bunke Spiger, han havde kjøbt, og løb tværs over Markerne ad Hjemmet til, alt hvad han kunde.

Fortalt af en Møenbo. Mikkel Sørensen.

376. En Præst var en Søndag i sin Prædiken kommen til at tale noget om Djævelen. „Jeg har set ham“, sagde han, „det er en skrækkelig Karl. Han er rød overalt og har en forskrækkelig lang Hale.“ Da han endelig blev færdig med hans Skildring af Djævelen, traadte en gammel Mand frem paa Kirkegulvet og sagde: „Det har saa mænd været en Ræv, bitte Faer.“ Bjerre Herred. Th. Sørensen.

377. En Præst vilde gjærne i sin Præken tale om alt andet end det, han skulde, og saa underviste han da ogsaa en Søndag sine Tilhørere om Jordens Skikkelse. „Ja“, siger han, „I Bønder med jeres tykke Hoveder bilder jer naturligvis ind, at Jorden er saa flad som en Pandekage, men jeg forsikrer jer, at den er saa rund, saa rund som, som, ja, hvad skal jeg sige, som, som — —.“ — „Som et Hestehoved“, sagde Degnen. „Ja, rigtig, som et Hestehoved“, siger Præsten, „se derfor er vi to, for at vi skal hjælpe hinanden.“ L. P. Sørensen, Kbh.

378. I Kipping paa Falster var en Præst, der levede i god Forstaaelse med sin Degn. Om Søndagen, naar de fulgtes ad til Kirken, plejede han at opfordre ham til, saa snart Prækenen begyndte, at liste ud af Kirken og saa gaa ud paa Noret og stange nogle Aal til fælles Bedste. Han efterkom ogsaa Opfordringen; naar han havde sunget de første Salmer, forsvandt han stille fra Kirken og gik til Søs, og han vendte sjælden tilbage, inden han havde faaet en god Fangst. Præsten kunde staa paa Stolen og se ud over Noret efter ham, og naar han da saa, at Degnen var ved at støde mod Land, kunde

han først begynde at tænke paa at slutte sin Præken. Men det trak jo somme Tider saa længe ud, at den baade blev noget lang og noget tarvelig i Slutningen. Lærer Larsen, Kipping.

379. En Præst stod paa Stolen og var ved at tale om Profeterne, men saa havde han en slem Hovedpine og kunde ikke gjøre ret Rede for dem. Saa kom han ogsaa til at tale om Johannes den Døber. „Hvor skal vi nu sætte Johannes den Døber?“ siger han første Gang, „enten mellem de store eller mellem de smaa Profeter“, og gjør saa et lille Ophold. „Hvor skal vi sætte Johannes den Døber?“ siger han anden Gang og gjør atter et lille Ophold. Men da han nu siger det tredje Gang, tager en gammel Mand Ordet og siger: „Nu kan I sætte ham her, for nu gaar a.“ Lærer Jepsen, Brøndum.

380. En Præst havde gjort Aftale med en Slagter, at han skulde komme og kjøbe hans Fedelam en Søndag, naar han var færdig med Tjenesten i Kirken, og hvis han ikke var færdig, skulde Slagteren bare slaa Skrald med Pisken, naar han kjørte forbi Kirken, saa skulde Præsten snart møde. Han blev heller ikke færdig med Tjenesten, og da han nu hører, at Slagteren kommer og slaar Skrald, saa slutter han Prækenen med de Ord: „Nu vil vi slutte for denne Gang og give Gud Æren, for jeg hører Slagteren holde her uden for og vil kjøbe mine Fedelam.“ Dermed var den Præken ude. J. H., Stenild.

381. En Dreng tjente ved en Præst, og saa skal han en Søndag gaa hen til en Slagter, der hed David, og kjøbe et Stykke Kjød til Præstens Middagsmad. Imidlertid gaar Præsten i Kirken og forretter Tjenesten. Da Drengen kommer tilbage, gaar han ind i Kirken, og nu falder det saadan ind i Prækenen, at Præsten siger: „Hvad sagde saa den gode Mand David?“ Dertil svarede Drengen: „Han sagde, Faaer kunde ikke faa mere Kjød, inden han havde betalt det, han havde faaet.“
K. N. Stegger, Lystrup.

382. Et Sted var der en Præst, som var bleven saa fordrukken, at han ikke en Gang kunde lade være med at drikke,

mens han var i Kirken om Søndagen.. Hans Karl maatte derfor hver Søndag Morgen, før Gudstjenesten begyndte, bære Øl i en Kjedel op i Prædikestolen, saa han kunde have det og slukke Tørsten med, til han kom hjem. Saa en Søndag, som han stod og prækede, blev han jo tørstig, og han siger da saadan i sin Præken: „En liden Stund ser i mig, om en anden ser I mig ikke.“ I det samme bukker han sig ned for at tage en Slurk Øl af Kjedlen. Menigheden begyndte nu at storme ud paa Gulvet og op imod Prækestolen, da de blev noget ængstelige for, at Præsten havde taget noget ved. Da Præsten hører Tummelen nede i Kirken, skynder han sig jo at komme op igjen, men i sit Hastværk fik han Kjedelhanken om Halsen og spildte Resten af Øllet ned over sig. Saa kunde Menigheden skjønne, hvor han havde været den liden Stund, han var borte.

Adslev. Mikkel Sørensen.

383. En Husmand, der hed Tvivl, fik en Søndag i Sinde at ville i Kirke. Nu traf det sig saa uheldig, at just som han nu kom inden for Kirkedøren, sagde Præsten: „Uden Tvivl kommer I til Himmerig allesammen.“ Saa snart han hørte de Ord, løb han hjem, det bedste han havde lært, og begyndte at klage sig til Konen. „Herre Gud!“ raabte han, „hvad mon jeg dog har gjort? Præsten sagde i Dag, at hele Menigheden kom til Himmerig uden Tvivl, og det er jo mig.“ — „Ja“, sagde Konen, „jeg véd ikke bedre Raad, end at du gaar hen og forærer Præsten vor Ko, maaske han da vil bede et godt Ord for dig, at du dog kan komme med.“ Tvivl tog ogsaa afsted med Koen. Da han kom ind hos Præsten, fortalte han ham, at han vilde forære ham en Ko paa de Vilkaar, at han skulde bede for hans Sjæl. „Mange Tak“, sagde Præsten, „Vorherre give dig ti Fold af Køer igjen og siden Salighed, naar du døer.“ Nu traf det sig nogle Dage derefter, at det blev saa meget varmt. Husmandens Ko bissede da løs og løb hjem, men ti af Præstens Køer løb med. Da Tvivl saa disse elleve Køer, løb han ind til Konen og sagde nok saa glad: „Gud ske Lov, Moer, nu er jeg glad igjen, for nu er

Præstens første Ønsker gaaet i Opfyldelse, og jeg har faaet ti Koer igjen, og saa vil det andet Ønske nok blive opfyldt med."

Christian Rasmussen.

384. En Præst skulde holde en Prøvepræken. Fruen — for det var en adelig, der havde Kaldsret — skulde give ham Themaet, naar han traadte op paa Prækestolen. Han traadte op og fandt en ubeskreven Seddel, der var bleven sendt op til ham. Han saa paa den ene Side og sagde: „Her er intet." Han saa paa den anden: „Og der er intet — og af intet skabte Gud al Verden", blev han ved. Nu havde han dog faaet en Text ud af Seddelen. Jens Madsen.

6. Ligtaler og Jordefærd.

385. En vis Præst havde tre forskjellige Brudevielser at vælge imellem, og de var til forskjellige Priser, nemlig én, to og fire Daler, og den dyreste af dem den græd han i.

Pastor H. Kau, Gadbjærg.

386. En Præst sagde en Gang, da der var Talę om Ligprækener og Betalingen derfor: „Der er forskjellige Taxter paa Talen. Giver de fem Daler, saa er det saadan lige ved det. Giver de ti Daler, saa er det strags lidt bedre. Giver de femten Daler, saa græder hele Følget, og giver de tyve, saa græder Præsten med." Cand. L. P. Sørensen, Kbh.

387. En gammel Mand i Gørstinge nede ved Ringsted kom til Præsten og fortalte ham, at han blev saa skidt nu paa sine gamle Dage, og han var nok snart færdig med det hele. Men førend han skulde rejse af, vilde han da gjærne bede Præsten om én Ting, der nu laa ham meget paa Hjærte. Ja, hvad det da var? Ja, siger han, det var da, om Præsten ikke vilde love ham at gjøre en pæn Tale over ham, naar han skulde begraves. „Nej, det kan jeg ikke love dig, Ole Jørgen", svarer han, „for rose dig det kan jeg ikke, og laste dig det vil jeg ikke." Ja, saa bad Manden, om der da ikke maatte

blive ringet med Kirkeklokkerne, for han vilde da gjærne, Folk skulde vide af, at Ole Jørgen var død. L. P. Sørensen.

388. Et Sted i Sønderjylland havde de faaet en ny Præst, og da der lige kort efter hans Komme døde en Mand i Sognet, kom hans Kone op til Præsten for at bestille Ligtalen over ham. Han kjendte jo ikke noget til Manden og siger saa til Enken: „Ja, det vil jeg godt, lille Maren, men jeg kjendte ham jo ikke, og véd snart ikke, hvad jeg skal tale om . . . . Men . . . lad mig høre, hvad var det sidste, jeres Mand sagde til jer, før han udaandede, det kunde maaske dog give mig et Fingerpeg." — „Det passer æ ikke om at sige", svarede Maren. „Jo, vist saa, sig det kun, hun skal ikke genere sig, jeg er jo dog hendes Præst og Sjælesørger." — „Nej, æ vil ikke sige det." Præsten gjør endnu mere indtrængende Forestillinger og lover, at det ikke skal komme her ud af hans Lønkammer. Endelig siger Maren: „Ja, det var i Morges, da æ skrævede over ham, som æ plejer, for æ har jo ligget for inden i Sengen, lav han var syg, saa siger han: Æ kan se din Røv, Maren." Forstander Munk, Vordingborg.

389. En Præst stod ved en Grav og holdt en Ligtale. Deriblandt siger han: „Der er Læ hinsides Graven." Saa er der en gammel Mand, der siger: „Er der det, saa vil a der over, for her er saadan en grim Kulde og Blæst."

pens. Lærer Jepsen, Brøndum.

390. Der var en rig Mand, og han døde og skulde begraves. Man sagde, at han ikke var kommen til sin Rigdom paa den allerretfærdigste Maade, og derfor var Enken bange for, at Præsten skulde holde en stræng Ligtale over ham. Saa sagde hun til ham: „I har jo sagtens hørt en Del om min salig Mand, Faer, men I kan jo nok begribe, at jeg nødig vil have det nævnt i Ligtalen. Hvis Faer vil holde en rigtig god Tale over ham, saa skal I faa den fede Stud, I nok har set." Præsten lovede det, og der gik nu Ord om, at Præsten skulde have den Stud. Det kom ogsaa for Degnens Øren, og han blev ilde til Mode ved at høre det. Han tænkte jo: „Nu

skal Præsten have alt det for at holde Talen, jeg derimod, som skal synge og har lige saa meget Arbejde, jeg faar vist ikke mere end mine femten Mark. Han gik nu da og tænkte paa, hvordan han skulde skaffe Præsten noget Bryderi. Men han kunde ikke finde paa noget. Derimod havde han en Tjenestekarl, som nok kunde spille en og anden et Puds, naar det kneb, ham aabnede han sit Hjærte for, og Karlen lovede at se, hvad han kunde gjøre. Begravelsesdagen kom, og de kom bærende med Liget, og der var endnu intet gjort. De satte det ned i Graven, og Præsten stillede sig nu an og skal til at kaste Jord paa. Da lister Karlen hen og hvisker ham ind i Øret: „Faer, Studen er død.“ — „Saa vil jeg ikke have den“, sagde Præsten. „Hvem skal saa have den?“ spurgte Karlen. „Lad Fanden have den.“ — „Hvem skal saa flaa den?“ spurgte Karlen. „Lad Fanden flaa den.“ — „Hvor skal vi saa føre den hen?“ — „Til Helvede med den“, sagde Præsten, og nu havde Ligprækenen Ende. Lars Frederiksen.

391. En krevl Skræder gik om at sy. Saa kom han ogsaa til Tørring Præstegaard, men der blev han syg og døde. Det var midt om Vinteren, og Præsten var kuldskjær og ikke for at komme ud. Saa siger Avlskarlen til ham: „Æ kan godt kåst Måld o æ krevl Skræjer, nær Fåer vel låån mæ hans Kjowl å Kraww.“ Ja, det vilde han hellere end gjærne, for saa kunde han selv blive fri. Søndagen kom, og Karlen mødte ved Graven og kastede Muld paa Skrædderen. For den første Skovlfuld sagde han: „Af Jord est du kommen“, ligesom Præsten o. s. fr. men ved den tredje sagde han: „Af Jord skal du igjen opstaa, men tre Dage før alle de andre, for det du er krevl.“ Da Karlen kom hjem fra Kirken, sagde Præsten, at det var slemt, han havde glemt at sige ham, hvad der skulde siges over Graven. „Aa, det skal Faaer ikke bryde sig om, a har saa tit været til Kirke og hørt det.“ — „Hvad sagde du saa?“ Saa fortalte Karlen det jo. „Ja, det første var jo godt nok“, sagde Præsten, „men det sidste kan koste mig Kjole og Krave.“ — „Nej“, siger Karlen, „at tykte, det var ret pas-

sende, for paa Dommedag bliver der saadan en Renden paa Folk, der vil til Himmerig, og for nu æ krevl Skræjer kan komme tidlig nok, saa skal han te'n tre Dage før alle de andre."

P. K. Madsen.

392. En Præst skulde i daarligt Vejr til Sogns til en gammel Kones Begravelse og udeblev saa længe, at Folkene, der stod paa Kirkegaarden og ventede, til sidst blev kjede af det og overtalte Degnen om end med noget Besvær til at forrette Jordpaakastelsen. Da dette nu lykkelig og vel var overstaaet, kommer alligevel Præsten, og de maatte jo saa til at fortælle ham, at Konen var begravet. Ja, det var da rent galt, det maatte ikke være, det kunde ikke tillades o. s. v. „Men hvad blev der da sagt over hende?" spurgte han til sidst, og saa maatte Degnen frem med Sproget. „Ved den første Skuffe Jord, jeg kastede ned, sagde jeg: Lig du nu der, du gamle Rambenyne." — „Men det var jo rent galt, hvad sagde du saa ved den anden da?" — „Præsten skal ha' din Ko og din Dyne." — „Det var bedre, det kunde nok gaa an." — „Men hvad sagde du saa den tredje Gang?" — „Degnen skal ha' dit Faar og din Gaas." — „Ja, det kunde ikke være anderledes."

Jørgen Hansen, Værslev.

7. Om hellige Handlinger.

393. En Mand skrev sig altid P. P. P. P. Rasmussen. Da Folk spurgte ham om, hvorfor han skrev de mange P'er, svarede han: Jo, for saadan var han døbt. „Hvad siger du?" — „Jo, det er sandt nok, for Præsten, der døbte mig, han var stam."

Lærer Andersen, Tvingstrup.

394. En Mand i Taagelund var til Alters. Paa Hjemvejen fulgtes han med Lærer Barsø, og saa siger han til ham: „Véd De, hvorfor a var til Alters i Dag?" — „Nej", siger Barsø, „men De maa vel have haft Trang til det." Han svarede: „Aa, de vel a just et sæjj, mæn mæ å wå Piig wa

blowen ujæns, å nær a no gik hæn, så wa hon jo nøj te å blyw hjæmm å pas æ Kre." Lærer Balling, Lindeballe.

395. En Kone var bleven syg, og saa er der én, som var kommen hen at se til hende, der formaner hende til at holde sig til Vorherre. Dertil svarer den syge: „Ja, de gøjer a åsse, a løser å beer bodde Nætter å Daww, men de hjælper Dævlen regier mæ ålder en Kromm." Balling, Lindeballe.

396. En Bonde ved Navn Jeppe laa meget syg. Hans Slægtninge, der mente, det var paa det yderste, lod Præsten hente. Han kom og formanede den syge til at dø med Hengivenhed, men til alt, hvad han sagde, svarede Jeppe blot: „Nej, a gie mæ et." Præsten begyndte nu at bekjæmpe hans Trodsighed, men fik bestandig samme Svar. Endelig gik han, men hørte endnu i Doren Jeppe stønne: „Nej, a gie mæ et." Præsten ventede nu hvert Øjeblik Budskab om Jeppes Død, efter at være kommen hjem, men Dagen forløb, og det meste af næste Dag med, og endnu havde han ingen Mælding faaet. Han besluttede da at gaa hen og se, hvordan det stod til. — Gaarden laa temmelig langt borte, men da han kommer derhen, ser han Jeppe sidde paa Mønningen af Huset i Færd med at lægge nye Mønnetørv op. Forundret udbryder han: „Hvad, Jeppe, er du saa rask, at du kan sidde der?" — „Ja", svarede Jeppe, „der ka Faaer si, had a no gin mæ, hwa så?"

Indsendt til „Dannebrog" af pg. Pastor C. J. Brandt.

397. Præsten bliver kaldet til en syg Gaardmand, der altid i særlig Grad havde staaet under Toffelen. Præsten siger saa til ham: „Ja, min kjære Mand, nu maa du snart være beredt paa at forlade dette jordiske Liv og gaa ind til et nyt og bedre, og det haaber jeg ogsaa, du er forberedt paa." Manden vender sig om til Konen, der jo altid har ført Ordet, og ser spørgende paa hende Hun svarer rask: „Ja saamænd er han saa, Hr. Pastor." Manden spørger hende nu: „Vel do die hæn, Anne Mæt?" Hun svarer: „Ja, Wårhææx spår åldteng." — „Så vel a liigåt it dæhæn."

398. Præsten kom kjørende op til Annexsognet og ser da ind til en Husmand, som ligger syg der. Efter at have talt med ham i lang Tid siger han til sidst: „Ja, min gode Mand, der er jo lidt langt her op til Annexsognet, saa jeg kan ikke komme ind til ham ret tit, men mangler han nogle gode Bøger at læse i, saa skal jeg i det mindste sende ham nogle, der kan holde hans Aand i Live.“ — „Ja, Tak, Hr. Pastor, næj, de behøwer han it, a hår Bøger nåk, får a hår ålld æ Almanakker få di siist ti Oer.“

399. Præsten kommer en Dag kjørende hen til en gammel syg Kone. Hun ligger saadan hen i en Døs, men Præsten tror, hun er lutter Øre for hans Tale og hans Formaninger. Endelig slaar hun Øjnene op og siger helt livlig: „Hwa trower han da, Hr. Pastor, de ska blyw te? vi hår it fåt wå Rower lugt ino.“ 397—99 ved G. Hoe, Endelave.

400. En Fynbo, der vilde giftes, kom ind til Præsten for at mælde ham det. Men nu var han noget undselig over at sige det og begynder da med: „Jeg har tænkt paa, Hr. Pastor, at jeg vilde til at sætte mig ned.“ Præsten tager nu en Stol og sætter til ham: „Værsgod, her er en Stol.“ — „Ja, det var ikke saadan ment, Fa'r, jeg vilde nu have en Bitte for mig selv.“ Præsten gaar da hen og lukker Døren op ud til Kjøkkenet. „Aa, Moer, vil du ikke komme og give den Mand en Bid Brød.“—„Ja, det var da ikke saadan ment“, begynder han igjen, „jeg vilde for mig selv.“ Saa tager Præsten ham under Armen, følger ham ud af Døren og viser ham hen paa det lille Hus. Han maa til at derind, men da han har siddet lidt og betænkt sig, gaar han ind igjen og siger: „Det var ikke saadan ment, Fa'r, jeg vilde — — — giftes.“ — „Naa, saadan“, siger Præsten, „ja, det kan du og blive, naar jeg kommer til at forstaa dig ret“, og saa gaar han hen og henter Protokollen. pens. Lærer Madsen, Odder.

401. I Raabjærg sydvest for Skagen kom en Kone til Præsten og forlangte at blive skilt fra Manden. Han vilde

nu tale hende til Rette og vilde da ogsaa have at vide, hvori deres Uenighed da væsentlig bestod, og hvad der var ved det. „Ja", siger hun saa, „naar vi kommer i Seng om Aftenen, saa tager han hele Dynen og vender mig Røven, og saa sover han."

Forstander Halse, Vordingborg.

---

8. Degne.

402. En Degn vilde rigtig lære sine Børn Høflighed. Hver Gang han nøs, skulde de lægge deres Hænder sammen paa deres Bryst og sige: „Gud velsigne vor naadige og vise Skolelærer." En Dag havde han lovet dem at ville gaa med dem ud i Skoven. Da de kom der, blev de tørstige og fandt en gammel Brønd med lidt Vand i, men de havde ikke noget at trække op med. Saa opdagede de et lille Hus og laante der en Spand. Han vilde nu hjælpe dem, men Solen skinnede ham i Øjnene, og han kom til at nyse. Saa slap de ved ham, idet han bøjede sig ned over Spanden, og sagde: Gud velsigne vor naadige og vise Skolelærer. Han faldt da ned i Brønden og brækkede sit ene Ben. Siden kaldtes han den lamme Degn.

Morten Eskesen.

403. En Degn havde mistet hans Køer, og han var saa fattig, at han ikke kunde evne at sætte nogle ind igjen. Saa vidste han ikke, hvordan han skulde faa hans Furage lavet i Gjøde og gik og spekulerede noget paa dether. En Dag kommer han om til Præsten og snakker med ham om det. Han raadede ham til, han skulde kjøbe noget amerikansk Olje og give Skolebørnene det ind. Saa skulde han strø Halmen runden om Skolen, og de skulde da nok besørge det hele gjort i Stand.

Peder Kristian Jepsen, Lime.

404. Der var en Mand, der vilde saa gjærne være Skolelærer, og hans Kone vilde jo da især saa gjærne være Degnekone, men hun var ikke saa lidt klogere end han. Nu skulde han jo overhøres af Bispoppens Famulus, og saa fik Konen en Kurv pakket og bad ham tage den med, og nu maatte

han endelig se at svare godt. Han kommer saa ind med Kurven og forretter sit Ærende. Ja, saa skulde Famulussen jo høre, om han var klog nok, og han giver ham da det Spørgsmaal: „Noa havde tre Sønner, hvem var saa Noas Sønners Fader?“ Ja, det var saa meget et strængt Spørgsmaal, det kunde han ikke besvare, inden han kom hjem og fik snakket med hans Kone. Om han maatte saa ikke komme igjen? Jo, det fik han Lov til, for de vilde jo have Løjer med ham. Da han nu kommer hjem, spørger Konen jo strags: „Naa, hvordan gik det saa?“ —„Ja, det gik ikke saa meget godt, for han gav mig saa meget et strængt Spørgsmaal, men a fik Lov til at komme igjen.“ — „Hvad var det saa, han spurgte om?“ — „Han vilde have at vide af mig, hvad Noas Sønners Fader hed.“ — „Du er da en Tosse, kan du ikke forstaa det? Der er nu Stoffer i vor Bøj, han har jo tre Sønner: Hans, Pæjer og Kræsten; hvem er saa deres Fader?“—„Ja, det er Stoffer.“—„Rigtig.“ —„Saa skal a nok komme ud af det endnu“, og han fik nok en Kurv med sig og rejste af igjen og skulde da prøve, om det nu kunde gaa ham noget bedre. Han kommer ind for Famulussen igjen, der spørger, om han nu kunde sige ham, hvad Noas Sønners Fader hed. Ja, det kunde han nok, for det var Stoffer i vor Bøj. Nej, det var galt, han maatte gaa hjem og kunde ikke blive antagen. Marie Bind, Hornum.

405. En Mand havde været Smed i mange Aar, men saa kom han i Tanker om, han vilde være Degn, for han kunde jo baade sin Lærebog og sin Bibelhistorie. Saa gaar han op til Præsten og vil tale med ham om det. „Kan du da sige mig, hvad Noas Sønners Fader hed?“ Nej, det stod ikke indført i Bøgerne, saa det vidste han nu ikke Redelighed paa. Men nu vilde han gaa hjem til Konen og raadføre sig med hende. Da hun hørte Spørgsmaalet, sagde hun: „Å, dit Fjog, véd du da ikke, hvad Per Smeds Sønners Fader hedder?“ Jo, og saa han op til Præsten igjen. „Nu véd a, hvad han hed.“ — „Naa, ja, hvad hed han da?“ — „Han hed Per Smed!“ Marie Nielsen.

406. Den gamle Degn var død, og den Vej skal vi jo alle, som Kjællingen sagde om Ællingerne, Soen aad. En Mand i Sognet sad med Kone og Børn og havde det smaat nok; nogen stor Heksemester var han ikke, men Degn maatte han kunne være, mente hans Kone, det skulde der ikke mange „Kondevitter" til, og saa havde de dog et ordentligt Ophold. Hun snakkede saa længe for ham, til han blev helt opsat paa at prøve; det kunde ikke gaa mere end galt. Da den døde var kommen vel i Jorden, pyntede Manden sig saa godt, han efter fattig Lejlighed kunde, og gik til Præsten. Han kom ind. „Guds Fred, god Dag!" sagde han. „Tak, min gode Mand", sagde Præsten og gav ham Haanden, „sid ned!" Han fik da sat sig. „Kan a blive Degn her i Sognet, Fa'er?" spurgte han strags, saa havde han sagt sit Ærende. „Det kan jeg ikke saa lige sige paa staaende Fod, det vil bero paa hans Kundskaber, min gode Mand", fik han til Svar. Præsten gik nu et Par Gange op og ned ad Gulvet og blev saa staaende for ved ham og siger: „Véd han, hvad der forlanges af den, der skal kunne være Degn?" — „Nej", sagde Manden, „men Fa'er véd det vel? Vil I saa ikke overhøre mig?"—„Jo, jeg vil sandelig", siger Præsten, „men — uden Fortrydelse — tror han ikke, at han er for gammel til at begynde noget nyt? Det er ikke saa nemt at være Degn, som Folk tror."—„Noget er der vel ved det", mente Manden, „men a tykkes nok, det kan gaa."— „Ja ja, saa i Guds Navn da", sagde Præsten og begyndte sin Overhøring. „Kan han sige mig, min gode Mand, hvad hed Noas Sønners Fader?" — „Noas Sønners Fader", sagde Manden ved sig selv. „Hvad var det dog, han hed?" Han lagde Hovedet lidt til den ene Side, kløede sig betænkelig bag Øret og lagde Fingeren paa Næsen, men det hjalp ikke. „Noas Sønners Fader . . ." sagde han endnu en Gang og betragtede sine brednæsede Støvler. „Betænk sig vel, min gode Mand, inden han svarer", sagde Præsten og smaalo. Tilsidst maatte Manden erklære, at han ikke vidste det. „Ja, saa tror jeg ikke, han kan faa Degneembedet her i Pastoratet", sagde Præsten. „Det

tænkte a nok selv, men vor Moer var saa vis paa, at a kunde", tilstod han, og saa maatte han gaa med den Besked. „Det gik vel godt", spurgte hans Kone ham ved Hjemkomsten. „Nej", svarede han gnavent, „a kan ikke bliv: Degn."—„Ji, men hvorfor ikke?" — „A kunde ikke svare!" — „Hvad spurgte han da om?" — „Kan det fornøje dig, saa for mig gjærne, for han spurgte om, hvad Noas Sønners Fader hed, og hvem véd vel det? det staar vel ikke en Gang i Bibelen." — „Hm, hm!" sagde hun og rystede paa Hovedet, „ikke andet end det. Det kunde du dog sagtens have svaret paa, naar du havde tænkt dig om. Det var jo akkurat, som om han havde spurgt: hvad hed Per Smeds Sønners Fader." — „Hvad hed han da? han er jo død." — „Herre Gud, han hed jo Per Smed, han var jo sine Sønners Fader." — „Det er rigtigt, Moer, du er en klog Kone", sagde han, snappede sin Hat og skyndte sig tilbage. „Nu véd a det!" sagde han højt. „Naa, lad høre, hvad hed han da?" spurgte Præsten venlig. „Per Smed!"—„Nej, nej, min gode Mand, hvor kan han tro det? Nej, han kan virkelig ikke blive Degn", sagde Præsten, og saa maatte han gaa hjem igjen. Se saadan var det. Det andet skal være til at dyppe Fisken i.

Ved Chr. Weiss.

Et Sidestykke hertil er Nr. 370 her foran.

---

9. Landvæsenet.

407. En Mand kom en Dag ind i sin Svinestald og stod og saa paa sine Grise. Fuld af Beundring udbrød han: „Ja saamænd, saadanne bitte Karle har vi ogsaa været."

Lærer Erikssen, Ø.-Hassing.

408. En Mand kommer drivende ind ad sin Port med en Flok Grise. Den er under Reparation, og Mursvenden staar oppe paa Stilladset. Da nu Manden gaar ind under det, falder der en Mursten ned og rammer ham i Hovedet. Meget fornærmet raaber han op: „Nå, do dær opp, ka do it si dæ får, sæt no, en had ramt jæn å æ Griis." G. Hoe, Endelave.

409. En Mand kom ind et Sted og spurgte Konen, om de havde Grise at sælge. Hun svarte: „Nej, vi har ingen end.“ — „A vil ikke kjøbe Ænder“, siger han, „a vil kjøbe Grise“ — „A sæjer dæ, vi hår engen ænd.“ Derved blev det saa.

P. C. Holm, Vejen.

410. En Mand i Barsbøl sønden for Ove imellem Ove og Hobro han var en Gang ved at kjøre Gjøde ligesom andre Folk. Saa havde han en Orning, og den løb hen imellem Benene paa Hestene. Han siger da til Wonningen: „Det første Smask du tager paa mine Hestes Ben, faar du Dælen stjærne mig lige en Vognkjæp i Hjærnen.“ Han kjørte da, og idet han kom ud af Gaarden, saa han sig over Skrotten efter Orningen og sagde til den: „A er Nopperdonius Ekko for dem alle.“ Han mente jo, han var Herre over dem allesammen.

Johanne Nielsdatter Hald, Agselterp.

411. En gammel Bonde paa Møen kom en Dag saa sært hinkende hjem fra Marken. Man spurgte ham, om der var noget i Vejen med Benene, men han svarede, idet han pegede paa sin trivelige Bagdel, at Vædderen havde stødt ham omkuld. „Men vidste du da ikke, at Vædderen vilde støde?“— „Jo, det vidste jeg sku nok, å jeg trotte åsse, a hon haj kommen, men jeg trotte datte, hon haj kommen saa åkawe, for så sku jeg nok haj komsimeret ham i Tid'.“ Mikkel Sørensen.

412. En Mand tog sin Søn med ud i Engen for at lære ham at slaa. Manden gik selv forrest, og Knægten kom bagefter, men da de havde gaaet lidt, raaber han: „Foe, Foe, hue æ mi Skår?“—„Da sku Fanden da å ha dæ, Dræng, ho do no toedt di Skår.“ Adslev. Mikkel Sørensen.

413. En Mand her fra Sognet boede henne i Vester-Kjærby, og hans Kone var rendt fra ham, men samme Gang havde han en Kvie, der var rendt ogsaa. Saa skulde han jo ud og lede efter dem begge paa én Gang. Da han kom til nogle Karle paa Vejen, saa spurgte han dem: „Har I ikke set en Kvie, der er rendt fra mig?“ Nej, de havde ikke. „Har I

heller ikke set min Kone?" Nej. Nu gik han med et Stykke Haartøjr i Haanden, og saa spurgte Karlene ham: „Vil hun æde Tøjr, siden du gaar med det Stykke der?" Larsen, Mesing.

414. Der var en Tysker i Ribe, han havde aldrig før haft en Gris, og saa fik han én et Aar og var saa grov godt tilfreds med den. Da han saa havde faaet den slagtet, spurgte hans Nabofolk ham ad, hvad den vejede. „Dree Lispundt", svarede han. „Hvad vejede saa Hovedet?"—„Dree Pundt, men ak sikken Maas den havde." Han troede jo, den var plumsk fed.
Povl Jørgensen, Stens.

415. En Mand, der hed Pæjer, var til Orne med en So i en Kro. Penge havde han ingen af, og da han skal til at gaa, saa siger han: „Vil De saa skrive mig for en So, Madam." Siden kaldte de ham Per So. C. A. Thyregod.

416. En Mand havde et Svin, som ikke vilde til Truget at æde, han tog det da i Øret og trak det til. Derved gik Øret af. Men saa kunde han ikke faa det fra Truget igjen, og han tog det da i det andet Øre og trak det nu fra. Men derved gik ogsaa det Øre af. Niels Johansen, Kirke-Værløse.

417. En Ko havde „skudt Livet ud", og den kloge Mand blev hentet. Han saa med Højtidelighed paa det og sagde: „Hent mig en Kniv, vi kan saa dether skaaret fra; for det er noget, enhver kan se, at det er ikke beskikket til at være i en Ko." P. M. Jensen.

418. Der var en ung Kone, som var kommen fra en anden Egn. Saa kunde de ikke kjærne Smør, og det fik hun Skyld for. De gik saa til en gammel Kone, der hed Sidsel, og spurgte om hendes Mening. Hun svarte: „Ja, vi kan heller ikke altid faa Smør. En Gang blev det helt til Skidt for os, for Bunden gik af Kjærnen." Elbæk, Gangsted.

419. De hjålp, så æ Mand, han skor æ Vejen å æ Hæjst. Hvordan det? Jåmw, dæ wår jæn Gång en Mand, dæ kam køjrend mæ en Las Klyyn, hæller hwa de no wår, han håd o æ Uen. Som han no kommer ad æ Væj, kommer han

te en Brow, å dæær wår en Hwål, som dær æ så tit, kan a trow. Så træffer ed jo såen, te dæn jænn Bæest for en Bejen nejer i æ Hwål å kan et fo en åp ijæn. Gu Mand wa jo no illd fåren, å han vest et ander Rå end å skjær æ Bejen å æ Bæest. „De hjålp", sææ han så. H. G. A. Stampe, Ribe.

420. En Mand fortalte, at han havde faaet forskaffet noget Kunstgjødning, der var saa udmærket, at han kunde bære til en hel Ager i hans ene Vestlomme. „Aa, det er vel troligt nok", svarer hans Nabo, „men saa kan du vel ogsaa bære alt det, du høster paa Ageren, hjem i den anden Vestlomme."

421. Gaardmand Per Nielsens Tjenestedreng kom hjem og fortalte sin Husbond, at Væderen laa død ude i Marken. I Stedet for at blive kjed af det eller vred sagde han blot: „De er bedst farne, som først er henne." Siden er det bleven til et Mundheld her. N. A. Ammentorp.

422. En Dag det var Bissevejr, havde en Mand bundet Køerne ved et Frugttræ inde i Haven, og én af dem havde der staaet og slaaet med Halen og faaet den i Klemme oppe mellem et Par Grene, saadan at Halen da var bleven rykket af. Nu samledes Bymændene for at skulle se, hvad der nu var at gjøre ved det. Da er der én af dem, der siger: „Det var da godt, det var intet Menneske, der var kommen saadan af Sted."

Lærer Balling, Lindeballe.

423. I Horreby, der er en rigtig Tørveby, boede en ældre Gaardmand, som var meget øm over sine Heste. En Gang var en Skorstensfejer kommen paa en Udflugt, idet han gik fra Stubbekjøbing til Nykjøbing, men han blev træt, og da han saa tilfældigvis traf paa den Mand udenfor Byen, saa siger han til ham: „Vil De ikke kjøre mig til Nykjøbing, saa vil jeg give Dem en Rigsdaler, for jeg er træt." Han svarede: „Nææ, jæ har enne Stunder, å Hestene har så mæje å bestille. Mæn æ han inde tøste? kom indenfor til vo Moer." Skorstensfejeren fulgte med ind og fik et godt Maaltid Mad med Øl og Snapse til. Da det nu er sat til Livs, og han igjen

vil gaa, følger Manden med ham ud gjennem Porten. Der stod Vognen læsset med et godt Læs Tørv. „Hvad koster det Læs Tørv", spørger Skorstensfejeren, „naar De leverer det hjemme hos mig?" — „Fire Mark", siger Manden. „Ja, saa er den Handel gjort, men jeg vilde gjærne, om De vilde kjøre Læsset ud til min Kone i Dag." — „Ja, de ka jæ jærne." Imidlertid gik Skorstensfejeren lidt i Forvejen, og da Manden udenfor Horreby naaede ham, sagde han: „Di kan godt komme op å age med." Alt gik nu godt, til de kom i Nærheden af Nykjøbing, da gik det op for Bonden, at han egentlig havde narret sig selv, for han kunde jo have faaet en Rigsdaler for at kjøre ham til Nykjøbing, og nu fik han kun fire Mark og kom saa endda af med baade et godt Læs Tørv og et godt Maaltid Mad. Da udbrød han ærgerlig: „Han har liigåt narret mej, for jæ kunne ha fåt en Rigsdaler får a kjøre ham ud, å no foer jæ kun fire Mark å gier et Læs Tør tæ."

O. Abraham, Lidstrup.

---

10. Jagtlivet.

424. To Mænd i Hoven var ved at grave en Ræv ud. Den ene skulde grave, og den anden stillede sig ved Siden og skulde skyde, naar Ræven kom. Saa kom den i en lynende Fart, og Manden glemte at skyde. Et Øjeblik efter var den langt henne. „Hvorfor skød du ikke?" sagde den anden Mand. Han svarede: „A har F. slaa mig aldrig set en levende Ræv i mine Dage."

Lærer Valle, S.-Omme.

425. Der var Jagt paa Lindenborg, og iblandt Jagtfællerne var en Kandidat, der fik indskjærpet, at naar han fik et Dyr paa Skud, saa skulde han holde paa Boven. Noget efter kom der ogsaa et Dyr løbende forbi ham, og han skød forbi. Da de andre kom til, sagde en af dem: „Hvor holdt De paa?" — „Paa Boven." — „Ja, da ramte De min Sæl lige midt imellem Røven og Skoven."

426. En Mand oppe i Underup, det var netop Sog-

nefogden Jens Jensen, han siger til hans Nabo Søren Pedersen: „A kan for Gud høre, æ Bjørn brumle nede i Taagemade“ — det er en Eng nede ved Nim Skov — „lad os gaa ned og skyde ham.“ Saa lavede de dem til og drog ogsaa ned paa Jagt. Da de kom der, var Bjørnen der ogsaa godt nok. Men hvad sker, Søren Pedersen havde ikke faaet lad, og Jens Jensen havde ikke faaet fænget, og saa slog det Klik for dem begge. Bjørnen drog af, og dermed endte den Jagt.

Henrik Pedersen, Underup.

427. En Bøssemager ved de Horsens Kyrasserer var en Dag kommen en Lysttur over til Stensballegaards Skov og gik og spaserede der. Der paakom ham da en naturlig Trang, og han satte sig ned. I det samme kom Gaardens Jæger til Syne, han var en meget brutal Fyr og brølte: „Hvad bestiller du der?“ — „Ja, det kan du vel se“, svarede Bøssemageren. „Tror du, du har Lov til at gjøre saadan noget her, og saadan besudle vor smukke Skov? Vil du øjeblikkelig vende dig om og tage det i dig igjen.“ Jægeren truede ad ham med Bøssen og saa saa skrækkelig ud, at han maatte til det. Da han var halv færdig, ynkede Jægeren ham dog og sagde: „Er du Bøssemager og kan kurere en Bøsse?“ Ja, det havde han da Tro til. „Kan du kurere mig min Bøsse, den har ikke rigtig villet lystre i den sidste Tid?“ — „Lad mig se den“, siger Bøssemageren. Da han saa fik den i Haanden, sagde han: „Jeg blev ikke rigtig færdig med det her, vil du nu gjøre Resten.“ Ja, han vred sig ved det. „Du skal, ellers ligger du Pletten.“ Saa maatte han til det, enten han peb eller sang. Da han endelig var færdig, stød Bøssemageren Bøssen af og gav ham den igjen.

Lærer Andersen, Stensballe.

---

11. Soldaterlivet.

428. Der var en Soldat, der hed Hans Veder. Kapitainen kom hen til ham og spurgte, hvad han hed. „Hans Veder, Hr. Kapitain.“ — „Ja, det véd jeg nok, at jeg sveder,

men jeg vil vide dit Navn." — „Hans Peder, Hr. Kapitain", gjentog Karlen. Denne blev nu ivrig og sagde, at det behøvede han ikke at fortælle ham, for det vidste han nok selv, „men det var dit Navn, du skulde sige mig." Karlen blev ved med sit: Hans Peder, og Kapitainen henvendte sig da til Korporalen og spurgte, hvad det var for en tosset Karl, der bestandig sagde: Han sveder, Hr. Kapitain, naar man spurgte om hans Navn. Da gjorde Korporalen det ham endelig begribeligt, at Karlens Navn var Hans Peder.
Nik. Christensen.

429. Lavst Hørby her ovre i Lem var ikke helt gal, men saadan en Halvtokki. Han kunde alligevel ret god begaa sig, og de brugte ham til Post paa Bustrup og Hostrup. Han kom i sine unge Dage til Kjøbenhavn og skulde være Soldat, og derom fortalte han: „A kunde jo ikke godt lære dether Exercits, og den Gang a saa kom der uden for Kjøbenhavn, saa skulde a jo gjøre omkring, men det kunde a jo ikke forstaa. De sagde: Højre om, og saa saa a om efter Kjøbenhavn, a vidste ikke, hvad Side den laa. Saa tog han, der sagde det, og tog i mine Ben og vred dem om, saa a troede, han havde vreden dem i Stykker. Saa siger han: Venstre om! saa vidste a ikke, hvor a skulde hen, a vidste nu hverken ud eller ind. Men saa tog de og trækkede mig fra de andre, og saa bandt de Hø om det ene Ben og Halm om det andet, det kunde a missel forstaa, for det kjendte a fra Hjemmet af. Naar de sagde: Hø om og Halm om, saa vidste a Beskejen."
Kristen Sørensen Skrædder, Lime.

430. En Karl fra Staby, Jens Murmester, var just ikke af de mest kløgtige, da han var i Tjenesten. Da han kom hjem, fortalte han noget om, hvordan det var gaaet ham der. „Saa sagde de jo højre om og venstre om, men det forstod a ikke. Saa satte de Hø om det ene Ben og Halm om det andet, og saa sagde de Hø om og Halm om, det forstod a."
Povl Holm, Ulfborg.

431. Peder Arnborg paa Borup Mark har været Kyrasser i Horsens. Han havde en Øverstkommanderende, mens

han laa der, som hed Generalmajor Flindt, og denne her Flindt satte stor Pris paa, at hans Underordnede tiltalte ham med hans fulde Titel. Nu var der én, som paa ingen Maade kunde fatte det eller komme af Sted med at faa det sagt rigtig. Han begyndte mange Gange paa det, men stadig gik det galt. „General von…, nej, Majorgeneral.“ En Dag tager han Fyren frem for sig og foresiger ham det mange Gange, gnaven og gal var han jo, og tilsidst siger han: „Kan du for Satan ikke sige Generalmajor von Flindt, dit Høved?“ — „Jåww, a ska prøww o et no, (langsomt og tydeligt) Generalmajor von Flindt det Høved.“ Lærer Madsen, Brande.

432. En meget overtroisk Karl var bleven Soldat og laa med sit Kompagni oppe i det Tyske. En Morgen skulde han om bag et Dige i et vist Ærinde. Nogle af hans Kammerater vilde have Spil af ham, og de lister sig til og rækker en Skovl over, som de tager det med, der kom fra ham. Da han var færdig, saa han tilbage, og da var det væk. „Aa, mig arme Menneske, nu bliver a skudt i Morgen“, jamrede han, og han var sølle i flere Dage over at tænke paa, hvad der var hændet ham. Kristen P. Frandsen, Blaakjær Skov.

433. I sidste Krig kom en slesvig-holstensk Soldat ind til en jysk Bondekone. „Herre, milde Gud!“ udbrød hun i sin Forskippelse over at se Krigsmanden. „Ham nytter det ikke, du raaber paa“, svarede han, „han er ikke hjemme men nordpaa.“ — „Da Gud ha Lov“, svarede Konen, „saa er han ved vore Folk.“ Fra Krigen 48. Morten Eskesen.

434. En Mand fra Hoptrup ved Haderslev, som havde en Søn ved Universitetet i Kjøbenhavn, kom ind til min Fader, da han var Præst i Aabenraa. „Æ vild ind te jer, Fatter, å høør, om I int vist nowed om vor Hans å sæjj. Vi høør den anden Daw, te han sku vor bløwen te nowed derøwwer, men a kan no int howws, om de var Gjennerål hæller Kapperål, rål véd a, te der var ve et.“ Sønnen, Hans Jespersen, døde som Præst i Jylland for nogle Aar siden.

Anna Ludvigsen.

435. En Karl, som var bleven tagen til Soldat, og havde megen Rædsel for at komme i Krigen, lod Smeden gjøre en Jærnplade, som han vilde have fastsyet i Underklædningen paa Stedet, hvor hans Hjerte sad, da han nok havde hørt, at det var en meget vigtig Del af Legemet. Han gik da til en Skrædder med Anmodning om at sy Pladen fast paa Stedet, hvor hans Hjærte sad. Denne lovede det. Da Karlen saa hentede Klæderne, saa han med Forundring, at Pladen var syet fast midt paa Bagen. Dog blev den siddende. Det hændte sig, at han virkelig kom i en lille Skjærmydsel, hvor han snarest mulig smurte Haser, idet han sprang over et Dige. Ved den Lejlighed blev han ramt af et Skud, som just traf Pladen. Da udbrød han glad: „Gud velsigne Skrædderen, han vidste dog bedst, hvor mit Hjerte sad.“ Anna Ludvigsen.

436. En Kyrasser fra Horsens havde en Malkepige paa Stensballegaard til Kjæreste. Han besøgte hende af og til og var saa en Dag kommen ud til Gaarden, netop som hun var ved at malke ude paa Marken. En Tyr fik Øje paa hans livlige Dragt og løb efter ham, og han maatte bjærge sig op paa et Dige. Men den sprang bag efter og blev ved efter ham. Somme Tider var han oppe og somme Tider nede, og under denne Fart var hans Sporer ham meget til Ulejlighed. Men saa med ét, lige som han var oppe paa Diget, og Tyren var nedenfor, springer han op paa den, sætter Sporerne i Siden paa den, og saa den af Sted i flyvende Galop hjem ad Gaarden til. Der standsede den midt i Gaarden, sagde Bø! og var død med det samme. Lærer Andersen, Stensballe.

---

12. For Retten.

437. Herremandens So var kommen ind i en Mands Have, og saa havde han sukket hans Hund paa den, og den havde da bidt Halen af Soen. Herremanden vilde nu søge Sag mod ham for det, men Manden rejser saa af til Herredsfogden

for at faa Redelighed paa, hvad der kan komme ud af det. Han staar nu og forklarer ham det hele, men gjør det paa en saadan Maade, at Herredsfogden ikke kan forstaa ham. „Ja, han maa forklare mig Omstændighederne lidt nærmere", siger han. Ja, saa tegner Bonden en Firkant paa Bordet. „Det er nu min Have, og du er mig, og a er æ Hund." I det samme kommer Herredsfogdens Kone ind ad Døren. „Og hende der hun er æ So. Du pudser mig paa hend', og a bider æ Hale af hend', sig mig saa, hvor galt det kan gaa."

P. C. Kæmpegaard, Aalborg.

438. En Bonde klagede til Amtmanden over, at hans Nabos Svin brød ind og rodede i hans Have. Men Amtmanden kunde ikke ret forstaa hans Forklaringer, og da nu hans Frue i det samme kom der ind, sagde Bonden „Men kan De da ikke forstaa det, saa vil a gjøre Dem det mere begribeligt. Se nu er Deres Kone mit Havegjærde, og a er Soen, og nu gjør den saadan." Dermed rendte han ind imellem Benene af hende. Men hun betakkede sig for videre Forklaring og flygtede ud af Døren. Kjøbmand Pedersen, Rødkjær.

439. To Mænd der nede ved Tisted deres Haver gik sammen, og de boede lige overfor hinanden. Saa en Dag var den ene Mand hans So brudt ud, og den var gaaet over i den anden Mands Have. Der vilde han jo ikke have den, og saa sukkede han hans Hund paa den. Men den bed Halen af den. Saa lod Manden, der havde Soen, ham vide, at han vilde lade ham indkalde. Det blev han meget forskrækket for og gik til Herredsfogden i Tisted for at ville forhøre sig om, hvordan dether kunde gaa. Det var en af deher gammeldags Mennesker, og han var jo ikke videre høflig, da han kom ind til Herredsfogden. Saa sagde han: „Æ vild snak mæ æ Hærresfowed om en Teng, ka du fåklåår mæ de?" Herredsfogden blev vred over den Tiltale og sagde, han skulde ikke sige du til ham. „Ja, vel I ha I, så kan æ gåt sæj I, de ka wææt mæ de samm, mæn æ wild ha å wej om, hudden de ka go. Æ hår pust æ Hund o æ Sow, å dænd hå bet æ Håål

å en." Herredsfogden kunde ikke forstaa, hvad han mente, og Manden vil forklare det noget bedre og bliver tilsidst noget højrøstet. Baade Herredsfogden og Skriveren bliver vrede, for det han snakkede saa plumst, og ved den store Snak kommer Herredsfogdens Kone ind. Saa siger Manden igjen til Herredsfogden: „Kan I int fåsto ed, så skal æ da gjør ham ed begrivele. Seje han no, no ær æ mæ sjæl, å de æ mi Kallgu hæær, å de ær dænd anden Mand ham dæær, å så ham dæær ær æ Hund, å så hend dæær hon ær æ Sow. A pusser ham dæær o hend dæær, å han sprenger tel å bedder æ Hååål a hend dæær, hwa ka de så blyw tel?" (Læseren vil vel sagtens svare: „De ka blyw te en håållos Sow.")

Peder Nielsen, Lund Mark.

440. Dend Gang Hærremændene hade så mejen Majt over Bønnerne, ad di kunde piske dom å sætte dom åp å rie på Træhesten, når di fik i Senne, da va der en Bunne et Sted, je ved itte rejti, om ded va her i Danmark, eller ded vå på Fyen, men ded æ no åsse de samme, nåk æ de, denne hæsens Bunne han hadde såtten to dejlie fåe Køer. Disse toe Køer fik en Daw i Senne å gå ingen for i Hærremannens Howmark. Men ded vå no såtten en stræks Kanalli, som di fleste jo vå i den Tid, å han tow Bunnens Køer å trajte hjem mæ dem. Så skikker han Bud te Bunnen, ad han kunne komme å hente senne Køer. Men Bunnen han drov sej natyrligvis i ed, fo han veste nok, ad der vanked på Hyden. Men Kvinden hun vå nowe mer dristig, hun lawed da te, ad de vå itte nowe å være bange få nowe Skrup, når hun så kunne få senne Køer, ded ka gjærne være, ad hun hade itte været slæet så dristig, hvis hun skulde ha gåed sæl, „vi kå jo dow itte undvære Køer", såe hun Kwinnen, å hon snakked jo på ded bæste. „Ja, jostemænd", såe Manden, „je ved nåk, ad ded æ galt, men ded æ heller itte Spøj å få slawe Rygbened itu." — „Nej, ded æ itte, ded æ sænne itte Spøj å få slawe Rygbened itu, ve du gå, så kåe du, je gjør itte ikke, om ded så koster et gammelt Menneske." Nå, hwa vå så dær å stelle op. Søje Retten,

ded kunne itte nytte nowe, få den Gang vå der jo ingen Ret få di små, ded kå undertiden være lidt nåk inu, ka je tro — Mannen græd, å Kwinnen græd, men hvad hjalp ded. Så hænte ded sæj, at Kongen kom der te Byen om Mornen. Så såe Mannen: „Hør, Moer, je tror rejti, je ve skrive en Klawe å gå op te Kongen med en, han hjælper vos nok." — „Ja, gjør du ded", såe Kwinnen, „så gjør du, som du sier." Så spaserte da Bunnen op til Kongen med sit Brev. Di store di snyste jo nowed å e, for ded æ jo fåskrækkeli, når di små ve snakke til deres Konge, men de brød Bunnen sæj itte om, han gik lie hen te Kongen å ga ham Breved. Men Kongen kunde itte læse ded, som ded nu heller itte så underlig vår, få ded vå kun to store Klatter å to Holler igjennem Papiret, så bad han Bunnen om å forklåre ded. „Ja", såe Bunnen, „Døre Majestæt, må itte ikke tå ed fortryele åp, ad de æ skrewen så dåli, få je har hjemme aldri lært å skrive. Di to Klatter ded æ menne to Køer, å di to Holler ded æ di to Holler, dæ wå i Hærremannens Howgjære, så gik menne Køer dering i hans Mark, å han tow dem op, å no må je itte få dom, næj på ded Law." — „Æ Herren stræng ve jær?" såe Kongen. „Ja, ded kåe nok hænds", såe Bunnen, „a han æ stræng." — „Ja ja", såe Kongen, „i Måren ska do få denne Køer, min goe Mand." Men hvem der bløw glad, ded vå Bunnen, han råvte længe førend han kom hjem: „I Måren får vi vore Køer, Moer." — „Så ded hjalp dow alligvel", såe Kwinnen, „du æ dow dænne te Kåel te å snakke te di store, du skulde fotten skam være Minister, når jeg måtte råe."

Korsør-Egnen. Christian Rasmussen.

441. En Bonde kom en Morgen tidlig ridende ind til Kjøbstaden. Saa traf det sig, at Byfogden netop rakte Hovedet ud af Vinduet, da Bonden red forbi hans Hus. „God Morgen, min gode Ven", sagde Byfogden, „naa, hvad godt Nyt véd han?"—„Aa", svarede Bonden, „der passerer jo immeran lidt Nyt, de smaa Tyve hænger man, og de store tager

man Hatten af for.“ I det samme tager han Hatten af. „God Morgen, Hr. Canselliraad!“ Christian Rasmussen.

442. En Mand blev af en Nabokone kaldt for Retten, fordi han havde kaldt hende for en So. Derfor blev han idømt en Bøde. „Hvad skal jeg da kalde hende?“ spørger han. „De skal sige Madam.“ — „Saa maa jeg vel og kalde en So for Madam.“ Ja, det kunde han selv om, det gjorde ikke noget. „Naa, Farvel, Madam.“ Torkild Pedersen, Bodskov.

443. En gammel Smed fra Faarup i Sydsjælland kom en Gang i Retten i Vordingborg. Nu skraaede han noget Tobak og spyttede dygtig paa Gulvet. En Betjent skubbede en Spytbakke hen til ham og sagde: „Værsgod, Kristen Pedersen, der har du en Spytbakke.“ — „Tak, Tak, tusend Tak, jeg er F. piske mig ikke saa fornem, jeg kan godt spytte paa Gulvet.“ Student P. R. Hansen, Kjøbenhavn.

444. En Bonde var kommen til Kjøbstaden. Da Forretningerne var forbi, indbød Kjøbmanden ham til at spise til Middag med sig og Familie. Manden, der skraaede dygtigt Tobak, spyttede store Klatter paa det pæne Gulv. Fruen bad Pigen om at sætte den skinnende blanke Messingspytbakke hen foran ham. Han stødte den lemfældig bort med Foden. Hun satte den atter hen foran ham, men nu sparkede han til. Da hun nu tredje Gang kom med den, sagde han: „Hwis hon no it tår den blank Tengest a Væjen, så spøtter a missel liig neje i en.“ S. P. Jensen.

445. En Mand siger til sin Kone: „Da kan du tro, a har bandt over Kongen i Dag.“—„Men Gud bevares, Mand, saa kommer du jo galt af Sted.“—„Nej, du skal slet ikke være bange, bitte Kone, for der var ingen, der hørte det.“ Lærer Eriksen, Ø.-Hassing.

446. En Mand i Nissum sagde ved et Selskab: „Da kan I tro, a skjældte Præsten ud i Gaar, vi var ret blevne uklar.“ — „Hvordan turde du vove det?“ — „Jo, han hørte det ikke.“ Povl Holm, Ulfborg.

447. En Mand var i Forhør og skulde vidne om noget, en anden havde gjort i beruset Tilstand. Saa siger Dommeren: „Er du nu ogsaa vis paa, at han (den Anklagede) virkelig var fuld?“ — „Ja, for det løb oven ud af ham.“

Lærer Balling, Lindeballe.

448. Jens Bjødstrup kjørte omkring med Limer og Rubber og Stryger og Fiskt. En Gang var han Skyld i, at Møllerens Karl i Fillerup faldt af Hesten, og saa blev han stævnet for Retten og skulde afgive Forklaring. Han sagde da: „A var gaaet ind i nogle Buske ved Vejen paa Naturens Vegne. Da a saa begyndte at fyre paa, saa gav det et forfærdeligt Skrabalder, og saa blev Krikkerne ræbde, og saa faldt Skideren af.“ Jørgen Sørensen, Batrup Mølle, Tise.

449. Borgmester Leuning i Ringkjøbing havde anholdt en Haandværkssvend, der sad i en Vejgrøft. Da han nu kommer op paa Vejen til ham, siger Borgmesteren: „Lad mig se Deres Papirer.“ Han svarede: „Jeg har ingen, jeg bruger Fingrene.“ Villads Lergrav.

450. Nogle Folk sad inde ved en Fiskehandler i Ringkjøbing, der hedder Dyrkjær, og fik nogle sorte inden for Vesten, for Manden havde ogsaa noget Værtshus. Saa træffer det, at én af dem skal udenfor og af med noget Vand, og som han nu staar der og vender Front ud til Gaden, skal det træffe sig, at Borgmesteren kommer spaserende forbi. Han siger: „De maa ikke staa der, det koster en Krone i Mulkt.“ Den anden passer sit, og jager helt rolig den ene Haand ned i Bugselommen, haler en Tokrone frem og siger: „Værsgod!“ idet han rækker den ud til Siden efter Borgmesteren. „Ja, det var kun én Krone.“ — „Jo, tag den, for det kunde være, a kunde slaa en lille Sk.. ogsaa.“ Saa stak Borgmesteren af.

Skovrider M. Holt, Paabøl.

451. En Bondemand kom ind til en Prokurator og vilde have en Stævning skrevet til en Mand, der havde skjældt ham ud. „Hvad har han da sagt?“ Ja, det var noget for-

færdelig slemt noget. „Har han kaldt Jer for en Tyv!" Ja, det var meget værre. „Var det da en Kjæltring?" Nej, det var meget, meget værre, det var saa slemt, at han kunde snart ikke sige det. „Jo, det kan I godt." Nej, han var da kjed af det. „Det skal I ikke være, sig det kun." Ja, han havde da kaldt ham en — Prokurator. Sagfører N. Poulsen, Randers.

452. I en Kjøbstad var der to Toldbetjente, som hed Gris, den ene kaldte man den lille Gris, og den anden den store Gris. En Gang havde en Bonde glemt at betale Told, eller Sise, som det kaldtes, af en Tønde Ærter. Betjenten tog dem fra ham, det havde de Lov til, og da det var den lille Gris, der gjorde det, sagde Bonden: „Ja, Ærter er ogsaa meget gode til en lille Gris." Hindholm. Mortensen, Næstelsø.

---

13. Hos Doktoren.

453. En Mand i Lønstrup havde en Kone, som led meget af Tandpine. Saa vidste hun ikke bedre Raad end at faa sin Mand til Hjørring for at faa nogle Piller til hende. Han var strags færdig til at gaa. Da han nu kom til Byen, spurgte han alle om Vejen til Pillemageren. Endelig viste de ham til Lægen. Han bad nu Pillemageren meget flittig om Piller til sin syge Kone. Lægen blev vred over denne Benævnelse og gav den stakkels Mand et Par drøje Ørefigener. Han var nu ikke videre glad ved det, kom tilbage til Konen og gav hende en god Ørefigen, saa hun trimlede langt hen. Men den gjorde saa god Virkning, at Tandpinen forlod hende efter faa Dages Forløb. Konen blev da saa lykkelig, at hun ikke vidste, hvordan hun skulde fornøje Lægen. Hun fik saa Manden til at gaa til Byen med en Ost til ham. Manden overleverede den meget høflig og gav ham saa en Ørefigen, saa han dejsede bag over, med den Forklaring, at han kun havde brugt den ene Pille, der havde han nu den anden tilbage. Nik. Chr.

454. En Kone havde en heftig Tandpine. Der boede

en Doktor i Byen nærved, og Konen bad da sin Mand om at tage hen til ham at hente Raad til hende. Manden kom ind til Doktoren, hilste og sagde: „Goddag, Hr. Kvaksalver! kan Hr. Kvaksalveren ikke give mig et godt Raad til min Kone for Tandpine?“ — „Jo, jeg skal give dig Kvaksalver!“ og dermed gav Doktoren ham en dygtig én under hvert Øre. Manden skyndte sig ud og hjem og gav strags Konen et Ørefigen, saa hun faldt ned af Stolen, hun sad paa. Derved gik Tandpinen over, og Manden og Konen var begge to enige om, at han skulde tage hen og betale Doktoren eller i det mindste takke for det gode Raad. Da han kommer ind til Doktoren, hilser han: „God Morgen, Hr. Kvaksalver, nu skal De have Tak for den Medicin til min Kone i Gaar. Men hun brugte kun den ene, og her er nu den anden igjen.“ Dermed gav han Doktoren en dygtig Ørefigen. Niels Johansen, Kirke-Værløse.

455. En Mand var ved Doktor for hans Kone, hun var syg. Saa spurgte Doktoren ham, om hun havde Aabning. „Hwa—a!“ Om hun kunde komme til Stols? „Hwa—a!“ Om hun kunde sidde? „Hwa—a!“ — „Kan hun skide?“ — „Ja, før a gik hjemme fra, sked hun et Stykke akkurat ligesom det Stykke Pølse, Doktoren putter i hans Mund.“ Saa siger han igjen til ham: „Gaa hen paa Apotheket og kjøb et Klyster og stop i hendes R...“ Manden gik, men tog fejl og sagde, da han kom derind: „Goddag Hr. Klysterer, kan a faa en Apotheker og stoppe i min Kones Røv.“ Apothekeren bliver fornærmet og giver ham to Lussinger, og saa render han af hjem med dem. Konen rejser sig op i Sengen og siger: „Hvad Raad fik du?“ Saa giver han hende den ene Lussing, og det rystede hende saa stærkt, at hun fik Aabning. Nu render han tilbage igjen til Apothekeren og vil tale med ham. Da han kommer, giver han ham den anden Lussing og siger: „Hvad koster den ene, for den hjalp godt?“ Jens Povlsen, Tværmose.

456. To Venner, en Læge og en Tømrer, gik en sildig Aften en Spaseretur og opdagede en Ildebrand i nogen Afstand.

Tømmermanden viste derhen med Fingeren og sagde til Lægen: „Kjære Ven, nu gror min Hvede." Han mente nemlig, nu blev der noget at fortjene ved at bygge nye Huse. Men da han nu saa paa Branden og ikke paa Vejen, faldt han ned i Grøften og brækkede sit ene Ben. Da sagde Lægen til ham: „Nu tror jeg nok, min Hvede er moden!"

P. Klemmensen-Pedersen, Holsted.

457. En Doktor kommer kjørende forbi en Fiskers Hus, og han var i det samme i Begreb med at pikke uden for Huset. Ligesom Doktoren kommer, smider han nogle Skovlfulde Sand hen paa Pikningen. Saa siger Doktoren: „Nej, se til Fiskeren, han skjuler hans daarlige Arbejde med Sand." Den anden svarede: „Ja, hvem skulde ejsen gjøre det. Det er ikke med mig som med Doktoren, han har Præsten til det, men a skal selv besørge det."

J. Kornerup, Egaa.

458. En Molbo kom kjørende med hans Kone og vilde hen til Lægen. Hun sad stærkt indpakket paa Vognen og blev siddende der, mens Manden gik ind. Doktoren spørger ham ud om, hvordan hun havde det, og han fortæller det meget omstændeligt. „Ja, det er en farlig Ting", siger Doktoren, „jeg maa se Konen i hendes Hjem." Saa gjør han sig færdig og tager med. Da de kommer hjem, springer Doktoren ind og spørger: „Hvor er Konen?" — „Hun sidder ude paa Vognen." — „Men hvorfor sagde De ikke, at det var hende?" — „Nej, De sagde jo selv, at De vilde se hende i hendes Hjem."

Mads Rand, Kalvhave.

459. En fordrukken Skipper i Hoptrup gik hen til Doktoren med Anmodning om at undersøge hans Hals, da den vist maatte være beskadiget. Lægen gjorde det og forsikrede, at den fejlede intet. „Hvad", tog han til at bande, „det er umuligt, for der er gaaet en hel Galease med Takkel og Tovværk igjennem den."

A. Ludvigsen.

460. Jens Tobiesens Kone i He var bleven syg, og Doktor Holst fra Ringkjøbing blev hentet og ordinerede noget Vand til hende. Nogle Dage efter træffer de paa hinanden

inde i Byen, og saa siger Doktoren: „Naa, Tobiesen, hvordan gaar det med vor Moer?“ Han svarer: „Ja, hvordan gaar det, hvordan gaar det, hun æder skidt om Morgenen, og siden op ad Dagen saa drikker hun hendes Vand.“ — „Det er min Salighed godt, Tobiesen, lad hende bare blive ved at drikke hendes Vand.“ Mikkel Lavrsen, Ulfborg.

461. En Mand kom jævnlig ind paa Apotheket, og han var meget prutten med Priserne, som Folk egentlig var i den Tid. Provisoren og Drengen blev gale paa ham og lagde op med hinanden, at de vilde give ham noget at laxere paa, naar han kom næste Gang. Saa skjænkede de ham en Dram og kom Pulveret deri. Han smagte og drak med Velbehag. „Den var sku god“, sagde han, „havde man endda haft én til af den Slags.“ De skjænkede ham nok én, og han drak og gjorde sig godt til. Et Øjeblik efter fik han Kneb i Maven, griber sin Hat og skynder sig ud. Men allerede paa Trappen begyndte det at gaa for ham. Han foer omkring Hjørnet op i en Sidegade for at komme af Vejen, og der mødte han en Mand, der spurgte om Vejen til Apotheket. „Aa ja“, siger han, „det kan du nemt finde, for du kan bare følge det Spor der.“

Maren Pedersdatter, Kvissel.

462. En Mand havde Diarrhé, og Konen fik flere Raad til Manden, men lige meget hjalp det. En Dag kom hun til en anden Kone og gav sig i Snak med hende om dether. Saa siger den anden Kone, te hun skulde prøve at give ham noget Gaasefedt. „Gaasefedt, det bliver han værre af.“ — „Ja, prøv det da kuns.“ Hun gik ogsaa hjem og gav ham det. Men han blev jo meget ringere. Et Par Dage efter træffer hun den anden Kone igjen. „Hvordan har Peder det nu?“ siger hun. „Aa, han er æs sali æs vææ hær bæjer, han skidder sali de reen Gaasefedt.“ Lærer Mortensen, Brænóskov.

463. Jeppe i Skræmsig hans Kone var falden og havde faaet Kraveυenet i Stykker. Saa kjører han hende til Doktor Schytte i Bræstrup, og han gav ham noget, han skulde

smøre hende i. Jeppe tillod sig nu at sige: „Hvad mon hun fejler, har hun ikke faaet hendes Hoved af Led, for hun kan ikke holde det lige?“ Doktoren svarer: „Aa Snak, nej, vist har hun ej.“ Jeppe kjører hjem, og der gik et Par Dage. Saa kjører han over til Karl Kragelund i Rim, der var Kvaksalver og Dyrlæge, og han gav ham ogsaa noget at smøre hende i. Jeppe siger det samme til ham, om hun ikke havde faaet Hovedet af Led. „Aaja, saadan noget“, sagde Karl. En Tid efter gaaer han over til Doktoren for at betale ham, og han vil have 4 Kr. og faar dem. „Hun havde lige godt faaet Hovedet af Led“, sagde Jeppe. „Aa Sludder, saa kunde Konen jo ikke leve.“ — „Ja, hun er nu lige godt kureret, men De har ikke kureret hende.“ — „Hvem saa?“ — „Det har Karl Kragelund, og han sagde, at hun havde faaet det af Led.“

Lærer Pedersen, Føvling.

464. Der var en Mand i Stubberup, og han kom i Ustand med hans Kone, som det sker saa tit. Saa tog han Mangletrillen og slog hende over den ene Arm, saa den gik i Stykker. Han maatte nu kjøre til Doktoren med hende, og hun fik den forbundet, og han lovede at læge den. Da Doktoren var færdig, spurgte Manden ham om, hvad det kostede. „Ti Daler.“ — „Ja, saa vil a betale for én Gang til, for det vil nok ske en Gang mere, og saa har a betalt det.“ Dermed gav han ham ti Daler, for det han havde gjort, og saa ti Daler forud, naar han slog Armen i Stykker igjen. Men det skete ikke, siden gik alt godt, og der var ingen Ting i Vejen med Konen.

Johan Pingel, Ellidshøj.

465. En Mand kommer ind til Lægen og vil have Raad, hans Kone var syg, og han havde været der før. „Naa, hvordan staar det saa med hende?“ siger Lægen. „Ja, det er saa møj dejlig“, siger han. „Jammen hvordan er det saa egentlig hun har det?“—„Ja, tu det er saadan ved jet Skandere-Mon.“

Fru Olrik, Dalby.

466. En Mand kommer ind paa et Apothek, og saa staar han og ser sig om. „Hvad har I i alle disse Krukker?“

siger han. Ja, de havde da alle Slags. „Aa, lad mig saa faa nogle varme Kaal og et Stykke Flæsk til.“

Lærer M. Nielsen, S.-Bisfing.

467. En Dreng ringede en Nat paa et Apothek. Endelig kommer der én ud og spørger barsk: „Hvad ønsker du? Dreng!“ — „A vilde gjærne bede om Lakrits for fire Skilling.“ — „Kunde du ikke have ventet med det til i Morgen“, snærede Svenden arrig. „Jo“, sagde Drengen, „kan det hjælpe Dem noget, saa kan a gjærne vente til i Morgen. Godnat!“

S. P. Jensen.

468. En Mand fra Løgumkloster-Egnen var syg og lod Doktoren hente. Han forordnede, at den syge skulde have en fette Huhnsuppe. Saa slagtede de en fed Hund, de havde, og lod ham faa Suppen af den. Kasper Jensen, Gjærup.

469. Doktoren kommer ind til en Mand, der lider af Tandpine, og siger til ham: „Mads, du skal ha' to Igler.“ Da Doktoren er gaaet, sender Mads Bud efter Iglerne paa Apotheket, og han klemmer paa den ene og faar den til Livs, men den anden faar han Konen til at vende et Par Gange i Panden. Da Doktoren atter kommer og spørger, om han har benyttet Iglerne, siger han: „Jo, den første, den vur haard, Hr. Læge, men den anden skred nogenlunde, for a fik An' Marie til at brunse den lidt i Panden.“

470. En Doktor kommer kjørende og kommer ind til en Mand, som har ondt i Maven og klager sig jammerlig. Doktoren siger: „De kan jo tage noget amerikansk Olje.“ — „Aa, de ka it hjælp nood, Hr. Doktor, a hår drukket en hiel Pæl.“ — „Jammen saa kan De jo tage lidt engelsk Salt.“ — „Å, de ka hæller it hjælp nood, a hår snåe ædt et hal Fjærrengkar.“—„Jammen saa skal De spise nogle Svedsker og saa blive siddende ganske rolig i Deres Stol, indtil jeg kommer tilbage.“ Da Doktoren kom tilbage fra Turen og kom ind til Manden, sad han glædestraalende i Stolen. Saa spørger han jo til hans Befindende. „Jow tak, no hår a et gåt, faar sad æ Swesker i mæ, å no sedder a i æ Swesker.“ 469-70. Andersen, Stensballe.

14. Under Rusen.

471. En Karl, der holdt vel meget af de vaade Varer, sagde en Gang: „Mi Mowər sæjer: hold, hold; men a sæjer: hæld, hæld!" Lærer Balling, Lindeballe.

472. En beruset Mand laa i Grøften og hørte sin Flaske klukke, idet Brændevinet løb af den. Saa siger han: „Ja, jeg hører nok, du klager dig, men jeg kan saamænd ikke hjælpe dig." Cand. L. P. Sørensen, Kjøbenhavn.

473. Mikkel Tykhøjt skulde gaa op ad en Bakke, og en Læjle, han gik med paa Nakken, fik Overvægten, saa han maatte lade den falde, hvis ikke var han selv stejlet om. Den trillede et Stykke ned ad, og Tollen gik af, og saa sagde det i den: „Kluk, kluk!" Da Mikkel hører det, saa siger han: „Ja, a hører nok, du tal', men a kan Dæwlen støde sig i mig ikke redde dig." Lærer Balling, Lindeballe.

474. En Mand vilde gaa ned i en Grusgrav for at arbejde der nede. Da han nu kom halvvejs ned, saa faldt hans fyldte Brændevinsflaske ud af Lommen, idet han næsten maatte kravle frem, og den trillede ned foran ham. Saa gik Proppen af, og da raabte Flasken: „Kom, kom, kom, kom!" (her efterlignes Lyden af Flaskens Kluk). Hertil svarede Manden: „Ja, jeg skal nok komme, naar bare du vil give lidt Tid, men du render jo meget for stærkt til, at jeg kan naa dig."
Cand. L. P. Sørensen, Kjøbenhavn.

475. Der var en Mand, som gik hen ad en Vej med en Brændevinskrukke fuld af Brændevin. Saa kunde han ikke modstaa Fristelsen, men smagte af og til paa Varerne, og hver Gang klukkede Krukken. Til sidst bliver han jo fuld, og da han saa skal ned ad en Bakke, falder han om og triller hele Vejen ned. Men Krukken triller jo med, og derved gaar Tollen af den, saa Brændevinet løber ud, og alt som det løber, saa klukker det i Krukken. Saa siger Manden: „Ja, du klukker nok, bitte Krukke, men a kan ikke hjælpe dig, a har hjulpet paa dig saa længe, a kunde." Lærer Lind, Gullestrup.

Den Slags Krukker ser man nu kun sjælden hos Bønderne. Kluk-kene fremkommer jo som bekjendt, naar Brændevinet, ved at Flasken bliver hældt, løber fra Bunden op i Øvret gjennem de fem Rør, hvoraf de fire sidder hver i sit Hjørne og det femte i Midten.

476. To fulde Mænd, der fulgtes ad, skulde begge hen paa Naturens Vegne. For at støtte hinanden satte de sig paa Vejen med Ryggene sammen. Hvordan det nu gik og ikke gik, fik den ene Held til at tabe sit i den andens Bugser. De mærkede det ikke og gik hver til sit. Næste Morgen fandt imidlertid den enes Kone, at Manden kunde have godt af at faa sine Bugser rensede, og gav sig da i Lag med det. Men da hun saa rigtig efter, udbrød hun: „Nej, nu har a pinnede aldrig kjendt Magen, du fik Kaal til din Onden i Gaar, og saa har har du endda Ærter i dine Bugser i Dag."

J. Kr. Nielsen, Grindsted.

477. Jeppe Dige og Jens Brusgaard er begge fulde og gaar hen ad en Vej. Da kommer det paa Jeppe, at han skal i Forretning. Ja, saa skal Jens ogsaa, og de knapper ned og sætter sig med Ryggen mod hinanden. Men nu lister Jens sig til at trække Jeppes Bugser over imellem sine Ben, og nu gjør de i dem begge to. Da de er komne op igjen, siger Jeppe: „A troer, a har sk... i mine Bugser." — „Det har a ogsaa", siger Jens, og det var jo Sandhed, han vilde ikke narre ham, men havde alligevel gjort det. J. Bærtelsen, Braa Højskole.

478. Der var en Smed, der var saa meget en ordentlig Smed, og han havde aldrig været svirende. Endelig havde det taget fejl for ham en Aften, te han var bleven fuld. Da han kom saa hjem, vilde han være saa forsigtig med at gaa i Sengen, te Konen skulde ikke mærke det. Men saa vendte han sig fejl i Sengen, og der kom hans Næse til at ligge ved hendes R... Nu er det jo somme Tider, te Fruentimmerne de vil f.. i Søvne, og saa siger hun: „Pyppyp!" — „Hør, Maren", siger han, „du skal snakke rele, vi er jo ene to." Men det blev nok en Gang. „A siger dig, Maren, snak rele, ellers bliver a vred." Men det blev tredje Gang, og saa blev han jo vred.

Saa vilde han slaa hende paa Kinden, men der slog han hende jo paa et andet Sted, og hun blev saa forskrækket, te hun p.-..e en bitte Gran. „Ji foj, Maren, det vilde a ikke have gjort, nu bløder din Næse, men du kunde jo have snakket rele, saa havde a ikke slaaet dig.“ Saa vaagnede hun, og nu mærkede hun, te han var fuld. Frands Damgaard, Aakjær.

479. Slump-Søren Peter var Musikant og vilde gjærne have sig en stor Dram. En Gang han havde været henne at spille og var bleven lidt beskjænket, kom han paa Hjemvejen forbi en Vejrmølle, som tyktes ham tydelig at ligne hans Kone Abelone. Med udbredte Arme gik han den i Møde, idet han raabte til den: „Min søde bitte Kone! kommer du nu i Møde med din Mand? Ja, a kan ogsaa godt behøve det i Aften.“

Mikkel Sørensen.

480. En Pottemand havde været ude at sælge et Læs Potter, men saa i Glæden over at være bleven dem alle ledig, havde han faaet saadan temmelig meget over Tørsten. Da han nu kjører hjem ad, er han saa uheldig at vælte, og det gaar saadan til, at han kommer til at ligge lige under Vognkassen. Hestene var bleven fri for Vognen, og de gaar hjem. Han ligger nu og slipper i Søvn under Vognen, og da Hestene kommer hjem, vaagner Konen, og hun bliver jo forskrækket ved at se dem og faar travlt med at komme ud og lede efter Manden. De havde en lille Hund, og den tog hun med sig. Ikke ret langt fra Gaarden opdager den Vognen og springer op paa den og giver sig til at gjø hæftig. Ved den Allarm vaagner Manden og raaber: „Mett' Mari, Mett' Mari, du skal op, æ Hund er o æ Loft.“ Lærer Madsen, Brande.

481. En Mand var budt til Barselgilde hos hans Nabo, men da han ikke var rigtig rask, vilde han ikke tage afsted, inden de fleste af Gildesfolkene var dragne til Kirke med Barnet, og saa kunde han jo spise Frokost med Forgangsfolkene. Han kommer saa til Stedet og faar noget i Livet, og da han er færdig med det, saa vil han gaa hjem igjen. Men da han saa kommer hjem i hans Forstue, falder han der. Hans voksne

Datter, der er hjemme, iler ud i Forstuen, da hun hører Larmen, og da hun nu ser ham ligge der, udbryder hun forskrækket: „Men Herregud, Faaer! er I da bleven saa syg." — „Ja, det maa a nok være", svarer han, „for æ Brændevin kan det ikke være af, vi drak et småle ower en Påt hwerre, å de véd a da, de kan et gjør mæ nåt."

Lærer Madsen, Brande.

482. En fuld Svend kom en Aften ind i en Smedje, smed sig der i et Hjørne og blev liggende. Om Morgenen, da han vaagnede, var Smeden og hans Folk i fuldt Arbejde, og der var saadan en Røg og Ild der inde. Saa troede han, at han var i Helvede, og udbrød: „Jeg troede, den Onde lyne mig, nok, jeg kom der."

Maren Jensdatter, Lørslev.

483. En Kone var til Gilde, og saa var hun saa stolt af, at hun kjørte med hendes Svoger. Da de kjørte hjem, var hun bleven fuld, og saa sad hun bag i saa lykkelig og glad og sagde til alle dem, der kom forbi: „A åger mæ 'ni Swawer." Men idet de kjører over en Forhøjning, er det saa uheldigt, at Vognen giver et Skump, og Agestolen glider bag ud og bliver staaende paa Vejen. Svogeren lægger ikke Mærke til, at han har tabt hende, og kjører videre. Hun sidder nu der, og hver Gang der kom nogen forbi, saa raabte hun helt sjæleglad og nikkede: „A åger mæ mi Swawer!"

Madam Kirstine Andresen, Todbjærg.

484. En Dag, da Præsten Gjellebol fra Ringive kom ridende fra Gadbjærg, saa han en bekjendt Dranker liggende i Grøften. Saa raaber han til ham: „Har du nu atter faaet for meget!" Manden rejser sig paa Albuerne og svarer: „Hr. Pastor, a har tiere faaet for lidt end for meget."

Lærer Balling, Lindeballe.

---

15. I Værtshuset.

485. Det var langt ud paa Aftenen, da en Skrædder kom til en Kro og fik Værtens sidste Enspænderseng at ligge i. Længere ud paa Natten blev Værten banket op, det var en

Slagter, der da inderlig gjærne vilde blive over. Nu var Skrædderen den simpleste af alle de loserende den Nat, og Værten gik til ham og sagde, at han endelig maatte lade Slagteren ligge hos sig. Det syntes han nu paa ingen Maade om, men Værten sagde, at det kunde ikke nytte, han gjorde Anstalter, for han skulde give Plads. „Ja, skal jeg, saa skal jeg", sagde Skrædderen, og han hummede sig da ind ved Væggen. Nu vilde Slagteren gjærne slaa en lille Sludder af, men den anden lod, som han sov, og lidt efter snorkede han. „Ja, vil du ikke svare, saa kan du lade være", tænkte Slagteren, og han lagde sig til at sove, men han var næppe falden hen, før Skrædderen træder ham nederdrægtig med Spark over Skinnebenene, idet han samtidig sykkede vældigt med Tungen, som om han var oppe at ride. „Hvad er det dog for et Spektakkel, du holder?" sagde Slagteren. „Aa, om Forladelse", sagde Skrædderen, „jeg skal sige dig, jeg har i mine unge Dage været Husar, og nu drømmer jeg saa tit om det." — „Naa, saadan", sagde Slagteren, og nu lagde de sig til at sove igjen. Men Skrædderen havde sat sig i Hovedet, at han vilde gjøre den anden saa kjed af det, at han skulde staa op og gaa sin Vej, og da Slagteren var lige ved at gaa der hen, hvor man ler ad Folk, begyndte Skrædderen igjen paa sine Kunster, og meget værre end før. „Saa, lig dog stille", sagde Slagteren. Ja, det lovede Skrædderen ogsaa, og nu laa han længe stille, til han troede, Slagteren sov, saa stod han op og lod, som han forrettede et lille Ærende, og listede sig til at tage sine Støvler paa. Nu skulde Slagteren rigtig have, men han havde godt lagt Mærke til alt, hvad Skrædderen havde gjort, og lister ganske stille sin Kniv ud af Benklæderne, der laa paa en Stol ved Sengen. Lidt efter gjorde Skrædderen de første Tegn til et rædsomt Ridt, men nu raabte Slagteren som i Drømme: „Skal jeg saa have Kalven for de fjorten Mark, saa mærker jeg den!" og dermed snittede han Skrædderens ene Øre af, stod op og gik sin Vej, idet han sagde: „Aa, jeg drømmer ogsaa somme Tider saa fælt."

Henrik Pedersen, Maribo Amtstue.

486. En Gang kom to Handelskarle ind til Jegsen Kro og forlangte Kaffe. Krokonen bragte Kaffen, som uheldigvis var bleven tyk, og Handelskarlene klagede derover. „Ja", siger Krokonen, „det er jo det tykke, som koster Pengene", for det har Folk for et gammelt Mundheld. Handelskarlene gjemte nu dette bag Øret og lod Grumset staa. Da de blev færdige til at gaa, vilde Krokonen have Betaling for Kaffen, men de mente, at naar det var det tykke, som kostede Pengene, saa havde de ikke faaet noget at betale for. Mikkel Sørensen.

487. En rejsende kom til Bustrup Kro og fik en Kop Kaffe, der var temmelig tyk. Da han beklagede sig derover, sagde Værten: „Ja, det er det tykke, der koster Pengene." — „Ja Tak, saa er det saa meget godt", sagde den rejsende, og saa gik han uden at betale. Lærer Pedersen, Durup.

488. „Ja, er I ikke andet end Borgmesteren fra Kjøge, saa slukker jeg det ene Lys", sagde en Vært, der paa sit Spørgsmaal til en fremmed om, hvem han var, havde taget dennes Svar: „Borgmesteren fra Kjøge" for Borgmesteren fra Kjøbenhavn, og derover ladet sin Kone tænde to Lys. Da det kom til videre Forklaring, saa han sin Vildfarelse og ændrede, som vi har set, ved sine Foranstaltninger. H. Br.

489. En Mand kommer ind paa en Beværtning og forlanger Suppe. Den faar han, men de glemmer at lægge Ske til ham. Han siger, at han kan ikke spise Maden. Opvarteren gaar saa hen og giver ham en anden Portion. Nej, han kunde ikke spise det endnu. Saa gaar Opvarteren ind til Værten og siger, han véd ikke, hvad han skal gjøre ved den Person. Værten gaar da ind til ham og spørger, hvorfor han ikke kan spise Suppen. Nej, for det der var ingen Ske. L. Sørensd.

490. En fordrukken Haandværkssvend, der arbejdede ved Istandsættelsen af Svostrup Kirketaarn, faldt under Arbejdet ned fra det højeste af Taarnet uden at tage ringeste Skade. Da de andre Svende, der ogsaa arbejdede paa Taarnet, kom ned til ham, der var styrtet ned, sagde han: „Det gik i en saa-

dan Fart, at havde der været 116 Krosteder paa Turen, havde jeg F. rive mig dog ikke kunnet saa Tid til at komme ind i et eneste." J. Jensen, Refshale.

491. En Mand kom ind i et Hus og begjærte Natteleje. Ja, de havde kun én Seng, og Sengeklæder kunde han heller ingen faa af, men vilde han ligge paa Bænken, saa fik han ja at blive. Da de havde lagt sig til Ro, slaar Manden en Sk.. og siger: „Der har du en Overdyne." Konen slaar én og siger: „Der er en Underdyne", og saadan blev de ved og skaffede ham en hel Sengs Klæder. Lidt før Dag rejser den fremmede sig og siger: „Nu skal I have Tak for Husly og for Sengeklæderne. Dem har a lagt i en Dynge paa Bordet." Da de kom op, fandt de der en pæn Dynge. Chr. N. Bech.

---

16. Under Gjæstebud.

492. Der var en Mand, der var saa forskrækkelig graadig til sin Kost. Nu traf det, at han kom til Gilde og tog da godt for sig af Retterne. Men naar Kjødet var pillet af Benene, lagde han dem paa sin Sidemands Tallerken. Da Maaltidet var forbi, siger han til den anden: „Der kan man se har siddet en graadig Karl, saa mange Ben han har pillet." — „Aa ja", svarede den anden, „det kan man nok se, men man kan ogsaa se, at der har siddet en Hund, for han har ædt Benene med." Lars Frederiksen.

493. En Kone sagde en Gang til sine Gjæster: „No ska I ta jæ nued ow et, få vi æ et kommen sammel få andt." Søren Hansen, Skjellerup.

494. Et Sted var der Selskab, og de skulde have en stegt And. Saa kommer Pigen ind for at spørge Madmoderen, hvordan hun har at forholde sig med den, men vil jo ikke nævne, hvad hun vil have Besked paa, og saa siger hun: „Naar Vedkommende er stegt, skal den saa paa en Lerken?" Vilhelm Udesen, Ammidsbøl.

495. I et Selskab, hvor Gjæsterne ikke kjendte synderligt til hinanden, opstod der en Pavse i Samtalen, men en selvtilfreds Bondekone fandt paa det forløsende Ord, idet hun med høj Røst spurgte Værtinden: „Vil jer Kok pink, for wår vel somti.“ Mikkel Sørensen.

496. Det var nede i Fjerritslev-Egnen paa en større Gaard, der en Aften var stort Selskab. Fruen staar da inde i Salen i livlig Samtale med Gjæsterne. Mens hun nu staar allerbedst, kommer der en Vind fra hende, og saa begyndte Selskabet at smise. Konen bliver meget skamfuld og rødmer. Samtidig var Stuepigen et Ærende inde i samme Sal, og da hun kort efter kommer ud i Kjøkkenet sammen med Fruen, begynder denne at skjælde hende ud og siger: „Din uforskammede Tøs, kunde du ikke have været saa opmærksom imod mig og gaaet hen og bedt Selskabet om Forladelse for den Sk.., jeg slog.“ Lidt efter, da Fruen er kommen ind igjen, kommer Pigen ogsaa ind i Stuen og siger: „Den Sk.., som Fruen slog, skal a nok tage til mig.“ Lærer Søgaard, N.-Nissum.

---

17. Paa Markedet.

497. Der var to Stoddere, der traf hinanden paa Ulfborg Marked. Den ene siger: „God Dag, Mads!“ den anden „God Dag, Pæjer.“ — „Herre Gud, er du gamle Mand kommen her ud til Marked.“—„Ja, a er.“ — „Du er da kjørende her ud.“ — „Nej, a er ikke.“-- „Er du da gangende her ud?“ — „Nej, a er min Sæl ikke.“ — „Er du da ridende her ud?“ — „Nej, a er min Sæl ikke.“—„Men hvordan er du da kommen her ud?“—„A er hverken kjørende eller ridende eller gangende her ud, men a er trækkende her ud med min sorte Ko, og hende har a faaet solgt.“ Jens Krist. Søgaard, Ulfborg.

498. Der stod én paa Lund Marked med et Telt, og han raabte paa Folk, de skulde komme derind, han havde meget a sælge, og han raaber op. Blandt andet havde han da

ogsaa-Loppepulver. I det samme kommer der en gammel Kone forbi Teltet, og som hun lige kommer forbi, hører hun ham raabe om dether. Saa gaar hun lige tilbage igjen og siger: „A tykte, han sagde, han havde Loppepulver at sælge.“—„Ja, Mo'r, jeg har ægte godt Loppepulver, vil hun have noget?“—„Ja, hvordan sælges det?“ — „Hun kan faa for to Skilling, fire Skilling og otte Skilling, ligesom det behager hende.“ — „Ja, lad mig da saa faa for fire Skilling, a er da saa ilde faren af Lopper, de render saadan paa mine Laar.“ Saa faar hun ogsaa noget i et Kræmmerhus, a véd ikke, hvad det var. „Værsgo, Moer, her er for fire Skilling.“ Saa tager hun det, takker og betaler og gaar sin Vej. Da hun kom udenfor, kom hun i Tanker om, hun vidste ikke, hvordan Pulveret skulde bruges. Saa gaar hun tilbage og siger: „Men hvordan skal a bruge det Pulver?“—„Det skal jeg sige hende, Moer, naar hun faar fat paa en Loppe, saa tager hun den med de to Fingre i Nakken, saadan at den gaber, og saa tager hun en lille Smule paa en Knivsod og putter i Munden paa den, saa stoo-ter den strags.“ — „Ja tu, saa kunde en da jo lige saa goht knække den.“—„Ja, det kan hun ogsaa, Moer.“ M. Ottosen.

Sidestykke her til findes foran som Nr. 245.

499. En Bondedreng, der havde for Skik at le, naar han saa andre Folk le, kom en Gang til et Marked. Da han kom ind paa Markedspladsen, saa han en Flok Mennesker, som stod og keg paa ham og lo. Drengen giver sig da ogsaa til at le. „Hwa grende do ad?“ siger de. „A grende ad de, I ande grende ad.“—„Jammen vi grende ad, te di Nies æ snotte.“

Jens Kr. Jensen, Løjenkjær ved Asfedrup.

---

18. Tiggere.

500. En Stodder kom ind i et Værtshus og satte sig ved den nederste Bordende og bad om lidt i Guds Navn. Tre muntre Fyre i samme Stue lagde Mærke til, at han ikke kunde holde sig stille et Øjeblik, men skuttede sig uafladelig. De tænkte

derfor, som sandt var, at han maatte have en større Besætning, og bød ham en Mark, hvis han kunde sidde helt stille et Kvarter. Han tog imod Væddemaalet, men da han havde siddet et Par Minutter, begyndte de at træde ham forbandet, og han indsaa, at han ikke kunde nære sig. Saa begyndte han paa en Fortælling. „Aa ja, hvad skal man sige, det blev saa mænd ikke sunget for min Vugge, at jeg saadan skulde gaa omkring, for min Fader han var General, det er baade vist og sandt. Herre Gud, jeg kan skam se ham endnu lige saa grangivelig, hvordan han saa ud, naar han var i sin Stads. Han havde en Stjærne her paa Brystet (med det samme slog han sig paa Brystet og gned sig dygtig paa Stedet), og den skinnede, saa det var farlig. Og saa havde han et Bælte om Livet (her skurede han sig om Bæltestedet), og det var af det bare Guld. Og paa Agslerne, der var en Billet paa den Agsel, ja, der var da ogsaa én paa den anden, kan jeg tro (her kløede han begge Skuldrene med det samme). Men I skulde have set, sikken en Sabel han havde her ved Siden (nu filede han sig godt ved den venstre Side), den skinnede som Sølv." Saaledes blev han nu ved, indtil Kvarteret var gaaet, hvorpaa han bad om sin Mark. Der blev vel indvendt, at han ikke havde siddet helt stille, men da han havde baaret sig saa snildt ad, fik han Pengene alligevel. 500—501 Anton Nielsen.

501. En Stodder, som havde tigget sig en hel Pose fuld, kom om Aftenen ved Solnedgang til en Vanding ved Vejen. Her rystede han alt sit Forraad ud i Græsset og ledte det bare Brød fra. Saa gik han hen til Kanten af Vandet og strittede det ud med de Ord: „Plump, lille Stykke Brød!" naar det var lille, og: „Plump, store Stykke Brød!" naar det var en stor Stump. En Mand, der kom gaaende paa Vejen, saa det, listede sig sagte bag ved ham og skød ham hovedløjs ud i Vandet med de Ord: „Plump, store Stykke Stodder!"

502. En fattig Dreng var en Aften ude at tigge. Da blev han saa bange for sin egen Skygge, at han troede, det var Fanden, og sagde: „Aa, hjærte Faaer, aa hjærte Fanden,

lad mig gaa, jeg er Maanses den lille Kristen, der har været ude at tigge og er kommen for sent." Nik. Christensen.

503. En Mand gik omkring og tiggede til hans Hus. Et Sted, hvor han kommer ind, siger Folkene: „Hvad Tid er dit Hus brændt?" — „Ja, det er ikke brændt endnu", svarede han, „men paa Torsdag skal hun flamme." Povl Holm, Ulfborg.

504. En Mand gik omkring og samlede Penge til Ildebrand, og sagde, at han ikke kunde evne at bygge sig et nyt. „Hvornaar brændte dit Hus?" spurgte de ham saa. Der til svarede han: „Hun er ikke brændt endnu, men om Gud vil, skal hun gaa paa Tirsdag." Lorents Nielsen, Martofte.

505. Der er en Gaard her ovre i Hove, der hedder Refhale, men i daglig Tale kaldes den Røvhåål. Der var to Familier i den, én i hver sin Ende af Salsen. Saa gik der en fattig omkring og betlede, og da de spurgte ham om: „Hvem af de to Koner ynder du bedst derovre i Røvhåål?" svarede han: „Aa, det véd a saamænd ikke, for de er snart ens i begge Ender." Jens Kristian Søgaard, Tørring.

506. Per Fæl i Asdal boede i et jordløst Hus. Karlen fra Gaarden ved Siden af gik hen og hældte Vand tre Gange ned gjennem Skorstenen i hans Vandgrød. Han kan ikke forstaa, hvordan de er blevne saa bløde, og smider det hele paa Askegraven med de Ord: „Aa, lig saa der din Helvedes Bladder!" Lærer Mortensen, Brændskov.

507. En gammel Ungkarl, Jens Andresen fra Døstrup, der levede for mange Aar siden, gik omkring og bjærgede Føden ved at tigge. Han var alle Steder saa godt kjendt, at de ikke kunde lukke for ham. Et Sted, hvor han havde listet sig ind, havde de slagtet, og der fandt han Pølse og Grever og gav sig til at stege det. Men saa foraad han sig, og nu bad han den Bon: „Istergrøwer, Tallegrøwer å ande goi Grøwer, gi Rom, gi Lyw, gi Lær i Vorherres Jessu Kristi Navn." Kr. Lavtrup, Gestrup.

508. „Den skulde du have givet ham igjen", sagde en

Sjover til sin Kammerat, der fortalte ham om en Ørefigen, han havde faaet. „Nej, det kunde jeg jo ikke, men jeg gav ham F. t. m. en anden, der var lige saa god." H. Br.

509. „Tow å trej æ fæm, ta du dæm, syv å ni æ ander fæm, dem tar a, å så bløw dær en bitte Koen teøwers, dem tar a, for a skywt så liggele." Anna Ludvigsen.

---

19. Fiskere og Matroser.

510. To Fiskere havde været i Land og stukket lidt rigelig paa de vaade Varer. Da de omsider kom i Baaden, smed de sig hver i en Ende af den, efter at de først med stor Møje havde faaet Sejlet sat op, og der laa de saa. Saa siger den ene: „Nu skjær hun godt, Per."—„Ja, hun skjær godt, Lars", sagde den anden. Efter en længere Pause siger Per: „Hun gynger slemt, Lars." — „Ja, hun gynger slemt, Per." Efter nok en Pause siger Lars: „Jammen du fik da vel kastet los, Per." — „Nej, jeg gjorde ikke, Lars." — „Jammen Død og Plave, saa ligger vi jo og driver ved Pælen endnu."

Fra Falster. Cand. L. P. Sørensen, Kbh.

511. To Skagboere var komne til Hals med Fisk. Der er en lang Bro ud i Vandet, og den binder de saa deres Baad til. De laa nu ved den østre Side og fik deres Fisk solgt, kom derefter op i Byen og fik sig noget i Hovedet. Det blev Aften for dem, og saa vilde de nu til at hjem, da de godt kunde finde Vejen i Mørke. Den ene siger: „Sæt du nu Sejl til, Per, saa hænger a Roret." Per hejser Sejlet, og Jens gjør Roret i Stand, og saa sejler de. Da de har sejlet en Tid, siger Per: „Naa, hvordan gaar det, Jens?"—„Åå, hun skjær gåt gaj æfuer." — „Da drondter hun åsſe gåt ætter æbag." De sejler vel en Times Tid, saa falder de i Søvn. Da de vaagner, har det klaret lidt op, og de skal til at se dem omkring. Saa ligger de ved Hals Bro endnu, for de har glemt at løsne Baaden. C. Brøgger.

„Gaj" er en Talemaade, der jævnlig forekommer.

512. To Fiskere, der var blevet noget beskjænkede, skulde til at sejle hjem fra Kjøbstaden. „No ska vi te'n, Lavs", siger den ene. „Ja, de skal vi", siger den anden. „Ka do hæjs Fokki, Lavs." Det gjør han og saa sætter de dem jo ned i Skibet. „No goer hon så jævns hæn", siger den første, „no skyder vi hæjsen en gowe Fårt, Lavs." Den anden kunde lige overkomme at sige ja. „No løjer hon pinnede å ijæn, Lavs, do hår kastise it kåst los, Lavs." — „Næj, de hår a glæmt." — „Så legger vi Søren hænte mæ ve Pæli ino." Og saadan var det ogsaa, de var ikke komne af Stedet.

Madsen-Mygdal, Tarum.

513. Naar Havfolkene saa et Skib, der var kommet vel nær til Land, stod de paa Stranden og saa efter det og sagde: „Den kan saa mænd ikke redde sig, om den end var den eneste Sejler paa æ Hav." Men naar den saa kom længere ud, gik over Stag og undgik Faren, sagde de: „Nu til Helvede med den, saa reddede den sig alligevel."

514. Havboerne er gudfrygtige Folk, og naar der kommer et Skib for nær til Land, saa siger de: „Wårhæær bewåer æ Skiv å æ Mennisker, dær ær o-en, mæn skal en stråånd, så la en stråånd i wå Stråend. Men hvis den saa driver for langt sønder paa med Nordvestvind, saa siger de: „Næjj, no ræjjser en Fanden gååle mæ sønden ud." Krogh-Jensen, Holstebro.

515. En Mand, som ikke kjendte Sømandssproget, kom om Bord paa et Skib, just som man holdt Maaltid. Dette kaldes om Bord at skaffe. Skipperen sagde til Manden: „Skaf, skaf!" og han tænkte: „Hvad skal jeg skaffe?" Men da Skipperen blev ved at opfordre ham til at skaffe, saa Manden sig omkring og fik endelig Øje paa en stegt Gaas, der stod paa en Hylde, og som Skipperen nu havde gjemt for sin egen Mund. „Saa skal jeg dog nok skaffe noget", tænkte han, tog Gaasen ned og satte den paa Bordet til Skibsfolkene, hvilket vist nok var en Streg i Skipperens Regning. Lærer Hansen, Faarbrup.

516. En Dreng her fra Samsø var som saa mange

kommen til Søes og foer som Kok. En Aften de laa ved den aabne Kyst, havde han gjort Jollen fast, men om Natten drev den bort. Nu var gode Raad dyre. Da han næste Morgen kom ned til den gamle, sagde han: „Kan en Rundtørn og et Halvstik holde, Kapitain?“ — „Ja, Dreng“, sagde Skipperen, „det kan holde selve Fanden.“ — „Naa, saa er Jollen værre end Fanden, for den er gaaet i Nat.“ A. Pedersen.

517. En Herre kom forbi en Matros paa Gaden, Saa henvendte han følgende Bemærkning til ham: „Jeg skal fortælle dig noget, der er temmelig paalideligt. Om otte Dage er Skoven vist grøn.“ Matrosen planter nu sin Næve temmelig fast ind i Herrens Ansigt og siger: „Det er ogsaa paalideligt, at i Morgen er dit Øje blaat.“ N.-Sundby.

518. En Kjøbmand spørger en Matros ad, hvad hans Fader havde været. Matrosen svarede: „Han var Sømand.“ K.: „Hvor døde han?“ M.: „Han druknede.“ K.: „Og Deres Faders Fader, hvad var han?“ M.: „Ja, han var ogsaa Sømand.“ K.: „Hvor døde han?“ M.: „Han druknede ogsaa.“ K.: „Hvordan tør De saa blive ved at sejle, naar baade Deres Fader og Bedstefader er druknede?“ M.: „Hvad var Deres Fader?“ K.: „Han var Kjøbmand.“ M.: „Og Deres Faders Fader, hvad var han?“ K.: „Han var Kjøbmand.“ M.: „Hvor døde de?“ K.: „De døde begge to i deres Seng.“ M.: „Naar begge Deres Formænd er døde i Sengen, hvordan tør De saa hver Aften gaa i Sengen?“ Søren Nielsen. Skjold.

---

20. Haandværksfolk.

519. Jet Gång vår der ni o halfsems Skrærrere, di vild ha dem et Bal. Så fæk di en stæjt Lus, der spiist åll di 99 Skrærrere aw. Så vild di ha noet å drek, så fæk di et Kop Vand, dæær drok di 99 Skrærrere aw. Så vild di dands, så dandst di o et Blaj a et Træ. Så vild di hæn å soww, så

sow di olld o et Halmstroi. Law di søen sow, kom der en Mus å gjør dem vaken, så fløj di olld ud a et Løkkelgaf.

H. F. Feilberg.

520. En Skrædder sad i trange Kaar, og Folk ynkedes over ham og udtalte sig om, at de ikke vidste, hvordan han kunde faa Næringen. „Jo, det kan jeg sagt“, siger han, „for jeg har to Døtre, og de stræber og syer, alt hvad de kan, og min Kone syer, og jeg syer, og det løber op altsammen.“

Jens Krist. Søgaard, Ulfborg.

521. En Skrædder var ugift, men havde lige godt en Svend. De stod selv for deres Madlavning, men Mesteren vilde skjære af, naar de fik Kjød og Flæsk. Saa skar han to Stykker, ét til dem hver. Men saa en Dag, han lige saadan havde skaaret to Stykker af, saa syede han dem sammen og kogte dem til Hobe. Da han saa tog dem op af Gryden, hængte de jo begribeligvis sammen. Mesteren tog nu først og lod til at blive meget forbavset over, at Stykkerne saadan hængte ved hinanden, og begyndte at fortælle Svenden, at det maatte ligefrem være sket ved et Under. Saa siger han, idet han tager det hele: „Ja, hvad Gud har sammenføjet, det bør Mennesket ikke adskille“, og Svenden fik altsaa ingen Sul den Dag. Dagen efter kommer der en Mand ind paa Værkstedet og vil have Maal af et Sæt Tøj. Men Skrædderen var imidlertid gaaet ud, og saa siger Svenden til den fremmede: „Mester kommer strags ind, men jeg vil sige dig én Ting, det er saa meget en hjærnegal Karl, den Skrædder. Hvis han slaar tre Slag i Bordet, naar han kommer ind, saa skal du øjeblikkelig fatte ham i Brystet, ellers faar du selv Prygl.“ Naa, Mester kommer ind, og han slaar deher tre Slag i Bordet for at finde Sagsen. Med det samme fatter den fremmede ham jo og prygler løs paa ham, alt hvad han kan. Skrædderen bliver helt betuttet og raaber til Svenden, at han skal hjælpe ham fra det gale Menneske. Men Svenden bliver ganske rolig siddende og siger: „Hvad Gud har sammenføjet, skal Mennesket ikke prøve paa at adskille.“

Siden den Dag forsøgte Skrædderen ikke paa at sy Sulet sammen. Lærer Madsen, Brande.

522. En Karl fik et Par nye Støvler ved en Skomager. Saa spurgte han, om de nu ogsaa var stærke og kunde holde noget. Dertil svarer Skomageren: „Smør dem i Tide og hæng dem ved en Side, og bær' dem, naar du gaar, saa kan du ha' Støvler å dem i all' din' Aar. Balling, Lindeballe.

523. En tysk Murmester var en Gang med sin Svend taget op i en Vindevogn ved en Kirke for at kalke denne, men saasom Tovene ikke vare stærke, gik de i Stykker, og Murmester, Svend, Kalk, Murske og andre Redskaber tumlede i en forvirret Masse ned paa Kirkegaarden. Da Mesteren kom lidt til sig selv, udbrød han: „Aak, mein liebe Jens Raaffen, mein Klaatske, mein Switsbaarst und mein Haamer." M. Møller.

524. Provsten havde mældt, at han vilde komme paa Visitats i en Skole lidt syd for Skagen. Deres Klavremaskine var der gaaet Fald paa, og det kunde ikke gaa an at lade den blive i den ynkelige Tilstand, altsaa gaar Læreren hen til en gammel Karl, der gav sig af med Snedkeriet, og siger til ham, om han ikke kan komme og gjøre Maskineriet saadan i Stand, at det kan holde den Dag over. Manden kommer og ser paa det. Saa gaar han ind til Læreren, og de følges ad derud. „Ja, nu har a tænkt noget over det", siger han, „naar den faar nu en Satan ned der og saa en Allerhelvedes stor Døwel oven paa, saa véd a ikke, om den ikke nok kan holde."

Fortalt i Ulfborg. Villads Risum, Lergrav.

525. En Mand gik hen at bestille et Par Hjul ved en Hjulmand. Da de var blevne akkorderede om dem, saa siger Manden til Hjulmanden: „Nu maa du endelig ikke gjøre dem skjæve." Han svarede: „Nej, lidt skjæv er jo bedst." Manden stod og betænkte sig lidt og sagde saa: „Ja, gjør dem saa et bitte Korn skjæve." Han var jo kommen i Tanker om, at det var bedst, de var lidt skjæve, for saadan havde han jo forstaaet Mandens Ord. Johan Pingel, Ellidshøj.

526. En Mand kom ind til en Bager og vilde sælge Æg. „De er saa smaa“, siger Bageren. „Ja, de ka a misæel et gjø ve, får a hår et sjæl gjoer em.“

527. En Bondemand kom ind til en Bager i Kjøbstaden og blev vist ned i Bagestuen. „Men hvordan kan I faa Boget (Boghvede) i jer Ovn?“ siger han, „for a tykkes, den er saa lav i Ovnsmunden.“ Han var nemlig vant til at tørre hans Boghvede i Ovnen, mens den var varm, efter at de havde bagt deres Brød, og saa troede han jo, det var Skik ligesaadan i Kjøbstaden. Der skulde en Karl kravle ind og brede Boghveden ud, og Munden her kunde han se, at ingen Karl kunde komme ind ad. Bageren svarede: „Ja, hvordan ser da jeres Ovne ud paa Landet?“ Da Manden nu saa, at Bagerdrengen stod og grinte ad ham, og Bageren vel heller ikke selv var saa fri for at holde ham for Nar, svarede han: „Vi har saadan et Vindue oppe bag i, saa vi kan se, naar den er varm nok, og saa render der en Mand derind med hans bare Fødder for ikke at svie hans Hoser, og han breder æ Boget ud.“

526—27. Kristen P. Frandsen, Blaakjær Skov.

528. En rig Mand, som var noget pengsgjerrig, kommer en Dag ind til en Barber i Kjøbenhavn og forlanger at blive raget. Da han var noget velklædt, spørger Barberen, om han vil have den Kniv til 24 Skilling eller den til 20, eller til 1 Mark eller til 8, 4, 2, 1 Skilling (som han remser det op, synker Tonen stadig). „Ja“, siger Gjæsten, „lad mig saa faa den til 1 Skilling.“ — „Hør, Lars“, raaber Barberen til sin Dreng, han havde faaet i Lære Dagen før, „tag den Kniv der til venstre for de andre og rag den fremmede Mand.“ Nu var Drengen jo noget ugandelig til det, og Kniven var som et Rivejærn, saa han giver det ene Hak i Kjæberne efter det andet og tager store Flændser af ham, men faar ham dog raget til sidst. Taarerne trillede ham ned ad Kinderne, men han gav sig jo ikke. Manden betaler sin Skilling og gaar. Dagen efter gaar han med en anden Mand forbi Fødselsstiftelsen, og der hører de en Kvinde inde, som jamrer

sig saadan. Da siger den anden: „Der er nu igjen en stakkels Pige, der er kommen galt af Sted.“ — „Nej Tak, jeg véd nok hvordan det har sig, Sagen er, at det er én, der sidder for Skillingskniven.“ Lærer Bisgaard, Mejrup.

529. Der var to Kunstnere, en Billedhugger og saa en Maler, der fandt noget Skidt paa Vejen, og Billedhuggeren lavede det strags om til en Moses. Den holdt Façonen, fordi det frøs. Maleren smurte hvid Maling paa, saa den lignede en Gibsfigur. De sælger Moses til Jøden Israel, der var inderlig glad ved at give to Daler for at faa den pæne Moses, og han sætter ham paa Kakkelovnen. Saa kommer Israels Søn Isak hjem fra Skole, og Faderen fortæller ham stolt, at nu har de en ny Moses. „Hvor er han?“ — „Inde paa Kakkelovnen“, siger Faderen. Isak springer glad ind i Stuen, men kan ingen Moses se, for det han var tøet op. Isak roder og leder paa Kakkelovnen og finder noget blødt. Saa springer han ind til Faderen og siger: „Fader, Moses er løbet sin Vej og har skidt paa Kakkelovnen.“ Lærer Jensen, Jannerup.

530. En Mand havde Haandværksfolk, og til dem sagde han, at de skulde samle Sømmene op, for ellers kunde han ikke finde dem igjen. De laa nemlig og flød rundt omkring, og Haandværksfolk siger jo gjærne, at det ikke kan betale sig at samle det Par Søm op. Saa svarte de ham: „Du skal nok finde dem, for de kan findes paa Regningen.“

Lærer Sand, Gjørding.

---

21. Til Vogns.

531. „Vi vælter, Povl.“ Han ser sig fremad og siger: „Der ligger jo ingen.“ Han mente jo, at naar ingen var væltet der før dem, saa gjorde de det heller ikke.

Kirstine Marie Kristensen, Hyrup Hede.

532. En Pottemand kom kjørende her med Landevejen ned ad Gjenner Hule. Der kjørte han for nær ud paa Kan-

ten og væltede saa med alle hans Jydepotter. Da sagde han: „Nej, se endda, a hår ålder hat Hæld i mi Daww."

Laurits Ravn, Gjenner.

533. En Mand kom kjørende og vilde til Ringkjøbing, og saa naaer han en Vandringsmand, som han sagde til: „Vil du op at age?"—„Nej, a vil ikke, for a har laant mine Støvler, a vil have Ligen af dem." — „Jammen a har laant Vognen, vil du saa ikke op?" Jo, saa vilde han jo nok op, „men saa kan a sidde i Bagkurven, saa kan mine Ben slæbe paa Jorden."

Fru Kloster, Vejle.

534. En gammel Kludekræmmer, der bar sin tunge Sæk paa Nakken, fik Lov til at komme op at kjøre med en Bonde. Men han beholdt Sækken paa Nakken, efter at han var kommen op paa Vognen. Saa siger Bonden til ham: „Tag dog Sækken af, Jens Jørgen, og læg den paa Vognbunden." — „Ja tak", siger Jens Jørgen, „det var ikke saa galt, naar jeg maatte faa den kjørt med."

Cand. L. P. Sørensen. Kbh.

535. En Mand, der gik med en Sæk paa Nakken, blev indhentet af en Kjørende, som tilbød ham, at han maatte komme op at kjøre med. Saa satte han sig op bag i Vognen. Lidt efter keg Kusken om efter ham. „Hvad, hvi lægger du ikke din Sæk fra dig?" — „Nej, én kan da ogsaa faa for meget af det gode; nu a er kommen op at kjøre, kan a da ikke forlange, du skal kjøre min Sæk ogsaa."

Balling, Lindeballe.

536. En Bonde fra Asminderød kjørte en Dag hjem fra Frederiksborg, hvor han havde været til Marked med en Kvie. Han var drukken som sædvanlig og vilde røge af sin Pibe, om ogsaa han var saa fuld, at han ikke kunde se ud af Øjnene. Under Forsøgene paa at tænde Piben, smed han Tændstikkerne bag ud, og de faldt ned i Vognen, hvor der laa noget Halm. Der gik Ild i den, og alle Folk, der kom forbi, raabte til ham: „Det brænder, det brænder."—„Jagu brænder det", raabte han igjen, for han mente, det var i hans Hoved, det brændte. Saadan svarte han flere Gange, men til sidst

naaede Ilden Ageſtolen og brændte ham op ad Nakken, ſaa kunde han da forſtaa, hvor det var, at det brændte.

Stud. P. R. Hanſen, Kbh.

537. Et Par Rejſende havde paa den jydſke Hede lejet en Bondebeforbring. Der ſad de nu og blev ſkumplede, mens Karlen, en rigtig jydſk Bondekarl, ſad ſtille foran og passede ſit. Under Kjørslen opdagede de Rejſende Enden af en Pølſe, der ſtak i Karlens Baglomme. Den liſtede de nu fra ham og ſpiſte. Men for at han kunde faa Erſtatning, bad de ham lidt efter ſtandſe. De havde ſet en L... paa Vejkanten, ſom de nu tog op og puttede i hans Lomme. Lidt efter ſtoppede man op for at faa noget at ſpiſe. Men i Huſet, hvori de kom ind, kunde de kun traktere med Søbekaal, og Karlen maatte ſpiſe af ſamme Fad, ſom de Rejſende. Som de nu ſad og ſpiſte, ſaa de Karlen ſøge rundt i Kaalen med ſin Ske. „Hvad leder du efter?" ſpurgte de. „Aa, jeg havde en Stump Pølſe, ſom jeg puttede i Kaalen, men den maa være kogt ud." Saa kan det jo nok være, at de Rejſende ofrede til Ulrik, men Karlen ſpiſte Kaalen alene. Vejle. P. Jacobſen, Kbh.

538. Et Par Handelsrejſende lejede en Beforbring og fik en Bonde til Kuſk, der lod til at være noget enfoldig. Paa Vejen ſad de og ſpurgte ham om, hvad den Kirke hed og den Skov og den Mølle, men han kunde ingen Beſked give paa nogen Ting. Saa opdagede de, at han havde nogle Fødevarer i Baglommen og der iblandt en Pølſe. Da de kom til en Kro, liſtede de Pølſen fra ham, fik fat i en Hundel ... af Lænkehundens og ſvøbte den ind i Papiret, ſom Pølſen var i, og fik den i hans Lomme i Steden. Saa gik de ind og beſtilte Bras og varm Mad, men han tog ſin Pølſe frem og opdagede jo, hvordan de havde narret ham. Da han ſaa kort efter gjorde ſig et Ærende gjennem Kjøkkenet, fik han L... en puttet i deres Gryde. Da ſaa Maden kom paa Bordet, bød de ham ſpiſe med, men han holdt ſig noget tilbage. „Kom nu og ſpis, mens Maden er varm", ſagde de, og de begyndte at lade Maden ſmage ſig godt. Men han undſkyldte ſig med, at

den var for varm endnu. Da de havde spist lidt, sagde de det igjen. „Saa vil a til at se efter min Pølse først, som a for lidt siden puttede i Gryden", sagde han, og saa var de færdig med deres Madspisen. De fik ondt og lovede for ikke at drive saadanne Puds en anden Gang. Brandstrup.

22. Drenge.

539. En Dreng kom op til Degnen med en And og noget Smør i en Kurv. Saa siger han: „A skuld hælsen fræ mi Mower, hær war nød te dæ." Degnen ser til det. „Nej, det er dog for galt, Kristian." — „Ja, de såå mi Mower åsse, mæn så såå mi Fåer: Di skal da ha nød, de suldten Kram."

Jens Krog, Hjerm.

540. Der sad en lille Dreng ved Vejen op efter Frisenborg. Saa kommer der en Mand forbi og siger: „Hvor lang Tid skal a bruge for at gaa til Frisenborg?" — „Det véd a ikke", siger Drengen. Det faar Manden da ikke mere ud af og gaar. Da han har gaaet lidt, raaber Drengen: „Halløj!" Han vender sig, og saa raaber Drengen: „Naar du vil gaa saadan, kan du gaa derop paa en halv Time."

J. Holst Rasmussen, Tirstrup.

541. Jøderne vil gjærne prale. Simon havde faaet et Uhr, og Drengene vilde nu have ham til at vise sig, hvad Klokken var. Saa kommer én: „Hvad er Klokken, Simon, vil De sige mig det?" — „Ja gu vil jeg saa, den er lige tolv." — „Vil De saa lekke min Maas, naar Klokken er ét." — „Din forbandede Dreng." Han løber og smutter om et Hjørne, og Simon bag efter. Der løber han paa en ældre Herre. „Hvordan er det, De kommer." — „Aa, den forbandede Dreng, han sagde, jeg skulde lekke hans Maas Kl. ét." — „Jammen Klokken er ikke mere end tolv, det har ingen Hast, De behøver ikke saadan at løbe."

E. Brøgger, Ravnkilde.

542. A var kjørt til Ribe en Efteraarsdag og havde mange Ærender, saa a maatte overnatte der ude. Det meste

fik a saa besørget den første Aften. Tilfældigvis, som a gaar nu paa Gaden, hører a en Lærebreng spørge Vægteren, hvad Klokken var. Han tager Uhret op, holder det imod en Lygte og siger: „Den er 11.“ — „Saa kan I komme og kysse mig i min R.. Klokken halv tolv.“ A hører dether og tykkes jo, det er uforskammet sagt; men Drengen stikker af, og Vægteren bag efter for at give ham en Overhaling. Saa vil a gaa hen til Gjæstgivergaarden, men da a kommer lige om et Hjørne, render Vægteren paa mig med saadan Kraft, te a falder ned i Rendestenen. A giver jo ondt af mig, og Vægteren undskylder sig og fortæller, at det var en Dreng, han render efter, for han svarte ham saadan og saadan. Saa svarte a: „I behøver ikke at rende saa stærkt efter det, det var jo Klokken halv tolv, I skulde kysse ham i hans R.., og den er ikke uden ti Minutter over elleve endnu.“ Lærer Knudsen, S.-Vilstrup.

543. En Mand havde en Gasse, og den stjal hans Nabo. Dennes Søn kom en Dag hen til Manden, der saa spurgte Drengen, hvad de havde spist til Middag. „Det maa jeg ikke sige“, sagde Drengen, „men jeg kan stave: „V kan sige vi, f kan sige fik, g kan sige Gaas, h kan sige Hals, m kan sige med, g kan sige Gryn, i kan sige i.“ S. Ditlevsen.

544. Der var en Gang en Dreng, som ikke kunde huske Betydningen af de højere Romertal. I samme Sogn var der en rig Mand ved Navn Lars Christensen, som var Dannebrogsmand, og Drengen kjendte ham meget godt. Saa siger Læreren en Dag til Drengen: „Naar du en anden Gang kommer i Forlegenhed med disse Tal, der ser saaledes ud

L C D M
50 100 500 1000,

saa kan du blot huske paa Lars Christensen, Dannebrogs-Mand, saa har du det.“ Chr. Weiss.

545. En fin Herre fra Kjøbstaden kom en Dag ud paa Landet for at se sig om. Paa en Mark ved Vejen saa han en Dreng, som gik og vogtede en Flok Svin. Da han aldrig før

i sit Liv havde set et Svin, gik han over til Drengen og spurgte: „Hør, sig mig, min Dreng, hvad er det dog for en Flok store Fugle, som gaar der henne?“ — „De æ Pe Massens Swyn“, svarede Drengen. Mikkel Sørensen.

546. En lille Dreng var kommen i By, og saa kommer de til at sige til ham, te det var vel strengt for dem der hjemme at faa Føde og Klæder. Ja, siger han, Føde tykte han endda nok de kunde faa, men Klæder var det nu værre med. Hans Fader havde været henne at stjæle et Stykke Lærred i Nat. Saa siger Konen: „Nej, det var da for grovt.“ — „Ja, det tykte min Moder ogsaa, men der var nu ikke noget finere.“ Madam Bruun, Vinten-Enner.

547. En Dreng gik til Præst. Saa en Dag saa han lidt forknyt ud, og da sagde Præsten til ham: „Hvad er der i Vejen med dig, jeg synes, du ser saa forknyt ud?“ — „Min Bedstemoder er død.“ — „Det var jo kjedeligt“, siger Præsten, „hvem Læge har I haft?“ — „Vi har ingen Læge haft, hun døde af sig selv.“ Lærer Andersen, Tvingstrup.

548. En Dreng, der altid fik saa mange Hug, gik og græd ude i Marken ved Faarene. Saa kommer Præsten til ham. „Hvad græder du for, min Dreng?“ siger han. „Ja, a skal have Skyld for alting, og nu har a hørt, te Madammen er tyk, det er a ræd, a skal og have Skyld for.“ — „Nej, min Dreng“, siger Præsten, „det skal jeg selv tage Skylden for.“ Lærer Bisgaard, Mejrup.

549. De havde smurt en Jødedreng om Munden med Flæskesvær. Han brølte: „Ach wai mir, ach wai mir!“ Faderen svarede: „Uf, spi aus, spi aus, mein Sohn, du ha de Diwel gefressen.“ Marie Festersen, Kjellerup.

D. Blandet Skjæmt, til Dels af nyere Art.

---

1. Bidende Svar.

550. I et Selskab med sin Kones Kjæreste, Hr. Hasselbalch, fortalte Ole Mandix: „A drømte skam om ham i Nat, lille H." — „Hwa drømt han da?" — „A drømt skam, a wa dø, å så kom a te Himmeriges Puet å banked o. Så råvt St. Per: Hwæm æ de?—De æ mæ.—Hwa får en mæ?—Wålle Mandix fra Visgård.—Ji, kom ind, mi gue Wålle Mandix, å sæt dæ nier. Da a had hwield mæ let, begøndt a å sie mæ om, nåwer kjæænd a, nåwer kjæænd a it, men St. Per kund nåk mærk o mæ, at a liet ætter nåwer. Så sjåå han te mæ: Hwæm ljæder du ætter? — A ljæder ætter mi gue Væn, Hr. Hasselbalch. — Næj, ham finder do it hier, ham hår Fanden tawen få lænng siin.—Ja, de tændt a nåk." H. Br.

551. En Karl kjørte i Kongekjøren med en stor Herre. Saa spurgte han ham om, hvad han hed. Ja, han hed Grev Oxenstjerne. „Ja, Herre Gud, sikke Navne de har til Folk. Min Fader kaldte de Studepejs, for det han havde stjaalet en Stud en Gang, og saa kan a tænke, te Deres Fader en Gang har stjaalet en Ogse." Terkild Gregersen, Orris.

552. En døv Bonde spurgte en Herre, hvad han hed. „Ogsebeer." Bonden syntes, at det var Ogseper, og føjede saa til: „Ja, én kan nemt komme ved et Øgenavn, min Fader hed Ogseper, for det han havde stjaalet en Stud." P. Møllersvend.

553. En Karl skulde kjøre med Præsten og hans Søn et Sted til. Sønnen var en skjødesløs Knægt og var saa næsvis mod denher Karl. Saa giver Kusken sig nu til at klassile. Da siger Præsten: „Hvad ler du æd?" — „Ja — hæ, a ler æd, vi er tre vise paa Vognen."—„Hvorledes det?" siger Præsten. „Jo, for De, Hr. Pastor, De er lærevis (maaske lærdvis), og Deres Søn er næsvis, og a er vejvis."

Niels Madsen, Bratten.

554. En Pige gik paa Gaden i Flensborg. En Springfyr fulgte bag efter, han havde forgabet sig i hendes udmærkede Figur og raske Gang, og ilede efter at komme paa Siden af hende for at se det Engleansigt, der naturligvis maatte høre til en saa smuk Figur. Da han opnaaede dette, drejede hun just et meget stygt Ansigt imod ham. Han udbrød: „Havde du været saa smuk fortil som bagtil, havde jeg bedet dig om et Kys." — „Da kan Herren jo kysse mig, hvor jeg er smukkest", udbrød hun og drejede af. Anna Ludvigsen.

Fortalt af min Moster i Flensborg.

555. En Gang var der Skovauktion paa Møen og mellem Bønderne, som var mødte, var der ogsaa én, som hed Kristen Hemmingsen, og han var bekjendt for at kunne fortælle mange lystige Historier og være meget vittig. Saa stod han da ogsaa mellem en Klynge Mænd og fortalte Historier, da en Godsforvalter Løve kom forbi og sagde: „Kristen er en lystig Fyr", hvortil Kristen svarede: „Og Løven er et grumme Dyr."

Fra Møen. Mikkel Sørensen.

556. Et Par Østerboere kjørte paa en Vej ude i Vestjylland. Saa mødte de en Kone og vilde have lidt Løjer med hende. Kusken holdt da stille og sagde: „Hør, lille Mo'r, kan hun ikke sige os, hvor vi er?" Hun svarede: „Jo, saa minsæl kan a saa, for nu er I her." Lærer Balling, Lindeballe.

557. En Brygger kom en rigtig varm Dag ridende hen til Smeden for at faa skoet sine to Heste. Det kom de ogsaa til Rette om. Da det nu var overstaaet, var Bryggeren bleven dygtig varm, for han havde maattet holde Hestene op, og saa siger han, idet han tager Huen af og tørrer sig med Trøjeærmet om Panden: „Puu, hun er varm i Dag, du kan vel gi', en Drik Øl?" — „Øl?" siger Smeden, „det Øl, jeg har, er ikke værd at byde et fremmed Menneske; men en rigtig god Drik Vand kan du faa, det har jeg." Bryggeren tørrede sig endnu en Gang om Panden; han var bleven endnu hedere i Hovedet, for Smeden fik jo sit Øl fra ham. Dermed gav de hinanden Farvel for den Gang. Chr. Weiss.

558. En vis Mand i Randers havde Kinder som to Rovballer. En Dag træffer S.... ham paa Gaden og siger saa til ham: „Hør, véd du hvad, H., du skulde somme Tider vise dit bageste Ansigt frem for Folk, de to Ansigter ligner grangivelig hinanden." Nu var S.... uheldignis lige saa tyk, og saa siger den anden: „Ja, det har jeg ogsaa gjort, men véd du, hvad de saa sagde? De sagde: God Dag, S....!"

559. En Mand fulgtes et Stykke hen ad Vejen med sin Svoger. Da de skulde skilles, vilde han have ham til at tage et Brev med, da hans Vej netop faldt forbi Posthuset. Men han nægtede det. „Ja, saa faar jeg jo at have en anden Dreng til at gaa med det." Redaktør P. Nielsen, Skjelskør.

560. Tre Officerer var blevne vrede paa Holberg, og da de saa ham gaa ind i et Værtshus, besluttede de at gaa bag efter, og den ene skulde gaa først ind og sige: Goddag, Fatter Abraham, den anden komme lidt efter og sige: Goddag, Fatter Isak, og den tredje til sidst og sige: Goddag, Fatter Jakob. Holberg stod op, gik dem i Møde og sagde: „Jeg er hverken Fatter Abraham, Fatter Isak eller Fatter Jakob, men jeg er Saul, Kis Søn, udsendt for at finde min Faders Æsler, og her fandt jeg dem nu alle tre.

Hindholm. Kristen J. Rousthøj, Stendernp ved Horsens.

2. Vittigheder. Kjældermænd.

561. Ude i Tulstrup i Ikast paa de saakaldte Flaskeagre boede Lorens Flaskeager, og han tykte lidt mere om sig selv end andre almindelige Mennesker og vilde gaa for at være noget mere end en anden Bonde. Der var kjørende Post én Gang om Ugen fra Silkeborg vest paa, og Brevene til hele Sognet blev da lagt af hos en Gaardmand ved Ikast Kirke, der hed Karl Knudsen. Samme Mand var vittig og havde ligefrem Frisprog ved enhver Lejlighed, saa han jo kunde sige, hvad han vilde, uden at nogen turde blive fornærmet derover. Naar Folk saa om Søndagen kom til Kirke, gik de ind hos Karl Knudsen for at høre efter Breve. Lorens Flaskeager kom ogsaa derind, og en Søndag var der Brev til ham. Der stod øverst S. T., og han følte sig helt vigtig over disse Bogstaver, da han mente, det var en Udmærkelse, der vistes ham frem for andre. Det mærkede nu Karl Knudsen, og saa sagde han tørt: „Men hvad er det her staar, a tykkes her staar: Sølle Trævl."

Efter Andreas Lavrsen. J. Jensen, Refshale.

562. Der var en uvan Tyr i Fjenneslev, som mange Gange havde sat stor Skræk i Folkene der omkring, og det kom til sidst for Byfogdens Øre i Sorø eller Ringsted, og han himlede da ikke, inden han fik anbragt en forsvarlig Ring i Næsen paa Tyren. Nogen Tid efter kom Smeden fra Fjenneslev til Ringsted og et Ærende op til Byfogden. Da han hører, hvor Smeden er fra, saa siger han strags: „Naa, hvordan gaar det med den slemme Tyr der ude?" — „Ja", siger Smeden, „han er ikke Byfogden god, for i Morges, da jeg gik ad Kjøbstaden til, da kom jeg forbi Marken, hvor han stod, og saa hørte jeg lige saa rivelig, hvordan han stod der lige saa gal og raabte: Byy-fowed, Byy-fowed! (dens Brøl efterlignes først med fin, siden med grov Røst). Ja, jeg er ikke Byfoged, siger jeg, jeg er kuns Byens Smed." Saa siger Tyren: „No no no no."

Cand. L. P. Sørensen, Kbh.

563. De dannede en Maadeholdsforening ovre i Sve-

rig. Lovene for den havde ikke uden tre Paragrafer. Nr. 1: Man maa ikke fyppe undtagen til Fisken. Nr. 2: Alt Mad er Fisk undtagen Æggesøbe. Nr. 3: Æggesøbe nydes ikke.

Lærer Søe, Gudum.

564. Hil være dig, Lavst Bager,
du est en Dannemand,
du bager danske Kager,
men dejner dem kuns i Vand;
foruden er de prydet
med Sukker og Kardemomm',
forinden er de hule,
og der er ålde en Krumm'.

H. M. Tofte, Skaarup.

565. „Go Daw, a tøkkes, do sier mæ så bekjænd ud, ka do et løøn mæ trej Mark?" F. Weiss.

566. Anders Staldkarl og hans Kone havde hørt, at en vis Dag skulde Verden forgaa. Saa grov de deres Tøj ned i Laden, men deres Vært Anders Rødsig gik og pløjede som sædvanlig. Hans Kone bebrejdede ham det. „Hvorfor vil du nu arbejde mere," sagde hun, „nu Verden skal gaa under?" — „Jaja", var det eneste, han sagde. Hun hjalp de andre med at grave Kisterne ned og blev ved med at murke over ham. „Du er jo tosset, Anders." — „Nejnej, Marie, naar vi ikke saaer, saa kan vi heller ikke høste." T. Pedersen, Bodskov.

567. Vil man prøve, om én er hidsig, skal man træde den i Hælene og saa, naar den vender sig om, spytte den i Ansigtet. Finder den sig i det, er den ikke hidsig. E. T. K.

568. En Kone var svært nysgjerrig og rendte meget med Bysladder. En Dag stod hun i hendes Dør, da en Spøgefugl kjørte forbi. Saa raaber han til hende: „Har I hørt, hvornaar gamle Dorte skal begraves?" — „Herregud, er gamle Dorte død?" — „Ja, da kan I vel nok vide, de begraver ikke levende Folk." Saa rendte hun med det, og Dorte var jo ikke død alligevel. Morten Henrik Eriksen, Besser.

569. „Hvad gjør man her i Egnen ved de sorte Lam?" (Efter nogen Betænkning). „Man slagter dem og tager Skindet og Ulden af dem."—„Nej", lød Svaret, „man lader dem gaa imellem de hvide." N. Levinsen.

570. Inden for er ikke uden for, og uden for er heller ikke uden for, men midt imellem er uden for. Kvissel.

Det er Ordet „for", man skal lægge Mærke til. Naar det hele siges temmelig hurtigt, kan man ikke let skjønne, hvordan det skal forstaaes.

571. Dæ war en Præst, han ku hwærken læs, ikk hæller ku han skryww, mæn han wa liigåt en goi Præst."

Han kunde læse „hverken" og skrive „ikke heller".

572. En Mand spurgte Præsten: „Hvad kommer efter Evigheden?" Det vidste han ikke. „Der kommer: Amen."

571—72. En gammel Pige, Vallum.

---

3. Mundheld og enfoldig Tale.

473. Ovre i Harritslev var en gammel Mand, der altid havde det Mundheld: „Igjen og saa igjen og saa tilligemed igjen." Iblandt andet havde han en Kone, der døde. Saa mælder han det paa Herredskontoret. „Goddag, a skulde gaa herind og mælde, te min Kone er død igjen." — „Hvad for noget, er hun død igjen, har hun været død én Gang før?" —„Nejnej, men nu er hun død igjen og saa tilligemed igjen."

Niels Lund, Astrup.

474. I Egnen omkring Brønderslev er denne Talemaade meget gjængs: „Det smut i Sandet ligesom Døve-Søreus Barn", og det har følgende Oprindelse. En Mand i Brønderslev, Døww-Sowwren, hans Kone havde faaet en lille, og saa vilde han strags holde den op for at se, om det var en Søn eller en Datter. Men saa smuttede Barnet fra ham, og saa sagde han: „Den smut i Sandet", for der var intet Gulv der inde. Madam Rosenkjær, Gammel-Sole.

475. En Mand havde det Mundheld: „Pyt for en Sk.., lille du." En Dag han gik i Kjæret med Pandekager til nogle

Folk, han havde til at grave Tørv for sig, faldt han og tabte dem. Saa sagde Folkene: „Pyt for en Sk.., lille du, er du en til at gaa i Kjæret med Pandekager.“ Pastor Dahl, Veerst.

576. Der var en gammel Mand i Hundesvang i He, han var saa forundret over, da Posten kom til at kjøre ad Landevejen, og saa vilde han ind og fortælle hans Kone det. Saa sagde han saadan: „Nu kommer æ Skjæslange uud o æ Skjæsu, å den køjer o æ Bakkeratter.“ Det blev almindelig brugte Ord i He i mange Aar. Md. Agerskov, Lem.

Diligensen ude paa Chausseen, og den kjører paa Rabatterne.

577. De spurgte en Mand: „Hvor gammel er du egentlig?“ — „De wéd a endt, Broer, for min Mo'er hun er død, og a kan ikke huske, hvornaar a er føð.“ Bærtelsen, Onsbjærg.

578. „Har du læst den Bog, jeg har der hjemme, for det er en god Bog.“ — „Det véd jeg ikke, hvad handler den om?“—„Det véd jeg ikke, for jeg har ikke læst den.“—„Hvad hedder den da?“ — „Det véd jeg F. r. mig ikke, for Titelbladet er revet af.“ H. P. Jensen, Soderup.

579. En Karl gik med noget Foder. „Hvor vil du hen med det?“ siger én til ham. „Det skal til Kreditorerne at æde.“ Han mente Kreaturerne. Jfr. Bøggild, Todbjærg.

580. En Jøde sad i Stilhed og spiste stegt Flæsk. I det samme trækker der et Tordenvejr op. Han bliver forskrækket, aabner Vinduet og smider Flæsket ud med de Ord: „Det var sku lidt at gjøre saadant Spektakkel for.“ Iversen, Kvissel.

581. I Krigens Tid kom nogle Troppeafdelinger til Sulsted.. En af dem havde en Fane med. Nogle nysgjerrige var gaaet op paa Bakkerne for at se, naar de kom, og de kom da løbende og sagde: „Nu kommer de med Fanen.“ Dertil bemærkede en gammel Kvinde: „Jøsses Herregud, kommer Fanden, saa vil a til at hjem, for ham holder a ikke af.“
Torkild Pedersen, Bodskov.

582. En Fynbo var saa ilde plaget af Rotter. Saa gik der Ild i hans Hus, og Rotterne sprang da hen over Taget.

Da han saa det, stak han i at skraldergrinne og sagde: „Ja, saadan skulde de F. splitte mig ha' det to tre Gange om Aaret.“

Boghandler Christensen, Askov.

583. Der var en Mand i Volling, der havde en Søn, der var meget kjælen. De havde lært ham at sige: Pinkelrøv. Saa tog Manden ham med til Kirke en Dag, og saa siger han til Drengen: „Du maa ikke snakke, Pinkelrøv, i æ Kirke.“ Den Gang han kom af Kirken, og Præsten stod og snakkede med Manden, siger Drengen til hans Fader: „War et et swåer, Fåer, a så et Pengkelrøv i æ Kjærk.“ Niels Ebbesen.

Pinkelrøv kaldes én, der er smaatosset eller altid bærer sig galt ad

---

4. Plumpe Historier.

584. En Kone sender sin Datter til Præsten med to Ost som en Foræring. Han sagde: „Tak skal hun have, det er jo meget rart, men der er jo to, den ene er vel til Degnen.“ Dertil svarede Pigen: „Moer sagde, Degnen skulde have en L…, men Faaer skulde have to, for det de er saa smaa.“

E. A. Thyregod.

585. En Præst plejede at ride til Sogne, og Kirkebyen kom han igjennem, før han kom til Kirken. Da han en Dag kom igjennem Byen, stod der en Kone inde i hendes Have med to Børn, en Pige og en Dreng. Saa siger Præsten: „Hør, Moer, I har saadan en dejlig Frugthave, naar Frugten bliver moden, maa saa et af jeres Børn ikke komme hen til min Kone med en Kurv Blommer?“ Jo, det maatte hun godt, det gamleste af Børnene var nemlig en Pige. Saa var det en Søndag, da kommer hun ind i Kjøkkenet i Præstegaarden og hilser: „Her er a med en Kurvfuld Blommer til Præstmadammen.“ — „Er de nu modne?“ siger Madammen. „Ja, nu er de saa mænd saa modne og saa bløde som en L…, Madammen kan suge dem ind.“—„I fy, du er da ret en ækel Pige.“ Saa fik hun en Meldmad og gik med det. Da Præsten kom hjem, fortæller Madammen, at Pigen har været her med Blom-

merne, og hvad hun har sagt. „Da skal jeg nok sige det til Konen.“ Saa træffer det en anden Dag, han kommer ridende, da træffer han hende. „I skal have saa mange Tak for Blommerne, men det er ret nogle uartige Børn, I har, saa slemme som de er.“ Da stod Drengen netop og kløede R..en. „Det var ret“, siger Konen, „at du saadan staar og nejer og bukker for Præsten.“ —„Nej, a gjør ikke, det er min R.., a kløer.“ —„Var Pigen da uartig“, siger Konen, „hvad sagde hun da?“ Saa fortalte han det. „Ja, saa meget er vist, at siger hun det én Gang til, saa maa Præsten og kysse mig lige midt i min R...“ Saa kunde han da høre, de var lige høflige alle tre, og at Børnene havde det ingen fremmede efter.

Anders Jørgensen Sams, Rostved.

586. Ja, saa skulde jeg til at fortælle om en Pige, der gik hen til Lortekræmmer Asen — eller hvad jeg vilde sige: Urtekræmmer Larsen, og skulde have et Pispund Luddersukker — eller hvad jeg vilde sige: et Lispund Puddersukker. Den Gang hun saa kom til Porten, saa stod hun der og laset med Maasen — eller hvad jeg vilde sige: maset med Laasen, og det kunde ikke blive til noget. Hun bad da en anden om at pukke hende Lorten op — eller hvad jeg vilde sige: lukke hende Porten op. Saa gik hun hen og vilde vaske sig pæn ved Rumpen — eller hvad jeg vilde sige: vaske sig ren ved Pumpen, og da hun gik videre, mødte hun Kongens trætte Lopper — eller hvad jeg vilde sige: Kongens lette Tropper . . . .

Kristen Rasmussen Egendal, Tem.

587. En Mand og en Kone boede i et Hus i Dronninglund, de kaldte Røven. De havde en stor Dreng, og han skulde gaa hen til Præsten og faa dem tegnet tillige med nogle Aftægtsfolk, der boede i den anden Ende af Rollingen. Han kommer jo til Præsten og forretter hans Ærende saaledes: Om Faaer vilde ikke være saa god at tegne Faaer og Moer i Røven og de to gamle i den anden Ende.

Lærer Steffen Jensen, Grindsted.

588. En Lærer paa Fyen var meget gjerrig. En Dag

havde han en Daglejer, der skulde meje noget Korn for ham. Han skjønnede nok, at han var noget doven, og saa vilde han slaa et Væddemaal om, at han kunde ikke høste det Fald færdig til Aften. Det mente Daglejeren nok, han kunde, og de væddede. Saa huggede han saa vældig løs, at det saa ud til, som Degnen vilde tabe. Han fandt da paa at blande noget i Daglejerens Drikke, saa han fik ondt i Livet. Nu skulde han hen paa Naturens Vegne, og det tog Tid. Men saa fandt han paa Raad. Han trak af Bugserne og bandt Skjorten op, saa kunde den Ting da ikke tøde ham mere. Han vandt nu Væddemaalet.

Lærer Godsk, Kalvhave.

589. For mange Aar siden levede i Enner en Mand, der en Sommer havde faaet en Dreng, som ikke vilde passe Kreaturerne ordentlig, han lagde sig nemlig til at sove, naar han kom ud til dem. Da saa Drengen en Dag som sædvanlig blev vel længe ude i Marken, gik Manden ud for at se, hvad der var i Vejen, og han fandt da, at Køerne ikke var flyttede endnu, og at Drengen laa og sov lidt derfra med den højre Arm strakt ud til Siden. Da Manden saa det, knappede han sine Bugser ned og forrettede sit Behov i Drengens udstrakte Haand; han lod det dog ikke blive derved, men tog et Græsstraa og pirrede Drengen lidt under Næsen der med, hvorpaa Drengen klaskede Haanden med hvad der var paa op i Ansigtet. For Eftertiden lod Drengen være at sove ude hos Kreaturerne.

F. P. J. Lund.

590. Borgmester L..ning i Ringkjøbing var ude i Husby at holde Strandauktion. Saa kommer han i en vis Forlegenhed, støder i det samme paa Povl Frich, som han var kjendt med, og siger til ham: „Hvor har De Deres Retirade?" Han svarede: „Vi retirerer ikke, vi slaar F: gale mig for Fode."— „Det er ikke saaledes, jeg mener, hvor er Deres Vandhus?" — „Vi har ingen Vandhus, vi gjenner vore Høveder ud til Vand."—„Aa, De misforstaar mig helt, jeg véd snart ikke, hvordan jeg skal udtrykke mig, hvor kan man gaa hen og

sætte sig og sk..e?" — „Naa saadan, vi sk..er paa fri Haand, hvor der er bedst Plads, Hr. Borgmester." Villads Lergrav.

591. „Nej, han skal hellesen ha så manne Tak, men no er a træet, a hår dandst, så mi Særk hænger ve mi Røv." Med disse Ord afviste Rybergs Søsterdatter fra Vesteregnen, siden Consulinde Saaby, en Dandser paa det første Bal, hun bivaanede i Hovedstaden. Samme Dame kunde siden for sin Død ej tale andet end engelsk. H. Br.

592. Der boede en gammel Mand i Agger her i Tørring, han hed Lavst Agger. Saa skulde æ gamle Mand op om Natten at lade hans Vand, det var jo ikke sært. Det varer noget længe med at blive færdig, og saa siger han: „Hæær vil æ mi Sæel et stå å salder ætter dæ, mi Kåk, æ vil te æ Skjænk å ha mæ en Dram, så ka do salder så lænng do vel."
Jens Krist. Søgaard, Tørring.

593. En Husmand fra Refsnæs kom trækkende med en Ko og skulde til Kjøbmand Højsgaard i Kalundborg. Men saa havde han glemt den første Halvdel af Navnet og havde kun sgaard i Behold. Da han nu møder en Flok Drenge, siger han derfor meget pænt: „God Dag, Drenge, kan I ikke sige mig, hvor der boer en Kjøbmand, der har Skaar til Bagnavn?" Jo, Drengene ser paa hinanden og siger ham Besked. Nu traf det sig netop, at Hr. Højsgaard vilde have sine Drenge i Butikken til at kalde sig Monsieur, men naar han ikke var nær, fordrejede de Navnet lidt og kaldte ham Mossjø Røvsgaard. De siger da til Manden, at det var Mosse Røvskaar, de kjendte ham meget godt. Det var det ogsaa, siger Manden. Han kommer op til Kjøbmanden og siger saa ganske troskyldig: „Goddag, Mosse Røvskaar." — „Hvad siger du?" — „Jeg siger, Goddag, Mosse Røvskaar." Klask! fik Manden én paa Kinden. „Jeg hedder Højsgaard og ikke Mosse Røvskaar, din Æsel."
Jørgen Hansen.

594. Holberg sad i sin Have og studerede. Da kom en Matros ridende forbi, og han havde for Kommers vendt sig baglænds paa Hesten. Saa siger Holberg: „Min gode Ven,

hvad Kurs styrer han?" for han saa nok, han var Sømand. Matrosen tager i Hestens Hale og pikker der: „Det véd jeg den O. tordne mig ikke, værsgod og gaa ind i Kahytten og spørg om det."
Lærer Petersen, Durup.

595. Faderen til sin Søn, der mældte ham sin Forlovelse: „Ja, det er vel fremad, der har du nu en Underdyne, hun en Overdyne, jeg vil saa raade jer at kjøbe en Gris, den kan da æde, hvad I gjør, og I kan æde, hvad den gjør, I er da hjulpne alle tre."
H. Bl.

---

5. Hurtig betænkt.

596. En Jøde pikker paa hos en anden: „Josef, sofer du?"—„Naj."—„Aa, Josef, laan mig fem Daler."—„Nu sofer jaj."

597. To Jøder laa i én Seng, og allerbedst, som de laa, siger den ene til den anden: „Sover du?"—„Ikke endnu", var Svaret. „Kan du laane mig en Daler?" spurgte den første. „Tys, nu sover jeg", svarede den anden.
M. Møller.

598. En Hund slap en Gang med en Mand ind paa Børglum Herredskontor. Det saa Fuldmægtigen og raabte barsk til Manden: „Hvad er det for en Hund?" Manden kastede et undersøgende Blik paa Dyret og sagde saa: „A tror, det er en Hanhund."
J. M. Jensen, Stenum.

599. Der kom nogle Folk efter en Kræmmer for at tage ham, han maatte jo ikke gaa med Kram, og de kunde faa en Belønning for det. Da han ser, han bliver forfulgt, saa smider han sig af hans Kjole, der var meget pjalten, og slænger den lige over Kramsækken og sætter sig oven paa. Nu spænder han nogle af hans Klæder op og sidder og ser ind paa sig. Folkene kommer nu til ham, og uden at lægge Mærke til, at det var Kræmmeren, de søgte efter, spørger de ham, om han havde ikke set en Kræmmer. Han siger: „Nej, saagu har a ikke, a har nok at se efter alligevel."
Lærer Jensen, Nygaard.

600. En Gaardmandskone i Kerslev fik Besøg af sin Søstersøn, der jævnlig havde en Perial. Hun benyttede da Lejligheden til at bebrejde ham, at han ikke brugte sin Forstand bedre. Dertil svarede han: „Jeg har ikke saa megen Forstand, at jeg har Raad til at bruge af den hver Dag.“—„Du skulde tænke paa dit Rygte“, sagde hun igjen. „Det kan ikke gjøre noget med mit Rygte“, svarte han, „hvad har det at sige i saadan en lille By som Kerslev.“ — „Jammen du skulde da spare dine Penge.“ — „Ja, det har jeg saamænd ogsaa tænkt paa“, svarte han, og idet han vendte sig om til Manden, saa sagde han: „Hør, Hans Persen, nu synes jeg nok, du kunde give et Par Omgange.“ Lærer L A. Larsen, Vinding.

601. To Mænd fra Husby var i Ringkjøbing. Da de tager hjem, siger den ene til den anden: „Skal vi nu ikke gaa ind til Amtmanden og faa en Rejsedram?“ — „Nej, det kan der aldrig være Tale om“, siger den anden. „Jo, lad os det.“ Ja, saa vilde den anden give en Puns i Tim Mølle, hvis det kunde lade sig gjøre. De gaar saa ind paa Kontoret og siger, at de vil snakke med Amtmanden selv. Han kommer. Saa spørger de, om han vil kjøbe Vin. Ja, hvad for Vin? Det var i lange Flasker med Sølvpapir om Proppen, og det fusede oven ud, naar de tog den af. Saa spørger han, hvad de vilde have for det. Ja, de vilde have to Mark og fire Skilling. „Ja, saa vil jeg tage tolv.“ Naa, jammen saa skulde de jo have Lidkjøb. Nej. Ja, saa blev der intet af Handelen, for de drak altid Lidkjøb, naar de handlede. Saa maatte han til at give dem en Dram hver. En lang Tid efter kom han til Strandauktion i Husby og træffer der den ene Mand. Han farer jo løs paa ham: „Naa, din Æsel, hvor blev Vinen af?“ Han svarede helt rolig: „Ja, a har ikke strånbet dem endnu, men saa snart a faar dem strånbet, skal a komme med dem.“

J. Jeppesen, Staby Højskole.

6. Sippethed.

602. I min Barndom var der en Kræmmerslægt, der havde Efternavnet Ræ v e h a l e, og jeg kan huske Brødrene Povl og Per. De gik omkring og solgte Baand og Redekamme osv., som nu vore Kludekræmmere gjør. Deres Navn blev altid udtalt Røvhåål. Nu var der til en af Præstegaarbene kommet en Lærerinde fra Kjøbenhavn, og da hun hører, at Kræmmeren har været der, og ser ham gaa ud af Porten, raaber hun ud af Vinduet, til stor Fornøjelse for hele Gaardens Befolkning: „Per Rumpehul, vil han ikke lige komme her hen!" — „A hejer mi Sæel et Pe Røwwhwål, mæn mi Nawn æ Pe Røwwhååł, bette Jomfru!" Hun havde jo misforstaaet det.

J. Kornerup, Egaa.

603. En Dame skulde paa Bal. Som hun nu kjørte derhen, holdt Kusken pludselig stille midt paa Vejen. Nysgjerrig spurgte hun, hvorfor han gjorde det. Han svarede: „Det er, fordi den ene Hest stalder." Da hun ikke vidste, hvad det vilde sige, spurgte hun ham om, hvad det var. Noget forlegen svarede han: „Det er, at den hviler sig." Hun mente, at det var et fint Udtryk, og da hun saa var kommen paa Ballet, og en Herre kom for at byde hende op til en Dands, svarede hun: „Nej Tak, jeg stalder, og desuden har jeg nys ladet én gaa."

Lærer Dahl, Gimsing.

604. Præstens Pige i Rubjærg kom ind til en Mand og sagde: „Jeg skulde hilse fra Fa'r, om jeg kunde laane et Overfaar, som har Pung ved Laar, og som gjør Bagstik med de andre Faar." Hun mente jo en Væbder.

Erik Sørensen, Sønder-Saltum.

605. En Karl tjente ved en Herremand, og saa skulde han kjøre et Sted hen med Fruen. De skulde gjennem en Kjøbstad. „Lad mig nu se", siger Fruen, „du kjører lidt stolt med mig gjennem Byen og tømmer Hestene godt op." Den Gang han nu kom til Byen, kjørte han saa hastig til, at hun væltede bag over med Agestolen og laa paa Ryggen paa Bunden af Vognen og satte Benene i Vejret. Da de kom ud igjen, klagede

hun over, at hun skulde komme saa usselt af Sted. Det skulde hun ikke klage sig for, siger han, der var ingen, der kjendte hende i den Ende. Peder Ladefoged, Navtrup.

606. Damen, der havde slaaet en Kuldbøtte over Hovedet af Hesten, men hurtig var paa Benene igjen, til sin Jokej: „Saa du min Adresse?" — „Ja, men jeg vidste ej, at Deres Naade kaldte den saa." H. Br.

607. En Dag det var Slædeføre, skulde Præstens Karl i Kjørup kjøre en Jomfru til Horsens. Da der var megen Sne paa, skulde han helt uden om Byen for at komme ind paa Vejen. Idet han nu svinger ind i Sporet, giver Hestene en Fløvt, og Jomfruen falder bag af Slæden med Benene i Vejret. Hun farer hurtigt op og kommer til at staa paa Benene, og saa slaar hun jo Skjørterne ned i en Fart. Jakob sidder og ser sig tilbage efter hende, og da hun er i Orden, siger hun: „Saa du min Behændighed?" Men han misforstod hende og sagde: „Ja, gode Jomfru, men vi kalder det nu ikke saadan." Jens Kjær, Brønding.

---

7. Samtaler.

608. „Har du haft en god Høravl i Aar?" — „Hwu—a?"—„Har du haft en god Høravl i Aar?"—„Hvem?"—„Du."—„A."—„Ja."—„A har ingen Høravl haft i Aar."—„Har du haft en god Avling i Aar?"—„Hwa—a?"—„Har du haft en god Avling i Aar?"—„Hvem?"—„Du."—„A?"—„Ja."—„A har ingen Avling haft i Aar."—„Er du da ikke Landmand?"—„Hwa—a?"—„Er du da ikke Landmand?"—„Hvem?"—„Du."—„A?"—„Ja."—„Nej, a er ikke Landmand."—„Hvad er du da?"—„Hwa—a?"—„Hvad er du da?"—„Hvem?"—„Du."—„A?"—„Ja."—„A er Jordemodermand." Jakob Pedersen, Hjeds.

609. „Æ du fræ Bierby?"—„Hons?"—„A sier, æ do fræ Bierby?"—„Hwæm?"—„Dæ."—„Mæ?"—„Ja."—„Nej."

„Hwæn æ do da frå?"—„Hwæm?"—„Dæ."—„Mæ?"—„Ja." —„To a æ da frå Twånnby." S. Madsen-Mygdal.

610. To Bønder snakker sammen i Horsens. A spørger B ad: „Ka a et kom te å kye mæ dæ hjæm i Daw?" B: „Næjj, misæl ka do æj." A: „Hwa så da?" B: „Næjj, a æ sku et såen te å kye mæj." A: „A tændt, a sku ha kommen mæ dæ hjæm." B: „Ja, de ka do sku åsse, mæn så vel vi kye mæ æ Beste, får a vel missel et spændes få."
Søren Hansen, Skjolde.

611. „Ja, det er nu det samme, nu kan I sige, hvad I vil, a troer nu alligevel det, a har lært i min Barndom." —„Ja, hvad er saa det?"—„Ja, troer du, a kan huske det."
Fr. Weiss.

612. „Det er Folks egen Skyld, at de kommer vaade hjem." — „Hvordan da?" — „Jo, for de kan jo blive ude, til de bliver tørre igjen." Jens Kjær, Brønding.

613. Jens Degn: „I maa give mig Hug for dem." Smed Veibel: „Da skulde der og en allerhelvedes Hoben Prygl til for 14 Mk. og 4 Sk." H. Br.

614. „Det kostede atten Rigsdaler, men jeg véd rigtig nok ikke, om det var gode Penge." — „I hvad det end var, atten synes mig altid at være gode Penge." H. Br.

---

8. Forskjelligt.

615. En Biskop var saa rædsom til at gaa i Tanker. En Aften var han i Selskab og skulde saa ud paa Lokummet. Da han kom tilbage, havde han Laaget under Armen, han troede, det var en Bog. Maren Jensdatter, Lørslev.

616. Overlærer S... i Odense var meget aandsfraværende. En Dag kom han ind paa Posthuset og spurgte: „Er der Breve til mig?" Der var kommet en ny Fuldmægtig, som ikke kjendte ham, og han spurgte da: „Hvad hedder De?" S... kløer sig i Hovedet og svarer ikke, for han kan

ikke huske Navnet. Altsaa maa han gaa hjem igjen. Udenfor Døren møder han én, der siger: „Goddag, Hr. S…“—„Der har vi det, Overlærer S… er mit Navn.“ En Dag gik han med en Bog under Armen ned ad Gaden, og af og til læste han lidt i den. Saa kommer Drengene hen og listede en Murstensbrogle ind under Armen i Steden for Bogen. Da han skal til at se til den, opdager han, hvad det er, han gaar med.

617. Kjøkkenlatin eller Maccaronisk Latin: Gikkimus in gadibus cum jomfruis et cum madamis, slogimus in stenibus, cum stokkibus et paraplyis, tum veniunt vectri et nos in rodstuam slæbunt, solvinius en dalerum et sic gladi slapsimus derfra. Det er oversat saaledes: Vi gik paa Gaden til Jomfruer og Madammer, og slog i Stenene med Stokke og Paraplyer, saa kom Vægteren og slæbte os til Raadstuen, men da vi gav ham en Daler, slap vi glade derfra. 617—18. U. Birkedal.

618. Følgende Strofer skal læses som Verslinjer, hvor de to og to rimer sammen: „Solon, Solon, vise Solon!“ raabte Krøsus; Cyrus sagde: „Hvad i Vejen er der med ham?“ Hvordan kan det lade sig gjøre? Det læses da saadan:

„Solon, Solon, vise Solon!“
raabte Krøsus. Semikolon.
Cyrus sagde: „Hvad i Vejen
er der med ham. Spørgsmaalstegn.

619. En fattig Kone var i et Ærende henne i en større Gaard, og da hun saa kom tilbage til Hjemmet, sagde de til hende: „Naa, hvad fik du der?“—„Aa, a fæk så manne suur Villing, som a ku tæsk i mi søndige Tærmer.“

Aftrykt i „Vægteren“ 1885. Lærer Balling, Lindeballe.

620. I Horsens var en Dag Forsiden af en Butik under Reparation. En Kone, der solgte Hvedebrød, kom ind og satte sig paa en Stol, der stod i Butikken. Paa den Stol laa i Forvejen en Plakat, der var oversmurt med Klister, og som var bestemt til at sættes op uden for Butikken. Paa Plakaten stod: Formedelst at Forsiden er under Reparation, bedes

mine ærede Kunder om at gaa bag ind. Da Konen havde siddet der lidt, rejste hun sig og gik ned ad Gaden, men Plakaten havde, uden at Konen vidste det, sat sig fast bag paa hendes Skjørter, og nu kan det nok være, Folk morede sig over hende. Den stakkels Kone vidste ikke, hvoraf alle Folk lo, men tilsidst var der dog én, som forbarmede sig over hende, og nu kan det nok være, hun i en Fart fik Plakaten af. F. P. J. Lund.

621. Der var en gammel Bedstefader, der gik omkring og skulde kjøbe Skind til hans Brodersøn. Saa hængte han dem op paa Hanebjælkerne, og der kravlede en Kat op og aad af dem Skind. Han var jo kjed af det, men vidste ikke andre Raad til at faa den til at lade være end at gaa hen og drukne den. Hans Kone var nu altid saa ond, ja, saa stjærnegal. „A kan ikke vide, Mollil", siger han, „hvordan en skal faa den Kat af med Livet?" — „Aa, du kan tæjj å drown en", siger hun. „De kund a pannede ow, Mollil, men hudan skal a bær mæ ad mæ de?" — „Du skal tæjj å drown en, mæn du skal pas o, te do piner en et, få de skal din stower Stjaev nåk fend o å gøjer hæjsen." Saa fik han jo Katten i den ene Arm og en Sime at binde ved den og en laabden Klyne af Klaaden at sænke den ved. Han kommer saa ned til Vandet og faar Klynen bunden ved og skyder den saa ud, idet han siger: „Lystig i Livet, saa længe vi lever." Katten den kravler op paa den laadne Tørv, der flyder paa Vandet, og siger: „Mjav, mjav." — „Ja, du har ædt mine Skind, det skal du Dælen annamme mig ogsaa vide", og i det samme smed han nogle Stenbrokker efter den. Den vilde jo ikke af Tørven, men svømmede blot noget længere ud. Saa maatte han jo hjem til den gamle igjen. „Jamen Mollil, den Kat vil D. annamme mig ikke dø." — „Ja, det tvivlede a jo nok paa, te din stortumpede Jon skulde nok pine Katten, hvordan har du baaret dig ad?" Saa fortæller han det om Tørven. „Ja, én kunde jo nok vide, te du kunde ikke finde ud af det, Tørven kunde den jo ikke synke ved." — „Ja, hvordan saa?" — „Du skulde jo have taget en Sten." — „Det kan D. annamme mig ogsaa være, Mollil, det

det var vel bedre. Men hvordan skal a nu faa den køssen op for at binde Stenen ved den? den ligger jo ude i Lergraven." — „Ja, gaa ud og faa Brandhagen." — „Det er a pannede ikke for, saa grinner de ad mig." — „Jamen tæj saa Ovnsragen, men nu skal du jo nok faa mig den i Stykker." Saa fik han Ovnsragen og fik Katten kradset op med den, og saa havde han jo en stor Sten, som han fik i Enden af Strikken, og endelig fik han da Katten druknet. Marie Pedersdatter, Egholt.

622. Nogle Folk paa Mols havde en dygtig Kat, der var saa forbistret til at stjæle. Saa blev de kjede af den og vilde af med den. De kjørte saa den lange Vej til Aarhus, tog den med i en Sæk og vilde slippe den ud i Ris Skov, fut, saa er den væk. Manden og Karlen kjører saa hjem igjen og naaer til Hjemmet om Aftenen sildig. Konen kommer saa ud og tager imod dem. „Naa, velkommen hjem. Hvordan gik det med den sølle Kat? blev I af med den?" Jo, de havde sat den af i Skoven. „Naa, stræb nu at komme ind, a har saa mange Pandekager til jer." Hun havde sat dem paa Bordet, men da Folkene kom ind, stod der det tomme Fad, og underneden sad Katten og aad paa den sidste Pandekage.

Md. Kirstine Andreasen, Todbjærg.

Efterslæt.

De anførte Nr. viser hen til Bogens Underafdelinger.

623. Til A. Nr. 3 kan føjes, at da Karlen havde hørt, hvordan Pigen beklagede sig over, at hendes Kistenøgle var bleven borte, kunde han jo forstaa, hun havde løjet for ham, da hun sidst sagde, hun kunde spinde syv Hørhoveder om Dagen, hun havde jo ikke rørt ved Blaardyngen, siden han var der første Gang, og han slog hende da ud af Hovedet.

624. Til A. Nr. 5. Et Sted—det kan nu være lige meget, hvor det var —havde de faaet en ny Præst, han kom lige fra Kjøbenhavn, og hans Kone var ogsaa derfra. De havde en fattig Husmand til Nabo. Han kommer en Dag om i Præste-

gaarden at se til Præstens, kort efter at de var komne. Saa viser Præstemadammen ham iblandt andet ogsaa en Høne med Kyllinger, som hun var ret stor af, for hun havde selv staaet for at faa dem udrugede. Saa siger Husmanden: „Det er jo nogle dejlige Kyllinger, Madammen der har, der mangler slet intet andet, end at de skulde kunne tale." — „Tale!" gjentog Præstekonen, „kan Kyllinger tale?" — „Ja, de kan da læres til det, naar de bliver holdt dertil fra smaa af." Da vilde hun rigtig gjærne have saadanne Høns, som hun kunde tale med, og saa bad hun ham om at faa en Høne lagt paa Æg for sig henne hos ham, for at han kunde lære Kyllingerne at tale. Det lovede Manden ogsaa, men forlangte strags en Tønde Boghvedegryn, som han kunde have at give dem, naar de kom af Æggene. Der var da ingen Ting i Vejen for at faa dem, og saa blev Hønen lagt. Præstekonen var saa forhippet paa at faa de kloge Kyllinger, at hun kom næsten hveranden Dag for at se til sin Klukhøne. Saa en Dag siger Skjælmen: „Jeg kunde ogsaa lære dem at tælle Penge, dersom Madammen regner det noget."—„Jo, det var rigtignok ogsaa rart, men hvordan skulde det dog gaa til?" — „De skal nu allerførst have nogle Penge at ligge paa, og siden skal jeg paatage mig at lære dem det lige saa godt som at tale." Madammen vilde ikke være for knap, hun hentede en Hundreddaler-Seddel, og han lovede at lægge den under Hønen. Imidlertid laa denne i al Mag, uden at man kunde mærke nogen Stolthed hos den over, at der blev vist den saa megen Ære. Endelig kom Kyllingerne ud af Æggene og begyndte at æde af Boghvedegrynene, og samtidig hermed skulde Undervisningen begynde. Da de var fire Dage gamle, kommer Præstekonen til og spørger, hvordan det gaar. „Jo, det er, som det skal være, Kyllingerne trives godt." — „Kan de saa begynde at tale?" — „Nej, det var nok ikke at forlange, hun maa give bedre Tid og være kjøn taalmodig, det kommer nok." Saa dyede hun sig i otte Dage. „Naa, hvordan gaar det med Kyllingerne?"—„Det gaar godt." —„Kan de begynde at tale?"—„Ja, de begynder saa smaat at

stamme enkelte Ord." — „Naa, det var jo rart", sagde Madammen, „hvad kan de saa forstaa af det?" — „Ja, de snakker lidt om, at de nok kunde æde en halv Tønde Gryn mere." —„Da kan de saa mænd godt faa dem. Send han kuns Bud efter Grynene." Otte Dage efter maatte hun igjen hen at se til Kyllingerne. „Naa, kan de nu tale?" — „Ja—a, det gaar da godt fremad, nu kan de allerede mumle." — „Saa, ser vi det, hvad mumler de da om?"" — „De snakker om, at Madammen ligger i med Præstens Karl og — —." — „Stræb at faa dem slagtet og lad dem ikke leve et Øjeblik længere." Saa foer hun hjem, men Husmanden slagtede alle Kyllingerne og fik adskillige gode Potter Suppe paa dem, ikke at tale om de mange dejlige Boghvedegryn, der var levnet, og Hundreddaler-Sedlen — den var ogsaa nok værd at beholde.

Jørgen Jakobsen, Buff.

625. **Til A. Nr. 6.** Der var en Skrædder, der havde en Kone, som paa ingen Maade vilde sige, at hendes Mand skar Tøjet. Nej, klippe hed det. Derom var de altid uenige, Manden vilde, at hun skulde sige skjære, men hun blev ved at sige klippe. Saa en Dag begynder det som sædvanlig med, at Konen siger, at han klipper Tøjet. „Nej, skjære hedder det." — „Nej, Faer, klippe hedder det." De skjændtes om det, indtil Manden blev vred og sagde: „Ja, hvis du nu ikke siger skjære, saa drukner jeg dig." Ja, det fik være det samme, klippe hed det. Saa tog Skrædderen da sin Kone ud til Søen og smed hende ud. Men hun blev ved hele Vejen at sige: „Klippe, klippe, klippe", ogsaa da han kastede hende ud, og da hun sank under Vandet, rakte hun Haanden op over Vandet og gjorde med to Fingre Tegn som en Sags, der klipper. Da Skrædderen saa denne store Standhaftighed, tog han hende op af Vandet og hjem med sig, og fra den Stund lod han hende sige klippe, saa tit hun vilde.

Fortalt af en gl. Dame fra Kjøbenhavn. Cand. phil. P. Stolpe.

626. **Til A. Nr. 12.** En Mand havde en Datter, som var meget ond af sig. Saa bejlede en Karl til hende, men Pigens Fader raadede ham fra det, da hun var saa stræng. Han blev

alligevel gift med hende, men fik det ogsaa snart at føle og klagede derover til Svigerfaderen. „Ja, sagde jeg dig det ikke nok i Forvejen, men saadan er det jo alle Tider, at Konerne vil raade over Mændene. Nu giver jeg dig en Vognfuld Æg med fire Heste for, to brune og to sorte, som du skal kjøre omkring med. Der, hvor du mærker, Konen raader, skal du give et Æg, og der, hvor du synes, Manden raader, skal du give en Hest." Han kjørte og kjørte, og hans Æg svandt jo godt, men Hestene beholdt han. Saa kom han et Sted i Kvarter, hvor det lod til, at Manden raadte. Om Morgenen, da han vilde te'n, sagde han, at han nu vilde give dem en Hest. „Du kan selv vælge", sagde han til Manden, „hvad for en én du vil have, enten af de brune eller af de sorte." — „Ja, da tager jeg den brune." Men i det samme kom Konen i Døren og sagde: „Nej, lille Faer, lad os endda faa den sorte, den er saa meget kjønnere." — „Ja, som du tykkes, lille Moer." Nu var det ovre. Han gav Konen et Æg og kjørte videre, indtil han havde givet dem hen allesammen. Saa kjørte han hjem med sin tomme Vogn og sine fire Heste og kunde godt siden finde sig i, at hans Kone vilde raade, for det var jo saadan alle Steder. Torsted. P. Kr. Madsen.

627. Til A. Nr. 14. Dæ wa en Mand, han haj en Søn, di kaldt ham Bette-Jæns. Så wa dær en åån Mand, dæ wa Nåbo te, dæ haj en Dætter, som di kaldt Bette-Ann. Så døi Bette-Jænses Muer, å han gik så hjæmm ve hans Fåer en Osti, mæn han bløw ki å å go søen, han kund it undvæær ed Kvendfålk, å så vild han hæn å bæjjl te Bette-Ann. Da han kom end, så han jo Go-Awten. „Tak", såå hend Muer, „da spør vi ves nyt, sin du kommer hææ i Awten." — „Ja, hår I it spuer, så ska I fo å spøør", såå Bette-Jæns, „mi Muer æ døi, å mi Fåer æ en groww gammel Mand, å vi kan it wal undvæær ed Kvenndfålk i wå Hus, a æ gawen hænier, om a it kund fo Bette-Ann åp te mæ." — „Ja, de kommer an o, po hwå Mååd du vild ha hend dæråp, tien ska hon it, vi hå it unn de jænn Båen", så hend Muer. „A hå hælder it tendt,

a vild ha hend te å tien mæ, mæn a vild ha hend te mi Kuen." — „Ja, de kommer an o, hwa a Piig tægges sjæl om et", såå æ Muer. „De tægges a gåt omm", såå Bette-Ann. Så sad di en Stød å snakked om a Awten, te de bløw så silde å så mørk, te han ku it si å kom hjæm. Så såå a Muer: „No ka do blyww hær i Næt!" å så skuld di ålld te å i Sæng. Ann kom føst a hend Klæjer, å hon vild te å slok a Lyws, hon puust, å hon bløøst. „A kan it fo a Lyws slot", såå hon. „Åå, la mæ kom te", så Bette-Jæns, „da skal a snåer slok et." Han kund hælder it slok et, få han bløøst o dænd åån Mái. „Vi kommer te å tååt te di Muer. Muer!" råvt Ann så, „vi ka it fo a Lyws slot." — „Da læ mæ kom åp, da skal a snået slok et", såå hon, mæn hon bløøst da ui å a Mond, å hon kund hælder it slok et. „Ji, da kand a hælder it, vi kommer te å tååt te di Fåer. „Andes! di kan it fo a Lyws slot."—„Ji, da læ mæ kom åp", såå han, „a ska snåe slok et." Ja, han bløøst jo ui a dæn jænn Sii, å han kund hælder it fo et slut. Så kom di te å la a Lyws bræænd. „De håwer a it", såå Bette-Ann, å så svøvt hon hind Skjøwt omm et, såå gik et ui, å så wa de såbi.

Denne Historie bliver fortalt med fire forskjellige Stemmer. Lille-Jens har nemlig stærkt Overbid, Lille-Ane Underbid, Moderen taler med Munden vreden til den ene Side, og Faderen vrider Munden til den modsatte Side. Derfor kunde de ikke slukke Lyset.

Frøken Nanna Reedtz, Visgaard.

Det Jyske er af Frøken Reedtz yderst tarvelig optegnet, saa jeg har maattet danne det helt om. Der findes de grovests Bommerter, og der skiftes jævnlig med forvedstaaende og efterhængt Kjendeord. Der staar dog altid bløst for blææst. Da Maalets Hjemegn ikke er opgivet, har jeg tænkt, det skulde være fra Egnen syd for Horsens i Bjerre Herred. Der staar ogsaa altid Lyws. Saadanne Former som: Wi kummer te at tæle te din Muer — han puste å bløste — så kum de te at lae Lywset brænne osv., er Beviser nok paa Mishandlingen af Sproget og paa, at hun ikke havde Begreb om Jysk, endskjøndt hun alligevel vilde tage Opskriften i dette Maal.

E. T. K.

628. Til **A. Nr. 14.** Manden: „Ded tyder." Konen: „Ji, saa gak du yd, Faaer, å hør, hvad ded tyder om." M.: „Ded ty-

der om, a Pær vil ha vor Berte." K.: „Ja, ded ka han jo gærne få." Pær.: „Godawten." K.: „Godawten, Pær, hva kunde vel dit Ærende være så sille." P.: „Jeg vilde gærne ha jer Bærte." K.: „Ja, ded ka du jo gærne få. Bærte, kom ind, Pær vil ha dig." B.: „Nej, sågu gør jeg ej." K.: „Du ka jo sætte dig å lad os tale lidt om ed. Vor gammel er du vel, Pær?" P.: „Når vor blissede Øg fåer fulled, å ded Føl blier soldt, så er jeg lige ni å halfemsindstyve Aar." K.: „Inå, Pær, når vor grimede Ko får kælt, å den Kal blier soldt, så er vor Bærte lige ni å halfemsindstyve År. Ded er da Pø om Pø med hinanden. Vor mange Penge har du vel, Pær?" P.: „Jeg har 99 Skilling i ed Potteskår." I.: „Inå, Per, ded æ dov en samlet Skilling på én Gang. Bærte, kom ind, Bærte, Pær vil ha dig." B.: „Ja, nu skal jeg stras komme." K.: „Ja, så var ded vel bedst, a vi gik i Seng." M.: „Vi glemte å slukke Lysed." K.: „Ja, så skal du op, Fåer, å slukke ded." (Han puster). K.: „Du ka itte, Fåer, kom å lad mig." P.: „Du ka itte, Moer, kom å lad mig." B.: „Du ka itte, Pær, kom å lad mig." K.: „Å, lad så ded Lys stå å brænde til i Morgen." Nik. Chr.

629. Til A. **Nr. 18.** Der var et Par ældre Gaardsfolk et Sted, og Konen havde den slemme Forskik, at saa snart det gik hende en Smule imod, og det gjorde det hver Time paa Dagen, saa gik hun og jamrede og sagde: „Aa, gid Døden vilde komme og tage mig." Til sidst blev Manden kjed af dether Brøleri, og saa en skjøn Dag, da vor Moer hun jamrede, som hun plejede, saa siger han: „Ja, nu skal jeg sige dig noget, Moer, du kan ellers nok faa dit Ønske opfyldt nu, for jeg har hørt, at Døden er kommen her til Byen i Dag i Skikkelse af en skaldet Høne, den ser kanskesig ogsaa inden for til vort." — „Nja", siger hun, „det har vist ingen Nød at være bange for det, det kommer sjælden der, hvor man gjærne vil have det." Det var nu om Formiddagen, at den Snak faldt, og saa gik Manden ud og fangede en Høne, og den plukkede han alle Fjerene af Hovedet paa, saa den var ganske skalden. Da saa Midt-

søvnstiden kom, skulde de jo til at lægge sig for at sove til Middag, ligesom de plejede. Men da Konen havde lagt sig, gik Manden først ud og drysſede en Række Korn ude fra Gaarden og ind i Sovekammeret ved Konens Seng, og saa slap han Hønen løs der ude. Bedst som nu Konen ligger og er ved at falde i Søvn, hører hun noget komme listende ind gjennem Stuen og ind i Kammeret, og da hun slaar Øjnene op, ser hun en skalden Høne, der gaar og pikker paa Gulvet. „Hja", saa hviskede hun lige saa naadelig ned til Hønen, „aa, tag og gaa om til vor Faers Side." Manden laa jo vaagen, og saa sagde han: „Ja, nu skal du ha' Tak, vor Moer, for det du undte mig det saa godt, du kan vist godt lide at leve alligevel. Det er ikke værd, du skaber dig saa meget her efter." Og det gjorde hun saa heller ikke. Cand. L. P. Sørensen, Kbh.

630. Til A. Nr. 21. En døv Kone vilde til Byen at sælge noget Lærred. Paa Vejen mødte hun nogle Mænd, der hilste hende meget venligt: „God Morgen." — „Det er rigtig godt Lærred, jeg har", svarede hun. De spurgte igjen: „Hvad er Klokken?" Hun svarede: „Fire og tyve Skilling Alen." De blev da vrede og sagde: „I er ikke bedre værd, end I skulde have et godt Livfuld Hug." —„Ja, det har jeg saa mænd ærlig faaet for hver Alen Lærred, jeg har solgt." Nik. Chr.

631. Til A. Nr. 21. En Dag var en meget tunghørig Mand ude at grave Ler. Saa ser han en fremmed komme ridende imod sig. „Han spørger naturligvis om, hvad jeg bestiller", tænkte Manden saa, „men jeg vil da ikke fortælle ham, at jeg er tunghørig. Bag efter vil han jo nok vide, hvad det Ler skal være til, og saa siger jeg, at det er til min Skorsten. Men han kan vel knap tro, at jeg kan lave den alene, og derfor vil jeg ogsaa fortælle ham, at min Kone skal hjælpe mig." Den fremmede kom nu nærmere og sagde: „Goddag." — „Jeg graver Ler." — „Ja, det ser jeg", siger den fremmede, „men kan du ikke sige mig, hvor den Vej fører hen?" — „Til min Skorsten og min Bagerovn", svarede den tunghørige. „Aa, lek du min Maas", siger den fremmede, for han troede, Manden vilde

holde ham for Nar. „Ja, min Kvinde skal hjælpe mig", sagde Manden trostyldig. Den fremmede vilde nu ikke høre mere og red skyndsomst sin Vej.

Jørgen Hansen.

632. Til A. **Nr. 23.** Et Sted havde de den Skik, at Konen skulde gabe tre Gange, før man gik i Seng. En Nat havde tre Røvere besluttet at gjøre Indbrud der. Da de stod ude paa Marken og raadslog om, naar det skulde ske, blev det besluttet, at én skulde gaa hen og se gjennem Ruderne, om de var oppe endnu. Da han nu kom, gabede Konen første Gang. „Det er den første", sagde hun. Røveren, som troede, hun mente ham, blev forskrækket og løb tilbage til sine Kammerater, men de vilde ikke tro, hvad han fortalte. Den anden Røver gik derpaa hen til Ruden, men i det samme gabede Konen anden Gang og sagde: „Det var den anden." Forskrækket løb han hen til de andre og berettede, hvad Konen nu havde sagt. Den tredje, som var den modigste, troede det ikke og gik derfor hen til Ruden. Konen gabede nu tredje Gang og sagde: „Det er den tredje", og dermed smed hun Rokken langt hen. Røveren skyndte sig, alt hvad han kunde, hen til de andre, og nu turde de aldrig mere komme i Nærheden af dette Hus.

Nik. Chr.

633. Til A. **Nr. 25.** En Kjøbenhavner, en Sjællænder og en Jyde havde en Gang faaet en Pandekage, som de ikke kunde komme ud af at dele. De blev da enige om, at hvem af dem, der hurtigst og nemmest kunde sige Navnet, skulde have Kagen. Kjøbenhavneren sagde: Pandekage, Sjællænderen: Pannekae. Men Jyden sagde: Kååg, og greb i det samme Kagen og spiste den.

Lærer Hansen, Faardrup.

634. Til A. **Nr. 25.** En Gang traf en Tysker, en Kjøbenhavner og en Jyde sammen i en Kro. De blev da enige om at bestille en Pandekage og betale den i Forening. Men den, som hurtigst paa sit Sprog kunde sige: Pandekage, skulde have den. De satte sig nu alle tre om et Bord, og Værten bragte endelig Kagen ind. Da sagde Tyskeren: Pfannkuchen, Kjøbenhavneren: Pandekage, men Jyden sagde: Kååg! og med det samme

lagde han Haanden paa den, og saa var den snart forsvunden i hans Mave. Nik. Chr.

635. Til A. Nr. 33. Der var en By, hvor det var ældgammel Skik, at Degnen hver Juleaften skulde gaa op i Kirken. I al Formidlertid var den Aften et af hans Svin kommen der op, og Degnen tror da, at det er den skinbarlige Fanden, der gaar der inde og grynter. Han løber da, alt hvad han kan, hen til Præsten, at han skal komme og læse Fanden bort. Præsten faar en Bog under Armen, og Degnen en anden, og saa følges de op til Kirken. Da de havde staaet der en Stund, Præsten foran Alteret og Degnen i Korsdøren, og læst det bedste, de kunde, saa lavede de sig til at gaa og gik Side om Side ned ad Kirkegangen. Svinet havde imidlertid opholdt sig i en Krog i Koret. Nu traf det saadan, just som de gik ned ad Gangen, at Svinet kom løbende bag efter lige ind imellem Benene paa Degnen, saa han blev siddende paa Ryggen af det. Svinet rendte ud af Kirken med ham, og da hiver Degnen Hatten af Hovedet og raaber til Præsten: „Farvel, Faer, mig tog han, se saa til, hvordan det gaar jer.“ Christensen, Kvols.

636. Til A. Nr. 33. Et Sted var der saadan Spektakkel i Kirken en Aften, og da Degnen hørte det, fik han Præsten med sig derop for at se efter det. Men idet de nu lukkede Kirkedøren op, farer der et Svin ud imellem Degnens Ben. Han troede jo, det var rent ilde fat, og at Spøgelset nu tog ham og rejste af med, og saa raabte han: „Fåwal, Fåer, mæ to han!“ Pastor N. P. Christensen, Smidstrup.

637. Til A. Nr. 33. En Degn i Lime, Brandt, var bitte af Vægst. Fik Præsten med sig op til Kirken. Han var tillige hjulbenet, og en So rendte ud imellem Benene paa ham. — „Adjø, Hr. Pastor, hils Kone og Børn, for nu tager Fanden mig!“ Peder Thomsen, Hvilsager.

Liste over Meddelerne.

O. Abraham, Lidstrup. Nr. 423.
Md. Agerskov, Lem. 576.
Lærer N. A. Ammentorp, Hedensted. 305, 373, 421.
Seminarist L. Andersen, Jelling. 352.
Lærer Andersen, Stensballe. 427, 436, 469, 470.
— M. Andersen, Tvingstrup. 393, 547.
— N. C. Andreassen. Ørslev. 278, 356.
Anne Andresen, Snogbæk. 155.
Md. Kirstine Andresen, Todbjærg. 483, 622.

Lærer Chr. Bagger, Vellev. 267.
— Balle, S.-Omme. 424.
Gartner M. Balle, Tirstrup. 358.
Lærer Chr. Balling, Lindeballe. 208, 215, 371, 394, 395, 422, 447, 471, 473, 484, 522, 535, 556, 619.
Ballum, en gammel Pige. 571, 572.
Pastor Vilh. Bang, Føvling. 320.
Lærer O. Barsø, Almind. 343.
— Chr. N. Bech, Ryde. 491.
H. A. Bering, Tyholm. 110.
Cand. theol. J. Bertelsen, Braa. 240, 263, 477.
Lærer L. N. Bertelsen, L.-Vandet. 83.
— Bisgaard, Mejrup. 11, 31, 50, 86, 274, 528, 548.
Pastor U. Birkedal, Mølholm. 617, 618.
Carl Bjerregaard, Pandum. 76.
Peder A. Bjerregaard, Brandstrup. 28, 179, 552.
Lærer P. K. Bliksted, Hillerslev. 361.
Brandstrup. 538.
Pastor C. J. Brandt. 396.
Md. Bruun, Vinten-Enner. 546.
Pastor H. Brøchner, Gangsted. 55, 167, 168, 181, 183, 189, 194, 197, 220, 488, 508, 550, 591, 595, 606, 613.
pens. Lærer C. Brøgger, Ravnkilde. 185, 264, 272, 336, 337, 511, 541.
Iver Bundgaard, Havbjærg. 119.
Frederik Bærtelsen, Onsbjærg. 577.
Jomfru Bøggild, Todbjærg. 579.

Nis H. Callesen, Lejrskov. 142, 151.
Slagter Christensen, Hadsten. 308.
Uhrmager Christensen, Askov. 582.
Stud. Nik Christensen, Aaby. 99, 103, 111, 114, 118, 145, 149, 152. 188, 192, 201, 204, 304, 311, 323, 340, 428, 453, 502, 624, 628, 630, 632, 634.
Pastor N. P. Christensen, Smidstrup. 283, 636.
Lærer P. Christensen, Kvols. 140, 635.

Pastor Dahl, Veerst. 575.
Lærer A. N. Dahl, Gimsing. 219, 329, 603.
Kristen Dalgaard, Aamose. 120.
Frands Damgaard, Aakjær. 478.

Mærk. Følgende tre Fejltagelser i Meddelerlisten til „Vore Fædres Kirketjeneste" er jeg først for nylig bleven opmærksom paa. De bedes da rettede. Kristen Filipsen staar anført med Bopæl i Rind, skal være Haderup. Lærer A. Pedersen, Nes, staar anført som Hjemmel for No. 493, skal være Dyrlæge A. Pedersen, Samsø. Smed Niels Pedersen boede ikke i Tuskjær, men i Tusholdt, Avlum.

Denne Samling slutter sig i det hele ret nær til den nærmest forudgaaende, baade med Hensyn til Udstyrelse og deri, at dens Indhold er samlet til Dels fra de samme Kilder. Det var min Agt, da Bogens Udgivelse var bleven bestemt, at den ogsaa skulde indeholde et lille Udvalg af Skjæmtesagn fra S. Grundtvigs Samlinger og i noget rigeligere Maal, end sket var i den omtalte forudgaaende Samling om Kirketjenesten. Jeg

havde til den Ende efterset, hvad der under Titelen Skjæmtesagn forelaa i Samlingerne. Trykningen begyndte, men da jeg saa under et Ophold i Kjøbenhavn, belært ved tidligere Erfaringer, fik i Sinde at gjennemgaa Æventyropskrifterne, for mulig der at opdage noget, viste det sig, at her fandtes en hel Del, som jeg nu absolut vilde lægge ind under Afdelingen Skjæmtesagn. Følgen blev, at en Del af, hvad jeg saa afskrev og medtog, først kom under Rubrikken „Efterslæt." I det hele har jeg fra Grundtvigs Samlinger taget følgende Stykker:
No. 27, 29, 42, 62. 81, 99, 102, 103, 110, 111, 113 — 118, 126, 131, 135, 138 — 142, 145, 147 — 152, 182, 188, 192, 198, 201, 204, 205, 206, 226, 227, 237, 245, 249, 281, 283, 289, 291, 292, 297, 304, 305, 306, 311, 314, 323, 327, 328, 330, 340, 345, 346, 347, 351, 362, 367, 368, 373, 376, 383, 392, 396, 402, 419, 421, 428, 433, 434, 435, 440, 441, 452, 453, 459, 500, 501, 502, 509, 515, 554, 560, 569, 593, 625 — 628, 630 — 635; altsaa i alt 103 af Samlingens 637 No.

Hvad jeg ved Afslutningen af forrige Bog skrev om mine Tanker med dens Udgivelse, gjælder ogsaa om denne. Begge Bøger ere blevne udarbejdede omtrent paa samme Tid og under de samme Forhold, og de har samme Formaal. Rammen her er fyldigere, men Ankerne imod adskillige af Stykkerne kan være de samme, og mit Forsvar for, hvad der er medtaget, vil her som der være det samme. Det er ikke min Lyst at befordre raa og gjækkelig Snak til Trykken, men at oplyse Efterslægten om, hvad der i Virkeligheden er bleven fortalt Mand og Mand imellem i vor Tid, altsaa at give et Tidsbillede, der er paalideligt. Dog er det selvfølgelig noget ensidigt, da megen Tale om ondt og godt ikke kommer ind under mit Omraade, men den, der kan stave og lægge sammen, faar dog her igjennem noget at vide, han maaske ikke før har hørt eller tænkt sig. Et Kulturbillede bliver der i alt Fald rullet op for, og saa kan man da og lære af det. At der et Par Steder er løbet noget med, som jeg i andre Bøger har trykt saa godt som ordret, beder jeg meget om Undskyldning for. Det er sikkert nok en kjedelig Uagtsomhed, men der bør, naar man vil være retfærdig, dog tages Hensyn til de vanskelige Arbejdsforhold, jeg har peget paa i min sidste Bog, og tillige til den noget skjødesløse Ordning af Gr.s Samlinger, der har været Skyld i, at jeg til forskjellige Tider har taget Afskrift af det samme, der fandtes paa to aldeles uventede Steder. Da jeg i sin Tid gjennemgik den Pakke, der bærer Paaskriften Skjæmtesagn, mente jeg, at der paa dette Sted var samlet alt, hvad S. Gr. havde samlet af den Slags, og skrev altsaa af, hvad jeg mente at kunne bruge. Dette blev strags efter indlemmet i mine Samlinger, hver Ting paa sit Sted. Men da jeg saa senere gjennemgik Pakkerne med Paaskrift Æventyr, fandt jeg, som ovenfor er sagt, en hel Del, jeg ogsaa maatte have med, og noget af det fandtes baade her og der. Ja, det viste sig, at enkelte af S. Gr.s

Meddelere havde sendt den samme Historie til to forskjellige Tider, og den var derfor skreven af to Gange. Første Afskrift har jeg benyttet i nogle af mine tidligere Bøger, og den anden er bleven brugt her. Derfra hidrører altsaa Gjentagelserne. Her nævnes blot, at No. 603 er Molbohist. No. 237, 134 er J. Alm. V. 8, 402 er J. Alm. VI. 129, 396 er J. Alm. VI 402.

Endnu vil jeg have min Læser til at se mildt paa den ved første Øjekast besynderligt udseende Sammenblanden af nyt og gammelt i denne Bog. Et nærmere Eftersyn vil føre til Erkjendelse af, at det ikke godt kunde være anderledes. De mange Stedanførelser og Personnavne skal man ikke lægge synderlig Vægt paa, ej heller tro, at disse Anførelser altid er paalidelige. De gamle Fortællere har, som jeg forhen har peget paa, haft en udpræget Lyst til at stedfæste for at gjøre Historien mere interessant. Det samme gjælder i lige saa høj Grad om alle andre Sagn.

11te August 1900.

E. T. K.

Indholdsliste.

A. Æventyrlige Skjæmtesagn.

B. Fra det huslige Liv.

D. Blandet Skjæmt, til Dels af nyere Art.

Trykfejl.

Følgende Forstyrrelser findes i Nummerrækken:

Side 13 staar 7 og 8, skal rettes til 6 b og 7, da der er blevet et Nr. for meget. Det samme er Tilfældet S. 15. No. 11 rettes til 9 b. S. 103 mangler No. 146. S. 239 staar No. 473, 474, 475 læs: 573, 574, 575.

S. 83. Lin. 3 f. o. staar Kirsten, læs Kristen.
S. 96. - 16 f. n. Mand l. Smed.
S. 103. - 10 f. n. En l. En.
S. 132. - 10 f. o. H. J. M. l. H. J.-H.
S. 170. - 3 f. o. Christensen l. A. M. Petersen.
S. 193. - 11 f. n. P. M. Jensen l. J. M. Jensen.
S. 211. - 11 f. o. stejlet l. steglet.
S. 212. - 14 f. o. har udelades.
S. 224. - 7 f. n. Nielsen l Hansen.

Tidligere er ved E. T. Kristensen udkommet [illegible]
a) Jyske folkeminder:

Jyske folkeviser og toner. 1871. Gyldendalske bogh. 5 kr. **Udsolgt.**
Gamle jyske folkeviser. 1876. Gyldendalske bogh. 6 kr. **Udsolgt.**
Jyske folkesagn. 1876. Gyldendalske boghandels forlag. 4 kr.
Sagn fra Jylland. 1880. Karl Schønbergs forlag. 4 kr.
Æventyr fra Jylland. I. 1881. Karl Schønbergs boghandel. [illegible] kr.
Sagn og overtro fra Jylland. 1883. Karl Schønberg. 4 kr. **Udsolgt.**
Æventyr fra Jylland. II. 1884. Samme boghandel. 4 kr.
Sagn og overtro fra Jylland. II. 1. 1886. V. Pontoppidan. 4 kr.
Sagn og overtro fra Jylland. II. 2. 1888. V. Pontoppidan. [illegible] kr.
100 gamle jyske folkeviser. 1889. Gyldendalske boghandel. [illegible] kr.
Gamle viser i folkemunde. 1891. Gyldendalske boghandel. 4 kr.
Æventyr fra Jylland. III. 1895. Karl Schønberg. 3 kr.
Æventyr fra Jylland. IV. 1897. Karl Schønberg. 4 Kr.

Desuden:

Vindt mølle. Viborg. 1887. 40 øre.
Nogle efterretninger om herregården Lerchenfeldts ældre historie. 1890. Gyldendalske boghandel. 1 kr. 20 øre.
Danske ordsprog og mundheld, skjæmtsprog m. f. 1890. Gyldendalske boghandel. 7 kr.
Mikkel Skrædders historier. 1890. Gyldend. bogh. 65 øre. **Udsolgt.**
Øen Anholt i sagn og sæd. 1891. Gyldendalske bogh. 1 kr. 60 øre.
Det danske almueliv. I—VI. 1891—94. 8 kr. 25 øre.
Øen Holmsland og dens klit. 1891. Gyldendalske boghandel. 75 øre.
Molbo- og Aggerbohistorier. Viborg. 1892. 1 kr. 65 øre.
Kuriøse overhøringer fra skole og kirke. I 1892. Jysk forlagsforretnings forlag. 1 kr. II. 1899. 75 Øre.
Danske sagn i folkemunde. I. Bjærgfolk. 1892. Subskriptionspris 2 kr. 90 øre. II. Ellefolk, nisser, religiøse sagn m. m. 1893. 3 kr. 70 øre. III. Stedlige sagn. 1895. 3 kr. 10 øre. IV. Personsagn. 1896. 4 kr. V. Sagn om spøgelser og gjenfærd. 1897. 3 kr. 55 øre. VI. Hekseri og djævelskunster. 2 kr. 80 øre.
Smådigte af en jysk bondepige. Kolding. 1895. 75 øre.
Fra bindestue og kølle. I. 1895. N. C. Roms forlag. 1 kr. 50 øre. II. 1897. 1 kr. 50. øre.
Bindestuens saga. 1897. N. C. Roms forlag. 1 kr. 50 øre.
Fra Mindebo. 1898. 1 kr.
Danske børnerim, remser og lege. 1898. Århus. 4 kr.
En veterans oplevelser. Vejle. 1898. 35 øre.
Danske dyrefabler og kjæderemser. 1896. Karl Schønberg. 2 kr.
St. St. Blichers skizzer og bladartikler. 1 kr.
Vore fædres kirketjeneste. 1900. 1 kr. 60 øre.

Dernæst for Folkemindesamfundet:

Skattegraveren. Et tidsskrift. 1884—1889. 6 årgange.
Danske folkeæventyr. 1—3. Viborg. 1884—1888. 3 kr.
Efterslæt til tidsskriftet „Skattegraveren". 1890. Nedsat pris 1 kr. 50 øre.

I fællig med lærer E. Sauter:

Dansk billed ABC og
Ny billed ABC. 1879. N. C. Roms forlag. 40 øre.

med pastor M. A. S. Lund:

St. St. Blichers liv og gjerning. 1882. Karl Schønbergs forlag. 1 kr. 25 øre.

og med Børge Janssen:

Mosekonen brygger. Æventyr med illustr. 1891. J. H. [illegible] forlag. 3 kr. **Udsolgt.**